KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
MİMARLIK ANABİLİM DALI

AYVANSARAY MAHALLESİNİN TARİHSEL ÇEVRE ANALİZİ

FURKAN KAPLAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İSTANBUL, EKİM, 2018

Furkan Kaplan Yüksek Lisans Tezi 2018

AYVANSARAY MAHALLESİNİN TARİHSEL ÇEVRE ANALİZİ

FURKAN KAPLAN

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mimarlık Anabilim Dalı Kültür Varlıklarını Koruma Programı'nda Yüksek Lisans derecesi için gerekli kısmi şartların yerine getirilmesi amacıyla Kadir Has Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'ne teslim edilmiştir.

İSTANBUL, EKİM, 2018

ARAŞTIRMA ETİĞİ VE
YAYIN YÖNTEMLERİ BİLDİRİMİ

Ben, Furkan Kaplan;

- Hazırladığım bu Yüksek Lisans Tezi/Projesinin/Doktora Tezinin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve başka çalışmalardan yaptığım alıntıların kaynaklarını kurallara uygun biçimde tez içerisinde belirttiğimi;
- Bu Yüksek Lisans Tezi/Projesi/Doktora Tezinin başka bir eğitim kurumunda bir derece veya diplomaya sunulan veya kabul edilen herhangi bir materyal içermediğini;
- "Yükseköğretim Kurulu Etik Davranış İlkeleri" uyarınca hazırlanan "Kadir Has Üniversitesi Akademik Etik İlkeleri"ni takip ettiğimi onaylıyorum.

Buna ek olarak, bu çalışma ile ilgili ortaya çıkabilecek herhangi bir haksız iddianın, üniversite mevzuatına uygun olarak disiplin işlemi ile sonuçlanacağını kabul ediyorum.

Ayrıca, çalışmalarımın hem basılı hem de elektronik kopyaları, aşağıda belirtilen şartlar çerçevesinde Kadir Has Bilgi Merkezi'nde saklanacaktır:

Tezimin tamamı sadece Kadir Has Üniversitesi yerleşkelerinde erişime açılabilir.

Furkan KAPLAN

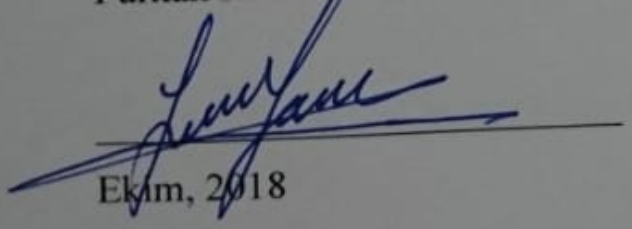

Ekim, 2018

KADİR HAS ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

KABUL VE ONAY

FURKAN KAPLAN tarafından hazırlanan **AYVANSARAY MAHALLESİ'NİN TARİHSEL ÇEVRE ANALİZİ** başlıklı bu çalışma **31.10.2018** tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

ONAYLAYANLAR:

Prof. Dr. E. Füsun ALİOĞLU(Başkan-Danışman) Kadir Has Üniversitesi

Prof. Dr. Murat Çetin (Üniversite) Kadir Has Üniversitesi

Yrd. Doç. Dr. Faruk TUNCER Yıldız Teknik Üniversitesi

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Doç. Dr. Demet AKTEN AKDOĞAN
Fen Bilimleri Enstitü Müdürü
ONAY TARİHİ: 31.10.2018

İÇİNDEKİLER

ABSTRACT i
ÖZET ii
TEŞEKKÜRLER iii
KISALTMALAR iv
TABLOLAR LİSTESİ v
ŞEKİLLER LİSTESİ vii
1. GİRİŞ 1
1.1 Amaç 2
1.2 Kapsam 2
1.3 Yöntem 3
2. AYVANSARAY'IN TARİHİ 4
2.1 Bizans Dönemi Ayvansaray 4
2.2 Osmanlı Döneminde Ayvansaray 14
2.3 Cumhuriyet Döneminde Ayvansaray 28
3. AYVANSARAY MAHALLESİ ANALİTİK DEĞERLENDİRME 34
4. DEĞERLENDİRME ve SONUÇ 129
4.1. Çevresel Değerler 131
4.2. Yapım Tekniği ve Malzeme 141
4.3. Kat Adedi ve İşlev 153
KAYNAKÇA 166
EKLER 170
EK A.1 2867 Numaralı Ada, 75 Numaralı Parsel Envanteri 171
EK A.1a, A.2a, A.3a İstanbul 2 N.Y.A.K.V.K.B.K. 01.06.2010 tarihli ve 1604 sayılı kararı 172
EK A.2 2867 Numaralı Ada, 111 Numaralı Parsel Envanteri 173
EK A.3 2867 Numaralı Ada, 83 Numaralı Parsel Envanteri 174
EK B.1 2821 Numaralı Ada, 3 Numaralı Parsel Envanteri 175
EK B.1a, B.2a, B.3a, B.4a İ.Y.A.K.T.V.K.B.K. 20.06.2008 tarihli ve 238 sayılı kararı 176
EK B.2 2821 Numaralı Ada, 5 Numaralı Parsel Envanteri 177

EK B.3 2821 Numaralı Ada, 33 Numaralı Parsel Envanteri 178
EK B.4 2821 Numaralı Ada, 31 Numaralı Parsel Envanteri 179
EK B.5 2821 Numaralı Ada, 34 Numaralı Parsel Envanteri 180
EK B.5a, B.6a İst. Valiliği, Def. Milli Emlak D. Baş.nın 3.12.2002 gün yazısı 181
EK B.6 2821 Numaralı Ada, 35 Numaralı Parsel Envanteri 182
EK B.7 2821 Numaralı Ada, 28 Numaralı Parsel Envanteri 183
EK B.8 2821 Numaralı Ada, 25 Numaralı Parsel Envanteri 184
EK B.9 2821 Numaralı Ada, 22 Numaralı Parsel Envanteri 185
EK B.7a, B.8a, B.9a İstanbul I N.K.T.V.K.K. 26.01.2005 gün ve 404 sayılı kararı 186
EK B.10 2821 Numaralı Ada, 21 Numaralı Parsel Envanteri 187
EK B.11 2821 Numaralı Ada, 6, 16, 17 Numaralı Parsel Envanteri 188
EK B.10a, B.11a İst. Valiliği, Def. Milli Emlak D. Baş.nın 3.12.2002 gün yazısı..... 189
EK C.1 2870 Numaralı Ada, 8 Numaralı Parsel Envanteri 190
EK C.2 2870 Numaralı Ada, 9 Numaralı Parsel Envanteri 191
EK C.3 2870 Numaralı Ada, 21 Numaralı Parsel Envanteri 192
EK C.2a, C.3a Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları İstanbul Bölge Kurulu..... 193
EK D.1 2871 Numaralı Ada, 1 Numaralı Parsel Envanteri 194
EK D.1a Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 tarih ve 3618 sayılı kararı..... 195
EK D.2 2871 Numaralı Ada, 14 Numaralı Parsel Envanteri 196
EK D.2a GEAYKK'ın 13.10.1968 tarihli ve 4208 sayılı gibi kararı 197
EK E.1 2872 Numaralı Ada, 1 Numaralı Parsel Envanteri 198
EK E.1a İstanbul Y.A.K.T.V.K.B.K. 20.06.2008 gün ve 235 sayılı kararı..... 199
EK E.2 2872 Numaralı Ada, 6 Numaralı Parsel Envanteri 200
EK E.2a İstanbul 1 numaralı K.T.V.K.K.'nun 08.11.2000 gün ve 12385 sayılı kararı..... 201
EK F.1 2873 Numaralı Ada, 2 Numaralı Parsel Envanteri 202
EK F.2 2873 Numaralı Ada, 15 Numaralı Parsel Envanteri 203
EK F.1a, F.2a İstanbul Y.A.K.T.V.K.B.K. 20.06.2008 gün ve

236 sayılı kararı 204
EK G.1 2867 Numaralı Ada, 60 Numaralı Parsel Envanteri 205
EK G.1a GEEAYK'ın 13.01.1973 tarih ve 6890 sayılı kararı 206
EK G.2 2867 Numaralı Ada, 50 Numaralı Parsel Envanteri 207
EK G.3 2867 Numaralı Ada, 47 Numaralı Parsel Envanteri 208
EK G.4 2867 Numaralı Ada, 1 Numaralı Parsel Envanteri 209
EK G.5 2867 Numaralı Ada, 2 Numaralı Parsel Envanteri 210
EK H.1 2897 Numaralı Ada, 11 Numaralı Parsel Envanteri 211
EK H.2 2897 Numaralı Ada, 12 Numaralı Parsel Envanteri 212
EK H.3 2897 Numaralı Ada, 8 Numaralı Parsel Envanteri 213
EK İ.1 2701 Numaralı Ada, 52 Numaralı Parsel Envanteri 214
EK İ.2 2701 Numaralı Ada, 43 Numaralı Parsel Envanteri 215
EK İ.2a İ. IV N.K. ve T.V.K.B.K.'nun 23.01.2009 gün ve
2639 sayılı kararı 216
EK İ.3 2701 Numaralı Ada, 11 Numaralı Parsel Envanteri 217
EK İ.3a GEEAYK'ın 15.11.1975 gün ve 8766 sayılı kararı 218
EK J.1 2702 Numaralı Ada, 16 Numaralı Parsel Envanteri 219
EK J.1a İstanbul IV N.K. ve T. V. K. B. K. M. 'nün 27.05.2008 tarih
ve 1124 sayılı yazısı 220
EK J.2 2702 Numaralı Ada, 13 Numaralı Parsel Envanteri 221
EK J.2a İstanbul II. N. Y. A. K. V. K. B. K.' nun 04.07.2017 tarih
ve 239 sayılı kararın 222
EK K.1 2703 Numaralı Ada, 2 Numaralı Parsel Envanteri 223
EK K.1a GEEAYK'ın 12.07.1974 gün ve 7909 sayılı kararı 224
EK K.1b GEEAYK'ın 06.06.1990 gün ve 12035 sayılı kararı 225
EK K.2 2703 Numaralı Ada, 44 Numaralı Parsel Envanteri 226
EK K.3 2703 Numaralı Ada, 30 Numaralı Parsel Envanteri 227
EK K.3a İstanbul IV. N.K.ve T.V.K.B.K.'nun 07.02.2008 gün
ve 1930 sayılı kararı 228
EK L.1 2866 Numaralı Ada, 4 Numaralı Parsel Envanteri 229
EK L.1a İstanbul IV. N.K.ve T.V.K.B.K.'nun 12.12.1990 gün
ve 2354 sayılı kararı 230

EK L.2 2866 Numaralı Ada, 21 Numaralı Parsel Envanteri 231
EK L.3 2866 Numaralı Ada, 22 Numaralı Parsel Envanteri 232
EK L.2a, L.3a İstanbul I. N.K.ve T.V.K.K.'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı 233
EK M.1 2891 Numaralı Ada, 95 Numaralı Parsel Envanteri 234
EK M.2 2891 Numaralı Ada, 4-5 Numaralı Parsel Envanteri 235
EK M.2a İstanbul I. N.K.ve T.V.K.K.'nun 23.10.2000 gün ve 12321 sayılı kararı 236
EK M.3 2891 Numaralı Ada, 10 Numaralı Parsel Envanteri 237
EK M.4 2891 Numaralı Ada, 11 Numaralı Parsel Envanteri 238
EK M.3a, M.4a Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı..... 239
EK M.5 2891 Numaralı Ada, 23 Numaralı Parsel Envanteri 240
EK M.6 2891 Numaralı Ada, 29 Numaralı Parsel Envanteri 241
EK M.6a Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı..... 242
EK M.7 2891 Numaralı Ada, 30 Numaralı Parsel Envanteri 243
EK M.7a Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı..... 244
EK M.8 2891 Numaralı Ada, 37 Numaralı Parsel Envanteri 245
EK N.1 2892 Numaralı Ada, 2 Numaralı Parsel Envanteri 246
EK N.2 2892 Numaralı Ada, 3 Numaralı Parsel Envanteri 247
EK N.3 2892 Numaralı Ada, 44 Numaralı Parsel Envanteri 248
EK N.4 2892 Numaralı Ada, 21 Numaralı Parsel Envanteri 249
EK N.3a, N.4a GEEAYK'ın 13.09.1974 gün ve 8021 sayılı kararı 250
EK O.1 2893 Numaralı Ada, 3 Numaralı Parsel Envanteri 251
EK O.2 2893 Numaralı Ada, 4 Numaralı Parsel Envanteri 252
EK O.3 2893 Numaralı Ada, 5 Numaralı Parsel Envanteri 253
EK O.4 2893 Numaralı Ada, 6 Numaralı Parsel Envanteri 254
EK O.5 2893 Numaralı Ada, 7 Numaralı Parsel Envanteri 255
EK O.6 2893 Numaralı Ada, 8 Numaralı Parsel Envanteri 256
EK O.7 2893 Numaralı Ada, 9 Numaralı Parsel Envanteri 257

EK O.8 2893 Numaralı Ada, 14-15 Numaralı Parsel Envanteri..... 258
EK O.8a Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı..... 259
EK O.9 2893 Numaralı Ada, 16 Numaralı Parsel Envanteri..... 260
EK O.9a Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı..... 261
EK O.10 2893 Numaralı Ada, 17 Numaralı Parsel Envanteri..... 262
EK O.11 2893 Numaralı Ada, 18 Numaralı Parsel Envanteri..... 263
EK P.1 2894 Numaralı Ada, 5 Numaralı Parsel Envanteri..... 264
EK P.2 2894 Numaralı Ada, 9 Numaralı Parsel Envanteri..... 265
EK P.3 2894 Numaralı Ada, 14 Numaralı Parsel Envanteri..... 266
EK P.4 2894 Numaralı Ada, 17 Numaralı Parsel Envanteri..... 267
EK R.1 2895 Numaralı Ada, 2 Numaralı Parsel Envanteri..... 268
EK R.1a İstanbul I N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı kararı..... 269
EK S.1 2677 Numaralı Ada, 3 Numaralı Parsel Envanteri..... 270
EK S.2 2678 Numaralı Ada, 7 Numaralı Parsel Envanteri..... 271
EK S.2a Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı..... 272
EK S.3 2678 Numaralı Ada, 3-20 Numaralı Parsel Envanteri..... 273
ÖZGEÇMİŞ..... 274

HİSTORİCAL ENVIRONMENT ANALYSIS OF AYVANSARAY

ABSTRACT

The new architectural construction techniques and materials brought by the 20th century in historical cities; have led to the creation of a foreign architectural identity with different appearances and contents around the monuments. This architectural differentiation, which has been influential all over the world, has led international organizations to produce new studyings as a model that will increase the importance of the subject.

The legal background created as a result of the work have focused on activating the idea of protection in local governments and creating a public opinion on this issue. To protect proprietary structures in protected areas under the law, the current state of the region must be investigated on the basis of several criteria. Especially in the second half of the 19th century Istanbul and the representatives of the period of the urban texture and the timber and stone civil architecture examples of the changes to the present day is important in terms of the description of the environment.

With this study, Ayvansaray neighborhood was examined not only in civil architecture, but also in the Byzantine and Ottoman periods, the cultural assets and the environment that are not reached and reached Daily. The silhouette created by the board decisions made by the construction activities were also examined.

Keywords: Ayvansaray, Blakhernai, Land Walls, Civil Architecture Example, Dervişzade Street, Mumhane Street

ÖZET

20.yy'ın getirdiği yeni mimari yapım teknikleri ve malzemeler tarihi kentlerde; anıtların etrafına farklı görünüm ve içeriğe sahip, özgün ve geleneksel mimariden uzak bir mimari kimliğin oluşmasına sebep olmuştur. Tüm dünyada etkisini gösteren bu mimari farklılaşma uluslararası kuruluşları, konunun önemini arttıracak kuram niteliğinde yeni çalışmalar üretmeye yöneltmiştir.

Çalışmalar sonucunda yasalar oluşturulmuş ve koruma fikri hakkında bir kamuoyu oluşturulmuştur. Yasa ile koruma altına alınan bölgelerde tescilli yapıları korumak için, bölgenin mevcut halinin çeşitli ölçütler baz alınarak araştırılması gerekmektedir. Özellikle İstanbul'un 19.yy'ın ikinci yarısında şekillenen kent dokusunun ve o dönemin temsilcileri olan ahşap ve kagir sivil mimari örneklerinin günümüze kadar geçirdiği değişimlerin çevresi ile açıklaması açısından önem taşımaktadır.

Hazırlanan bu çalışma ile Ayvansaray mahallesinin sadece sivil mimari değil, Bizans ve Osmanlı dönemlerine ait günümüze ulaşan ve ulaşmayan kültür varlıkları ve çevresi de ele alınmış, alınan kurul kararları ile gerçekleştirilen imar faaliyetlerinin yarattığı silüet incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Ayvansaray, Blakhernai, Kara Surları, Sivil Mimari Örneği, Dervişzade Sokak, Mumhane Caddesi

TEŞEKKÜRLER

Yüksek Lisans eğitiminin en başından itibaren birikim ve tecrübelerini benimle paylaşan, bu çalışmanın hazırlanması sırasında beni daima takdir eden, kendisine fikir danışmaya her gidişimde kıymetli zamanını bana ayıran, değerli danışman hocam Prof. Dr. E. Füsun ALİOĞLU'na şükranlarımı sunarım.

İlaveten fikir ve derslerde verdikleri ödevlerle araştırmacılığı teşvik edip, yeni yerler görmemi ve yeni bilgiler edinmemi sağlayan, Doç. Dr. Yonca Kösebay ERKAN'a teşekkürü borç bilirim.

Tezin araştırılması sırasında bana çok yardımcı olan İstanbul 2 Numaralı Yenileme Alanı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nden Çağlar Varol 'a, tecrübesiyle kaynak ve yöntem bakımından bana yardımcı olan sınıf arkadaşım Azize Gelir ÇELEBİ'ye sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

Mesai saatlerinde çalışmam için gerekli olanağı sağlayan Sena PEKER'e özellikle Mehmet Uygar Batur ÖNDEŞ'e tek tek teşekkür ediyorum.

Son olarak en başından beri beni destekleyen, yardımlarını hiçbir zaman esirgemeyen aileme sonsuz minnettarlığımı sunuyorum. İyi ki varsınız…

Furkan KAPLAN
Ekim, 2018

KISALTMA LİSTESİ

GEEAYK	Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu
İBB	İstanbul Büyükşehir Belediyesi
KTVKK	Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü (United Nation Educational Scientific and Cultural Organization)
YY	Yüzyıl
SMÖ	Sivil Mimarlık Örneği
MS	Milattan Sonra
V.B.	Ve Bunun Gibi

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3.1 2672 ve 2867 Numaralı Adalar.....38
Tablo 3.2 2821 Numaralı Ada.....42
Tablo 3.3 2870 Numaralı Ada.....53
Tablo 3.4 2871 Numaralı Ada.....58
Tablo 3.5 2872 Numaralı Ada.....62
Tablo 3.6 2873 Numaralı Ada.....66
Tablo 3.7 2867 Numaralı Ada.....70
Tablo 3.8 2897 Numaralı Ada.....77
Tablo 3.9 2701 Numaralı Ada.....81
Tablo 3.10 2702 Numaralı Ada.....87
Tablo 3.11 2703 Numaralı Ada.....91
Tablo 3.12 2866 Numaralı Ada.....96
Tablo 3.13 2891 Numaralı Ada.....99
Tablo 3.14 2892 Numaralı Ada.....107
Tablo 3.15 2893 Numaralı Ada.....112
Tablo 3.16 2894 Numaralı Ada.....118
Tablo 3.17 2895 Numaralı Ada.....122
Tablo 3.18 2677 ve 2678 Numaralı Adalar.....125
Tablo 4.1 Yapı Adalarının Değişen Numaraları.....132
Tablo 4.2 2821 (426) Numaralı Ada Ayvansaray Kuyusu Sokak Silüeti.....134
Tablo 4.3 2870 (434) Numaralı Ada Ahmet Rufai Sokak Silüeti 135
Tablo 4.4 2866 (437) Numaralı Ada Kavata Sokak Silüeti 136
Tablo 4.5 2894 (438) Numaralı Ada Kavata Sokak Silüeti.....137
Tablo 4.6 Değişen Sokak İsimleri.....138
Tablo 4.7 2677-2678 (464) Numaralı Ada Mahkeme Külhanı Sokak Silüeti..... 140
Tablo 4.8 Yapıların Yüzdelik Dağılımları, 2017 141
Tablo 4.9 Yapıların Yüzdelik Dağılımları, 2017 142
Tablo 4.10 Günümüze Ulaşan ve Ulaşmayan Yapıların Yüzdelik Dağılımları ……..142
Tablo 4.11 2821 (426) Numaralı Ada Ayvansaray Caddesi Silüeti..... 144
Tablo 4.12 2897 (437) Numaralı Ada Dervişzade Caddesi Silüeti..... 146

Tablo 4.15 Rekonstrüksiyon Yapıların Yüzdelik Dağılımları, 2017 147
Tablo 4.13 2871 (433) Numaralı Ada Ahmet Rufai Sokak Silüetiarı..... 148
Tablo 4.14 2703 (470) Numaralı Ada Adişah Sultan Camii Silüet 149
Tablo 4.16 2893 (436) Numaralı Ada Eğrikapı Caddesi Silüeti …….151
Tablo 4.17 Özgün Yapıların Yüzdelik Dağılımları, 2017 …..……..152
Tablo 4.18 2891 (422, 472) Numaralı Ada, Ebe Sokak Silüeti, 2017..... 155
Tablo 4.19 2891 (422, 472) Numaralı Ada, Çeitk Pabuçlu Sokak Silüeti, 2017...…...156
Tablo 4.20 2672 (446) Numaralı Ada, Ayvansaray Caddesi Silüeti, 2017……...158
Tablo 4.21 2821 (426) Numaralı Ada, Çember Sokak Silüeti, 2017 …….……..159
Tablo 4.22 2873 (425) Numaralı Ada, Ayvansaray Külhanı Sokak Silüeti, 2017 …...160
Tablo 4.23 2867 (439, 440, 443, 442, 444, 446) Numaralı Ada, Ayvansaray Külhanı Sokak Silüeti, 2017.....161
Tablo 4.24 2701 (458) Numaralı Ada, Şişhane Caddesi Silüeti, 2017…….…...…..162
Tablo 4.25 2702 (471) Numaralı Ada, Şişhane Caddesi Silüeti, 2017……..163
Tablo 4.26 2893 (436) Numaralı Ada, Eğrikapı Caddesi Silüeti, 2017…….....……..164
Tablo 4.27 2895 (441) Numaralı Ada, Eğrikapı Caddesi Silüeti, 2017…….165

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1 Notitia Urbis Constantinople……5
Şekil 2.2 7.yy Konstantinopolis……6
Şekil 2.3 8-12.yy Konstantinopolis……..7
Şekil 2.4 Pterion Bölgesi ve V.LeoSiperi……8
Şekil 2.5 Manuel Kommenos Surları ……..9
Şekil 2.6 Tekfur Sarayı Avlu Görüntüsü……10
Şekil 2.7 Isaac Angelos ve Anemas Kuleleri……11
Şekil 2.8 Restorasyon Öncesi Emir Buhari Tekkesi Kalıntısı.....12
Şekil 2.9 Blaherna Ayazması 13
Şekil 2.10 Blakhernai Surlarında Haçlı Askerleri Canlandırması.....14
Şekil 2.11 Ayvansaray Kapısı……15
Şekil 2.12 1853 Ayvansaray Kapısı……16
Şekil 2.13 19.yy Sonları Hasarlı Durumdaki Paleogos Surları.....17
Şekil 2.14 Toklu Dede Mescidi'nin Konumu……..18
Şekil 2.15 Toklu Dede Mescidi'nin Kuzey ve Doğu Cepheleri.....19
Şekil 2.16 İvaz Efendi Camii ……..20
Şekil 2.17 Isaakios ve Anemas Kuleleri ……20
Şekil 2.18 Piri Reis İstanbul Haritası ……..21
Şekil 2.19 Melchior Lorichs Haritası ……21
Şekil 2.20 19.yy Sonu Tekfur Sarayı ……..22
Şekil 2.21 Philipp Ferdinand Von Gudenus İstanbul Panoraması Ayvansaray'ın Görünüşü ……...23
Şekil 2.22 Hatice Sultan Sahil Sarayı ve Kayıkhaneleri ……23
Şekil 2.23 Anemas Fotoğrafı……...24
Şekil 2.24 Blakherna Saray Kompleksi Kalıntıları ……25
Şekil 2.25 Blaherna Ayazması……26
Şekil 2.26 Ayvansaray'da Yangın ……..27
Şekil 2.27 Haliç'ten Ayvansaray'ın Görünümü ……28
Şekil 2.28 Surlarda Yapılan Restorasyon Uygulamaları.....29
Şekil 2.29 1929 yılı Mescidin Güney Duvarı 29

Şekil 2.30 1975 yılı Yapının Son Kalıntıları 30
Şekil 2.31 Koruma Heyeti Tekfur Sarayı'ndaki İncelemesi.....30
Şekil 2.32 Emir Buhari Tekkesi.....31
Şekil 2.33 Haliç Köprüsü Sonrası Ayvansaray Sahili 32
Şekil 2.34 Edirnekapı'dan Ayvansaray ve Balat'ın Görünümü 33
Şekil 3.1 Ayvansaray'daki Eski Mahalleler ve Bugünkü Ayvansaray Mahallesi Sınırları 34
Şekil 3.2 Ayvansaray Mahallesi ve Çalışma Alanı Sınırları 35
Şekil 3.3 Ayvansaray Yapı Adaları 36
Şekil 3.4 2672 ve 2867 Numaralı Adalar 37
Şekil 3.5 2672 ve 2867 Numaralı Adaların Parselleri.....39
Şekil 3.6 Hatice Sultan Çeşmesi 39
Şekil 3.7 Muhammed El Ensari Türbesi 40
Şekil 3.8 Hatice Sultan Sıbyan Mektebi 40
Şekil 3.9 2821 NumAralı Ada 41
Şekil 3.10 2821 Numaralı Adanın Parselleri 43
Şekil 3.11 4-5 Numaralı Parsel.....44
Şekil 3.12 3 Numaralı Parsel İskender Bey Çeşmesi.....44
Şekil 3.13 33 Numaralı Parsel.....45
Şekil 3.14 31 Numaralı Parsel, 2006 46
Şekil 3.15 31 Numaralı Parsel 46
Şekil 3.16 34 ve 35 Numaralı Parseller 47
Şekil 3.17 28 ve 29 Numaralı Parseller 48
Şekil 3.18 25 Numaralı Parsel 48
Şekil 3.19 22 Numaralı Parsel 49
Şekil 3.20 Satır Hasan Ağa Çeşmesi 49
Şekil 3.21 39 Numaralı Parselin Genel Görünümü 50
Şekil 3.22 37 Numaralı Parselin Arka Bahçesi 50
Şekil 3.23 6 Numaralı Parseldeki Sur Kalıntısı 51
Şekil 3.24 16-17 Numaralı Parseldeki Sur Kalıntısı 51
Şekil 3.25 2870 Numaralı Ada 52
Şekil 3.26 2870 Numaralı Ada Parselleri 52

Şekil 3.27 8 Numaralı Parsel 54
Şekil 3.28 9 Numaralı Parsel Kuzey Doğu ve Arka Bahçesinden Görünümü.....54
Şekil 3.29 21 Numaralı Parsel 55
Şekil 3.30 Mahkeme Külhanı Aralığı 55
Şekil 3.31 2871 Numaralı Ada 56
Şekil 3.32 2871 Numaralı Ada Parselleri 56
Şekil 3.33 Emir Buhari Tekkesi, 2017.....57
Şekil 3.34 İstinat Duvarı ve Blakhernai Sarayı Kalıntıları.....59
Şekil 3.35 8 ve 12 Numaralı Parsellerin Arka Bahçeleri.....59
Şekil 3.36 Albayrak Sokak Üzerindeki 10,11 ve 12 Parseller.....60
Şekil 3.37 Dervişzade Sokağına Bakan Yapılar.....60
Şekil 3.38 2872 Numaralı Ada.....61
Şekil 3.39 2872 Numaralı Ada Parselleri.....63
Şekil 3.40 Blaherna Kilisesi.....63
Şekil 3.41 Kilisenin İçeriden Görüntüsü.....64
Şekil 3.42 5 ve 6 Numaralı Parseller 64
Şekil 3.43 2873 Numaralı Ada 65
Şekil 3.44 2873 Numaralı Ada Parselleri 67
Şekil 3.45 2 Numaralı Parsel 67
Şekil 3.46 15 Numaralı Parsel 68
Şekil 3.47 13 Numaralı Parsel 68
Şekil 3.48 2867 Numaralı Ada.....69
Şekil 3.49 2867 Numaralı Ada Parselleri.....71
Şekil 3.50 Bodrum Kat Koridoru ve Havalandırma Bacası.....72
Şekil 3.51 İvaz Efendi Camii.....73
Şekil 3.52 47 Numaralı Parsel.....73
Şekil 3.53 İvaz Efendi Çeşmesi.....74
Şekil 3.54 35 Numaralı Parsel.....74
Şekil 3.55 7 Numaralı Parseldeki Yapılar.....75
Şekil 3.56 Eğrikapı Caddesi 2 Numaralı Parsel……75
Şekil 3.57 2897 Numaralı Ada…….....76
Şekil 3.58 2897 Numaralı Ada Parselleri.....78

Şekil 3.59 11 ve 12 Numaralı Parseller……....78
Şekil 3.60 11 ve 12 Numaralı Parsellerin Arka Cepheleri……..79
Şekil 3.61 8 Numaralı Parsel……...…….79
Şekil 3.62 2701 Numaralı Ada..... 80
Şekil 3.63 2701 Numaralı Ada Parselleri.....82
Şekil 3.64 Türbedeki Mezar Taşları.....83
Şekil 3.65 41 Numaralı Parsel.....84
Şekil 3.66 41 Numaralı Parsel.....84
Şekil 3.67 Çalışmalar Sonrası Tekfur Sarayı.....85
Şekil 3.68 2702 Numaralı Ada.....86
Şekil 3.69 Ayvansaray Mektebi Çeşmesi.....88
Şekil 3.70 2702 Numaralı Ada Parselleri.....88
Şekil 3.71 13 Numaralı Parsel……..……89
Şekil 3.72 Avcı Maslağı Sokak 2 Numaralı Parsel…….……..89
Şekil 3.73 2703 Numaralı Ada.....90
Şekil 3.74 2703 Numaralı Ada Parselleri…….92
Şekil 3.75 Hz. Şu'Be Türbesi.....93
Şekil 3.76 Adilşah Sultan Camii Günümüz.....93
Şekil 3.77 27 Numaralı Parseldeki Duvar Kalıntısı..... .94
Şekil 3.78 30 Numaralı Parsel Günümüz…….94
Şekil 3.79 2866 Numaralı Ada.....95
Şekil 3.80 2866 Numaralı Ada Parselleri.....95
Şekil 3.81 Hacı Mustafa Ağa Çeşmesi.....97
Şekil 3.82 21 ve 22 Numaralı Parseller.....97
Şekil 3.83 2891 Numaralı Ada.....98
Şekil 3.84 Blakhernai Saray Kalıntıları 100
Şekil 3.85 2891 Numaralı Ada Parselleri.....101
Şekil 3.86 Ebe Sokak.....100
Şekil 3.87 4-5 Numaralı Parseller.....102
Şekil 3.88 Çetik Pabuçlu Sokak 7, 8, 13 ve 14 Numaralı Parseller.....102
Şekil 3.89 Hançerli Hamamı Terası.....103
Şekil 3.90 Ebuzer Gifari Camii Duvarları.....104

Şekil 3.91 Ebuzer Gifari Camii Kalıntıları..... 104
Şekil 3.92 29 Numaralı Parsel.....105
Şekil 3.93 Çınarlı Lonca Çeşmesi.....105
Şekil 3.94 2892 Numaralı Ada.....106
Şekil 3.95 2892 Numaralı Ada Parselleri.....108
Şekil 3.96 2 ve 3 Numaralı Parseller.....109
Şekil 3.97 44 Numaralı Parseldeki Duvar Kalıntısı.....110
Şekil 3.98 12 Numaralı Parsel.....110
Şekil 3.99 2893 Numaralı Ada.....111
Şekil 3.100 2893 Numaralı Ada Parselleri.....113
Şekil 3.101 3 ve 4 Numaralı Parseller.....113
Şekil 3.102 5 Numaralı Parsel.....114
Şekil 3.103 6 ve 7 Numaralı Parseller.....114
Şekil 3.104 8 ve 9 Numaralı Parseller.....115
Şekil 3.105 14, 15 ve 16 Numaralı Parseller.....115
Şekil 3.106 17 ve 18 Numaralı Parseller.....116
Şekil 3.107 2894 Numaralı Ada 117
Şekil 3.108 2894 Numaralı Ada Parselleri.....119
Şekil 3.109 5 Numaralı Parsel.....119
Şekil 3.110 17 Numaralı Parsel.....120
Şekil 3.111 2895 Numaralı Ada.....121
Şekil 3.112 2895 Numaralı Ada Parselleri.....123
Şekil 3.113 Panayia Suda Kilisesi.....123
Şekil 3.114 2677 ve 2678 Numaralı Adalar.....124
Şekil 3.115 2677-2678 Numaralı Adaların Parselleri.....126
Şekil 3.116 7 Numaralı Parsel Önceki ve Günümüz Hali 127
Şekil 3.117 7 Numaralı Parsel, Şişhane Caddesinden Bakış.....127
Şekil 3.118 3 ve 20 Numaralı Parseller.....128
Şekil 3.119 3 ve 20 Numaralı Parseller.....128
Şekil 4.1 Çalışma alanındaki yapıların tescil durumları, 2018.....129
Şekil 4.2 2 Ekim 1929 tarihli Pervititch Haritası.....130
Şekil 4.3 3 Eylül 1928 tarihli Pervititch Haritası 130

Şekil 4.4 Yapı adalarının değişen numaraları 131
Şekil 4.5 Tandır Aralığı'nın geçmesiyle değişen adalar.....132
Şekil 4.6 102 Numaralı Parsel.....133
Şekil 4.7 2821 Numaralı Ada, Dervişzade Sokak dokusu.....139
Şekil 4.8 2702 Numaralı Ada, Eğrikapı Caddesi Sokak dokusu.....139
Şekil 4.9 2871(426) Ada, Günümüze Ulaşmayan 23, 27, 29 ve 31 Numaralı Parseller....143
Şekil 4.10 2894(438) Ada, 5 Numaralı Parsel Uygulama Öncesi, Sonrası….....145
Şekil 4.11 2873 (425) Ada, 2 Numaralı Parsel, 2892 (435) Ada, 12 Numaralı Parsel.....150
Şekil 4.12 2897 (437) Ada, 8 Numaralı Parsel, 2821 (426) Ada, 34 Numaralı Parsel.....150
Şekil 4.13 Çalışma alanındaki kat adetlerinin durumları, 2018.....150

1. GİRİŞ

Geçmişte var olan uygarlıklardan günümüze gelen kültür varlıkları yaşadığımız yerde tarihi çevre merkezlerini oluşturmaktadır. Bu merkezler mevcut görünümleri, farklı dönemlere ait mimari unsurları, özgünlüğü ifade eden sokak dokularıyla nesnel bir doku oluşturmaktadır.

Tarihi çevredeki yapılar, birer kültür varlığı olmaları bakımından veri durumundadır. Zaman içinde yaşanmış toplumsal olaylar bu verileri bir arada tutarak koruma fikri geliştirmiştir. Böylece bu sanat eseri değeri taşıyan yapıların tek başına değerlendirilmesindense genel halinde bir bütün olarak korunması fikri günümüze kadar ulaşmış ve kabul edilmiştir.

Söz konusu çevrelerin belli bir süre zarfında geçirdiği değişiklikleri, mukayese etmek ve mimari eserleri belgeleme çalışmaları yapmak koruma açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu tez çalışmasının konusu olan Ayvansaray Bizans döneminde bir köy durumundayken, Osmanlı zamanı nüfusun artmaya başladığı özellikle 18.yy'da çok sayıda konak ve yalı yapılan bir bölge haline gelmiştir. 19.yy'ın ikinci yarısından 1980'li yıllara kadar olan dönemde de sanayi bölgesi olarak görülmektedir.

Tez çalışması ile Ayvansaray'ın mevcut durumu anlatılarak nesnellik oluşturulmuş ve tarihsel süreçte yaşadığı değişimler değerlendirilmiştir.

1.1 Amaç

Yaşanan tüm değişimlerin açıklanması ve gelecekte oluşabilecek sorunlara hazırlık temel oluşturmak amacıyla Ayvansarayda mevcutta yerinde olan tarihi ve kültürel varlıkların belgeleme çalışması yapılmış, günümüze ulaşmamış ve bugün yerinde olmayan kültür varlıklarının ise belgelere dayanarak tespitlemesi yapılmıştır. Amaç, Ayvansaray mahallesindeki sürekli değişim içerisinde olan kentsel dokuyu incelemek ve günümüze ulaşmayan yapıları ortaya çıkarmaktır.

Çalışma alanının içerisinde bulunan sivil mimari örneklerinin Pervititch haritaları ile karşılaştırılarak bölgedeki mimarinin çevre, işlev, malzeme ve kat gibi başlıklar altında mukayese etmeyi amaçlanmıştır.

1.2 Kapsam

Tez Ayvansaray'ın yazılı kaynaklarda ilk defa geçtiği eser olan M.S. 5. yy'a ait Notitia Urbis Constantinopolitanae 'den itibaren günümüze kadar olan dönemleri içermektedir. Ayvansaray'daki önemli kültür varlıklarının Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemleri incelenmiş, kaynaklar araştırılarak bölgenin geçirdiği değişim üzerinde durulmuştur.

Bölgede gerçekleştirilen çalışma Ayvansaray Surları ile Unesco Kültür Miras Listesindeki İstanbul'un Tarihi Alanlarından Kara Surlarının Tampon Bölge Sınırı arasında kalan alanı kapsamaktadır.

Tezimizde çalışma alanındaki yapıların tamamı tarihi çevre analizi formatına uygun incelenmiş, özgün olmayan yapılar dışında tescilli durumdaki kültür varlıklarının belgelenmesi ve mevcut durumları incelenmiştir.

1.3 Yöntem

Tez çalışmasında yer alan verilerin yazı veya resme dayalı gerçek bir kaynağa dayanarak öznellikten uzak bir şekilde ifade edilmesi esas alınmıştır. Dört bölümden oluşan tezin oluşumuna dair bilgi verilen 1.Bölümü takip eden 2.Bölümde Ayvansaray'ın tarihi anlatılmaktadır. Bölgenin farklı devletlerin zamanını görmesi açısından Bizans, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemleri ayrı ayrı incelenip geçirdiği değişiklikler anlatılmıştır. Özellikle Prof. Dr. Semavi Eyice, Prof. Dr. Doğan Kuban, Wolgang Müller Wiener ve Alexander Van Milligen'e ait kitap, makale vb. yayınlardan veriler elde edilmiştir.

Çalışmanın gelişme bölümü olan üçüncü bölümde çalışma alanı içerisindeki adaların belirlenen başlıklar üzerinden analiz edilerek mevcut hallerinin vaziyet planları yapılmıştır. Yapılan planlar üzerinden adalar birer birer anlatılmış, yerinde çekilen fotoğraflarla da desteklenmiştir. Ada bazlı anlatım ön planda olsa da arka bahçe, kalıntı, geleneksel mimari öğe gibi durumlarda parsel bazlı anlatıma indirgenmiştir.

Sonuç bölümü olan dördüncü bölümde Pervitich haritaları kullanılarak Cumhuriyet'in ilanından sonra 1925'ten günümüz kadar değişen sokak ve parsel dokusu mukayese edilmiştir. Bu karşılaştırma için ayrıca İstanbul 1 ve 2 Numaralı Yenileme Alanları Kültür ve Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu, Alman Arkeoloji Enstitüsü, TAÇ Vakfı, Vakıflar Bölge Müdürlüğü gibi kurumlardan elde edilen eski fotoğraf ve kurul kararları kullanılmıştır. Çalışma alanındaki her adanın Pervictih ve günümüz dönemlerinin sokak silüetleri çizilmiştir.

Mevcutta yerinde olan her türlü kültür varlığı için Kültür Varlığı Koruma Envanteri oluşturulmuş, her eser mevcut mimari özellikleri belirtilerek kayıt altına alınmıştır.

2.AYVANSARAY'IN TARİHİ

2.1 Bizans Döneminde Ayvansaray

Ayvansaray, bugün İstanbul'un tarihi yarımadasının kuzey batısında kara surları ve Haliç surlarının birleştiği bölge ile sınırlanan tarihi bir semttir. Ayvansaray adının nereden geldiğine çok sayıda görüşler vardır. Bazıları Farsça bir sözcük olan, üç tarafı duvarlar ile çevrili, önü açık mekanlara denilen eyvan sözcüğüne dayandırmaktadır. Bir diğer teori ise Osmanlı döneminde, başka ülkelerden getirilen hayvanların Bizans mahzenlerinde tutulması nedeniyle halk arasında kullanılan "Hayvan Sarayı" deyiminin yine zamanla Ayvansaray'a dönüşmesidir (Ekicigil, 1982: 322).

Türkolog J.H.Mordtmann ismin Eyyüp Ensari'den geldiğini ve Haliç surlarında oluşan bir gediğin daha sonra kapıya çevrilerek Eyyüp Ensari kapısı denildiği ve bunun zamanla Ayvansaray Kapısı'na dönüştüğünü ileri sürmektedir (Eyice, 1987: 33). Ermeni yazar P.Ğ.İnciciyan Ayvansaray adının Ay Manas kilisesine mal edilerek, Ay Mam Sarayı'ndan geldiğini ifade etse de bu açıklaması gerçek olmasından çok uzak kurgu bir söylem olarak kabul edilmektedir (Göksoy, 2003: 87-91). P.Wittek'e göre ise biri aslında bir gedik olan Büyük ve Küçük Ayvansaray kapılarının Eyyüp Ensari'den gelip zamanla bütün semtin adı olduğunu söylemektedir (Eyice, 1993: 491) . XVI.yy yabancı kaynakları incelendiğinde de bölgenin adı Hagiobazazi, Ayuanzari Capi, Aybazari, Eiubasar Capi şekillerinde rastlanmaktadır (Anon., 2017). Evliya Çelebi'de XVII. yy'da surların çevresini dolaşırken buradan şöyle bahsetmiştir:

"*Önce, Bismillah ile Yedikule'den taşra hendek kenarınca ta Ebu Eyyub-ı Ensari Kapısına kadar 8.810 adım ve 6 kapıdır. Küçük Ayvansaray Kapısı'ndan ta Bahçekapı'sı yani Şehitkapı'sıyla 14 kapı arası 6.500 adımdır* (Dağlı, 2003: 28)."

Günümüzün Ayvansaray'ı, 5.yy'da Teodosius (408-450) surlarının yapımına kadar Constantinus (274-337) surlarının dışında kalan şehre komşu bir mahalle, semt durumundaydı. Bizans İmparatorluğu'nun sonraki dönemlerinde surların batıya genişlemesiyle şehir içine alınmış ve şehrin bölgesi haline gelmiştir (Körüoğlu, 2006: 7). Blakhernai adıyla anılan bu bölgenin adı, daha önce bataklık olan bu yerde yetişen blekhernon (yabani nane) veya blekhon (eğrelti otu)'dan ve Haliç kıyısında balıkçıların sıklıkla tuttuğu lakhernai (palamut balığı)'dan dolayı aldığını ileri sürenler de vardır (Göksoy, 2003: 87-91).

Yazılı kaynaklarda ilk kez II. Teodosius zamanında hazırlanan "Notitia Urbis Constantinopoleia" listesinde 14. Bölge olarak geçmektedir (Şekil 2.1). Listeye göre bu mahallede bir kilise, bir hamam, bir tiyatro, bir saray, bir nimfaion (umumi çeşme), 167 ev, iki revak vb. yapılar bulunduğu belirtilmektedir (Kuban, 1996: 54-55).

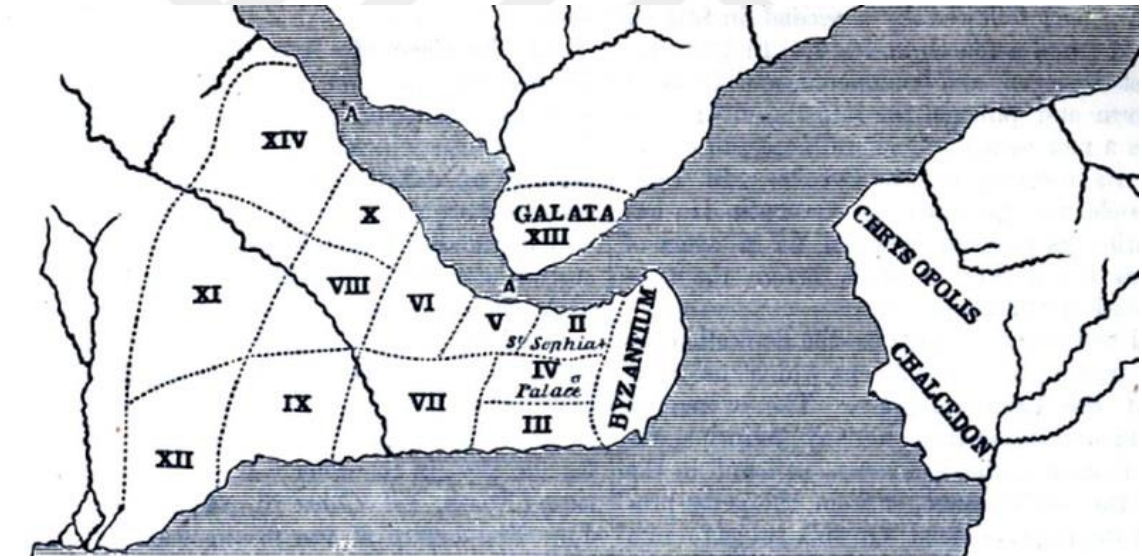

Şekil 2.1 Notitia Urbis Constantinople (http://ozhanozturk.com/2017/09/04)

Teodosius surlarının V.yy başlarında yapılmasıyla hem bölge şehir içine alınarak koruması sağlanmış hem de karadaki tahkimatın Haliç'e bağlanması sağlanmıştır. Ancak surun genel özellikleri incelendiğinde Tekfur Sarayı ile Haliç arasında kalan bölümü hakkında bir bilgiye ulaşılamamıştır. Bunun sebebi bugün Yedikule'den başlayıp Tekfur Sarayı'nda biten Teodosius Surlarının, 1453 yılındaki fethine kadar

şehrin sık sık kuşatma altında kalmasından dolayı surun genişletilmesidir (Eyice, 1987: 34) (Şekil 2.2).

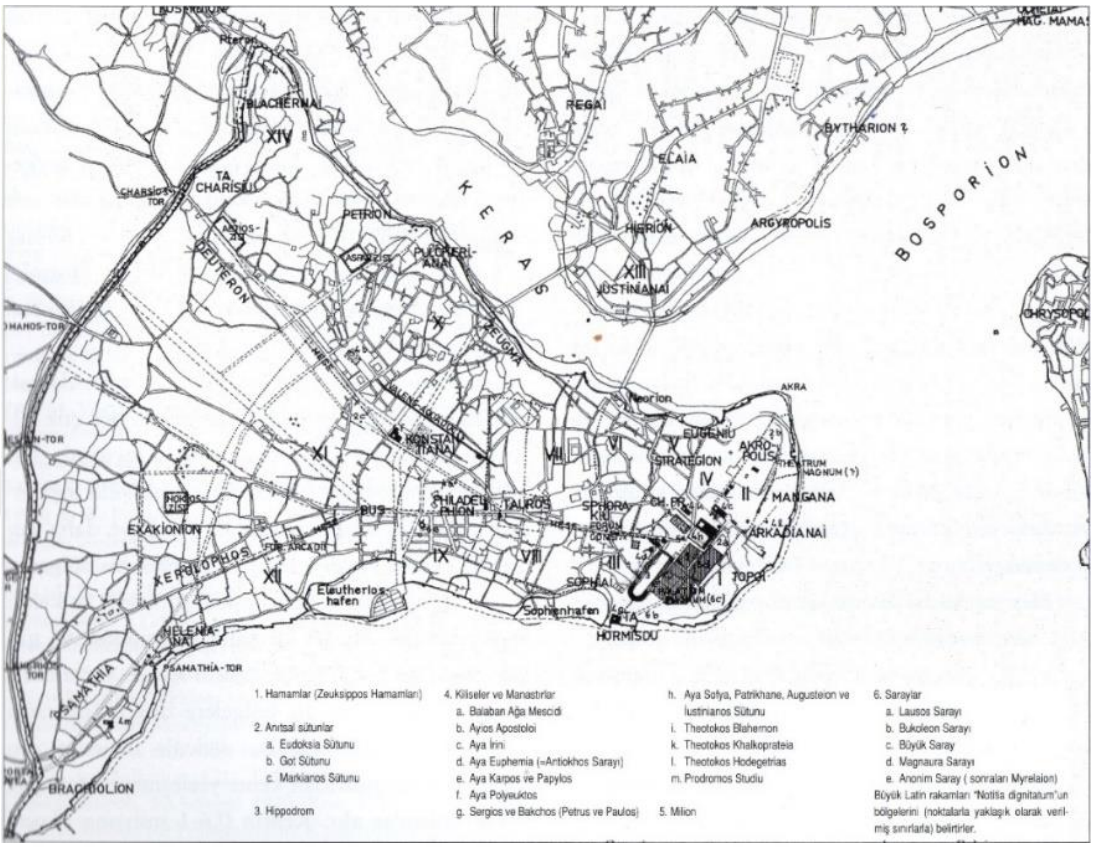

Şekil 2.2 4-7.yy Konstantinopolis (Müller-Wiener, 2001: 23)

Avarların 626 yılında yaptıkları ilk saldırı sonrası o dönem sur dışında kalan mıntıkada şiddetli yağmalar meydana gelmiştir. Saldırı sonrası Hag. Teotokos, Hag.Soros gibi kiliseleri korunak ve savunmayı güçlendirmek amacıyla 627'de sur sisteminde değişiklik yapmış ve İmparator Heraklius (610-641) tarafından sur genişletilmiştir (Eyice, 1987: 34). Altıgen planlı üç adet kulenin bulunduğu tek bir duvar olarak inşa edilen yapı Blakhernai'ye ait olduğu için aynı adla anılmaktadır.

9.yy'a gelindiğinde 813'te yaşanan Bulgar saldırısı nedeniyle sur sisteminde tekrar değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklik kapsamında Heraklius surlarının önüne bir hisar daha yapılmıştır. Heraklius surunun yaklaşık 25 metre batısından başlayıp 80 metre boyunca paralel olarak giden beş büyük kuleli V.Leon suru daha sonra Haliç Surlarına doğru kıvrımlı bir yol izlemektedir (Kuban, 1996: 53-54) (Şekil 2.3).

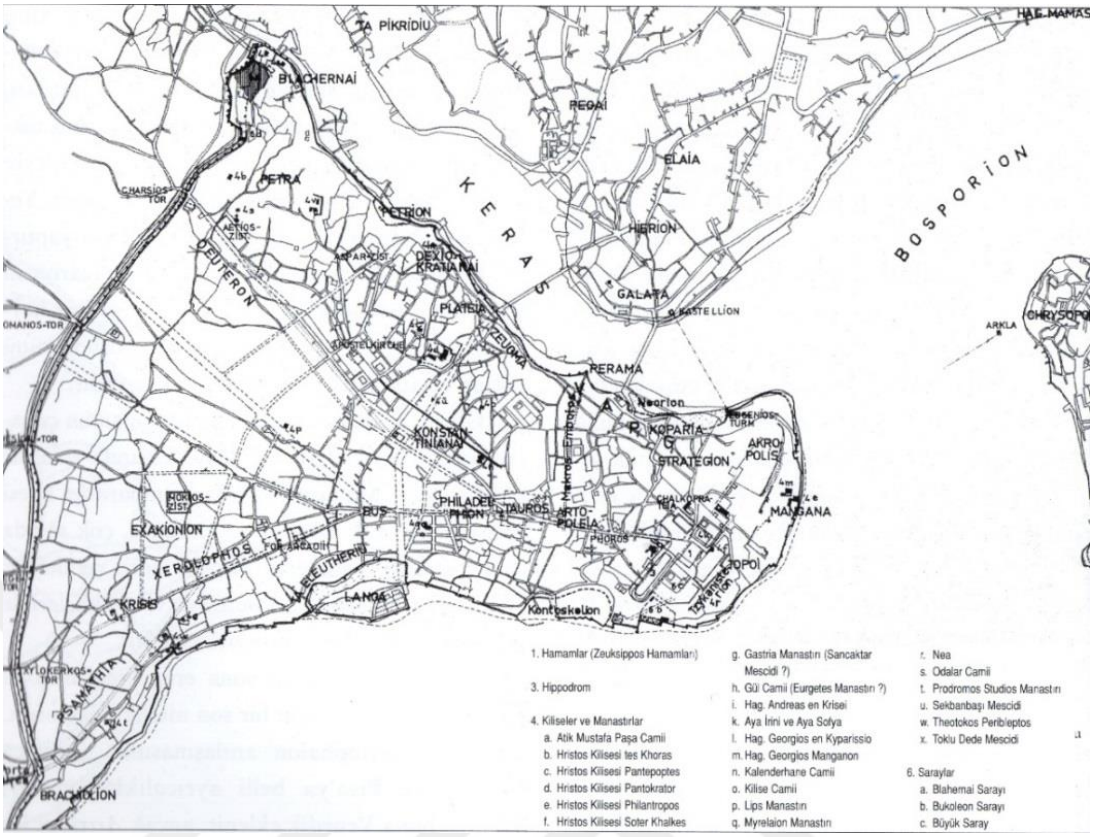

Şekil 2.3 8-12.yy Konstantinopolis (Müller-Wiener, 2001: 25)

Savunma amaçlı yapılan bu değişiklikler ile Blakhernai'nin çehresini de etkilemiştir. Bunun en önemli göstergesi Heraklius ve Leo surlarının birlikte kapalı bir alan meydana getirmeleridir (Freely & Çakmak, 2005: 135). Bizanslıların Pterion adını verdiği bu alanda sonraki yıllarda bir şapel yapısı yapıldığı ifade edilmektedir. Yapının daha önce burada bulunan kiliselere ait olduğu düşünülse de herhangi bilimsel bir kanıt yoktur. (Eyice, 1994: 492-493) (Şekil 2.4).

Hristiyan yerel halk için kutsal sayılan Teotokos, Hag. Soros, Hag. Nicolas gibi kiliselerin Blakhernai'de bulunmasından dolayı bölge asırlar boyunca Bizans İmparatorlarınca ziyaret edilmiştir. Arazinin yüksek topografik özelliklerinden dolayı X yy.'da bölge önem kazanmaya başlamış, en sonunda Büyük Saray ve Hipodrum'un önem kaybetmesiyle XI.'yy ve sonraki yıllarda Bizans Devleti'nin çöküşüne kadar imparatorların yaşadığı Blakhernai Sarayı'nı inşa eden Kommenosların ilgisini çekmektedir. Sarayın sınırları hakkında net bir bilgiye ulaşılamazken bugün İvaz Efendi

Camii'nin yer aldığı teras üzerinde yer aldığı tahmin edilmektedir (Eyice, 1994: 492-493).

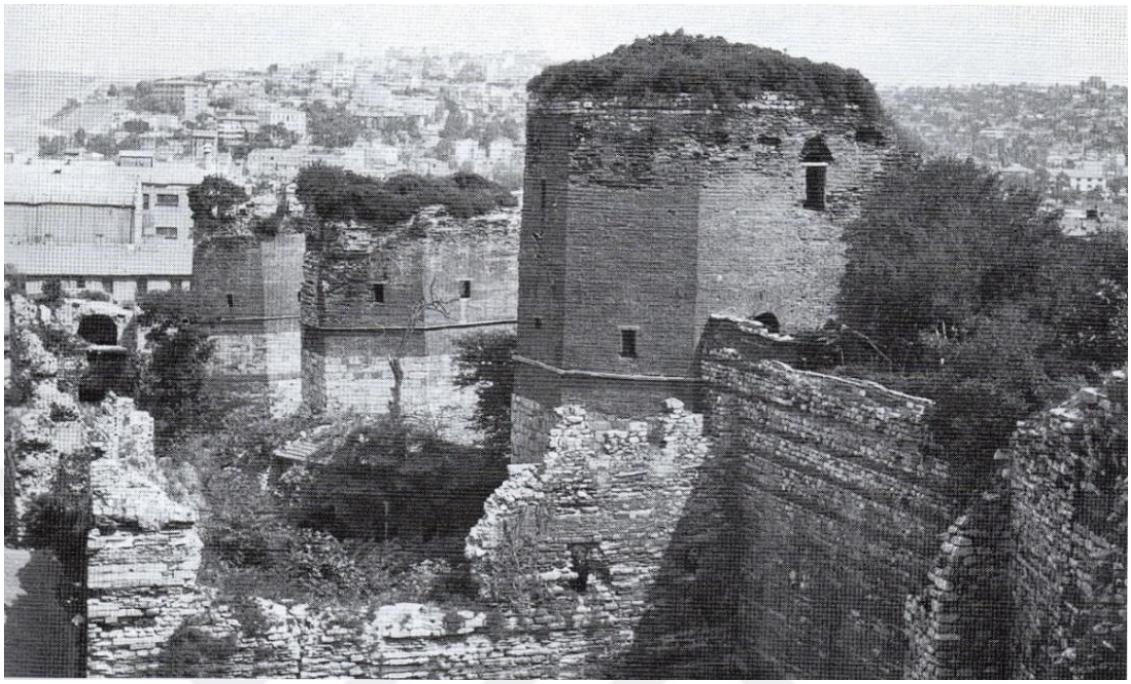

Şekil 2.4 Pterion bölgesi ve V.Leo siperi (Müller-Wiener, 2001)

Teodosius Surları yapımı öncesi Constantinus surları dışında, küçük yazlık bir saray olarak yapılan Blakhernai Sarayı özellikle Kommenos Hanedanı zamanında etrafı yeni surlarla genişletilip koruma altına alınmıştır. İmparator I. Alexios Komnenos (1081-1118) surlara oldukça yakın konumdaki sarayın etrafında set duvarları yaptırırken, İmparator Manuel Komnenos (1143-1180) ise saray sınırlarını genişleterek hem şehre, hem denize, hem de arkasında kalan araziye hakim hale getirmiştir (Eyice, 1987: 35).

XI.yy'da surlarda yaşanan bu değişiklik ile Blakhernai Surları büyük ölçüde bugünkü görünümünü kazanmıştır ve bölgenin tamamı sur içine alınmıştır (Şekil 2.5). Karşılıklı şehir surları ve yüksek set duvarları ile sınırlanan Blakhernai Sarayı, geniş çaplı bir alan üzerindeki bahçelerden, farklı boyutlardaki köşk ve ibadet yapılarından meydana gelmektedir (Kos, 2017: 26-27).

Şekil 2.5 Manuel Komnenos Surları (Guilaume Berggren Arşivi)

Bölgenin topografik açıdan elverişli, yüksek konumda olması saray kompleksini ayaklanmalara ve her türlü saldırılardan korunmak için elverişli hale getirmiştir. Bu saray kompleksinden günümüze ulaşan kültür varlıklarından biri Blakhernai ve Teodosius surlarının kesiştiği yerde bulunan Tekfur Sarayı'dır. Saray'ın en yüksekteki müştemilatı olan Tekfur Sarayı zemin katı ile beraber iki katı daha olacak şekilde günümüze ulaşan son imparatorluk konutu örneği olması açısından önemlidir[1] (Şekil 2.6). Yapının kimin zamanında yapıldığı da tam olarak sonuçlandırılmamakla birlikte I. Manuel Kommenos tarafından yapıldığı düşünülmektedir (Çelik, 2011: 97-100).

[1] Semavi Eyice, Yabancıların Gözüyle Bizans İstanbul'u, Yeditepe Yayınları, Nisan 2017, s.222

Şekil 2.6 Tekfur Sarayı avlu görüntüsü, (Conelius Gurlitt, Die Baukunst Konstantinopels, 1912)

Tekfur Sarayı'ndan Haliç'e doğru arazinin aşırı eğimli olmasından dolayı semtte set duvarları yapılmıştır. Bu set duvarlarından önemli ölçüde günümüze ulaşabilen örnekler hasara uğramış olsalar da harabe estetiği açısından halen özgünlüğünü koruyabilmiştir.

Ayvansaray semtinde Bizans dönemine ait önemli bir kalıntı, bugünkü İvaz Efendi Camii'nin batısında bulunmaktadır. Yüksek bir sed üstünde Heraklios surlarına bitişik nizamlı Anemas ve İsaac Angelos olarak adlandırılan bu kulelerin alt yapısı incelendiğinde kulelere bitişik uzanan kemerli, karşılıklı hücrelerin sıralandığı Anemas Zindanları bulunmaktadır (Şekil 2.7). Bizans'tan günümüze gelen tek yer altı zindan yapısı olan Anemas, bitişik nizamlı duran kulelerin yaşam alanı olarak kullanıldığı gibi sarayın altyapısını oluşturduğu düşünülmektedir (Şekil 2.8). Bölgede Anemas gibi çok sayıda mahzen yapısı olduğu söylenmektedir. Bunlardan en bilineni bugün Emir Buhari Tekkesi altında bulunmaktadır (Eyice, 2015: 97-100).

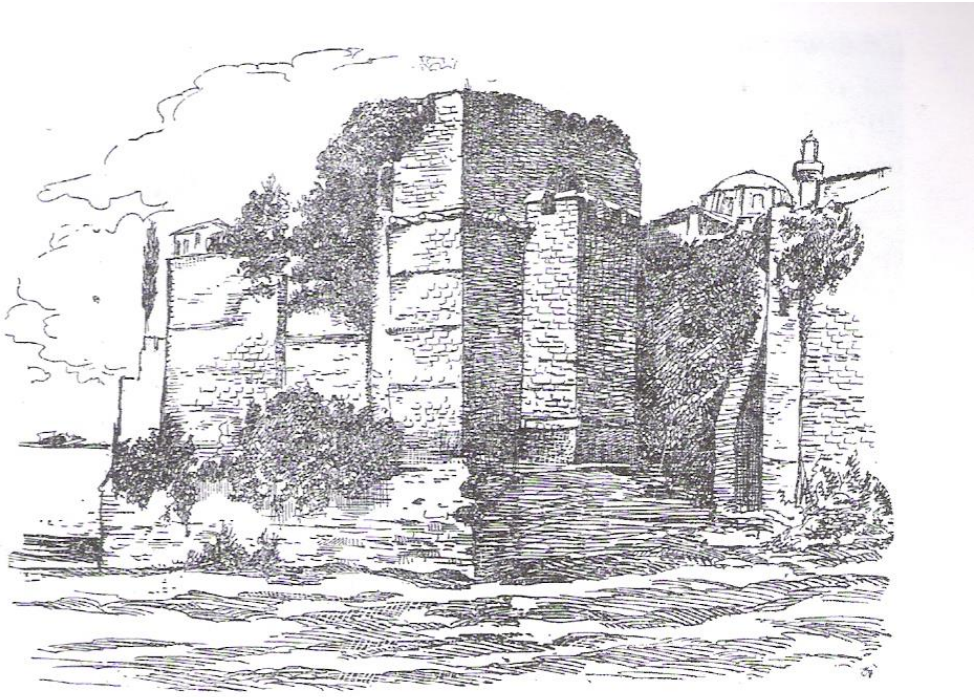

Şekil 2.7 İsaac Angelos ve Anemas Kuleleri (Eyice, 2015: 100)

İmparator Heraklius zamanında yağma edilme riski taşıyan Teotokos Ton Blahernon Kilisesi Meryem Ana şalının muhafaza edilmesi bakımından Bizans dönemi Blakhernai'nin en önemli dini yapısı olarak kabul edilir[2]. Özellikle Avar kuşatmasından sonra önemli bir hac merkezi haline gelen kilise V.yy'da Büyük İustinianos'dan itibaren zamanla genişler. VIII.yy ikonacılar döneminde en çok hasara uğrayan kiliselerden biri Blaherna'dır (Şekil 2.9). Çünkü kilisenin tüm ikonaları tahrip edilmiştir (Karaca, 1993-1994: 209).

[2] Ahmet Faik Özbilge, Fener, Balat, Ayvansaray, İstanbul, E yayınları, Ekim 2005, s.100

Şekil 2.8. Restorasyon öncesi Emir Buhari Tekkesindeki kalıntı (Kurul Arşivi, 1990)

1069 ve 1203 tarihli yangınlarda zarar görse de yeniden yapılan Blaherna Ayazması en son 1434 yılındaki yangın ile tamamen yanarak harabeye dönmüştür (Eyice, 1993-1994: 429). İspanyol gezgin Pero Tarfur kilisenin son dönemini ve tahribat düzeyini şöyle anlatır:

"*Konstantinopolis'te Azize Elena'nın, gücünü gösterme arzusu ile inşa ettiği, Ayasofya kadar büyük olmayan, fakat söylediklerine göre, daha haşmetli bir kilise vardır. Söylediklerine göre insanlar günah işlemeye oraya gidiyorlarmış ve bir gün gökten bir yıldırım düşmüş ve kiliseyi ateş sarmıştır. Kilisenin adının Blaherna olduğu söylenir ve şimdi tamamen yandığı için onarmak mümkün değildi*r." (Tarfur, 1926: 169)

Şekil 2.9 Blaherna Ayazması (Karaca, 1993-1994)

IV.Haçlı Seferi'nde 11Temmuz 1203'te Latinler Blakhernai surlarının olduğu yerden saldırmış ve 18 Temmuz günü şehri ele geçirmişlerdir (Şekil 2.10). Latin İstilası sırasında Latin kralları önce Büyük Saray'da yaşasa da daha sonra Blakhernai sarayına taşınmışlardır (Gür, 2014: 32). Bu dönemde saray harap durumdadır. Alman arkeolog ve tarih uzmanı A.M. Schneider bu işgalden sonra şehrin uzun bir gerileme dönemine girdiğini bağ, bahçe ve tarlaların şehir surları boyunca yayıldığını söylemektedir (Müller-Wiener, 2001: 224).

1434'de Blahernon Kilisesi'nin de yanmasından sonra Pero Tafur kentin ve sarayın haraplığını betimlemektedir. 1454'te Patrik yapılan Scholarios'da İstanbul'u büyük kısmı boş, yoksulluktan perişan olmuş harabe bir şehir olarak tasvir etmektedir (İnalcık, 1988-1989, 215).

Şekil 2.10 Blakhernai Surlarında Haçlı askerleri canlandırması (Ethem Onur Bilgiç)

2.2 Osmanlı Döneminde Ayvansaray

Ayvansaray, şehrin kuşatılması sırasında Rumeli Beylerbeyi Karacabey ile Manuel Paleologos ve Venedikli Leonardo Langoso'nun mücadelesine şahit olmuştur. Bu mücadelede Fatih Haliç'in karşılıklı iki bölgesinde kuvvetlerin hareketini kolaylaştırmak için Ayvansaray ve Sütlüce arasında birbirine bağlı kalaslar üzerine oturan bir köprü yaptırdığı ve bu köprüye bağlı platformdaki toplar ile Blakhernai surlarını dövdüğü bilinmektedir (Eyice, 1988: 494).

İstanbul'un fethi ile birlikte artık Bizans Konstantinopolis'i yerini Osmanlı İstanbul'una bırakmıştır. Fetih sonrası İstanbul yeniden inşa edilirken Ayvansaray bölgesi önceki yüzyıllardaki Arap kuşatmaları sırasında burada bulunan Ebu Eyyub El-Ensari, Muhammed El Ensari, Abdullah El Hudri gibi sahabe kabirlerinden dolayı Müslüman tebaanın ilgisi ile karşılaşmış ve bir Müslüman mahallesi olarak gelişmiştir (Eyice, 1994: 494) (Şekil 2.11-2.12).

Günümüze ulaşamayan Çukur ya da Alçak Kapı (Koiliomene Porta) adındaki Blaherna Ayazmasını deniz yoluyla ziyarete gelen İmparatorların iskeleye yanaşmasından sonra geçit töreni yaparak giriş yaptığı kapıdır. Bugün bu kapının yerinde Hatice Sultan Çeşmesi ve mektebi bulunmaktadır. Wittek ve Mordtmann'ın bahsettiği daha önce gedik olan kapının burası olduğu düşünülmektedir (Milligen, 1912: 104-204).

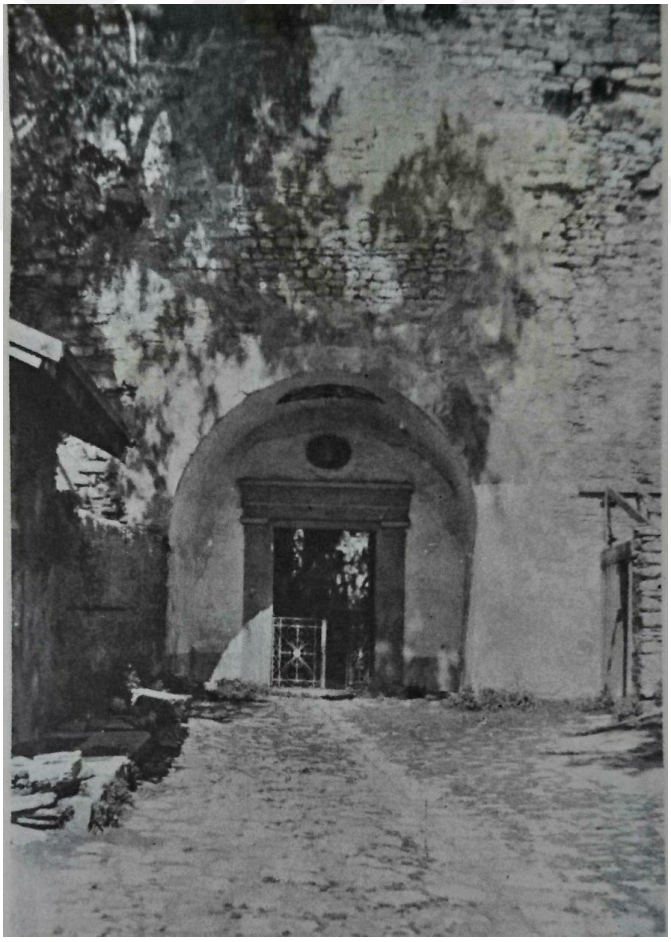

Şekil 2.11 Ayvansaray Kapısı (Müller-Wiener, 2001)

Şekil 2.12 1853 Ayvansaray Kapısı (Ksyloporta), Turkish Views, Eugene Flandin 1853

Fetihten sonra bir kez daha yağmalanan Blakhernai Sarayı, Osmanlı döneminde artık işlevini yitirir ve farklı amaçlarda kullanılarak harabeye döner. 16.yy'da saray tanınmayacak hale gelir. Gustave Schlumlerger 19.yy'da sarayı şöyle anlatır:

"*Blakhernai sarayının Türklerin hakimiyeti esnasında ne suretle ortadan kalktığını hiçbir tarihçi bize bildirmiş değildir. Güzel sarayın can vermesi ızdıraplı olduğu nispette çabuk olmuştur; şüphe yok ki bu bina, camiler yaptıran bütün sultanlara surları tamir eden, civarı mahalleleri meydana getiren bütün inşaatçılara bir taş ocağı vazifesi görmüş; ve şimdi etrafımızı çeviren bütün şu Türk evlerinin duvarlarında Bizans'ın o şanlı abidesinin taşları kolayca ayırt edilebilmekte*dir. *İşte İmparatorların bu ünlü meskeni, Türk ülkesinde yok olan bütün harabeler gibi, ıssız kalıp sefil bir takım insan kümelerinin sığınağı olarak yer yüzünden ve insanların hafızasından ağır ağır silinerek yok olmuştur. Yıkıntıları üzerinde ağaçlar bitmiş, karanlık mescitler, bir takım Türk evleri peyda olmuştur*" (Schlumberger, tarih yok).

19.yy'da Osmanlının surlar üzerindeki etkisi 1826'da Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasıyla değişmiştir. Çünkü artık suru koruyan kimse kalmamıştır. Bu yüzden de surların taş veya malzeme stoğu olarak kullanılması hızlanmıştır (Şekil 2.13).

Aleksandros Paspatis Bizans çalışmaları adlı kitabında 1840'lardan başlayarak şehirde yaşanan hem deprem ve yangın felaketlerinin, hem de eski yapıların yıkılarak kalıntılarının yeni yapılarda kullanılmasından dolayı, çok sayıda Bizans dönemi eserinin yok olduğundan bahsetmektedir[3].

Şekil 2.13 19.yy sonları hasarlı durumdaki Paleologos Surları, Alexander Van Millingen, Byzantine Constantinople

Bizans zamanında Heraklius ve Leo Surlarının bir araya getirdikleri Pterion bölgesindeki şapel yapısı (Şekil 2.14) fetihten sonra Toklu Dede Mescidi'ne çevrilmiştir (Sav, 2011: 105-106-107).

[3] Firuzan Melike Sümertaş, "*Dr. Aleksandros G.Paspatis'ten Dersaadet Rum Cemiyet-i Edebiyesi'ne İstanbul'un Kara Surları Üzerine Bir Çalışma*", Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü, 2014, S.42-46

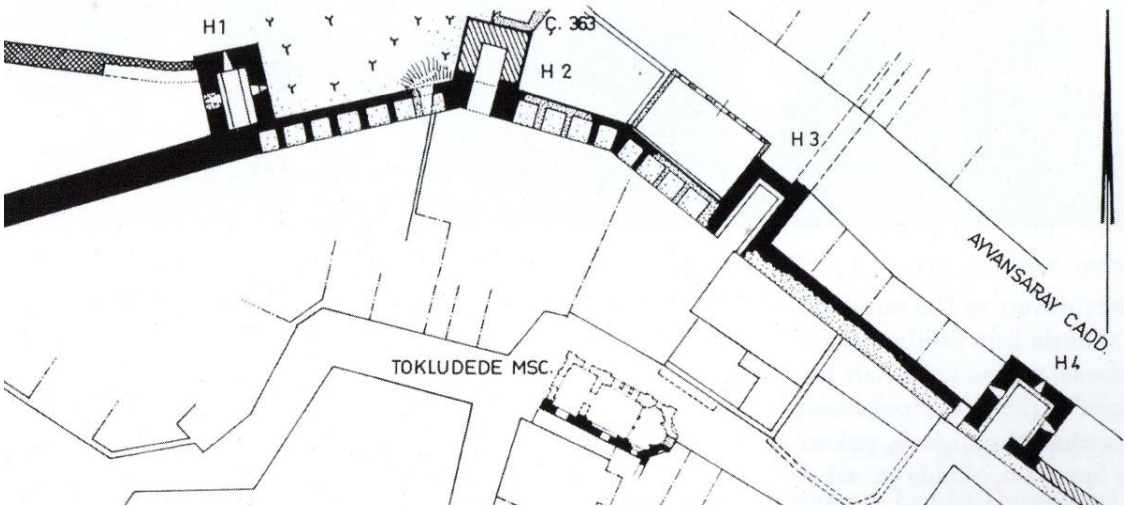

Şekil 2.14. Toklu Dede Mescidi'nin konumu (Sav, 2011: 105-106-107)

Hüzeyin Ayvansaryi'ni yazdığı Hadikatu'l-Cevami'de ise adının fetih sırasında burada gazi olan Hz. Ebu Hudri'nin türbedarı Eş-şeyh İbrahim Dede'den aldığını ve Sultan II.Bayezid (1447-1517) vakfına ilhak edildiğini yazmaktadır (Şekil 2.15). Van Milligen bu teori şu şekilde ifade etmiştir:

"*Oryantal hayatın süslü üremeleri gerçek bilgisizliği örtmek için kullanılmış çünkü etimoloji ve tarihin başarısız olduğu yerde romantizmin devreye girmiştir*" (Milligen, 1912: 208).

XVII. ve XVIII. yy. yangınlarında zaviyesinin ahşap olmasından dolayı zarar görmüş ve harabe haline gelmiştir. XIX.yy'da Sultan II.Mahmud (1785-1839) ve II.Abdülhamit (1842-1918) dönemlerinde tamirler görmüştür. 1915 yılına kadar bazı vakıflar yapılsa da Darphane katibi Mustafa Efendi tarafından içi boşaltılarak asker yerleştirilmiştir. (Sav, 2011: 105-106-107)

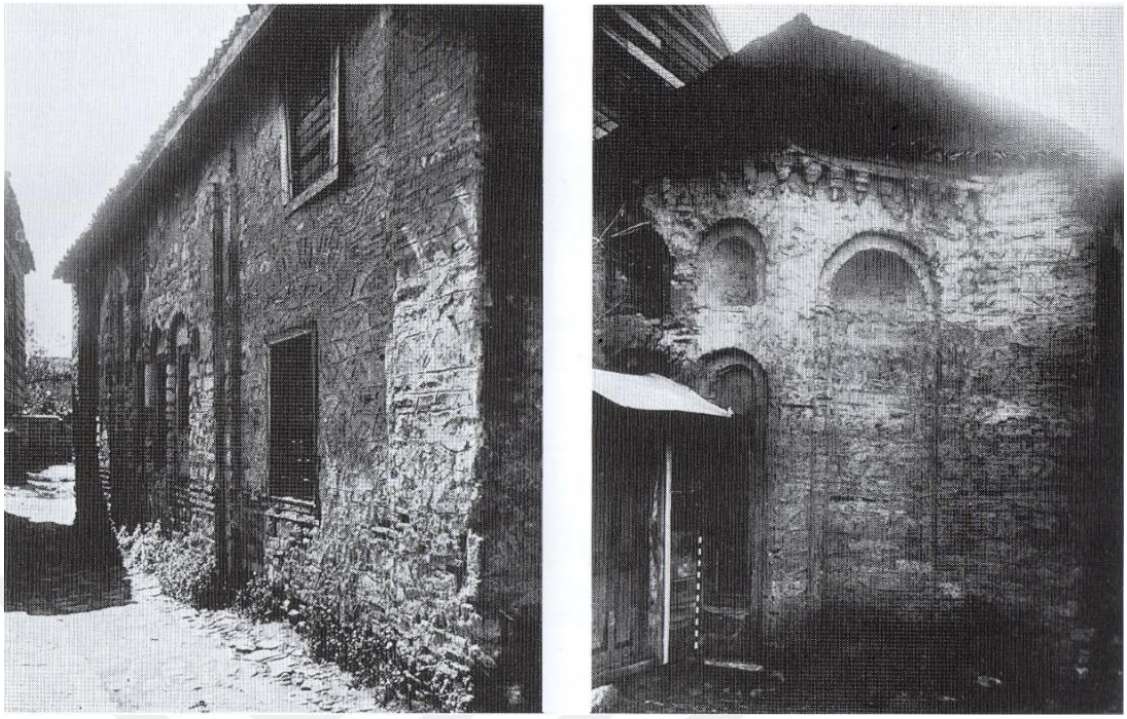

Şekil 2.15 Toklu Dede Mescidi'nin kuzey ve doğu cepheleri (Sav, 2011)

Ayvansaray'da Atik Mustafa Paşa camiden sonra ikinci büyük cami arazinin Eğrikapı'ya doğru yükseldiği kesimde bulunan İvaz Efendi Camiidir. Birçok kaynakta Mimar Sinan eseri olarak görülse de tezkirelerinde adı geçmemektedir. Blakhernai Saray'ının bulunduğu teraslarından birinin üzerinde duran camii Anemas ve İsaakios Angelos kuleleriyle yan yanadır (Şekil 2.16). Avlusunun batı tarafı surlarla sınırlanırken bu avlu düzlüğünün altında bodrum katı teşkil eden eski Bizans saray kalıntıları bulunmaktadır (Şekil 2.17) (Sav & Kara, 2016: 26-27)

Şekil 2.16 İvaz Efendi Camii (Müller-Wiener, 2002)

Şekil 2.17 Isaakios ve Anemas Kuleleri (Milligen, 1899)

Saraydan geriye kalan Tekfur Sarayı 16.yy'da bir dönem padişahın özel hayvanlarının barınağı olarak kullanılır. (Özbilge, 2005: 49) Yine aynı dönemde Piri Reis haritalarında gösterilirken (Şekil 2.18), 16.yy'da İstanbul'a gelen Melchior Lorichs de binayı üstü çatılı ve sağlam bir şekilde resmeder (Şekil 2.19). 1864 yangını ile büyük ölçüde zarar görmesinin ardından boşaltılır. (Müller-Wiener, 2001: 246) Daha sonraki yıllarda herhangi bir onarım yapılmadığından bina kaderine terk edilir (Şekil 2.20).

Şekil 2.18 Piri Reis İstanbul Haritası

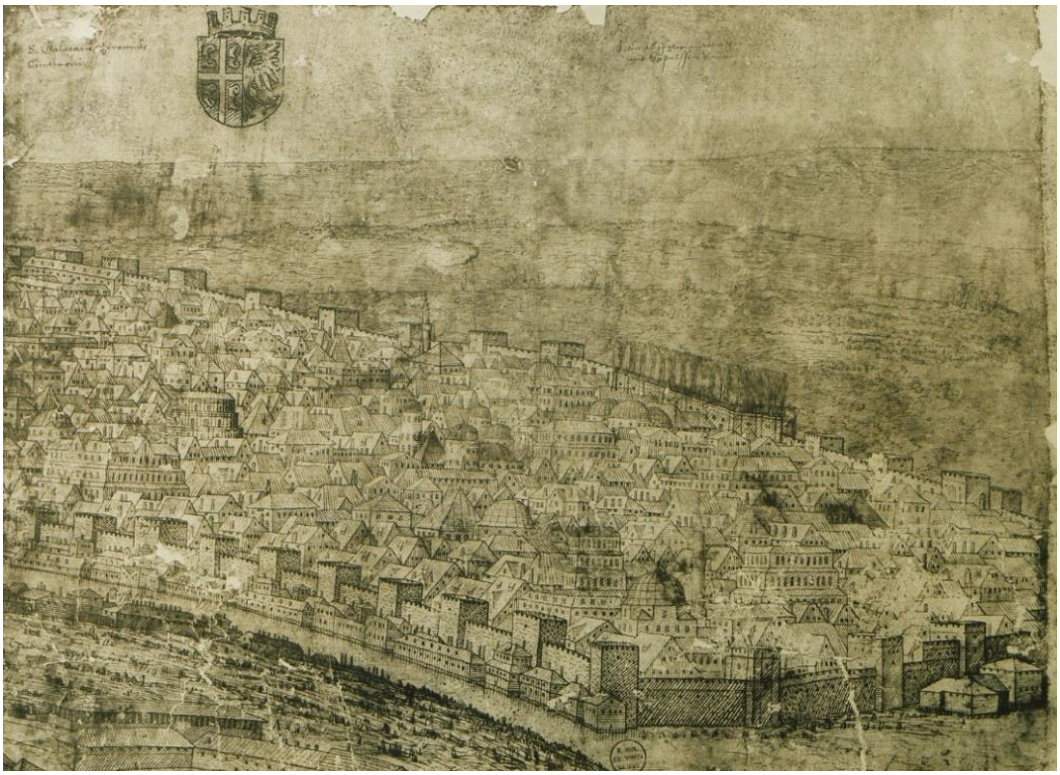

Şekil 2.19 Melchior Lorichs Haritası, 1559

Şekil 2.20 19.yy sonu Tekfur Sarayı (Milligen, 1899)

18.yy'ın Ayvansaray için parlak bir dönem olduğu ifade edilmektedir. Şehrin kıyı kesimlerindeki yapıların adlarının yer aldığı Bostancıbaşı Defteri'nden tespit edilen bilgilere göre Ayvansaray kıyılarında Tersane Emini Vahid Efendi yalısı, Köse Mustafa'nın kahvesi, Portakaloğlu İbrahim'in kayık tezgahı, Sabık Bosna mollası efendinin yalısı, Bezircibaşı Salih Efendi'nini Yalısı ve Sadık Ağa'nın yalısı gibi çok sayıda kayıkhane, ev, iş yeri ve yalıların bulunduğu belirtilmektedir.

Philipp Ferdinand von Gudenus'un 1740 tarihli İstanbul panoramasında Ayvansaray bölgesindeki kıyılardan yukarı kesimlere kadar sıralanan yapılar görülebilmektedir (Şekil 2.21). Bu yapılardan en önemlisi IV. Mehmet'in (1642-1693) kızı Hatice Sultan'ın kıyı üzerine yapılmış sahil sarayıdır. III.Selim (1789-1807) zamanında İstanbul'da bulunan mimar Antonie İgnace Melling'in yaptığı Haliç resminde yapı görülebilmektedir (Şekil 2.22). 1806'da yapıldığı bilinen sarayın 1806-1814 yılları arasında yok olduğu düşünülmektedir. (Eyice, 1987: 35)

Şekil 2.21. Philipp Ferdinand von Gudenus İstanbul Panaroması Ayvansaray'ın görünüşü, 1740

Şekil 2.22 Hatice Sultan Sahil Sarayı ve kayıkhaneleri, *Voyage pittoresque de Constantinople et des rives du Bosphore*

Bizans zamanında çok sayıda önemli şahsiyetin hatta imparatorların kapatıldığı Anemas Zindanları'nın Fetih'ten sonra mahzenlerin kullanımına dair bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak eski bir gravürde mahzenlerin üstünün teras halinde olduğu ve çok sayıda ağacı barındırdığı belirtilmektedir. 1877 yılında A.G. Paspatis Anemas Zindan ve Kuklesi hakkında ilk yayını yaparken A. Van Millingen kitabında fotoğraflar ile tanıtmıştır[4] (Şekil 2.23)

İstanbul'da Fatih'teki tekkeden sonra yapılan ikinci Nakşibendi tekkesi olan Emir Buhari Tekkesi İvaz Efendi Camiinin karşısında Bizans dönemi tonoz kalıntılarının üzerine inşa edilmiştir. İvaz Efendi'den Haliç'e doğru inilirken tekkenin ahşap harem-selamlık binasının, Bizans devrinden kalma kalıntıların üzerinde durduğu anlaşılmaktadır (Şekil 2.24). Tekkenin 1845'te de tamir edildiği bilinmektedir[5].

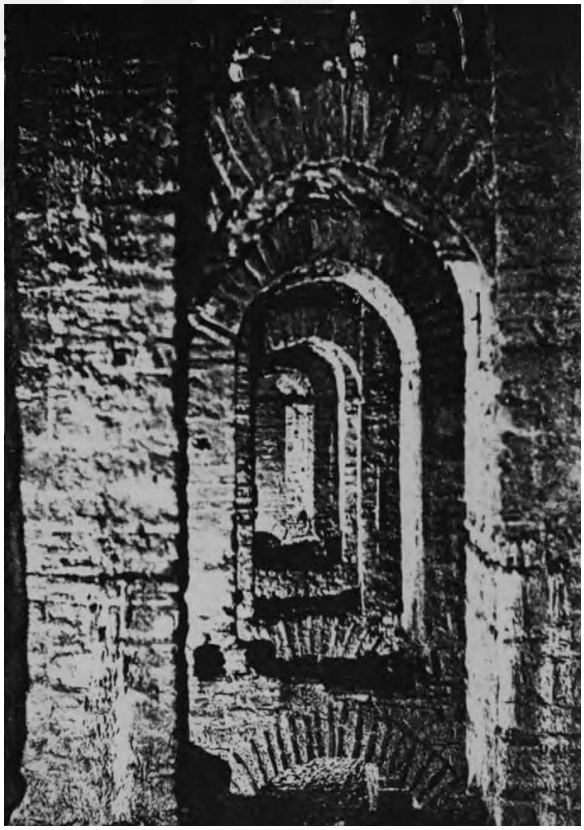

Şekil 2.23 Anemas Fotoğrafı (Milligen, 1899)

[4] Semavi Eyice, "Emir Buhari Tekkesi", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, İstanbul, Tarih Vakfı, 1994, Cilt 1, s.270
[5] M.Baha Tanman, "Emir Buhari Tekkesi", Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, İstanbul, Tarih Vakfı, 1994, Cilt 3, s.165

Şekil 2.24 Blaherna Saray Kompleksi Kalıntıları

Fetihten sonraki Osmanlı dönemi boyunca yapılan dini yapılardan dolayı dini bir merkez olarak gelişmiştir. (Eyice, 1987: 35) İslami önemine rağmen Ortodoksluk için önemli Hristiyan yapıları da günümüze ulaşabilmiştir. Blaherna Ayazması da bu yapılardan biridir. Fetihten sonra çoğu kilisenin camiye çevrilirken bu kilisenin neden çevrilmediği bilinmemektedir. (Eyice, 1988: 291)

Fransız bilim adamı Pierre Gilles İstanbul'da bulunduğu sırada Iustinianus Sütunu, Teodosios Sütunu Augusteon meydanı sütunları gibi sanat eserlerinin kaybına da tanık olmuş, Blahernai'deki kilisenin henüz o zamanlar var olan kalıntılarını da görmüştür. (Schlumlerger, 1879) Kalıntılar ile ilgili olarak şunları anlatmaktadır:

"*Ondan sonra hepsi giderek yerle bir oldu; oranın türk sahipleri, kilisenin yıkık duvarları arasında ağlamaya gelen fakir ziyaretçilerden uzun süre haraç aldılar. Ortaçağ'ın bütün hacıları, içinde kutsal Azize Meryem'in tüniğinin ve kuşağının bulunduğu sandığı büyük bir coşkuyla öpmek üzere bu kiliseye geliyorlardı*." (Ebersolt, 1996: 72)

Ermeni yazar R.Ğ.İnciciyan 19.yy'da bu kalıntıları bulamadığından bahsetmiştir. 1867 yılında son olarak Rum Ortodoks Kürkçüler Loncası tarafından satın alınarak, ayazmanın üzerine bir kilise inşa edilerek bugünkü halini almıştır (Şekil 2.25).

Şekil 2.25 Blaherna Ayazması (Koruma Kurulu Arşivi)

19.yy'dan Tanzimat ile birlikte sanayileşmenin önem kazandığı Osmanlı'da sanayii yapılarının yayılması Ayvansaray bölgesinde de etkili olmuştur. Çoğu sur dışı sahil kesimde olsa da bölgede farklı boyutlarda fabrikalar, atölye ve depolar yapılmıştır. Sanayileşme dışında bir diğer etken olan yangınlar da semtin karakterini etkilemiştir. Osmanlı döneminde 1729, 1755, 1773, 1812, 1862, 1864, 1880 ve 1911 yangınları Ayvansaray'da büyük hasara yol açmış ve semtin tarihi çehresini etkilemiştir. (Eyice, 1994: 494) 1729 yangınında Balat'tan Ayvansaray kıyısına kadar olan kısımla beraber Tekfur sarayı çevresini kül etmiştir. 1812 yangınının yine Tekfur Sarayı çevresinde etkili olduğu bilinmektedir. 1862 yangınında Ayvansaray'da 219 bina yanarken, 1864 ve 1880 yıllarında toplam 146 yapı yanmıştır (Şekil 2.26). 1911 yangınında ise Balat ve Ayvansaray arasında 334 ev yanmıştır. (Günay, 2014: 39-40)

Şekil 2.26 Ayvansaray'da yangın (Atatürk Kitaplığı Arşivi)

2.3 CUMHURİYET DÖNEMİNDE AYVANSARAY

Ayvansaray, İstanbul'da Balat, Fener gibi çok fazla tanınmasa da Bizans zamanından kalma Blakhernai Ayazması ve Osmanlı döneminden kalma sahabe mezar ve türbelerin olması sebebiyle ruhaniyet merkezi olma özelliğini sürdürmüş ve önemini yitirmemiş bir semttir. Ancak XX. yy'dan itibaren bölgedeki sanayileşme ve sonraki yıllarda artan çarpık kentleşme semtin tarihi çehresine zarar vermiştir. (Eyice, 1988: 294)

Şekil 2.27 Haliçten Ayvansaray'ın görünümü, XX.yy başları (Salt Galata)

Osmanlı'nın son dönem yaşadığı ekonomik sıkıntılar ve peş peşe gelen savaşlardan dolayı surlara çok fazla önem verilememiş ve 1950'lere kadar harap durumda kalmıştır (Şekil 2.27). Özellikle surların "İstanbul'un Tarihi Alanları" adıyla UNESCO Kültür Miras Listesi'ne girmesi, surların arkeolojik değerini arttırarak önem kazanmasını sağlamış ve 80'li yılların sonuna doğru onarım çalışmaları yapılmıştır. 1987'de surların V.Leon bölümü onarılmıştır. (Ahunbay & Ahunbay, 1994: 79)

Fetih sonrası kiliseye çevrilen Toklu Dede Mescidi 1929'da bir kısmı yıkılırken (Şekil 2.28) sonraki yıllarda yol çalışmaları sonucu yarısına yakını yıkılmış 1980'de de tamamen yıkılarak yerine konut yapılmıştır (Şekil 2.29). (Sav, 2011: 108)

Şekil 2.28 1929 yılı Mescidin güney duvarı (Alman Arkeoloji Enstitüsü)

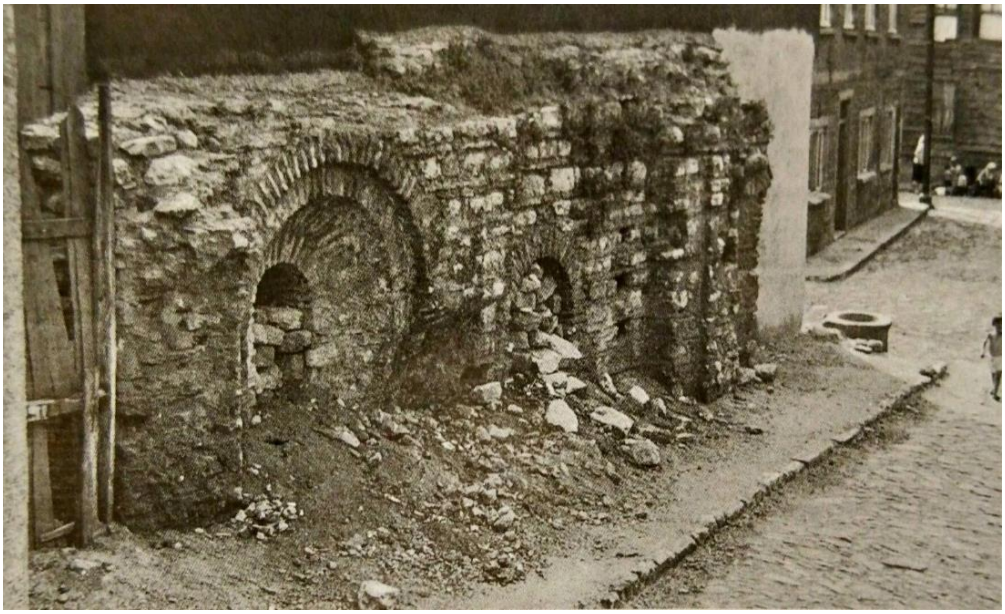

Şekil 2.29 1975 yılı yapının son kalıntıları (Alman Arkeoloji Enstitüsü)

19.yy ikinci yarısından beri fabrika olarak kullanılan Tekfur Sarayı 1955-1970 yılları arasında Ayasofya Müze yönetmeliğince kısmi onarımlar yapılmıştır (Şekil 2.30). Onarım sonrası Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü'ne bağlanmıştır.

1959 yılında Danimarkalı genç mimarlardan oluşan bir ekip burada rölöve çalışmaları yapmıştır. Sonraki yıllarda sık sık restorasyonu hususunda bazı tasarılar olsa da proje sonuçsuz kalmıştır. (Eyice, 1994: 234)

Şekil 2.30 Koruma Heyeti Tekfur Sarayı'ndaki incelemesi (Encümen Arşivi)

19.yy'da yeniden yapılan Emir Buhari Tekkesi 1927 Tekke ve Zaviyeler Kanunu kapatılıp Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından kiraya çıkarılmıştır. Bakımsız kalan binalarından harem dairesi 1946'da çıkan yangın ile ortadan kalkarken, 1962'de çıkan bir diğer yangın ile de tevhidhane harabe haline gelmiştir (Şekil 2.31). (Tanman, 1994: 165)

Şekil 2.31 Emir Buhari Tekkesi (Koruma Kurulu Arşivi, 1972)

1950 sonrası halk tarafından tercih edilen muhitlerden biri olmayı başramayan, kontrolsüz bir sanayileşme ile bölge ağır tahribata uğrarken, yerel halkın da değişmesi semtte silüet değişikliğine sebep olmuştur (Şekil 2.32). Tarihçi Prof. Dr. Jak Deleon bu konuda şunları ifade etmiştir:

"…Gecekondular kaplamış Ayvansaray tepelerini. Ahşap evlerin pencelerinden (yine) çamaşırlar sarkıyor. At arabalarıyla dolaşan ve bağıran eskicilerin sesleri, çamur içinde koşan çocukların haykırışları, dökülmeye yedi koldan yüz tutmuş konak harabeleri, bir zamanların Ayvansaray'ını hiç andırmıyor. Çatısı çökmüş bir semt Ayvansaray…" (Deleon, 1999)

1980'li yıllarda Çevre Yolunun Ayvansaray ve Hasköy'ü Haliç üzerinden birbirine bağlayan köprünün yapılması, Osmanlı'nın son dönemlerinde yapılan sanayi yapılarının yıkılması, Haliç'i temizlemek amacıyla başlatılan geniş çaplı çalışmalar ve son olarak da sahil yolunun düzenlenmesi Ayvansaray'ın değişmesine sebep olmuştur (Şekil 2.33). (Eyice, 1987: 33)

Şekil 2.32 Haliç Köprüsü sonrası Ayvansaray sahili (Salt Galata)

Şekil 2.33 Edirnekapı'dan Ayvansaray ve Balat'ın görünümü (Salt Galata)

Ayvansaray doğumlu Dr. Mehmet Remzi Sakarya, 1973'de yayınladığı Ayvansaray Tarihi'nde şu şekilde ifade etmiştir:

"...Ama elbette ki bu şehrin içinden, bu şehri seven biri gelecek, yine o eski Haliç'i, yine o eski ihtişamıyla ihya edecektir... Bir zamanlar sandallarla üzerinde sefa sürenler, Haliç'in sularına baktıklarında, içinde ayrı bir güzellik veren balıklarını görürlerdi...Şimdi öyle mi? Sene 1972, Haliç'in üzerinde sandal bile rahatlıkla gidemiyor, kürekler suların kara ziftli dibini kazıyor...[6]*"* (Sakarya, 1973)

[6] Mehmet Remzi Sakarya, Ayavnsaray'ın Tarihi, İstanbul 1973

Günümüzde Ayvansaray sur içinde kalan pek çok semt gibi çarpık kentleşme ve bakımsızlıktan nasibini almıştır. Buradaki pek çok boş alan kontrolsüz şekilde imara açılmış, tarihi eser değeri olan terk edilmiş, zamanla yok olmuş ve yerini betonarme yapılar almıştır.

Blakhernai Sarayı'nın aktif olduğu devirle hiçbir alakası kalmadığı gibi, artık Cumhuriyet dönemindeki Ayvansaray'dan da eser kalmamıştır. Semtin tarihi çehresi büyük zarara uğramış, bazı kısımları yok olmuştur (Şekil 2.34).

Şekil 2.34 Haliç'ten Ayvansaray görünümü (Salt Galata)

3. AYVANSARAY MAHALLESİ
ÇEVRE ANALİZİ

Ayvansaray, İstanbul'da Haliç'in güneyinde Edirnekapı yönünde gelen surların Haliç boyunca Cibali yönünü izleyen surlar ile birleştiği yerde, sur içinde kalan Fatih ilçesine bağlı eski bir semttir. Ayvansaray Caddesi, Sultan Çeşme Caddesi ve Kariye Müzesi arasında uzanan bölgede yer almaktadır.

Doğusunda Balat, Batısında Eyüp, kuzeyinde Haliç, güneyinde ise Edirnekapı bulunmaktadır. Atik Mustafa Paşa, Karabaş, Avcıbey, Molla aşkı ve Kasım Günani mahallelerini barından Ayvansaray 2008'de İBB meclisi kararıyla bu mahallelerin birleşmesi sonucu tek başına Ayvansaray mahallesi haline gelmiştir (Şekil 3.1).

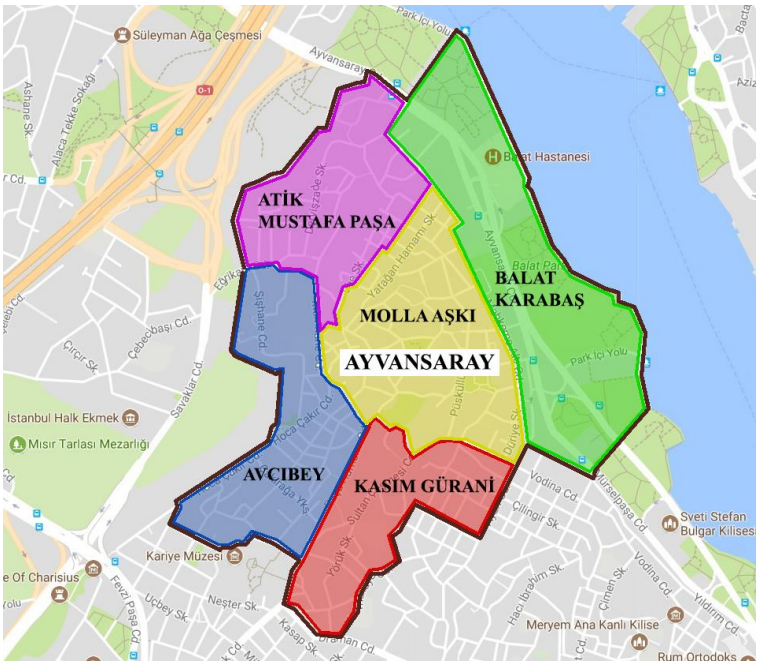

Şekil 3.1. Ayvansaray'daki Eski Mahalleler ve Bugünkü Ayvansaray Mahallesi Sınırları

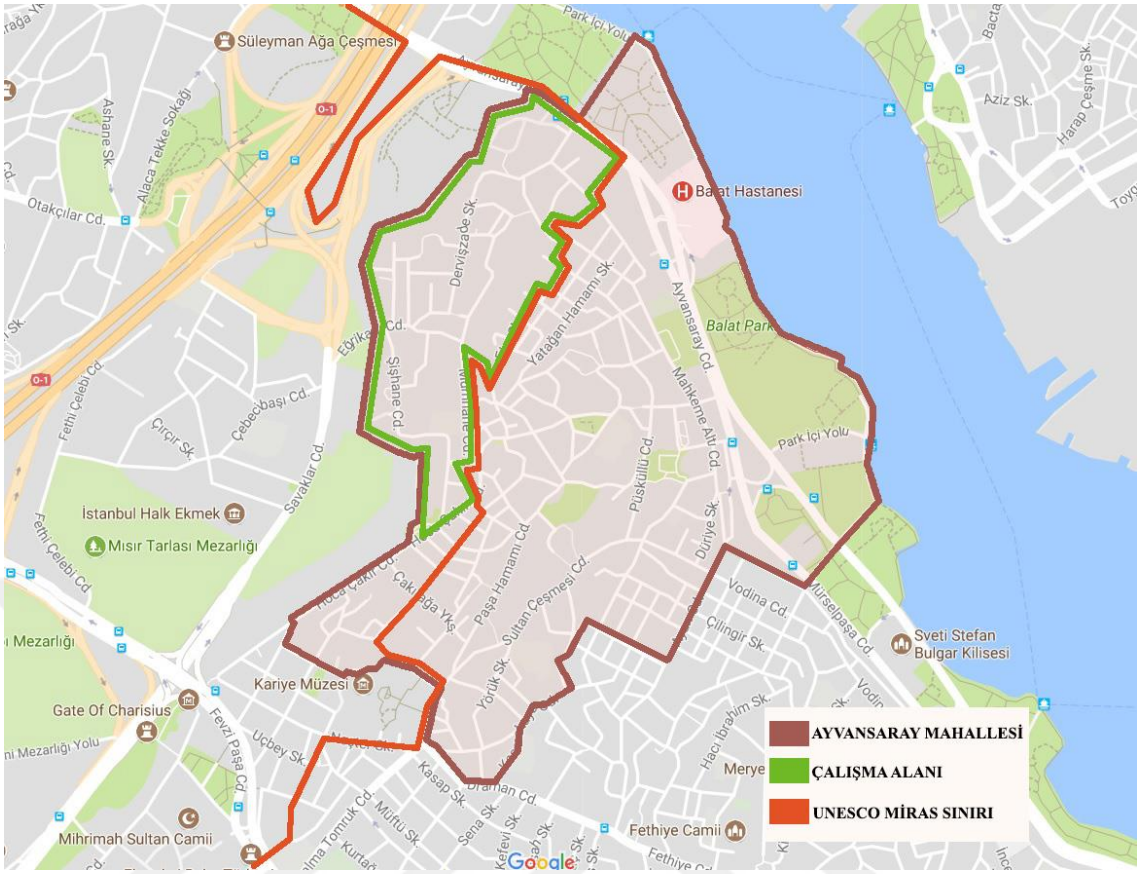

Şekil 3.2 Ayvansaray Mahallesi ve Çalışma Alanı Sınırları (https://www.google.com/maps)

Tezin kapmadığı alan Ayvansaray surları ile UNESCO Kara Surları Miras Sınırı arasındaki bölge olup tamamı Ayvansaray mahallesi içindedir (Şekil 3.2). 12.07.1995 gün 6848 Sayılı İstanbul I Numaralı K ve T.V.K. Kurulu Kararı ile 1. Derece Kentsel ve Tarihi Sit Alanı ilan edilmiştir.

Ayvansaray Mahallesinde 2762, 2821, 2867, 2870, 2871, 2872, 2873, 2866, 2891, 2892, 2893, 2894, 2895, 2897, 2701, 2702, 2703, 2677, 2678 adaları olmak üzere çalışma alanı 19 yapı adasından oluşmaktadır (Şekil 3.3).

Mahalle ölçeğinde Osmanlı Devleti'nde 19.yy'da görülen yangınlar sonrası oluşturulan ızgara sokak dokusu görülürken, zamanla artan düzensiz kentleşme ile alternatif sokaklar meydana gelmiştir. Bu sokaklar Eğrikapı Caddesi, Dervişzade Sokak gibi ana yolları etkilemese de adaların bugünkü sınırlarının oluşmasında etkili olmuşlardır.

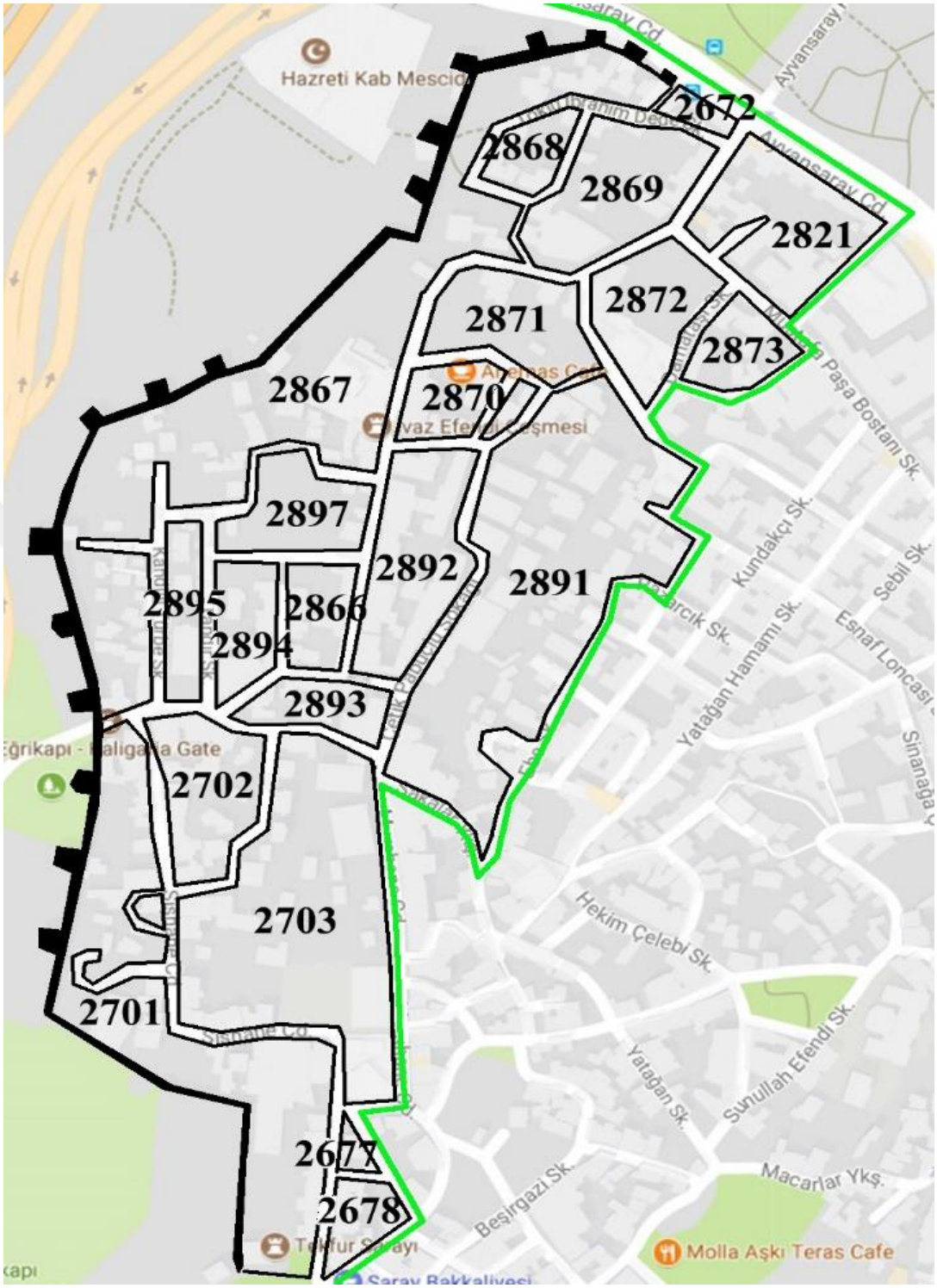

Şekil 3.3 Ayvansaray Yapı Adaları

2672 ve 2867 Numaları Adalar

Güncel haritalar incelendiğinde Eyüp'teki Yavedud Caddesinin devamında Ayvansaray Caddesi gelmektedir. Heraklios surlarının bitiş yeri olan B20 burcundan başlayan Ayvansaray Caddesinden itibaren Haliç Surları gelmektedir.

Burada bitişik nizamlı 2867 ve 2672 numaralı adalar yer almaktadır (Tablo 3.1). Bu adaların sınırları Heraklios Surları'nın Haliç Surları ile birleştiği yerde konumlanan Hatice Sultan Çeşmesi ile Bizans İmparatorlarının Haliç sahilinden Blakhernai Sarayı'na çıkmak için kullandıkları kapı olduğu düşünülen Killiomene Kapısı'nın bulunduğu Ayvansaray Kuyusu Sokak arasındadır (Şekil 3.4) (Dirimtekin, 1956, 11).

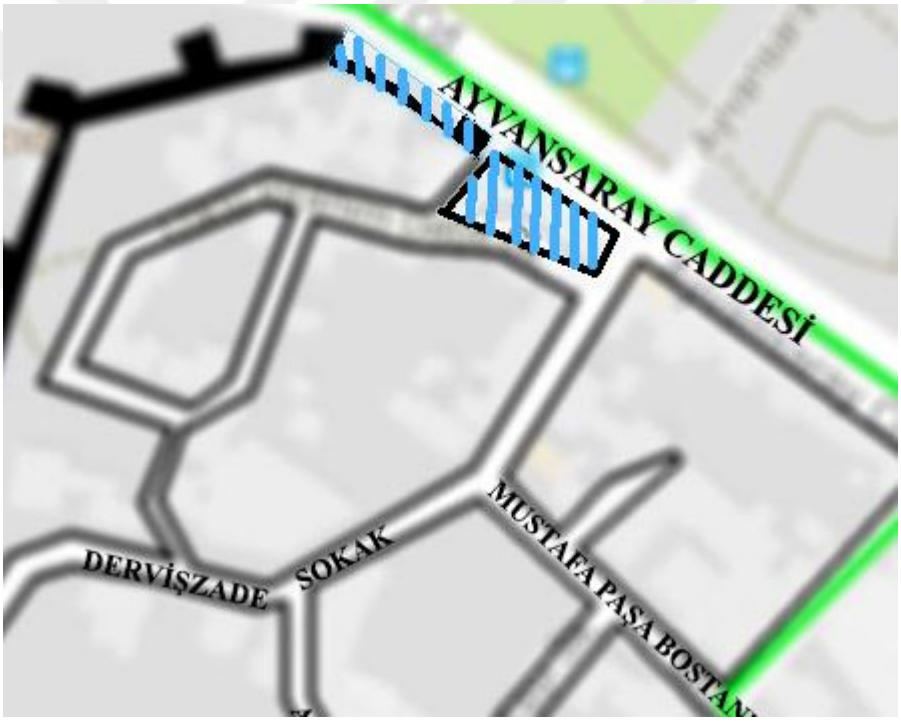

Şekil 3.4 2672 ve 2867 Numaralı Adalar (https://www.google.com/maps)

Bu adadaki 75 numaralı parselde, Hatice Sultan Çeşmesi, 83 numaralı parselde, Hatice Sultan Sıbyan Mektebi, 111 numaralı parselde ise Muhammed El-Ensari Türbesi yer almaktadır(Şekil3.5).

2867 2672

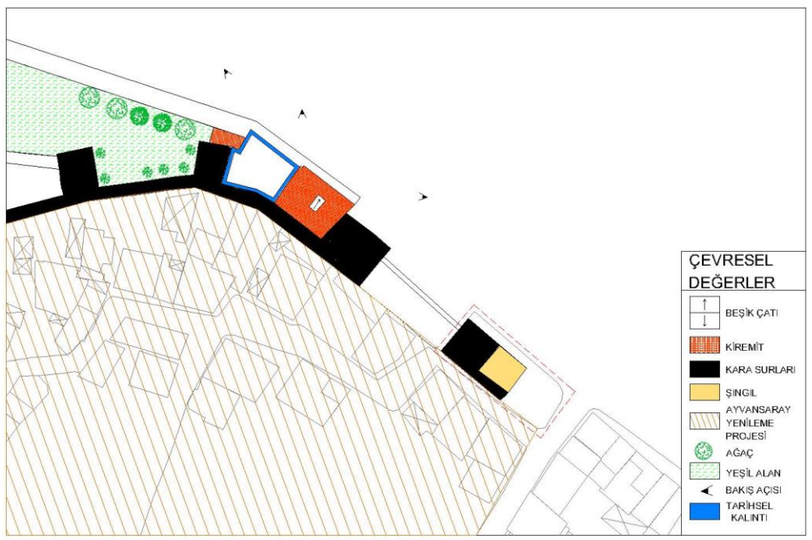

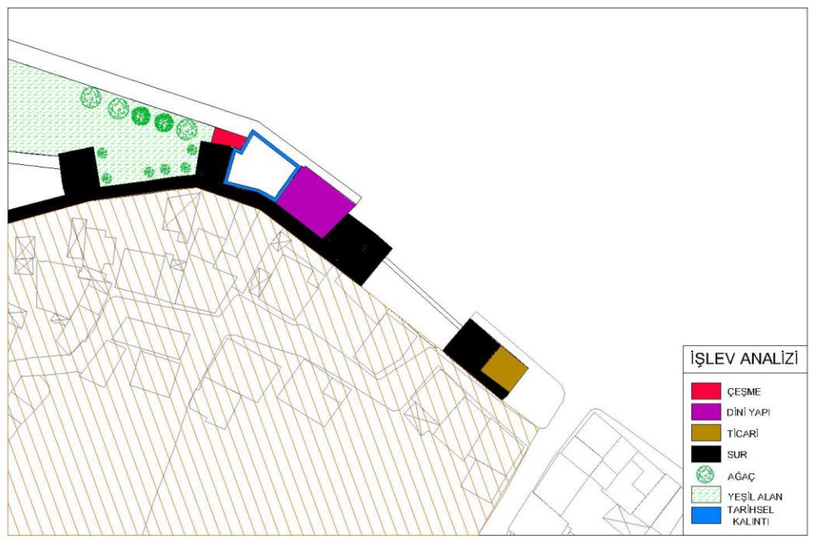

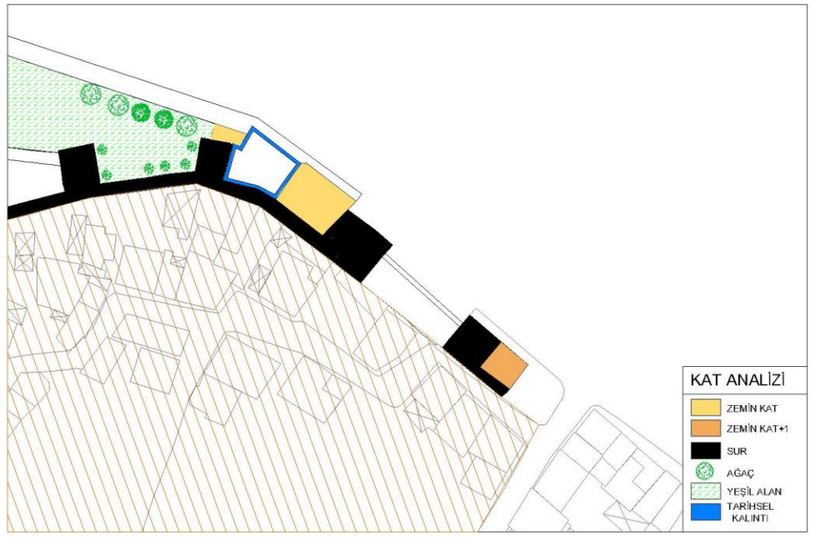

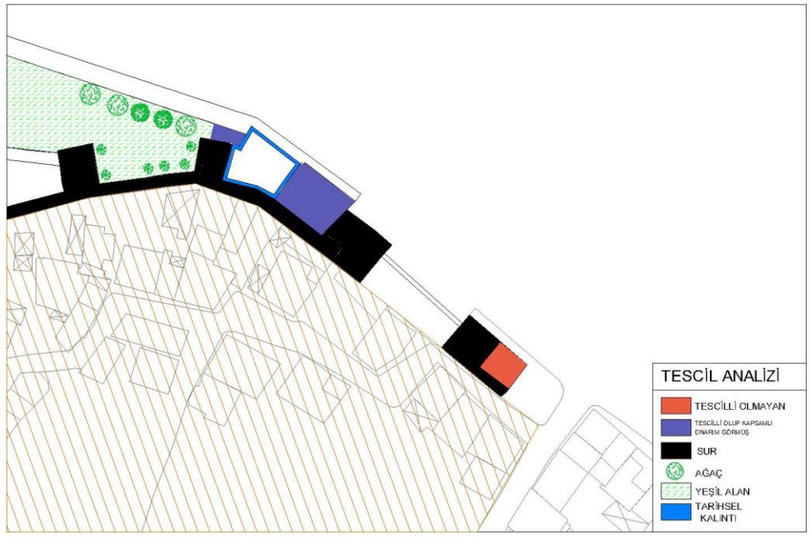

Tablo 3.1

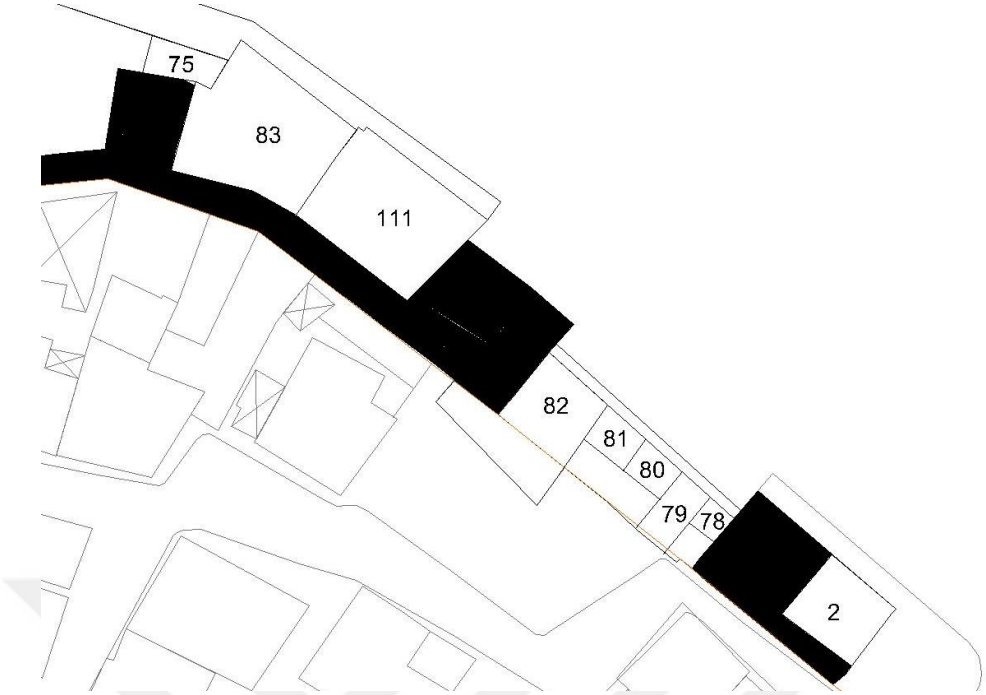

Şekil 3.5 2672 ve 2867 Numaralı Adaların Parselleri

Dikdörtgen planlı Hatice Sultan Çeşmesinin 1989 yılındaki yol çalışmaları sırasında gördüğü onarımla bugünkü görünümünü kazandığı bilinmektedir (Ek-1). Ayna taşındaki muslukları sökülmüş ve etrafı üstünkörü boyandığından dolayı metruk durumdadır (Şekil 3.6).

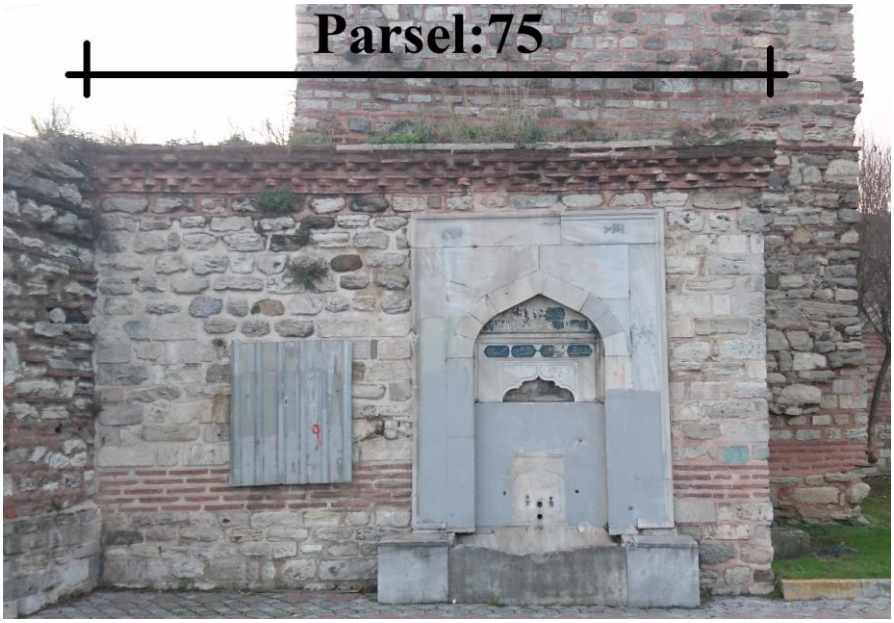

Şekil 3.6 Hatice Sultan Çeşmesi (Furkan Kaplan, 2017)

Ayvansaray-Eğrikapı güzergahı arasındaki sahabe mekanlarından olan 111 numaralı parseldeki Muhammed El-Ensari Türbesi bulunmaktadır[7] (Ek-2) (Şekil 3.7). Türbe bugün Müze Müdürlüğü tarafından yönetilmektedir. Ziyaretçilerin Eyüp Sultan'dan önce burayı ziyaret ettiği bilinirken, bölge halkı tarafından da sık sık ziyaret edilmektedir.

Şekil 3.7 Muhammed El Ensari Türbesi (Furkan Kaplan, 2017)

Çeşme ile Muhammed El-Ensari türbesi arasında konumlanan 83 numaralı parseldeki Hatice Sultan Sıbyan mektebi bugün içine girilmeyen yapı içi toprakla dolmuş, harabe durumundadır (Şekil 3.8) (Ek-3).

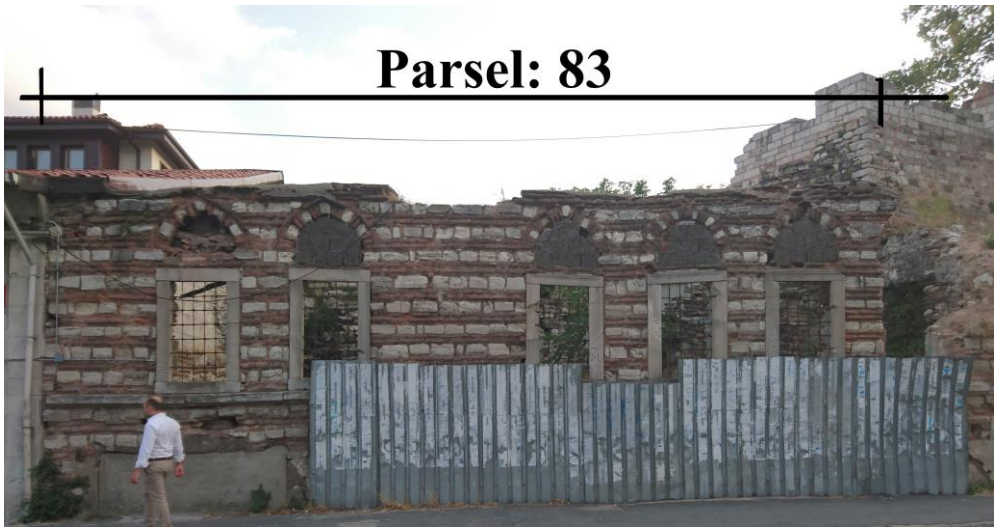

Şekil 3.8 Hatice Sultan Sıbyan Mektebi (Furkan Kaplan, 2017)

[7] Süheyl Ünver, "İstanbul'sa Sahabe Kabirleri", İstanbul Fethi Derneği Yayınları, İstanbul, 1953

2821 Numaralı Ada

Ayvansaray Caddesi'ne cephesi olan bir diğer ada olan 2821 numaralı adada İstanbul Yenileme Alanları KTVKK'nun 20.06.2008 tarihli 238 sayılı kararında, 10 tescilli parsel olduğu bilgisine ulaşılmaktadır (Şekil 3.9, 3.10) (Tablo 3.2).

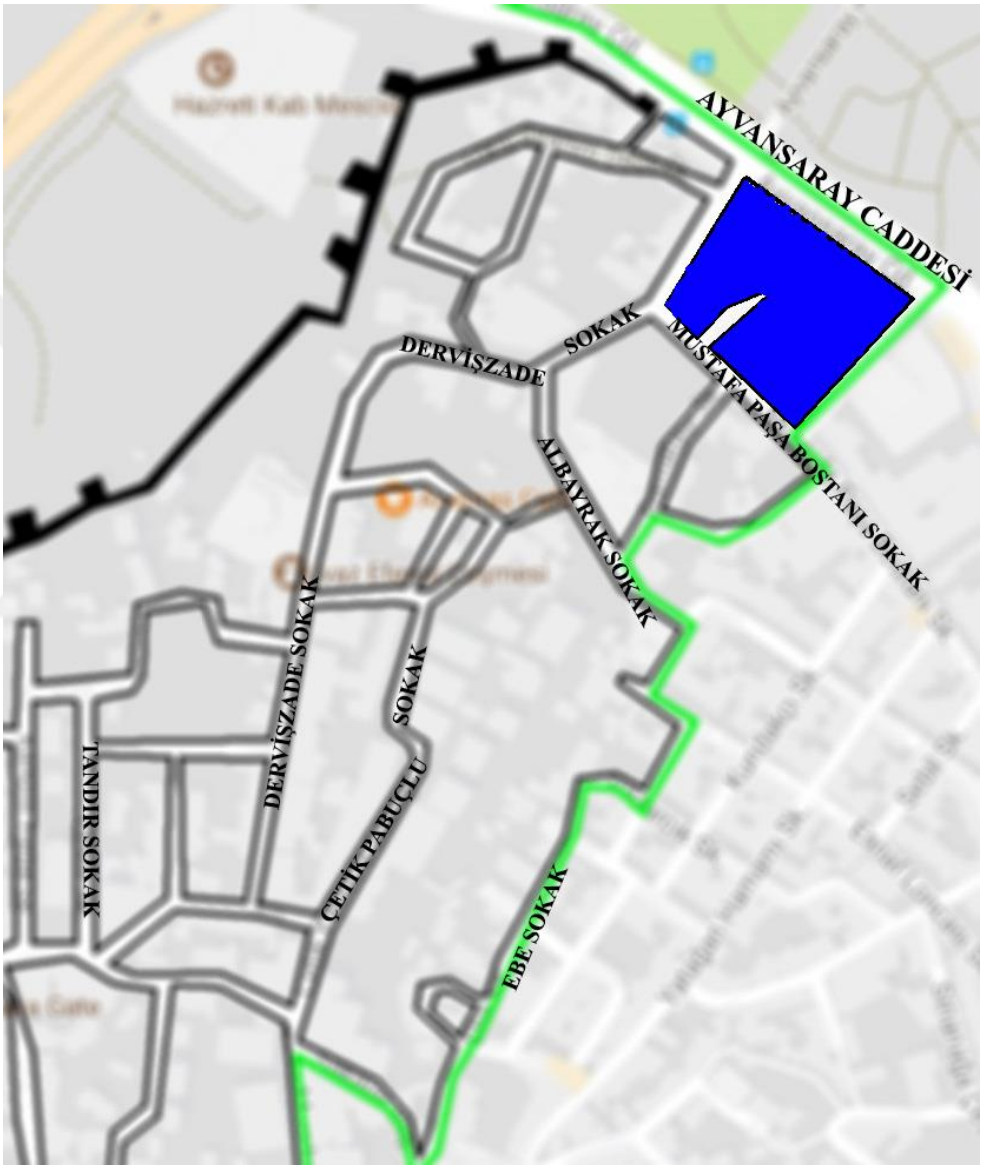

Şekil 3.9 2821 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

2821

Tablo 3.2

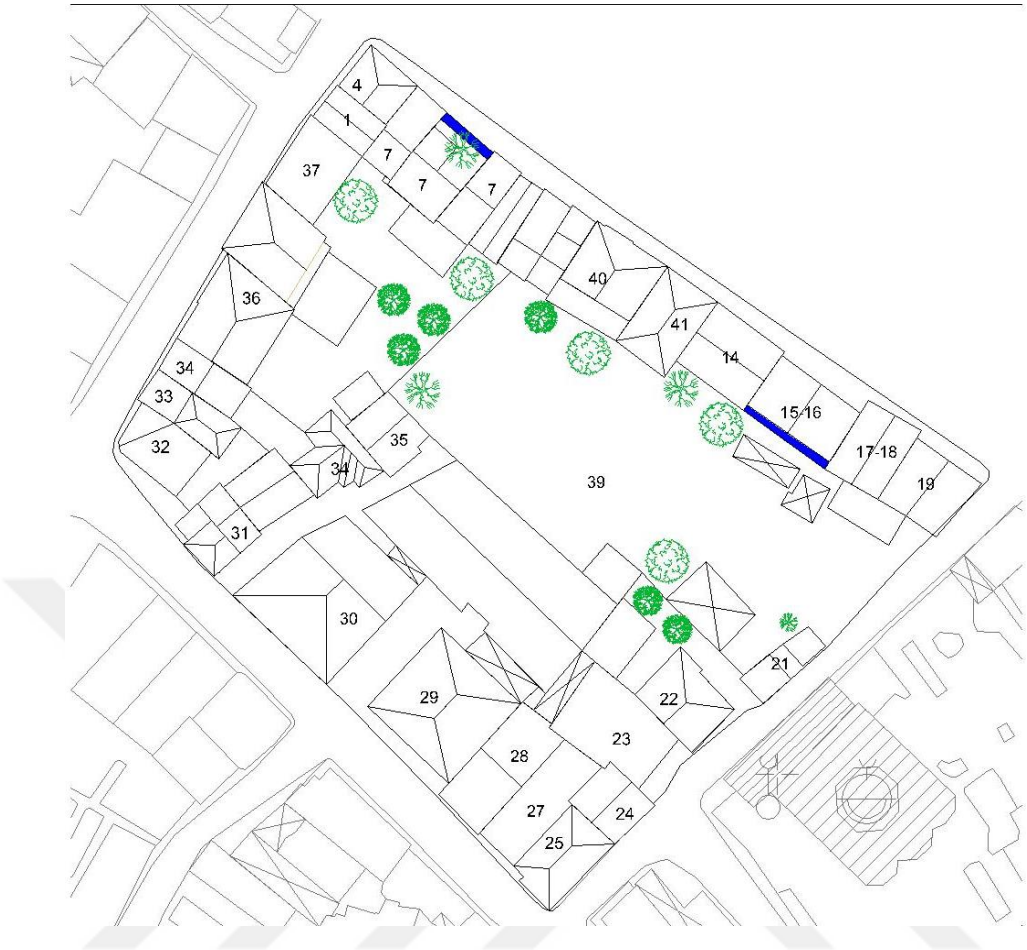

Şekil 3.10 2821 Numaralı Ada Parselleri

Kuyu sokak üzerindeki 37 numaralı parselin bahçesindeki sivil mimari örnekleri eski fotoğraflarda da yer almamasına rağmen ilgili bir kurul kararı bulunamamıştır (Şekil 3.11). Yapılar metruk durumdadır (Ek-5).

Ayvansaray Kuyusu Sokağındaki 3 ve 33 numaralı parseller bu sokaktaki tescilli yapılardır. Metruk haldeki 3 numaralı parselde İskender Bey Çeşmesi yer almaktadır (Şekil 3.12). Çeşme 4 numaralı parselin altındadır (Ek-4).

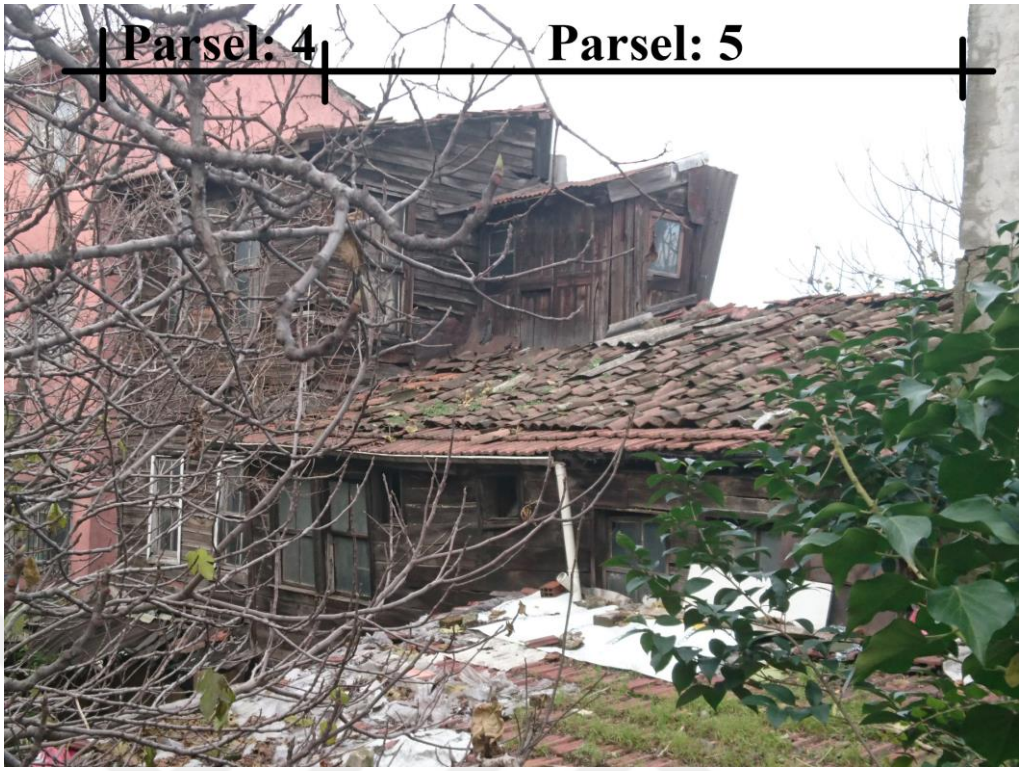

Şekil 3.11 4-5 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.12 3 Numaralı Parsel İskender Bey Çeşmesi (Furkan Kaplan, 2017)

Ayvansaray Kuyusu sokağın devamındaki 33 numaralı parsel bu sokaktaki tek tescilli sivil mimari örneğidir (Ek-6) (Şekil 3.13).

Şekil 3.13 33 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Ayvansaray Kuyu Sokağı sonunda yol ikiye ayrılır. Doğu yönünde Ayvansaray Caddesine paralel olarak giden sokak Mustafa Paşa Bostanı Sokaktır. Buradaki çıkmaz sokağın kesiştiği yerde 31 numaralı parsel bulunmaktadır (Şekil 3.14, 3.15) (Ek-7).

Şekil 3.14 31 Numaralı Parsel, 2006 (https://gis.fatih.bel.tr/webgis/)

Şekil 3.15 31 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.16 34 ve 35 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

Mustafa Paşa Bostanı Çıkmazı Sokak üzerinde 3 kapı numarasıyla 34 numaralı parsel bulunmaktadır (Ek-8). Bitişiğinde bulunan 35 numaralı (Şekil 3.16) parsel özgün olmayan malzeme ile yapılan onarım sonucu niteliksiz görünümlü bir yapıdır (Ek-9).

30 numaralı parselden sonra, adadaki tek kamusal alan olan 29 numaralı parsel gelmektedir (Şekil 3.17, 3.18). Mustafa Paşa Bostanı Sokaktaki diğer tescilli yapılar 28 ve 25 numaralı parsellerdir. Her iki yapı da özgün olmayan onarımlara maruz kalmıştır (Ek-10) (Ek-11).

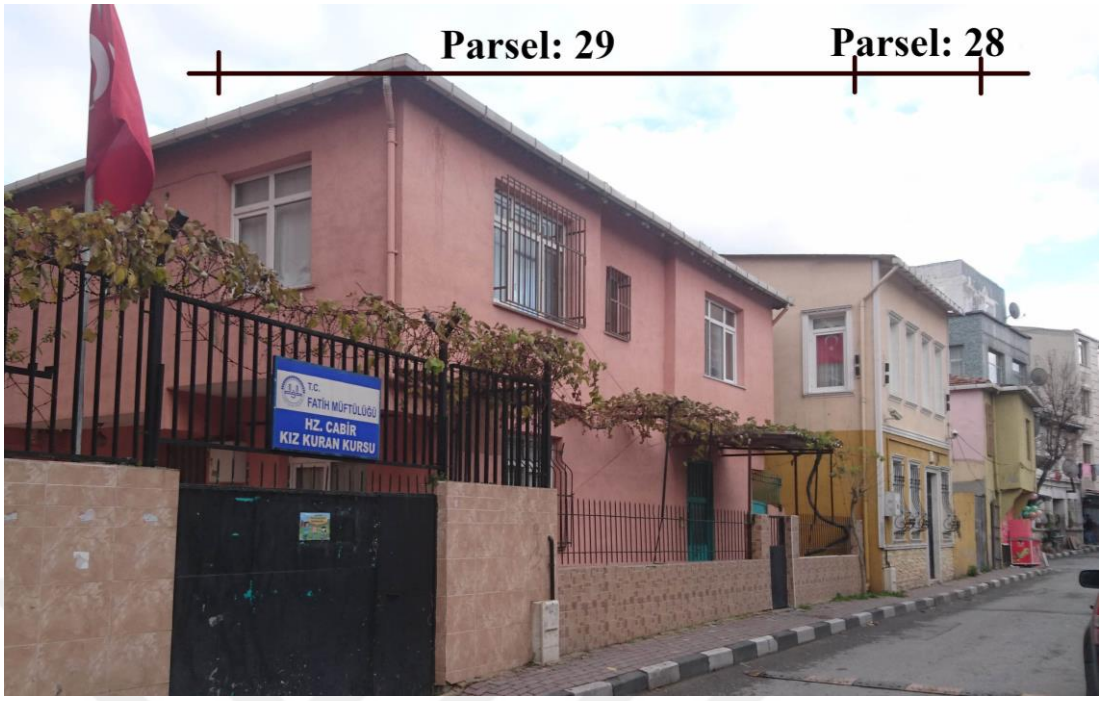

Şekil 3.17 29 ve 28 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.18 25 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.19. 22 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Bostan Sokağı Ayvansaray Caddesi'ne bağlayan Çember sokaktaki 22 numaralı parselin (Şekil 3.19), arşiv taramasında bulunan envanter fişinden arka bahçeli olarak inşa edildiği anlaşılan bir diğer tescilli sivil mimari örneğidir (Ek-12). Çember Sokaktaki diğer tescilli yapı 21 numaralı parseldeki Satır Hasan Ağa Çeşmesidir (Ek-13). Etrafı ve niş bölgesi niteliksiz uygulamalara maruz kalırken kurna kısmı tahribata uğramıştır (Şekil 3.20).

Şekil 3.20 Satır Hasan Ağa Çeşmesi (Furkan Kaplan, 2017)

Satır Hasan Ağa Çeşmesinin arkasında ticari depo olarak kullanılan 39 numaralı parsel gelmektedir (Şekil 3.21). Mevcut parsel incelendiğinde giriş cephesi Ayvansaray Kuyusu Sokağa bakan yapıların arka cephelerinin bahçelere baktığı anlaşılmaktadır (Şekil 3.22).

Şekil 3.21 39 Numaralı Parselin Genel Görünümü (Furkan Kaplan, 2017)

Çember Sokağının tekrar ulaştığı Ayvansaray Caddesinde 6 numaralı parseldeki sur kalıntısı adadaki son tescilli kültür varlığıdır (Şekil 3.23) (Ek-14).

Şekil 3.22 37 Numaralı Parselin Arka Bahçesi (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.23 6 Numaralı Parseldeki Sur Kalıntısı (Furkan Kaplan, 2017)

Bir başka görülebilen sur kalıntısı 16-17 numaralı parsellerdedir. Kurul arşivindeki eski fotoğraflarına ulaşılabilmektedir (Şekil 3.24). Bugün üzerinde 15 ve 18 numaralı parsellerdeki özgün olmayan betonarme yapılar oturmuş olsa da 39 numaralı parselden görülebilmektedir.

Şekil 3.24 16-17 Numaralı Parseldeki Sur Kalıntısı (Furkan Kaplan, 2017)

2870 Numaralı Ada

Ahmet Rufai Sokağa bitişik diğer ada olan 2870 numaralı adada kurul arşiv belgelerinden 4 adet tescilli yapı olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 3.25, 3.26). Bunlar 6, 8, 9 ve 21 numaralı parsellerdeki SMÖ'lerdir (Tablo 3.3).

Şekil 3.25 2870 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

Şekil 3.26 2870 Numaralı Ada Parselleri

2870

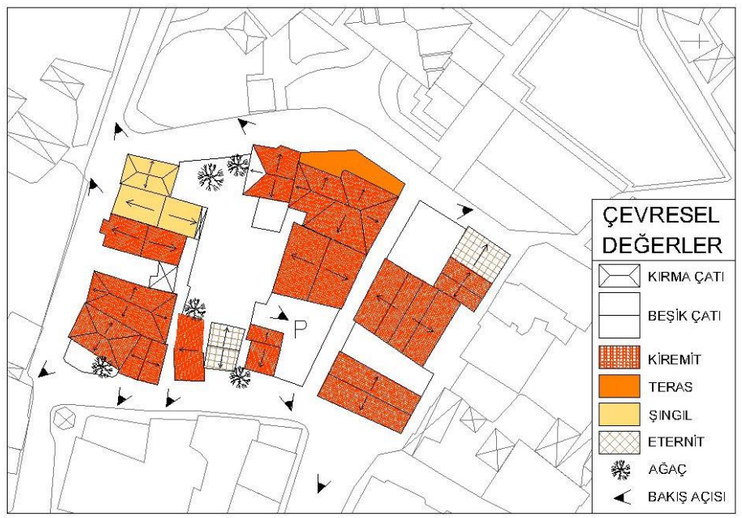

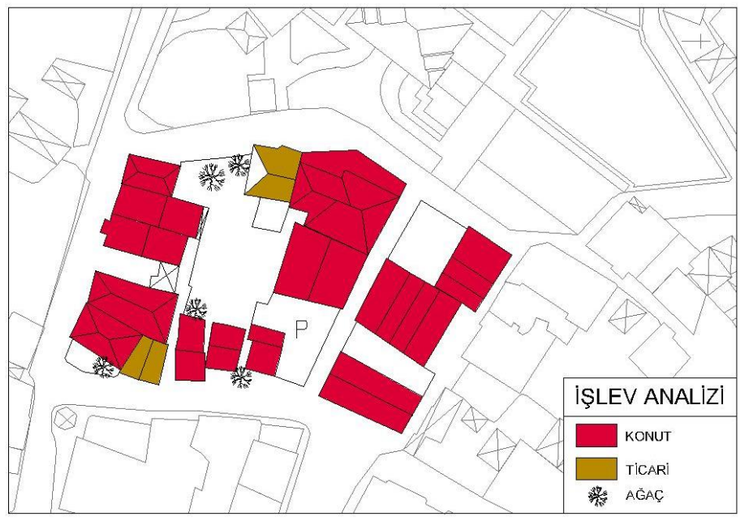

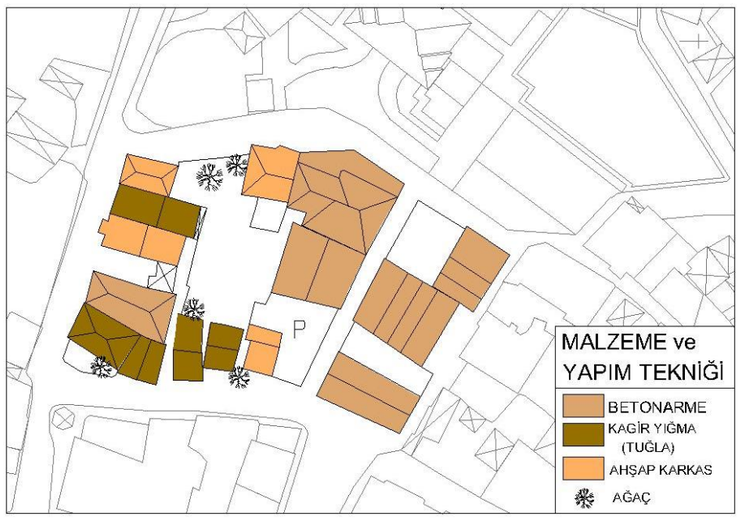

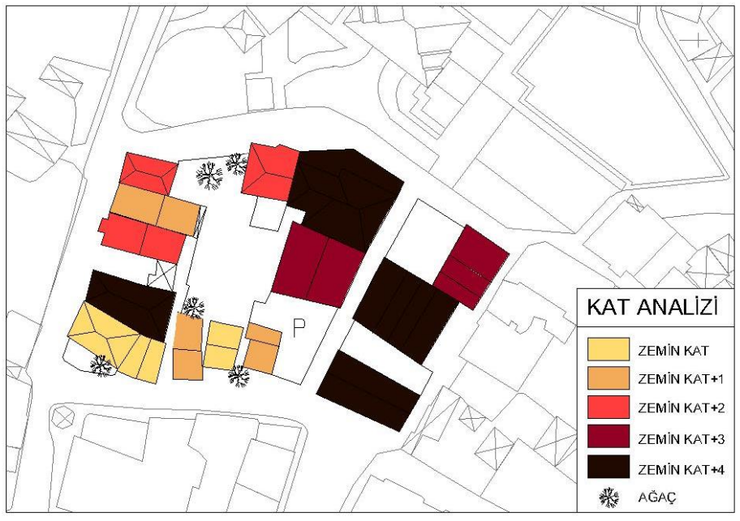

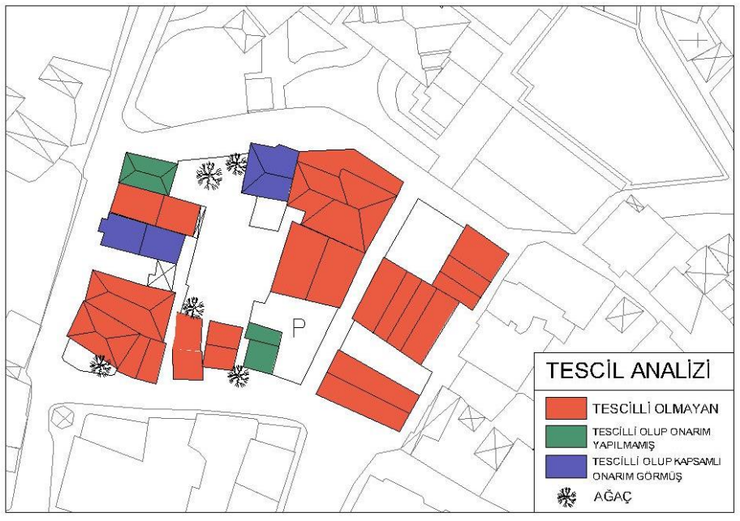

Tablo 3.3

Şekil 3.27 8 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Ahmet Rufai Sokaktaki 8 ve 9 numaralı parseller tescilli SMÖ'dir (Ek15, Ek-16). Cephesinin büyük bir kısmı kara sıva ile kaplı 8 numaralı parsel özgünlüğünü büyük ölçüde yitirirken 9 numaralı parselin görsel belgelerden 2014 yılında aslına uygun olarak yeniden yapıldığı anlaşılmaktadır (Şekil 3.27). Bugün Kafe olarak kullanılan yapının arka bahçesi Mahkeme Külhanı Sokağına bağlanmaktadır (Şekil 3.28).

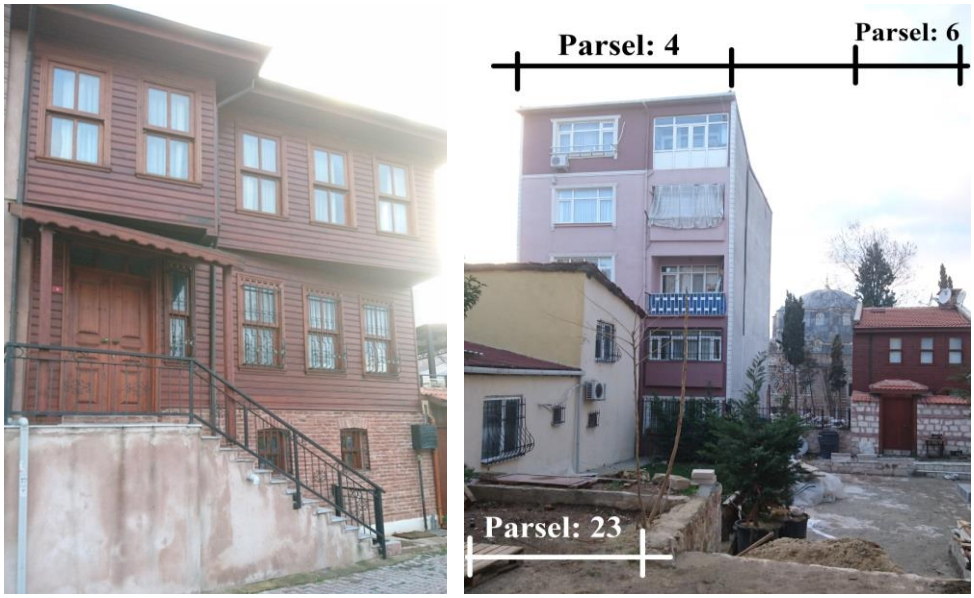

Şekil 3.28 9 Numaralı Parsel Kuzey Doğu ve Arka Bahçesinden Görünümü (Furkan Kaplan, 2017)

Ahmet Rufai Sokağına bağlanan Mahkeme Külhanı Sokağındaki 21 numaralı parsel, tescilli olsa da metruk durumdadır. Yapının etrafı Belediye tarafından güvenlik açısından kapatılmıştır (Ek-17) (Şekil 3.29).

Şekil 3.29 21 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Dervişzade Sokak dışında 16 ve 21 numaralı parseller arasındaki Mahkeme Külhanı Aralığı ile yine Ahmet Rufai Sokağa ulaşılmaktadır (Şekil 3.30).

Şekil 3.30 Mahkeme Külhanı Aralığı (Furkan Kaplan, 2017)

2871 Numaralı Ada

Kuyu sokağın bitiminde, sokak ikiye ayrılmakta Güney Batı yönünde Albayrak Sokağı, Güney Doğu yönünde ise Dervişzade Sokağı bulunmaktadır (Şekil 3.31). Dervişzade ve Albayrak Sokaklarının kesiştiği bu noktada 2871 numaralı ada yer almaktadır (Şekil 3.32).

Şekil 3.31 2871 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

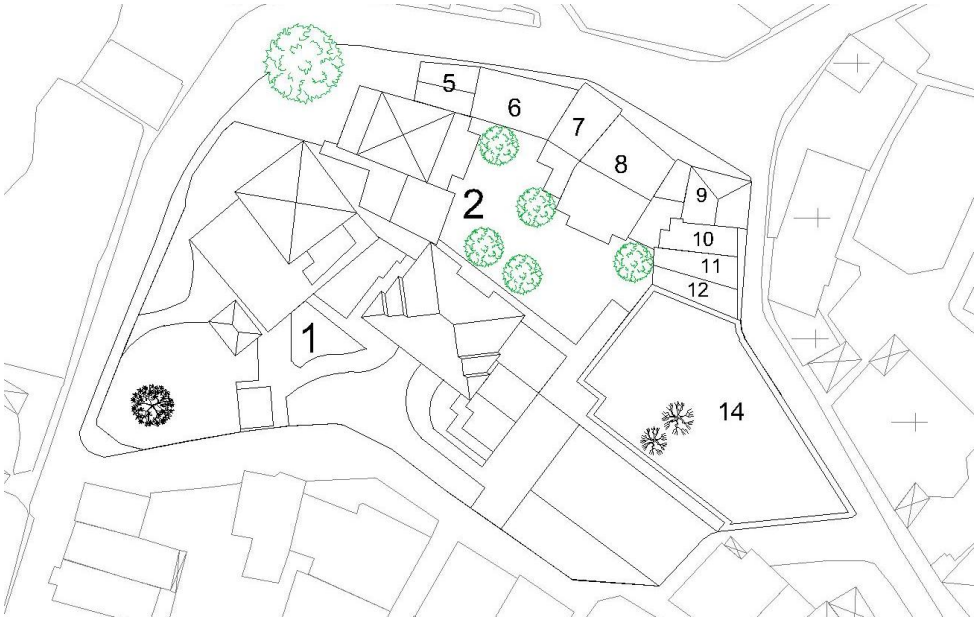

Şekil 3.32 2871 Numaralı Ada Parselleri

Adadaki tescilli tek yapı 1 numaralı parseldeki Emir Buhari Tekkesidir (Ek-18). 2012 yılında restorasyonun tamamlanmasıyla ibadete açılan tekke mescid- tevhidhane ve harem-selamlık yapılarından oluşmaktadır (Şekil 3.33). Özgünlüğü büyük ölçüde değişmiş olsa da geleneksel mimari özelliklerini yansıtmaktadır. Tekke bugün Kemal Vakfına aittir (Tablo 3.4).

Şekil 3.33 Emir Buhari Tekkesi, 2017

Tekkenin harem-selamlık yapısının oturduğu istinat duvarında, Blakhernai Sarayı kalıntıları bulunmaktadır (Şekil 3.34). Kalıntılar için herhangi bir kurul kararı bulunamasa da 13.10.1968 tarihli ve 4208 sayılı kararda "tarihi duvar" ifadesi geçmektedir (Ek-19).

Bitki oluşumu ve evsiz insanların burayı yaşam alanı olarak kullanmaları kalıntılarda hasara sebep olmuştur. Kalıntıların bulunduğu yeşil alanın devamından giriş cephesi Albayrak ve Dervişzade sokaklarına bakan 2, 8 ve 12 numaralı parsellerin arka bahçelerigörülmektedir(Şekil3.35).

2871

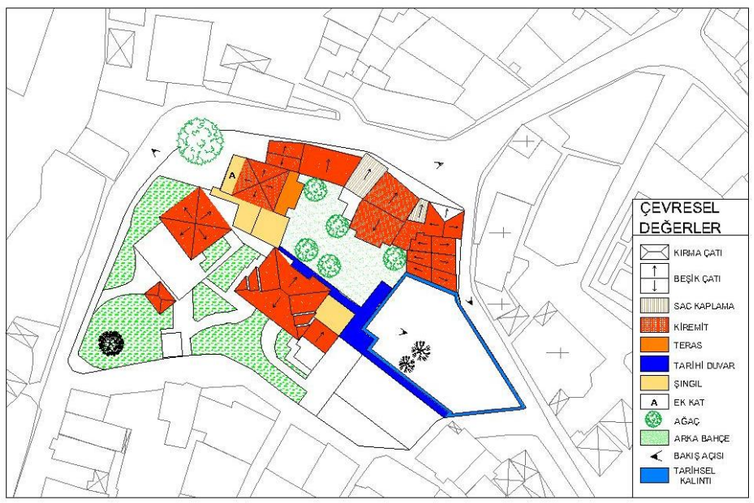

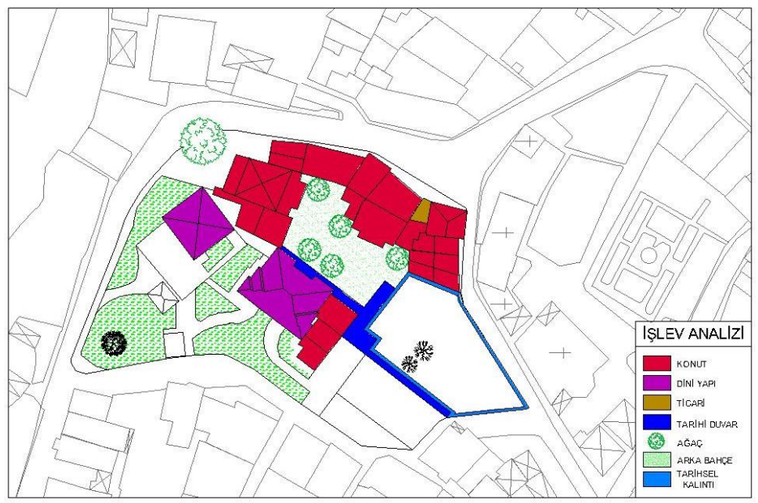

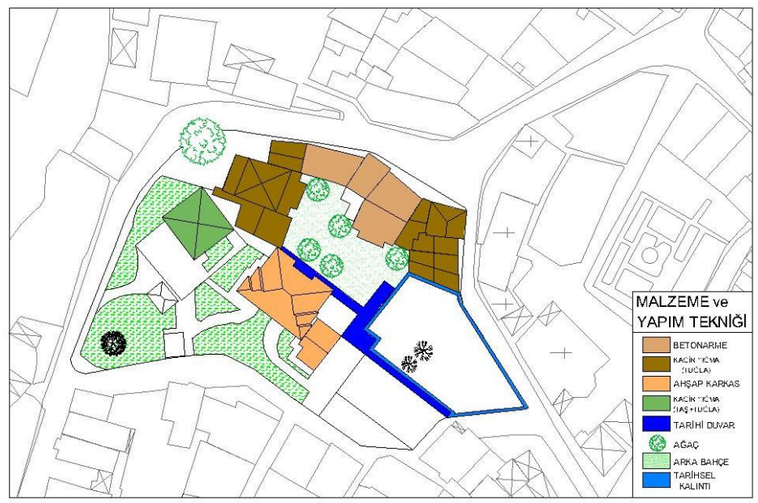

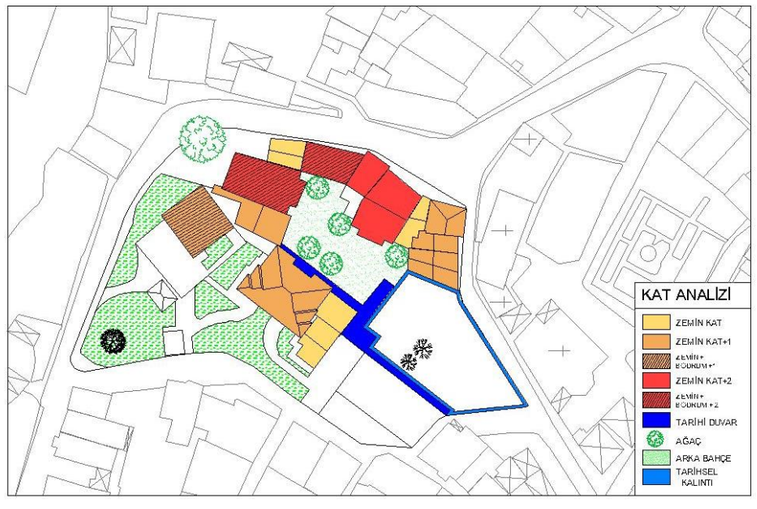

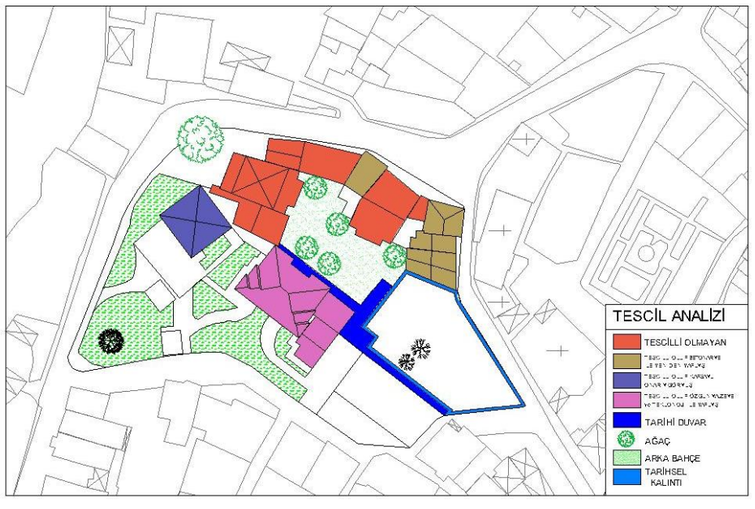

Tablo 3.4

Şekil 3.34 İstinat Duvarı ve Blakhernai Sarayı Kalıntıları (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.35 8 ve 12 Numaralı Parsellerin Arka Bahçeleri (Furkan Kaplan, 2017)

Albayrak Sokağın devamında 9, 10, 11 ve 12 numaralı parseller bulunmaktadır (Şekil 3.36, 3.37). Tescilli eski eser olduklarına dair herhangi bir kurul kararı bulunamasa da GEEAYK'ın 18.11.1972 tarih, 6744 sayılı ve 6748 sayılı kararlarında yer alan "bina yıkımı" ibaresinden daha önce geleneksel yapı olabileceği düşünülebilir.

Şekil 3.36 Albayrak Sokak üzerindeki 10,11 ve 12 parseller (Furkan Kaplan, 2017)

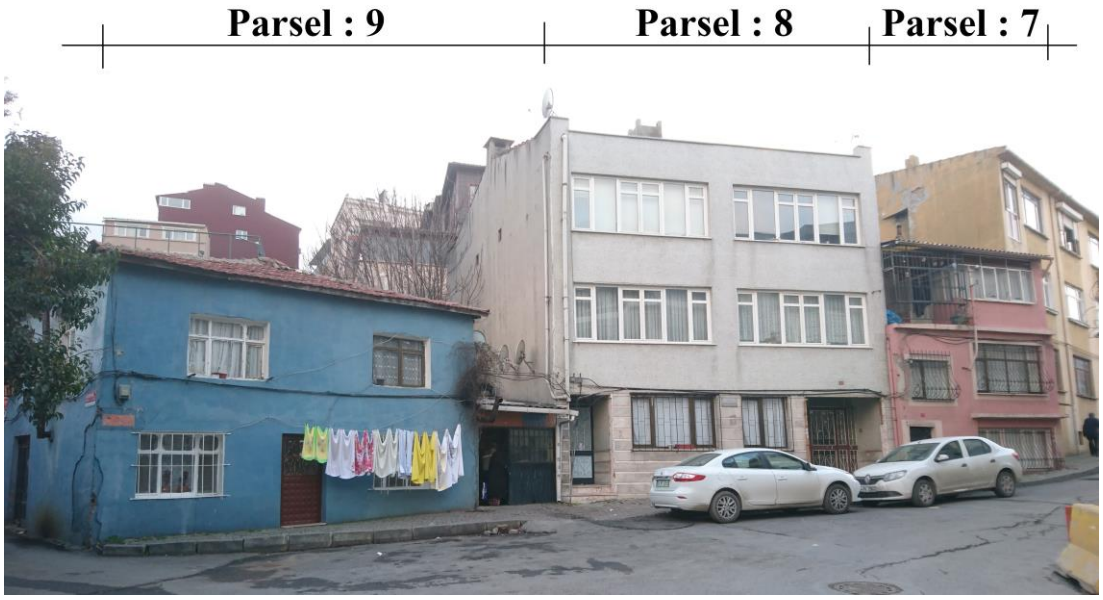

Şekil 3.37 Dervişzade Sokağına Bakan Yapılar (Furkan Kaplan, 2017)

2872 Numaralı Ada

Ayvansaray Kuyusu Sokağın bitiminde yolun doğusunda 2872 numaralı ada gelmektedir (Şekil 3.38). Adanın tamamına yakınını Blaherna Kilisesi ve müştemilatları oluşturmaktadır (Ek-20) (Tablo 3.5). Kilisenin girişi yine Kuyu Sokak üzerinden sağlanmakta kilise binası girişten sonra gelen bahçenin içinde yer almaktadır (Şekil 3.39).

Şekil 3.38 2872 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

Kilise, 1867 yılında Rum Ortodoks Kürkçüler Loncası tarafından satın alınarak, ayazmanın üzerine bir kilise inşa edilerek bugünkü halini almıştır (Şekil 3.40). Özellikle 1955 yılındaki 6-7 Eylül olaylarından dolayı ağır hasar görmesinden dolayı 1964 yılında Vakıflar Başmüdürlüğü kontrollüğünde aslına uygun yeniden yapıldığı bilgisine ulaşılmıştır (Karaca, 1994, p. 209). Kilisenin çevresinin neredeyse tamamı yüksek bir duvar ile çevrilidir.

2872

Tablo 3.5

Şekil 3.39 2872 Numaralı Ada Parselleri

Şekil 3.40 Blaherna Kilisesi (Furkan Kaplan, 2017)

Kilise, yurtdışından gelen Ortodokslar için Ayasofya'dan sonra en önemli ibadet yerlerinin biridir (Şekil 3.41).

Şekil 3.41 Kilisenin İçeriden Görüntüsü (Furkan Kaplan, 2017)

Damlataşı sokak üzerindeki 6 numaralı parsel ahşap bir sivil mimari örneğidir (Ek-21). Pencereleri ve kapısı sac ile kaplanmıştır (Şekil 3.42).

Şekil 3.42 5 ve 6 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

2873 Numaralı Ada

Blaherna Kilisesi'nin bulunduğu Damlataşı sokağının doğusunda 2873 numaralı ada bulunmaktadır (Şekil 3.43). Fatih Belediye Başkanlığı Etüt Proje Müdürlüğü'nün 25.12.2007 gün ve 2553 sayılı yazısında adada tescilli parselin bulunmadığı yazsa da İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.06.2008 gün ve 236 sayılı kararınca 2 ve 15 numaralı parsellerde yer alan taşınmazlar tescil edilmiştir (Şekil 3.44) (Tablo 3.6).

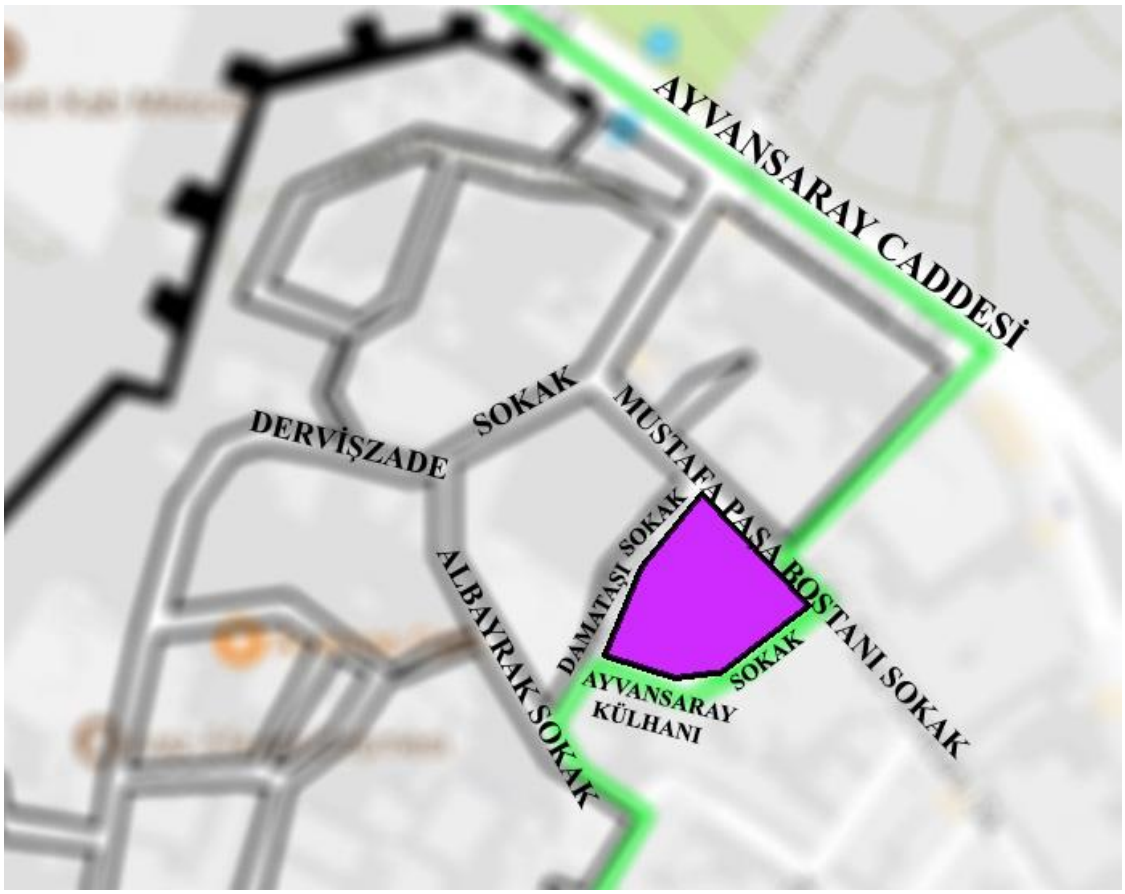

Şekil 3.43 2873 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

2873

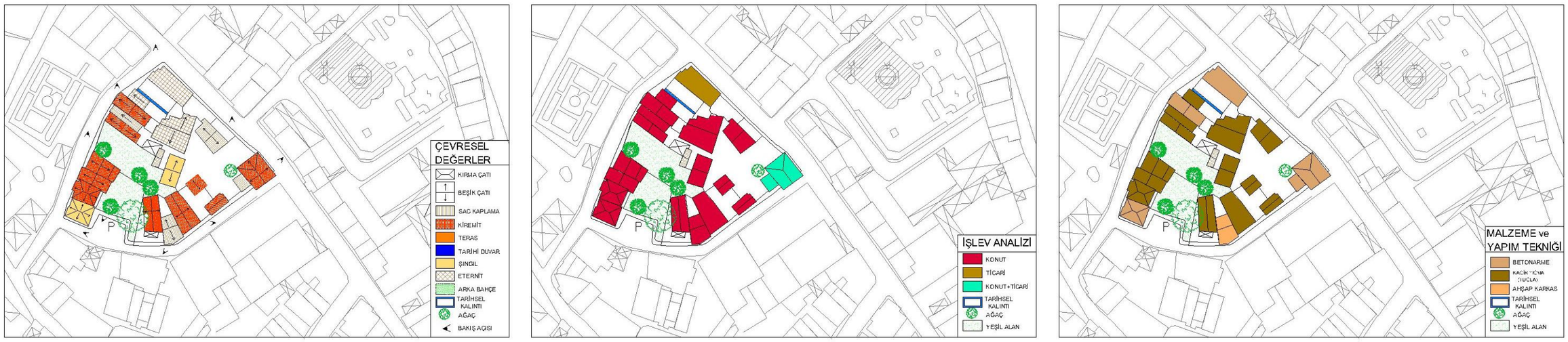

Tablo 3.5

Şekil 3.44 2873 Numaralı Ada Parselleri

Damataşı sokak üzerinde bulunan 2 numaralı parsel bir sivil mimari örneğidir (Şekil 3.45).

Şekil 3.45 2 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Ayvansaray Külhanı Sokak üzerinde bulunan 15 numaralı parsel adadaki diğer tescilli yapıdır (Ek-23). Terk edilmiş durumdaki yapının pencerelerinin önü tuğla ile kapatılmış, durumdadır (Şekil 3.46).

Şekil 3.46 15 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Mustafa Paşa Bostanı Sokakta 12 ve 14 numaralı parsellerin arasında geniş bahçesiyle 13 numaralı parsel gelmektedir (Şekil 3.47). Çoğu parselin bahçesiyle sınır oluşturuken içerisinde farklı boyutlarda niteliksiz yapılar bulunmaktadır.

Şekil 3.47 13 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

2867 Nolu Ada

Ayvansaray Caddesinden Eğrikapı'ya kadar uzanan 2897 numaralı ada çalışma alanında sınırları en uzun ada durumundadır (Şekil 3.48). Adanın tamamı Dervişzade Sokağının Güneyinden Eğrikapı'ya kadar uzanmaktadır (Şekil 3.49) (Tablo 3.7).

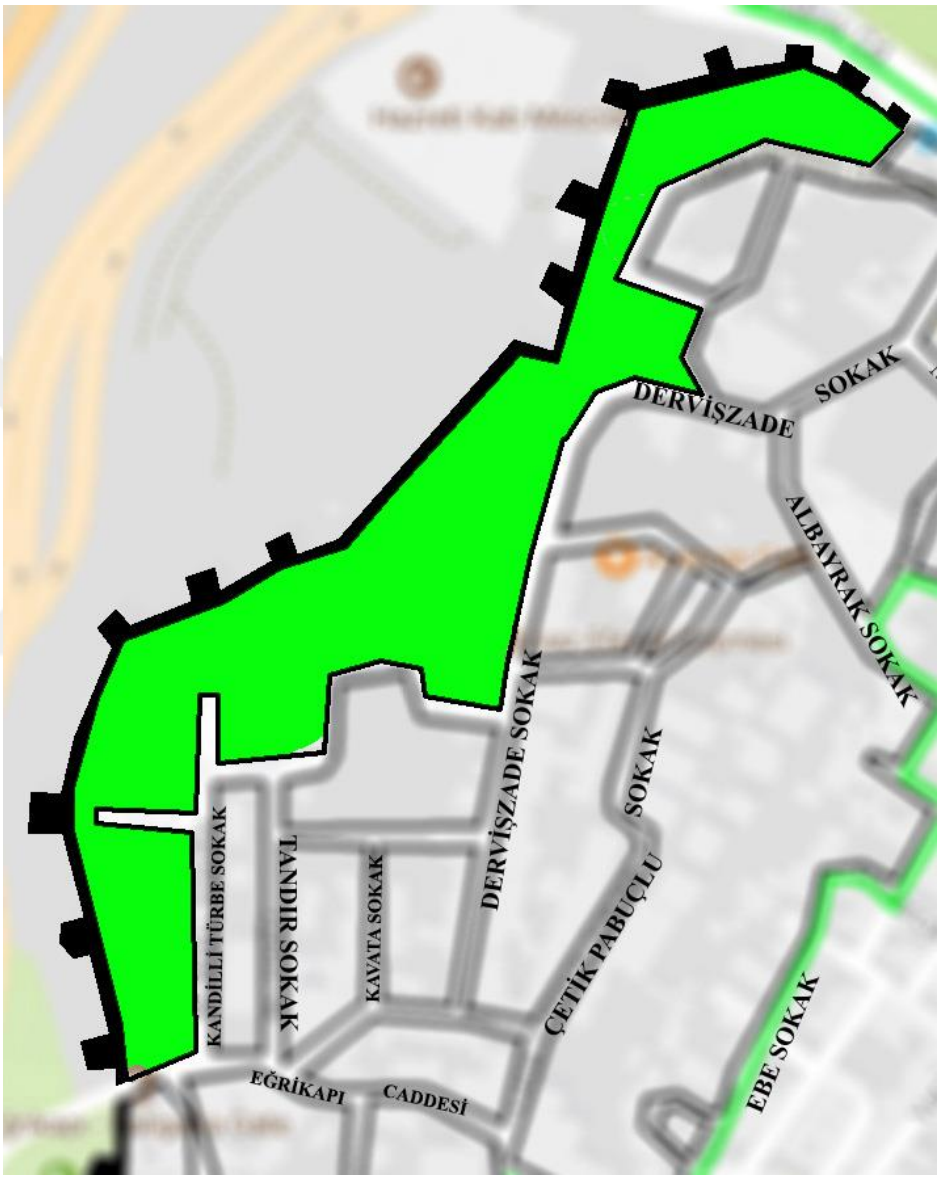

Şekil 3.48 2867 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps

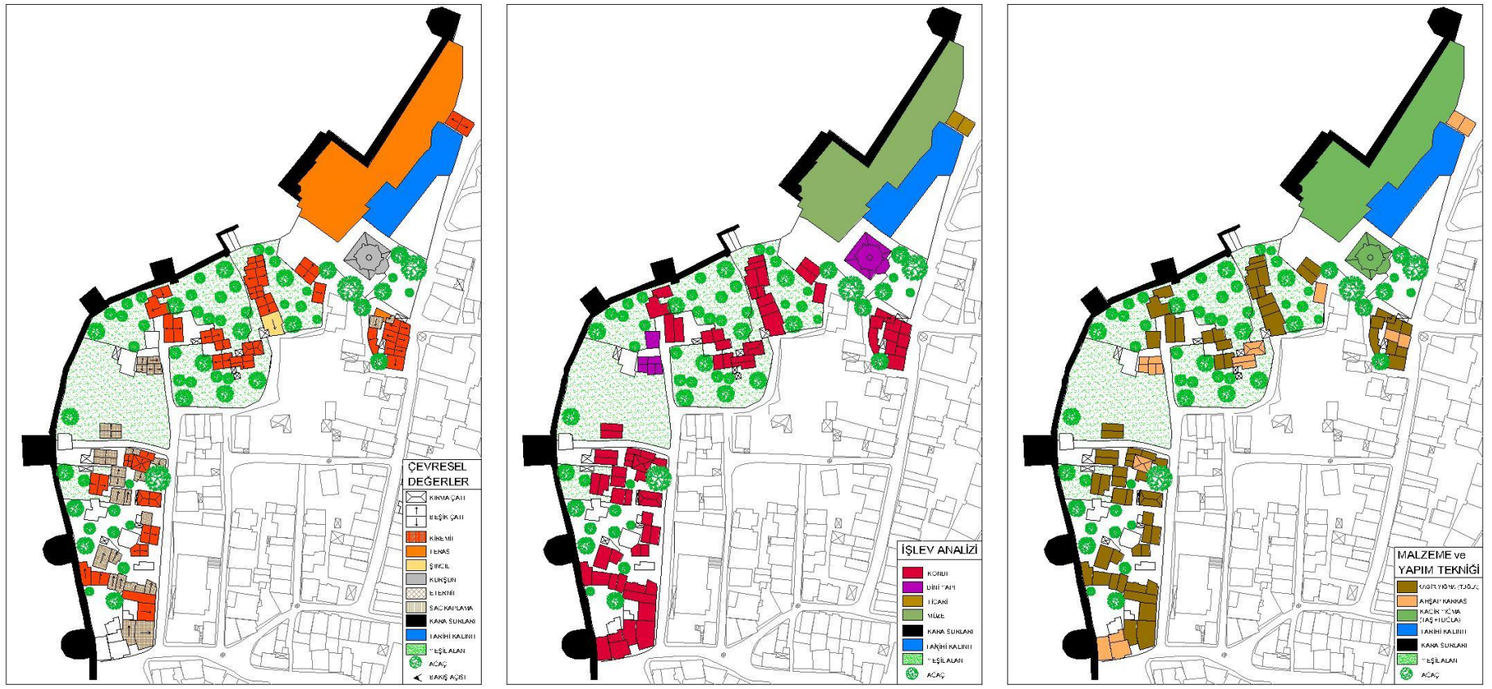
ÇEVRESEL DEĞERLER
İŞLEV ANALİZİ
MALZEME ve YAPIM TEKNİĞİ

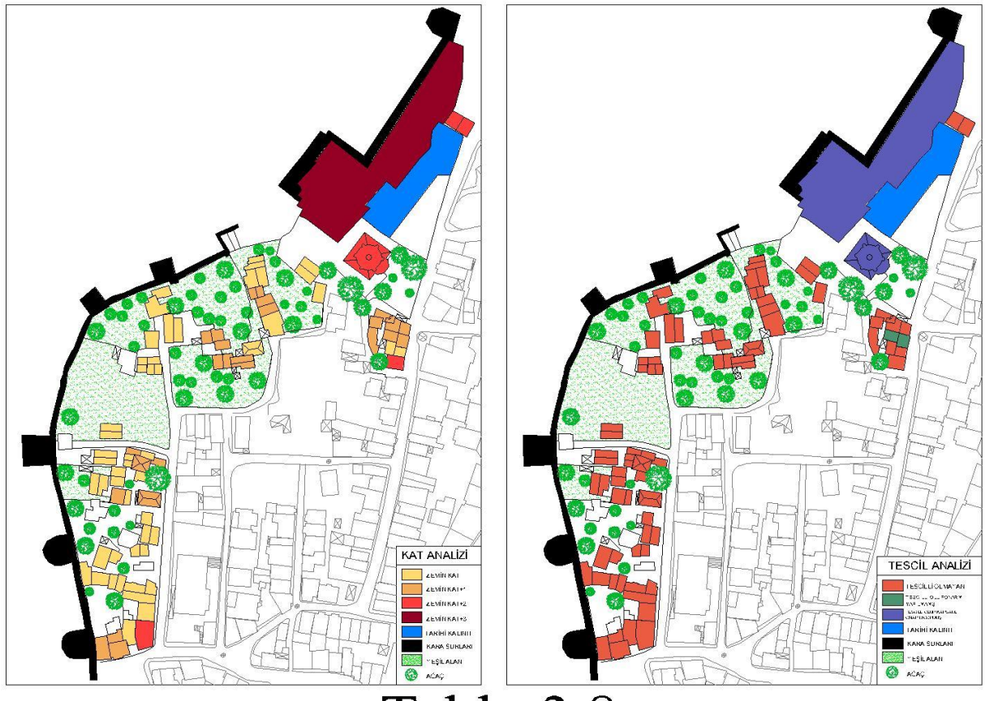
KAT ANALİZİ
TESCİL ANALİZİ

Tablo 3.8

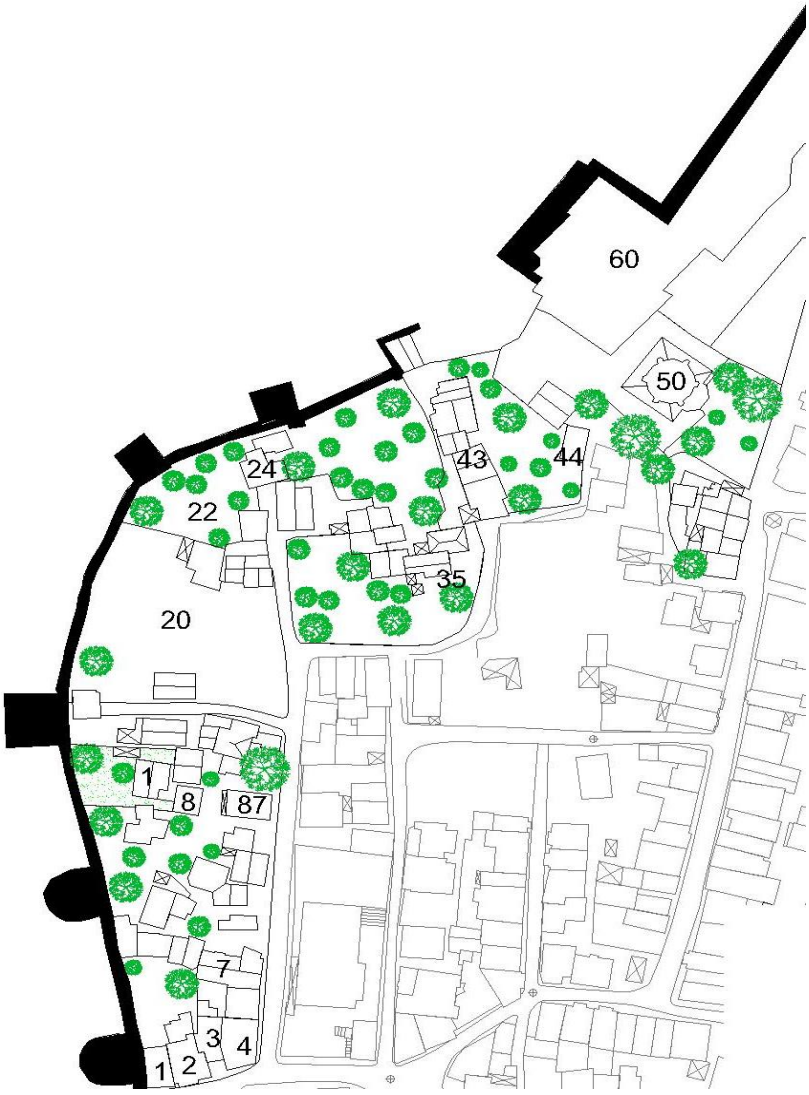

Şekil 3.49 2867 Numaralı Ada Parselleri

Sokağın devamında 60 numaralı parselde Anemas Zindanları bulunmaktadır (Dark & Özgümüş, 2004, p. 101). Bizans zamanı yüksek mevkilerde bulunanlara mahsus bir çeşit devlet hapishanesi olarak kullanıldığı bilinse de fetihten sonraki kullanımı hakkında çok fazla bir bilgiye ulaşılamamıştır (Eyice, 1988, p. 290) (Ek-24).

2011 yılında başlayan kapsamlı kazı ve onarım çalışmaları için 01.04.2009 tarihinde yazılmış olan rapor incelendiğinde en alt bodrum kattaki 1.koridorun oldukça sağlam olarak günümüze ulaştığı, örtü sistemlerinde yer yer çatlaklar oluşmuş olsa da yine sağlam durumda olduğu açıklanmaktadır (Ek-24) (Şekil 3.50).

Şekil 3.50 Bodrum Kat Koridoru ve Havalandırma Bacası

Anemas Zindanları ile aynı arazide 50 numaralı parselde bulunan İvaz Efendi Camii kara surlarının çok yakınında, Blakhernai Saray kompleksi kalıntılarının bulunduğu teras yakınında üzerinde inşa edilmiştir (Ek-25). Camiinin tarihçesiyle alakalı çok fazla bir bilgi yoktur. (Eyice, 1988, pp. 491-492) 19.yy'da 3 tarafında bulunan son cemaat yeri revakları yıkılmış, yerine yapılan ahşap sundurmalarda 1940-1950 yılları arasında yapılmış onarımlarda yıkılmıştır (Şekil 3.51). (Müller-Wiener, 2001, p. 429)

Şekil 3.51 İvaz Efendi Camii (Furkan Kaplan, 2017)

Camii girişinin sol tarafı mimari kimliği olmayan yapılarla kaplıdır. Ancak bu yapılardan 47 numaralı parsel adadaki bir diğer tescilli yapıdır (Ek-26). Dervişzade Sokak üzerindeki yapının girişi ve zemin kat pencereleri sac ile kapatılmıştır (Şekil 3.52).

Şekil 3.52 47 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Camii girişinin önünde İvaz Efendi Çeşmesi bulunmaktadır. Tam olarak yapım yılı bilinmese de cami ile birlikte yapıldığı tahmin edilmektedir (Şekil 3.53). Daha önce bitişiğinde büyük bir çınar ağacı bulunmasından dolayı Çınarlı Çeşmesi olarak da bilinmektedir (Ek-27).

Şekil 3.53 İvaz Efendi Çeşmesi (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.54 35 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Dervişzade sokak üzerinden girilen Avcıbaşı sokak üzerindeki 35 numaralı parsel kapı ve pencere kurgusu özgün olmasa da halen sağlam olan tescilli bir yapıdır (Şekil 3.54). Yapıya ait bir kurul kararına ulaşılamamıştır.

Bu noktadan sonra 2867 numaralı adanın güzergahı Dervişzade sokağının batısında gelen Kandilli Türbe sokağının güneyindeki Eğrikapı Caddesine kadar devam etmektedir. Avcıbaşı sokakta eğim azalırken Kandilli türbe sokakta Dervişzade sokaktaki gibi eğim artmakta Ayvansaray Caddesi'nden daha yukarı yüksekliğe çıkılmaktadır.

Şekil 3.55 7 Numaralı Parseldeki Yapılar (Furkan Kaplan, 2017)

Kandilli Türbe sokağının Kara Surları ile arasında kalan bölgedeki yapılar birbirlerine yakın konumlu olmalarından dolayı giriş cepheleri ortak avlulara bakmaktadır (Şekil 3.55).

Eğrikapı Caddesi'ne ulaşıldığında 2 numaralı parselde yine metruk halde bir yapı bulunmaktadır (Ek-28). Zemin kattan sonra yıkık vaziyetteki yapının Eski fotoğraflarda yapının ahşap karkas olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 3.56).

Şekil 3.56 Eğrikapı Caddesi 2 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

2897 Nolu Ada

Dervişzade Tandır Aralığı ve Avcıbaşı Sokak arasında 2897 numaralı ada kalmaktadır (Şekil 3.57). Kent Rehber sisteminde adada tescilli 4 yapı görünse de İstanbul 1 Numaralı Yenileme Alanı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunda yapılan arşiv taramasında herhangi bir kurul kararına ulaşılamamıştır (Şekil 3.58) (Tablo 3.8).

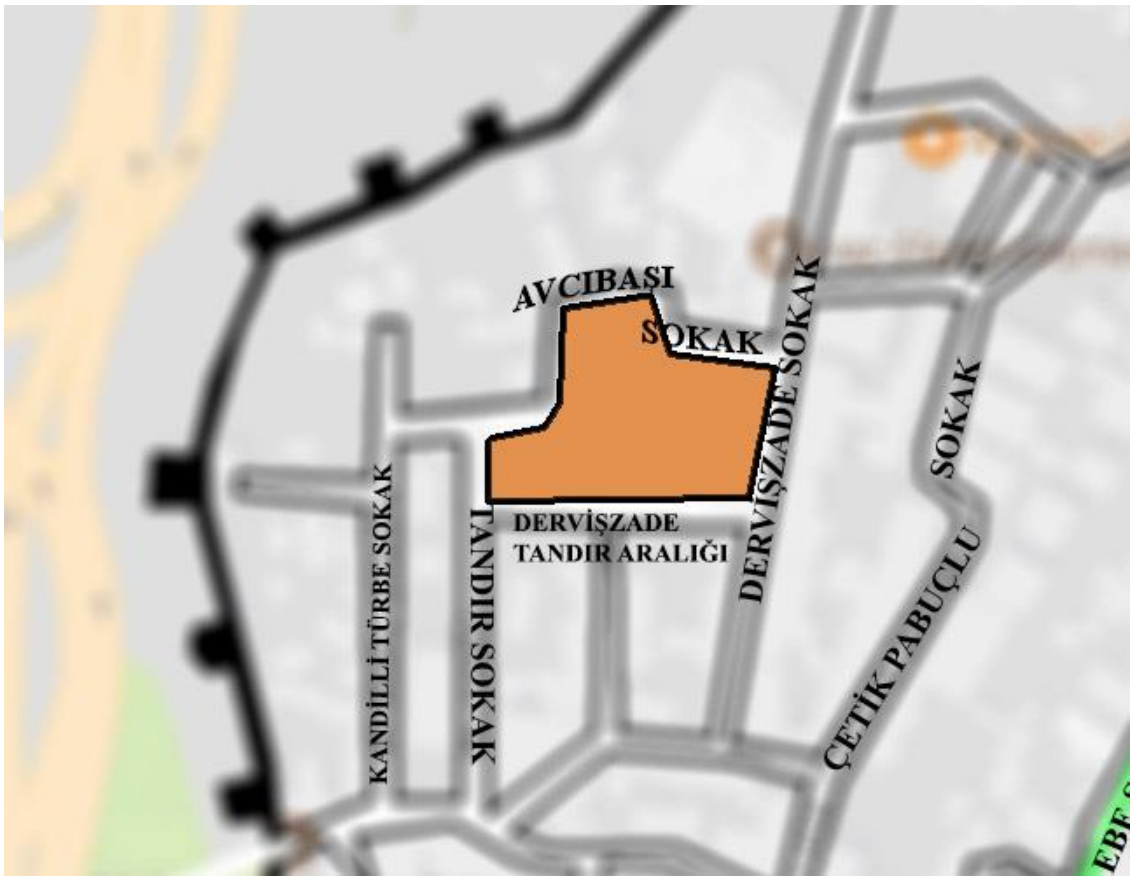

Şekil 3.57 2897 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

Avcıbaşı ve Dervişzade sokaklarının birleşiminde birbirine bitişik nizamlı 11 ve 12 numaralı parseller gelmektedir (Ek- 29, Ek-30). Bu yapıların dış cephe kaplamaları, pencere ve korkulukları yapıların yeniden yapılmış olabileceğini izlenimini vermektedir (Şekil3.59,3.60).

2897

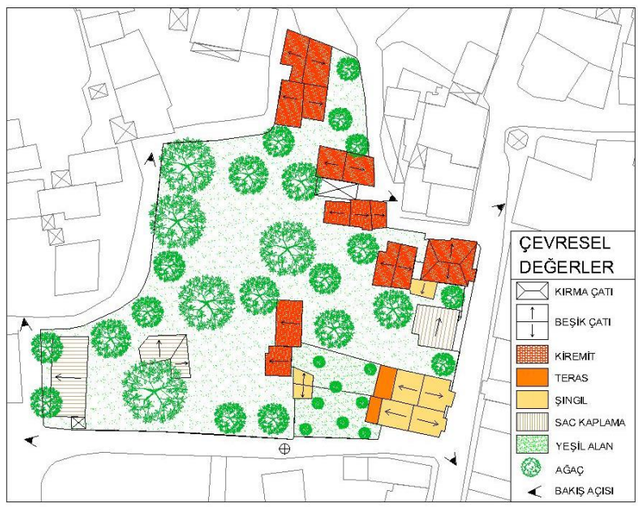

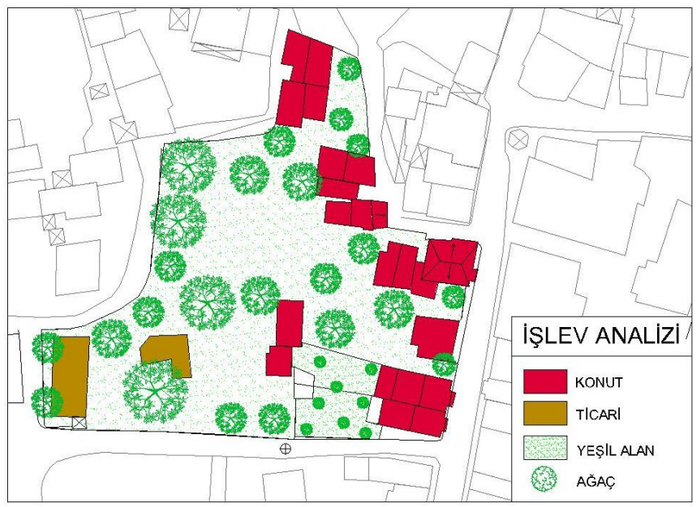

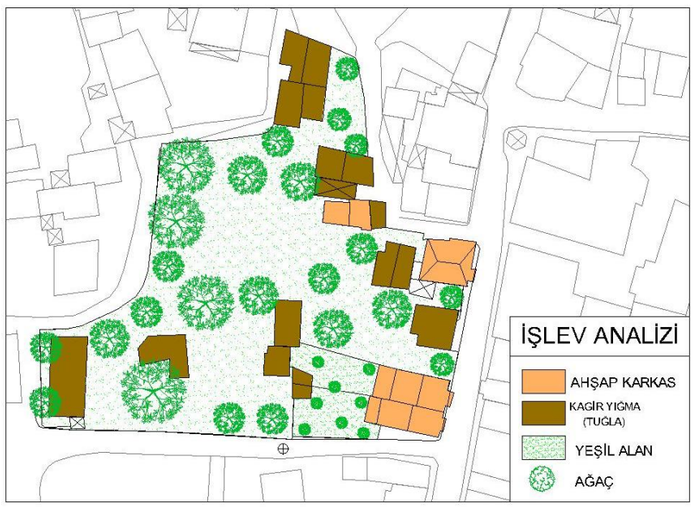

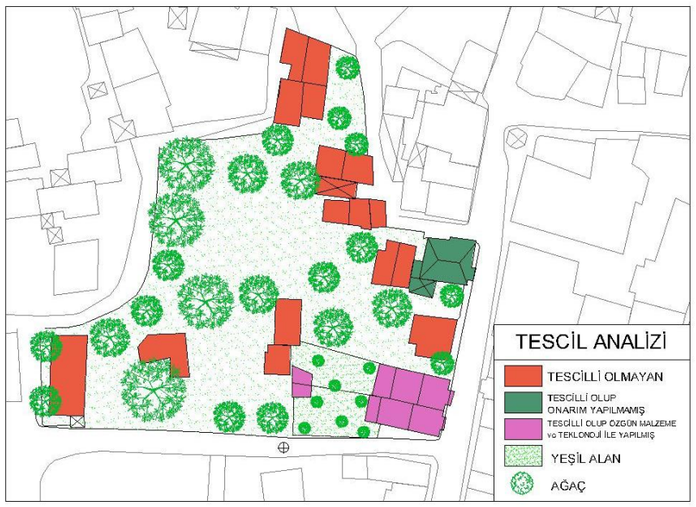

Tablo 3.8

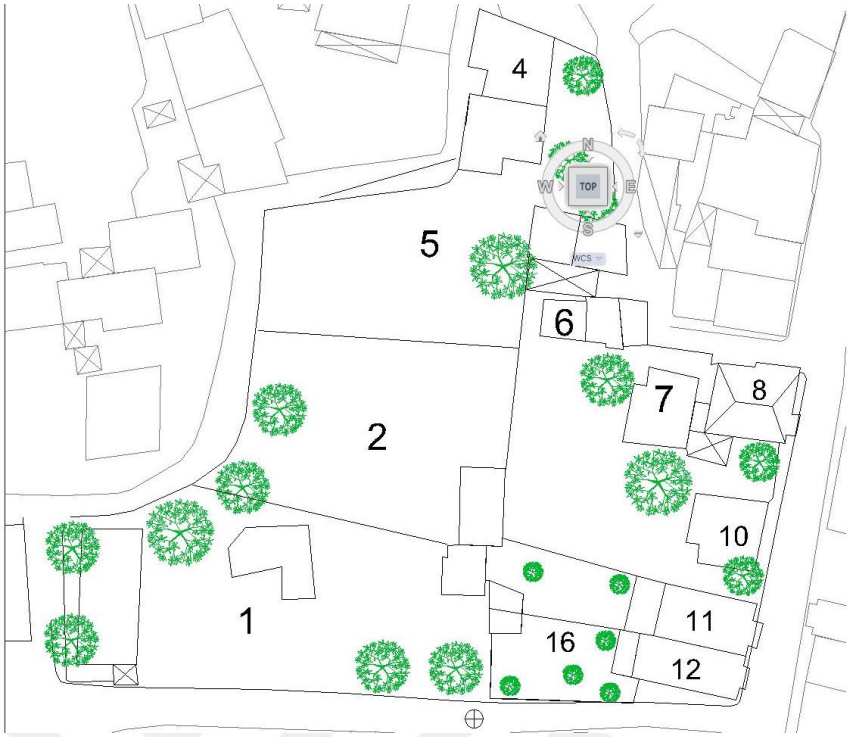

Şekil 3.58 2897 Numaralı Ada Parselleri

Şekil 3.59 11 ve 12 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.60 11 ve 12 Numaralı Parsellerin Arka Cepheleri (Furkan Kaplan, 2017)

Dervişzade Sokağın Avcıbaşı Sokak ile birleştiği noktada 8 numaralı parsel gelmektedir. Ahşap sistemli yapı koruyabildiği özgünlüğü ile öne çıkmaktadır (Ek-31) (Şekil 3.61).

Şekil 3.61 8 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

2701 Nuumaralı Ada

Eğrikapı'dan Tekfur Sarayı'na kadar devam eden Manuel Kommenos Surları ile Eğrikapı Caddesini dik kesen Şişhane Caddesi arasında kalan alandır (Şekil 3.62). 2701 numaralı adada, Bizans saray mimarisinin son örneği olan Tekfur Sarayı ve Osmanlı dönemine ait Avcı Bey Camii anıtsal mimari örnekleri ön plana çıkmaktadır (Şekil 3.63) (Tablo 3.9).

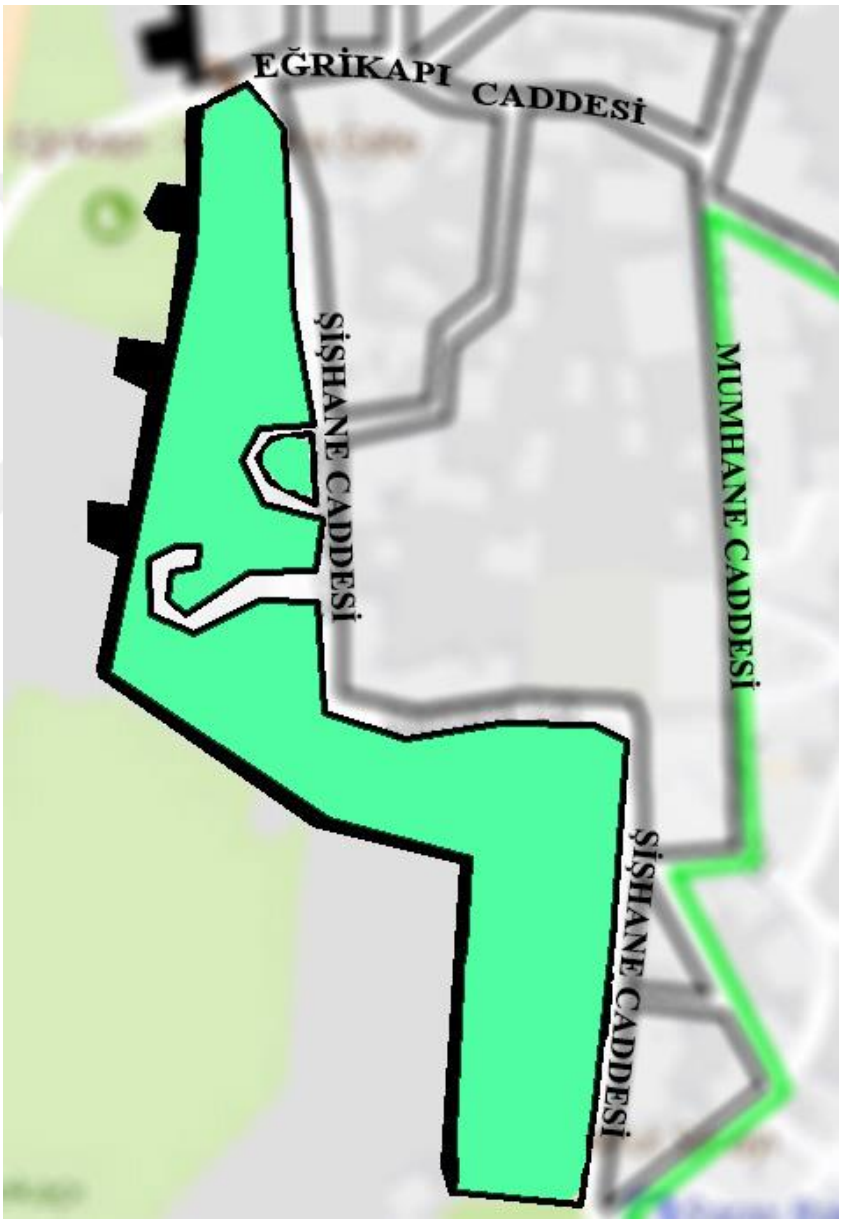

Şekil 3.62 2701 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

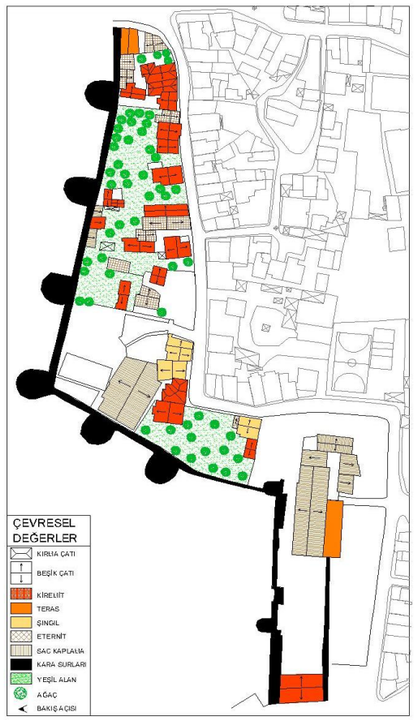
ÇEVRESEL DEĞERLER
KIRMA ÇATI
BEŞİK ÇATI
KİREMİT
TERAS
ŞİNGİL
ETERNİT
SAÇ KAPLAMA
KARA SURLARI
YEŞİL ALAN
AĞAÇ
BAKIŞ AÇISI

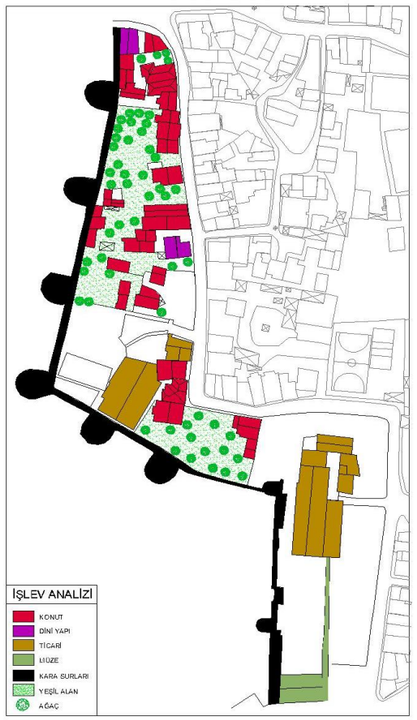
İŞLEV ANALİZİ
KONUT
DİNİ YAPI
TİCARİ
LİUZE
KARA SURLARI
YEŞİL ALAN
AĞAÇ

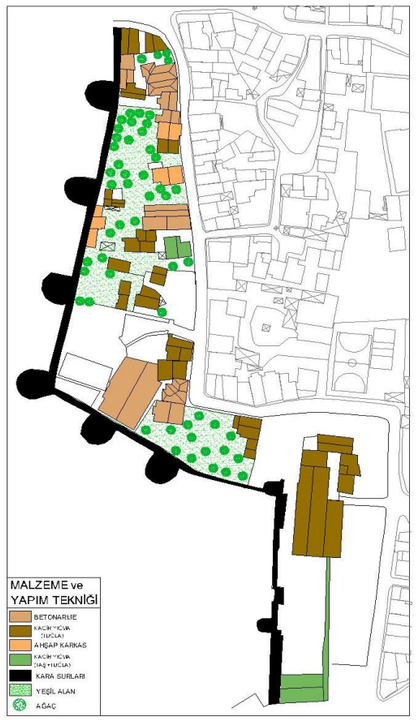
MALZEME ve YAPIM TEKNİĞİ
BETONARME
AHŞAP KARKAS
KARA SURLARI
YEŞİL ALAN
AĞAÇ

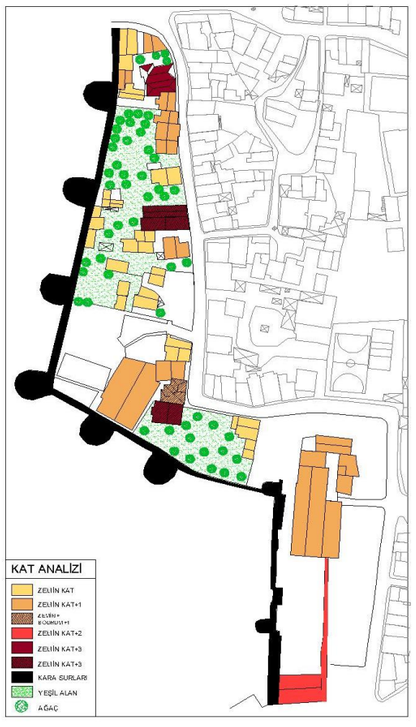
KAT ANALİZİ
ZEMİN KAT
ZEMİN KAT+1
ZEMİN KAT+2
ZEMİN KAT+3
ZEMİN KAT+3
KARA SURLARI
YEŞİL ALAN
AĞAÇ

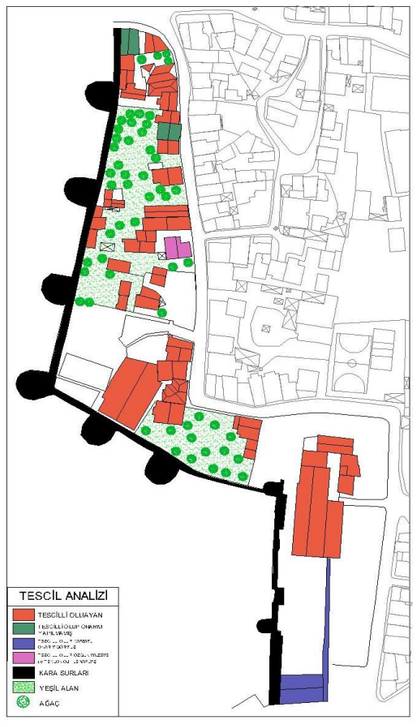
TESCİL ANALİZİ
TESCİLLİ OLMAYAN
KARA SURLARI
YEŞİL ALAN
AĞAÇ

Tablo 3.9

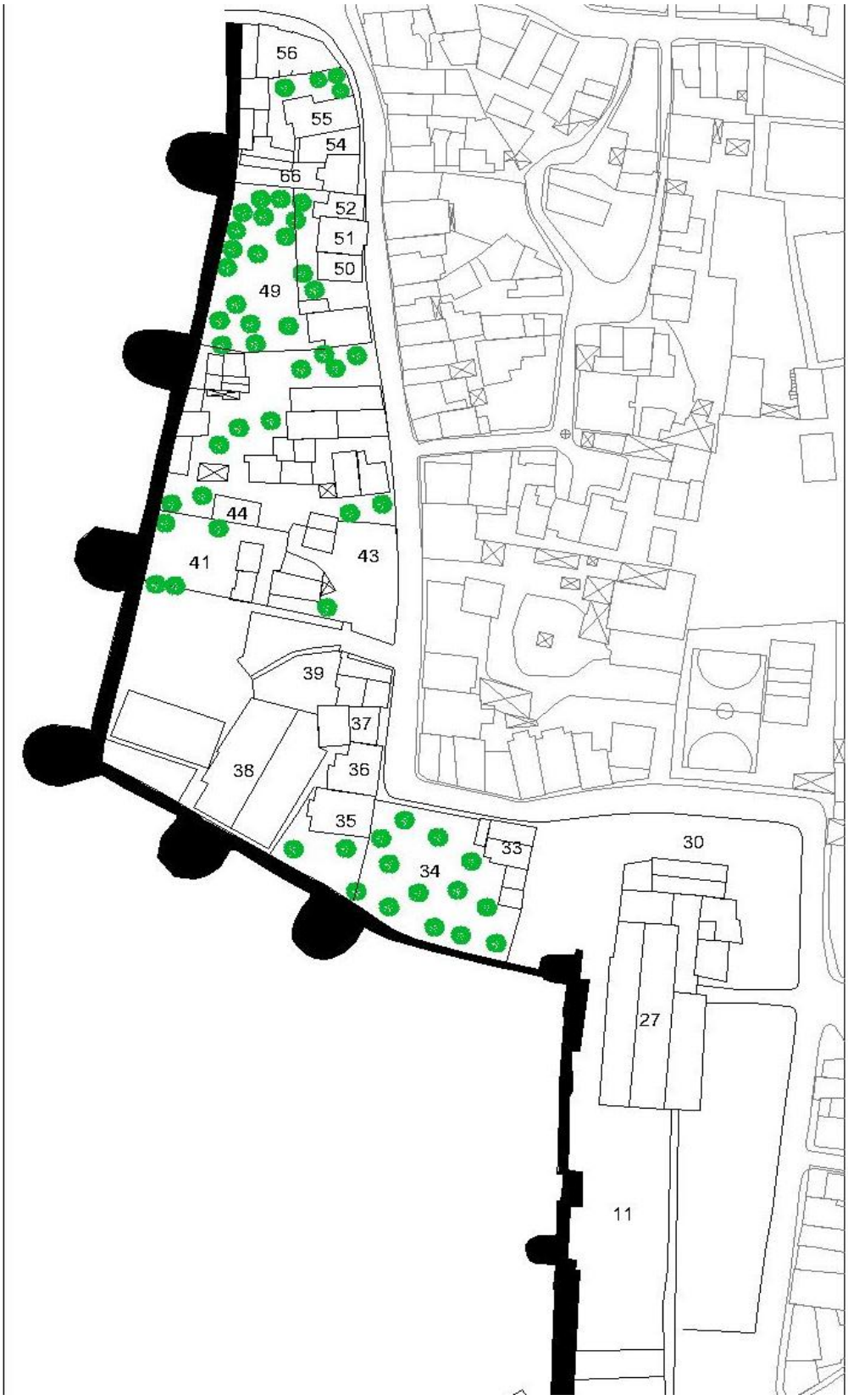

Şekil 3.63 2701 Numaralı Ada Parselleri

Şekil 3.64 Türbedeki Mezar Taşları (Furkan Kaplan, 2017)

Şişhane Caddesi'nin başlangıcında 56 numaralı parselde Kesik Baş ve Derviş Molla Muhammed Türbesi bulunmaktadır (Ek-32). 2015'ten bu yana bakımı Fatih Belediyesi tarafından yapılmaktadır (Şekil 3.64).

Şişhane Caddesinin devamında 43 numaralı parselde Avcı Bey Camii bulunmaktadır. Fatih Sultan Mehmet'in Avcı başı Mehmet Bey tarafından yaptırılmıştır. (Anon., 2014, p. 33) 1930 yılında yıkılan Camii 2013 yılında aslına uygun olarak yeniden yapımına başlanmıştır.

Avcıbey Camii bitişiğindeki 42 numaralı parselin arka tarafındaki bir ara sokaktan 41 numaralı parsele gelinmektedir. İçerisinde niteliksiz barakalarla birlikte çok sayıda yapı barındırmaktadır (Şekil 3.65). Özellikle bu yapıların Kara Surlarına yakın konumlanmış olması koruma açısından kötü bir duruma sebep olmaktadır (Şekil 3.66).

Şekil 3.65 41 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.66 41 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Osmanlı İmparatorluğundan günümüze başkent İstanbul'daki sarayların çoğu ulaşırken Bizans Saraylarından günümüze neredeyse hiçbir şey ulaşamamıştır. Ulaşan nadir kültür varlıklarından biri olan 11 numaralı parseldeki Tekfur Sarayı çalışma alanının en yüksek mevkisinde yer almaktadır (Ek-34).

Yapı Haliç'e inen Blakhernai surlarından 2 duvar arasında yükselmektedir (Şekil 3.67). (Milligen, 1912, pp. 194-204) Yapılan onarım çalışmaları 2014 yılında tamamlanmıştır.

Şekil 3.67 Çalışmalar Sonrası Tekfur Sarayı (Furkan Kaplan, 2017)

2702 Numaralı Ada

Eğrikapı Caddesi ve güneyindeki Avcı Maslağı Sokakları arasındaki ada olan 2702 numaralı adada tescilli 2 yapı bulunmaktadır (Şekil 3.68) (Tablo 3.10).

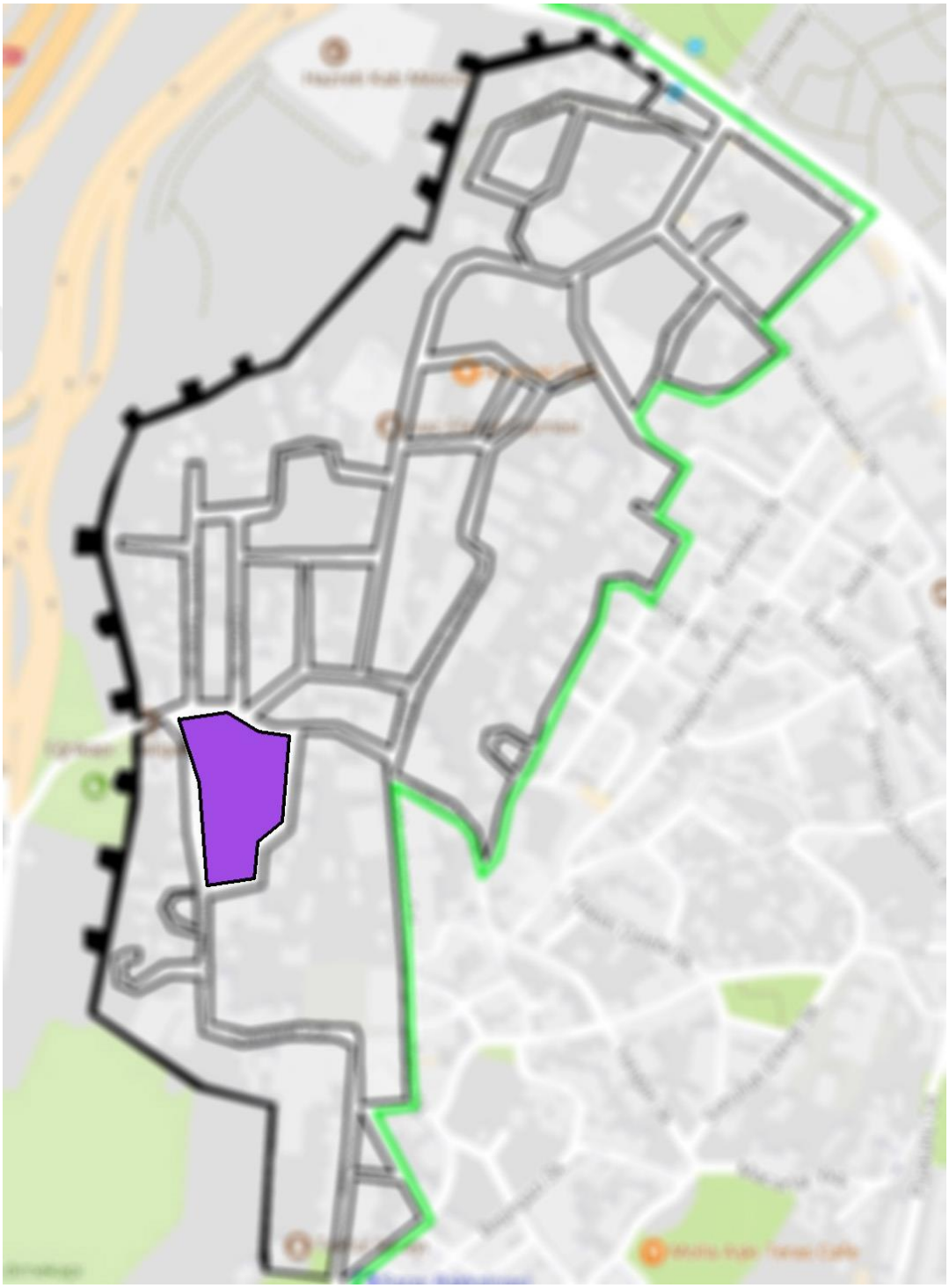

Şekil 3.68 2702 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

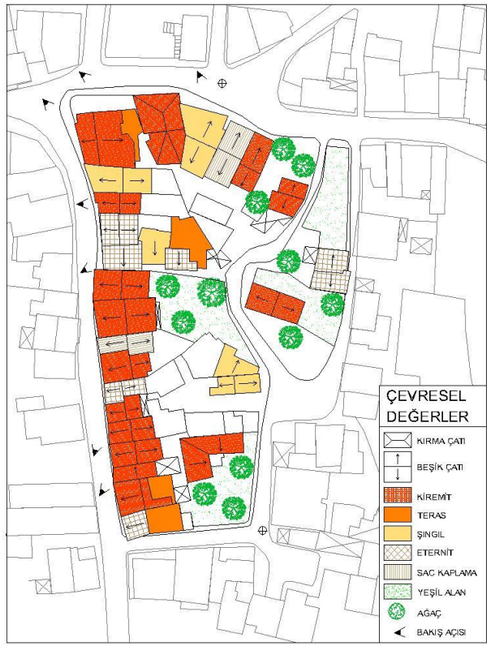
ÇEVRESEL DEĞERLER
KIRMA ÇATI
BEŞİK ÇATI
KİREMİT
TERAS
ŞİNGİL
ETERNİT
SAC KAPLAMA
YEŞİL ALAN
AĞAÇ
BAKIŞ AÇISI

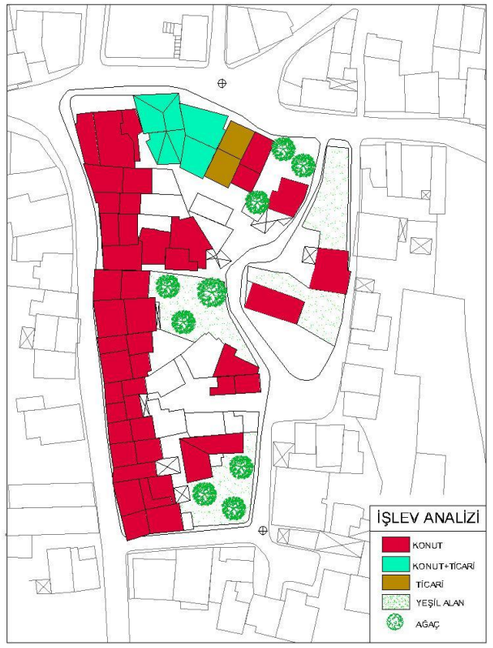
İŞLEV ANALİZİ
KONUT
KONUT+TİCARİ
TİCARİ
YEŞİL ALAN
AĞAÇ

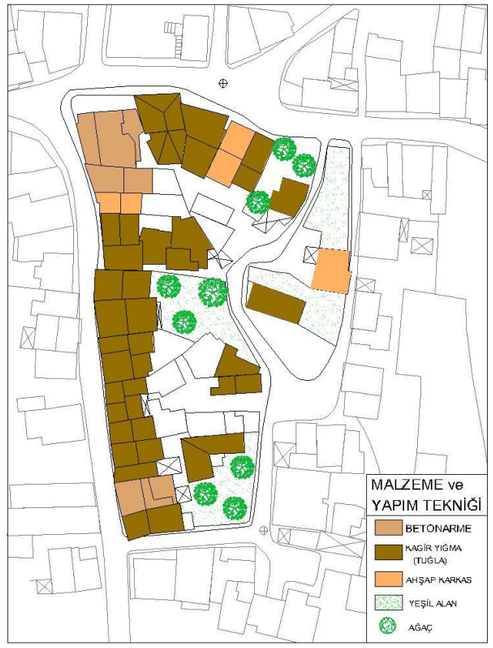
MALZEME ve YAPIM TEKNİĞİ
BETONARME
KAGİR YIĞMA (TUĞLA)
AHŞAP KARKAS
YEŞİL ALAN
AĞAÇ

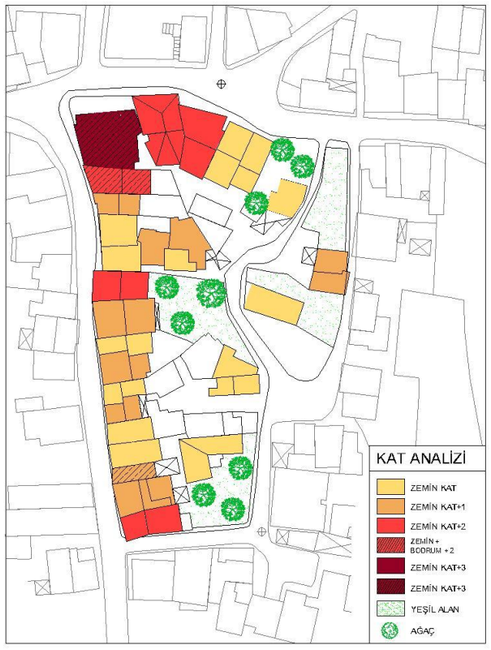
KAT ANALİZİ
ZEMİN KAT
ZEMİN KAT+1
ZEMİN KAT+2
ZEMİN + BODRUM + 2
ZEMİN KAT+3
ZEMİN KAT+3
YEŞİL ALAN
AĞAÇ

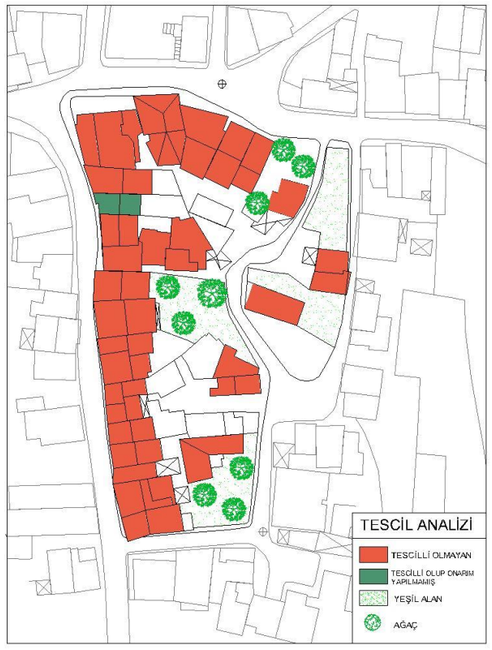
TESCİL ANALİZİ
TESCİLLİ OLMAYAN
TESCİLLİ OLUP ONARIM YAPILMAMIŞ
YEŞİL ALAN
AĞAÇ

Tablo 3.10

Eğrikapı ve Şişhane Caddeleri kesişmesinde bulunan 16 numaralı parseldir (Şekil 3.69). Ayvansaray Mektebi Çeşmesi olarak bilinen yapı kullanılmamaktadır (Ek-35) (Şekil 3.70).

Şekil 3.69 Ayvansaray Mektebi Çeşmesi (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.70 2702 Numaralı Ada Parselleri

Eğrikapı caddesi üzerinden Şişhane caddesine doğru çıkıldığında bitişik nizamlı ve 15 ve 14 numaralı parsellerden sonra diğer tescilli yapı olan 13 numaralı parsel gelmektedir (Ek-36). Günümüzde sadece zemin katı kısmen ayaktadır (Şekil 3.71).

Şekil 3.71 13 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Niteliksiz özgün olmayan yapıların devam ettiği Şişhane Caddesinde 2 numaralı parselden itibaren Avcı Maslağı Sokak gelmektedir (Şekil 3.72).

Şekil 3.72 Avcı Maslağı Sokak 2 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

2703 Numaralı Ada

Şişhane Caddesi ve Mumhane Sokağı arasında kalan 2702 numaralı adaya komşu olan Avcı Maslağı Sokak meydanına bakan diğer adadır (Şekil 3.73). Koruma Kurulu belgelerine göre adada 2 adet tescilli yapı bulunmaktadır (Şekil 3.74). Bunlar 2 numaralı parseldeki Adilşah Sultan Camii ve 30 numaralı parseldeki SMÖ'dir (Tablo 3.11).

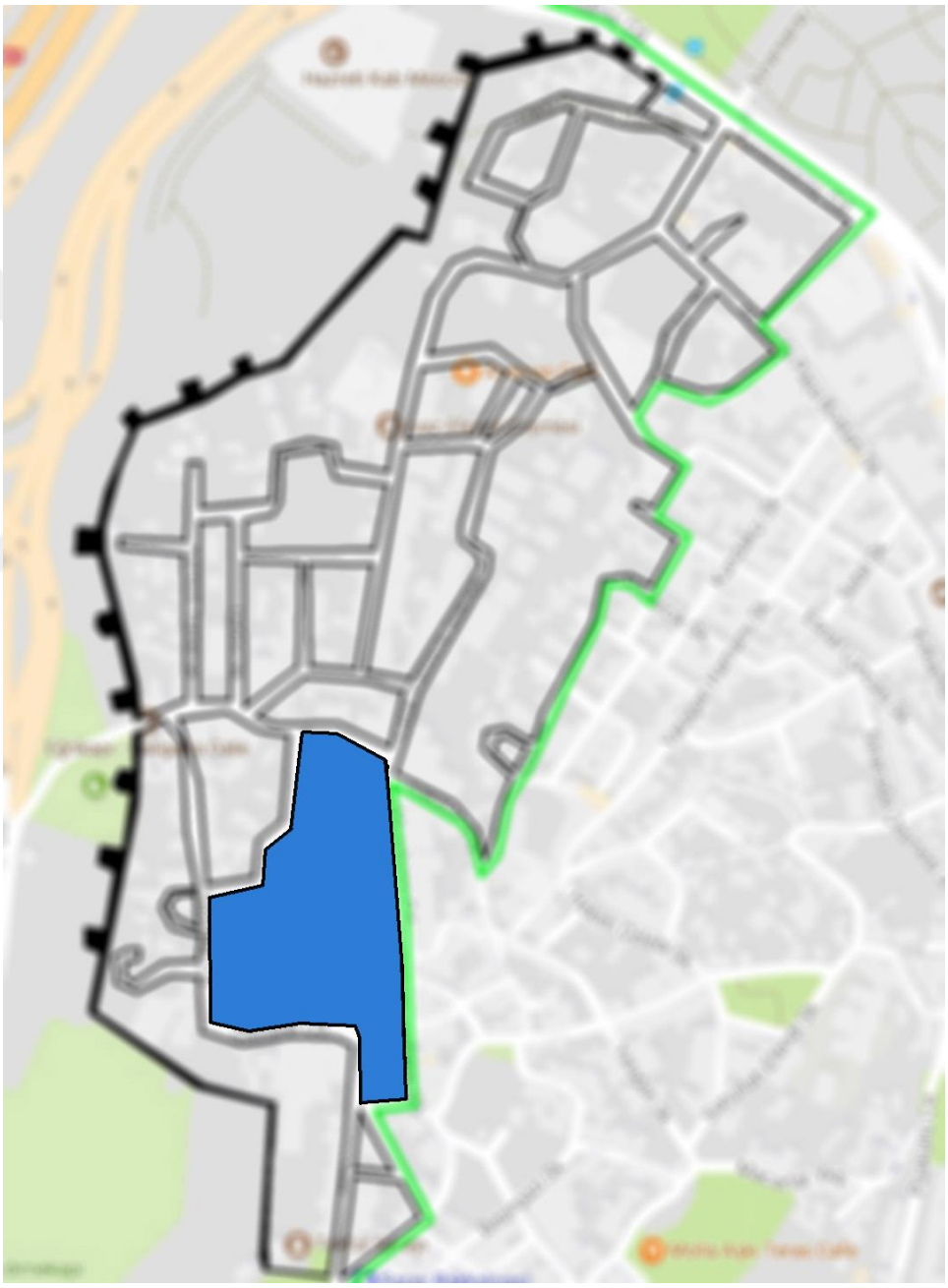

Şekil 3.73 2703 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

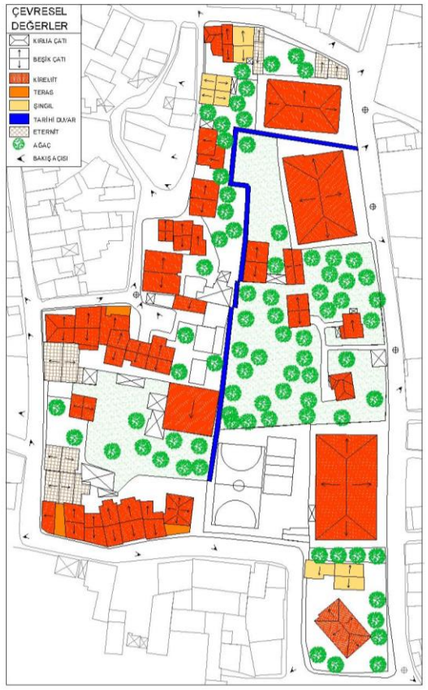
ÇEVRESEL DEĞERLER
KIRMA ÇATI
BEĞİK ÇATI
KİREMİT
TERAS
ÇİNGIL
TARİHİ DUVAR
ETERNİT
AĞAÇ
BAKIŞ AÇISI

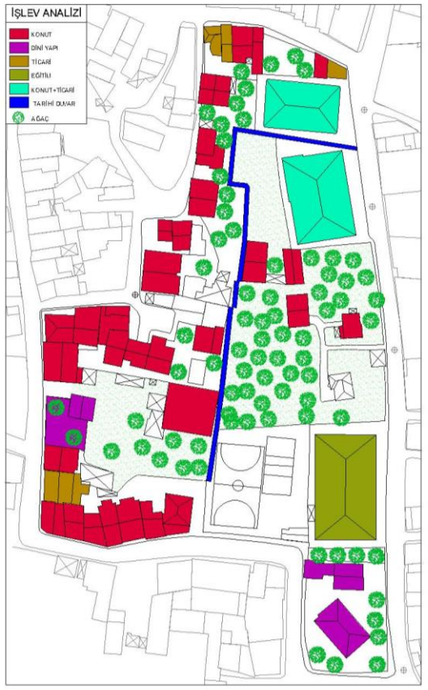
İŞLEV ANALİZİ
KONUT
DİNİ YAPI
TİCARİ
EĞİTİLİ
KONUT+TİCARİ
TARİHİ DUVARI
AĞAÇ

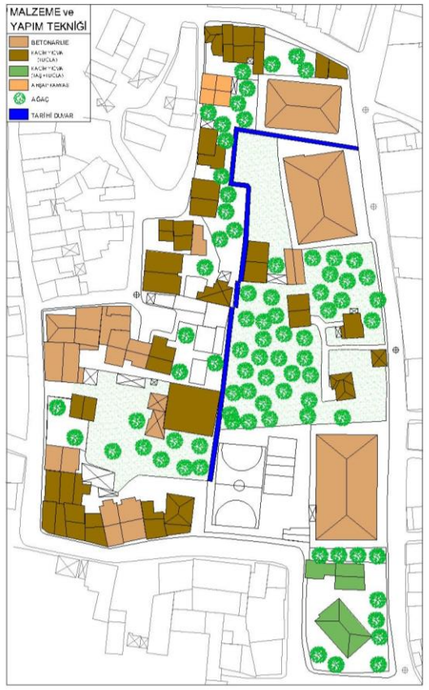
MALZEME ve YAPIM TEKNİĞİ
BETONARME
AĞAÇ
TARİHİ DUVAR

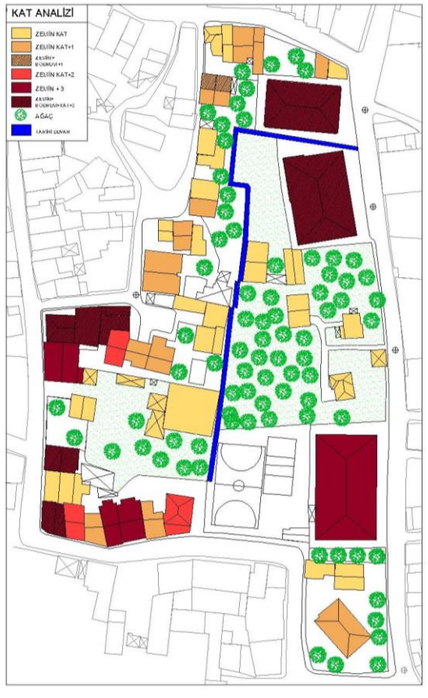
KAT ANALİZİ
ZEMİN KAT
ZEMİN KAT+1
ZEMİN KAT+2
ZEMİN + 3
AĞAÇ

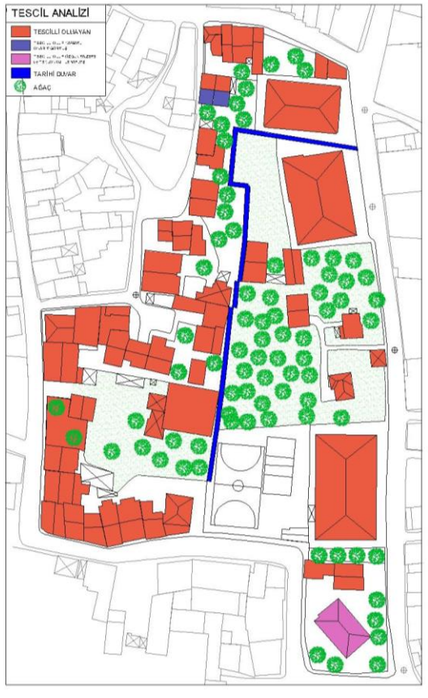
TESCİL ANALİZİ
TESCİLLİ OLMAYAN
TARİHİ DUVAR
AĞAÇ

Tablo 3.11

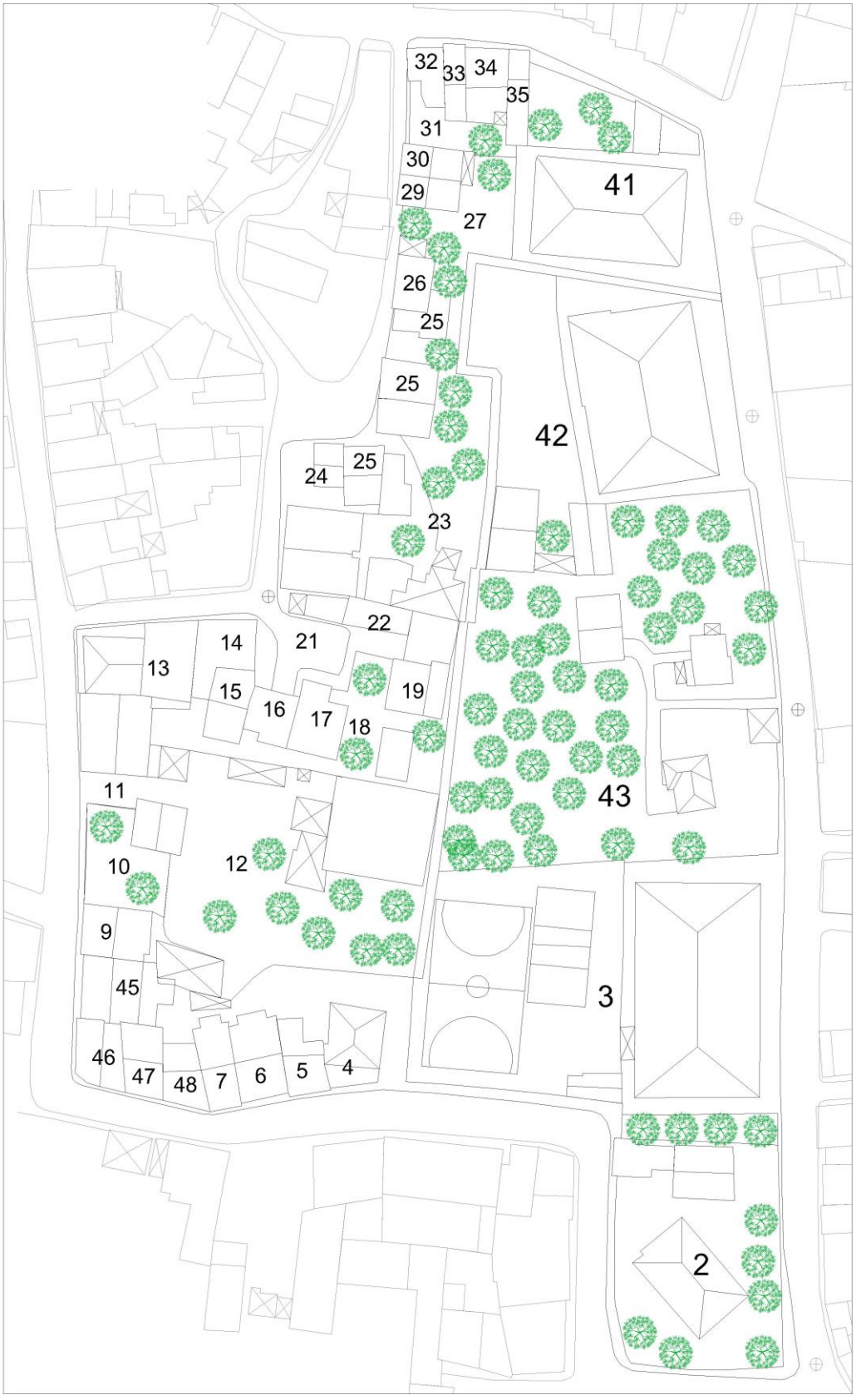

Şekil 3.74 2703 Numaralı Ada Parselleri

Şekil 3.75 Hz. Şu'Be Türbesi (Furkan Kaplan, 2017)

Şişhane caddesi üzerindeki betonarme 12 ve 13 numaralı parsellerin sonrasında 10 numaralı parselde Hz. Şu'Be türbesi bulunmaktadır (Şekil 3.75). Tekfur Sarayı'nın kuzeyinde Şişhane ve Mumhane caddeleri arasında bulunan 2 numaralı parselde Adilşah Sultan Camisi bulunmaktadır (Şekil 3.76) (Ek-37). Sultan 3. Mustafa'nın (1717-1774) 3.Karısı olan Adilşah Sultan adına 1805 yılında kızları Hatice ve Beyhan Sultan tarafından yaptırılmıştır. (Eyica, 1993, p. 84)

Şekil 3.76 Adilşah Sultan Camii Günümüz (Furkan Kaplan, 2017)

Şişhane Caddesinin Adilşah Sultan Camii'nin etrafında dönmesinden sonra Mumhane Caddesi aynı zamanda Dünya Miras Alan Sınırı'dır. Cadde üzerinde gelen 41 ve 42 numaralı parsellerin arka bahçeleri Blakhernai duvar kalıntıları ile sınırlanmaktadır (Şekil 3.77) (Ek-39).

Şekil 3.77 27 Numaralı Parseldeki Duvar Kalıntısı (Furkan Kaplan, 2017)

Eğrikapı Caddesinden Avcı Maslağı sokağa girildiğinde 30 numaralı parsel adadaki bir diğer tescilli yapıdır (Ek-40). Yapı tescilli olmasına rağmen bugün yerinde yığma bir yapı bulunmaktadır. (Şekil 3.78).

Şekil 3.78 30 Numaralı Parsel Günümüz (Furkan Kaplan, 2017)

2866 Numaralı Ada

Dervişzade sokağının Kavata sokağı arasında kalan adadır (Şekil 3.79). İçerisinde biri çeşme ikisi SMÖ olmak üzere 3 tescilli yapı bulunmaktadır (Şekil 3.80) (Tablo 3.12).

Şekil 3.79 2866 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

Şekil 3.80 2866 Numaralı Ada Parselleri

2866

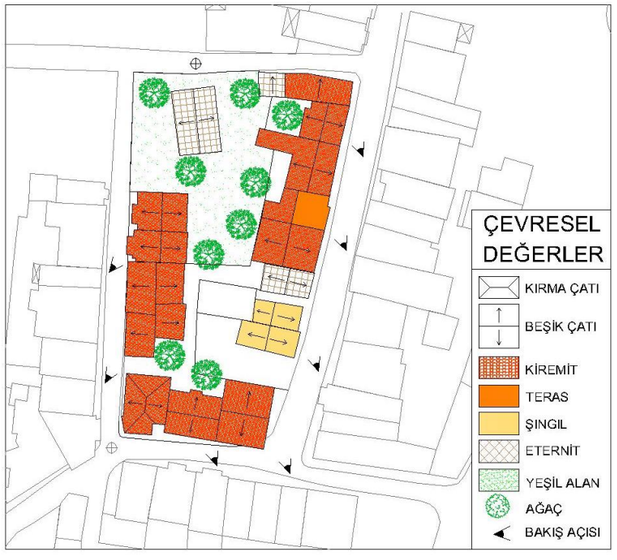

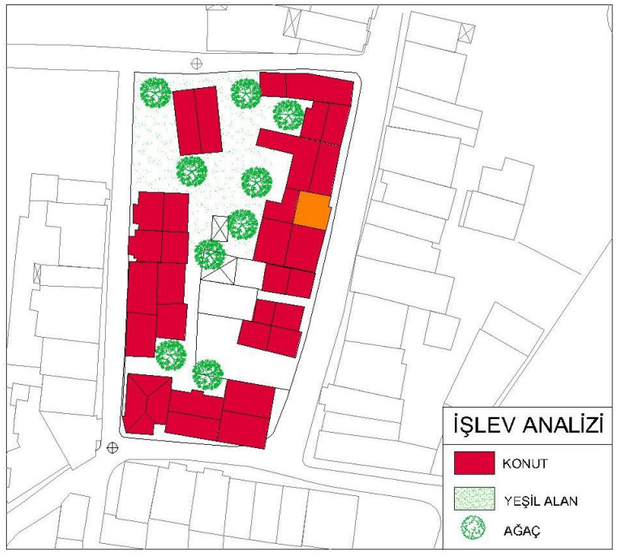

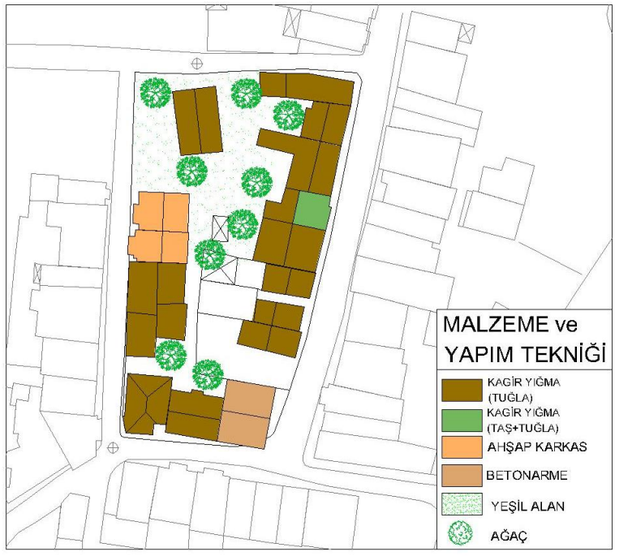

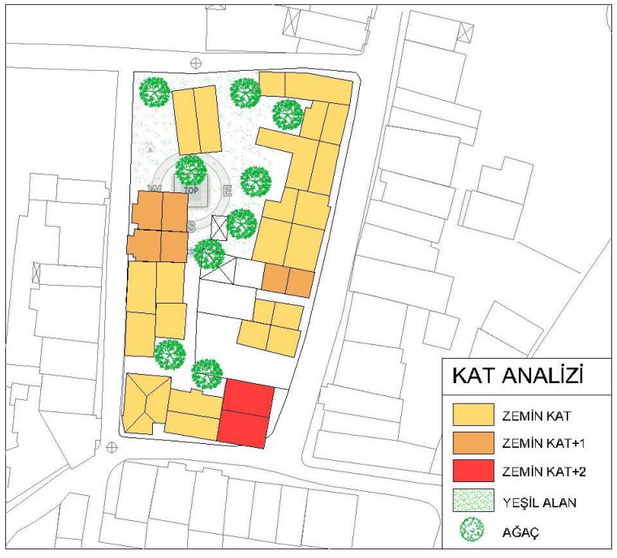

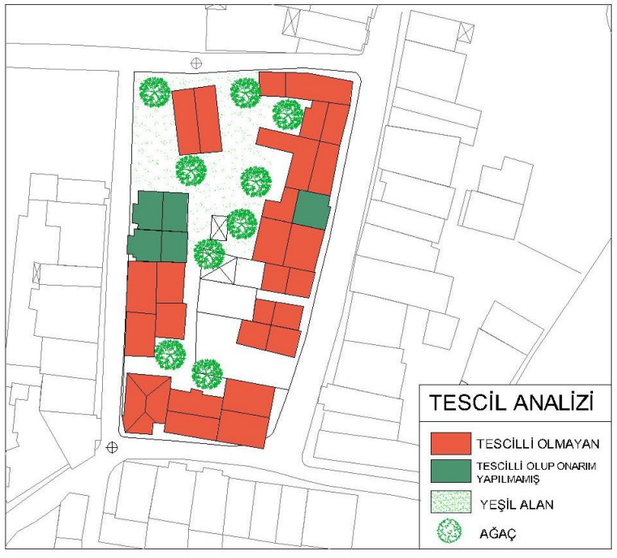

Tablo 3.12

Dervişzade sokağında üzerindeki 2 ve 3 numaralı parsellerdeki betonarme yapılardan sonra 4 numaralı parseldeki Sermimar Hacı Mustafa Ağa Çeşmesi yer almaktadır (Ek-41) (Şekil 3.81). Çeşmenin yol kotunun oldukça altında olduğu kaldırım üzerinden taş basamaklarla inilmektedir (Eyice, 1988, p. 292).

Şekil 3.81 Hacı Mustafa Ağa Çeşmesi (Furkan Kaplan, 2017)

Gecekondu yapılarının devam ettiği Kavata Sokağında bitişik nizamlı 21 ve 22 numaralı parseller gelmektedir (Şekil 3.82) (Ek-42, Ek-43). Halen aktif olarak kullanılan 21 numaralı parsel, özgünlüğünü korumayı başarsa da bitişiğindeki 22 numaralı parsel harabe halinde bir yapıdır.

Şekil 3.82 21 ve 22 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

2891 Numaralı Ada

Çalışma alanındaki en büyük adalardan biri olan 2891 numaralı ada Çetik Pabuçlu, Sakalar Yokuşu, Ebe ve Eğrikapı Fırını Sokakları arasında kalan alandır (Şekil 3.83) (Tablo 3.13).

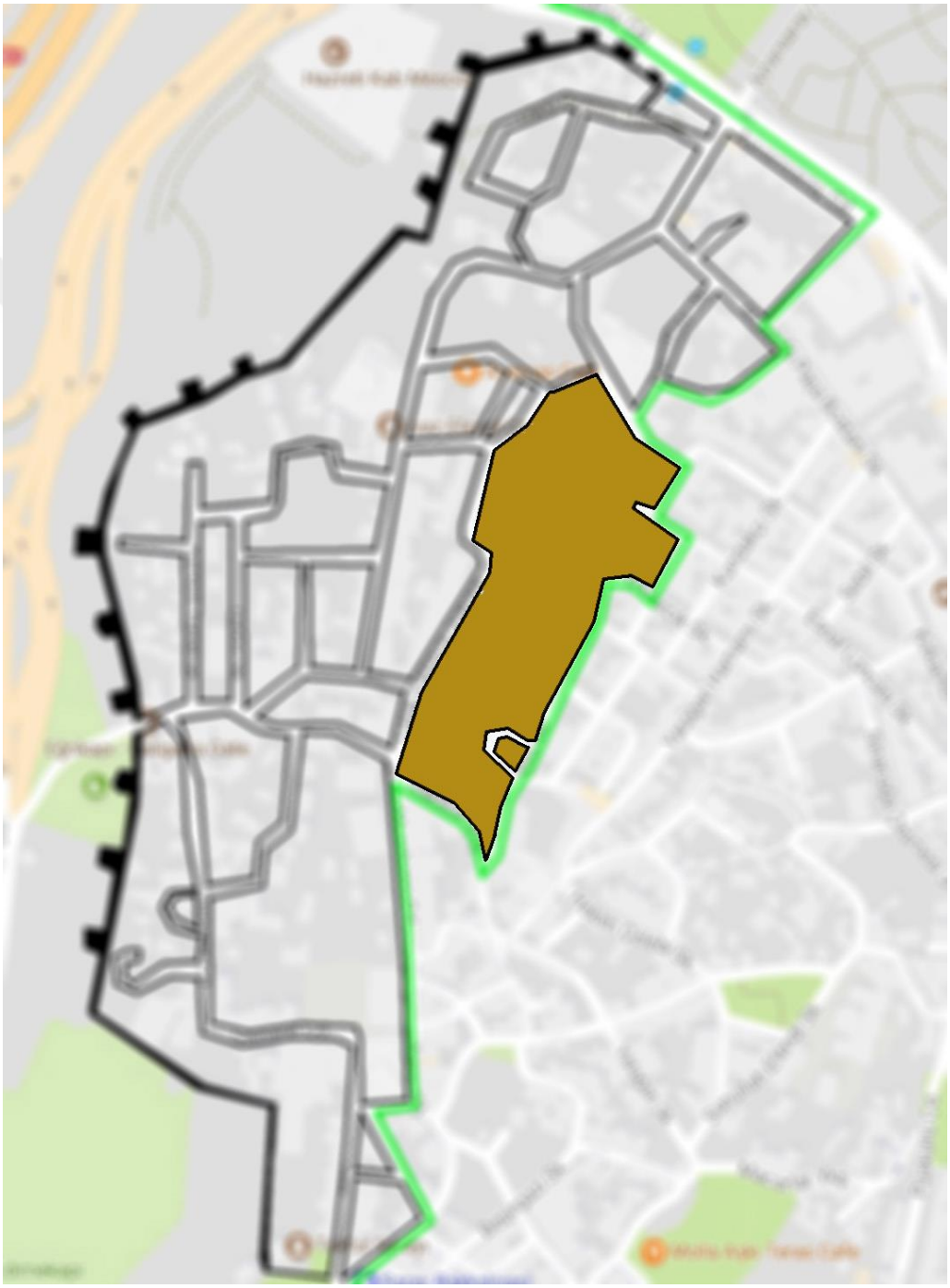

Şekil 3.83 2891 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

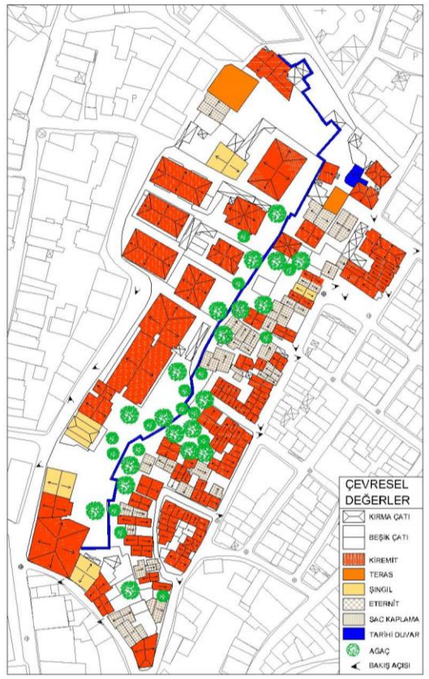
ÇEVRESEL DEĞERLER
KIRMA ÇATI
BEŞİK ÇATI
KİREMİT
TERAS
ŞİNGİL
ETERNİT
SAÇ KAPLAMA
TARİHİ DUVAR
AĞAÇ
BAKIŞ AÇISI

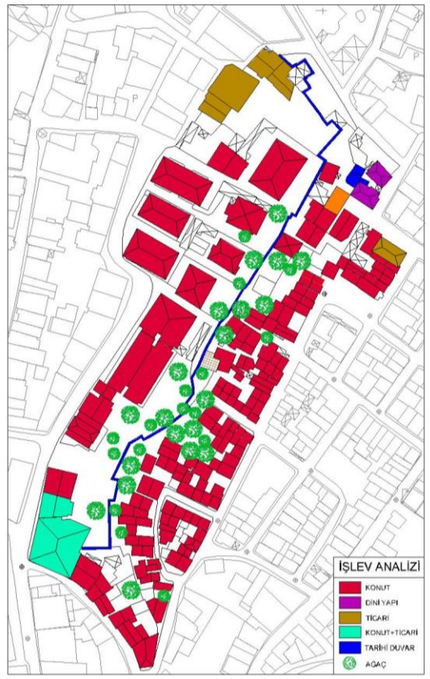
İŞLEV ANALİZİ
KONUT
DİNİ YAPI
TİCARİ
KONUT+TİCARİ
TARİHİ DUVAR
AĞAÇ

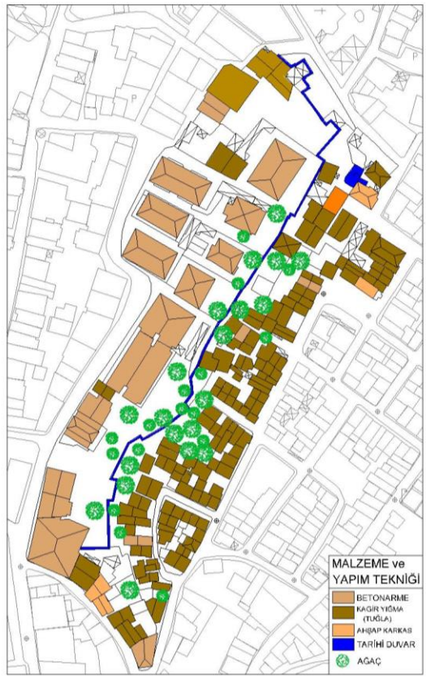
MALZEME ve YAPIM TEKNİĞİ
BETONARME
KAGİR YIĞMA (TUĞLA)
AHŞAP KARKAS
TARİHİ DUVAR
AĞAÇ

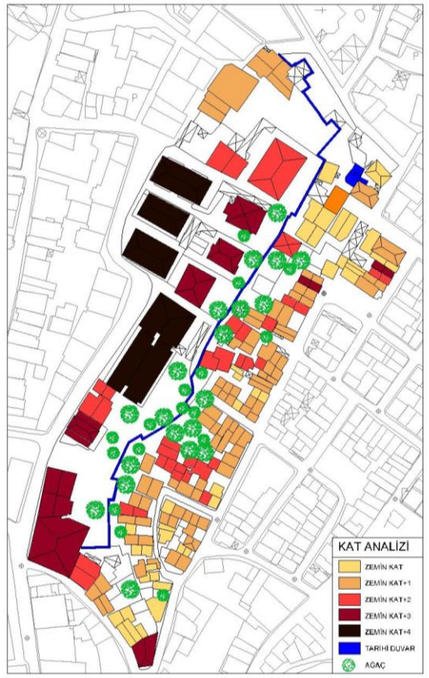
KAT ANALİZİ
ZEMİN KAT
ZEMİN KAT+1
ZEMİN KAT+2
ZEMİN KAT+3
ZEMİN KAT+4
TARİHİ DUVAR
AĞAÇ

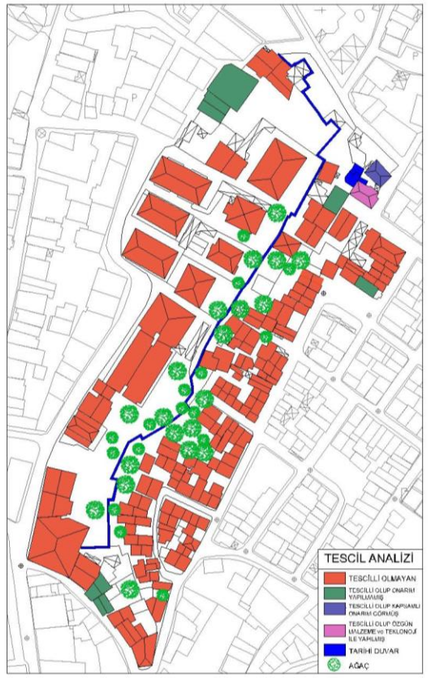
TESCİL ANALİZİ
TESCİLLİ OLMAYAN
TESCİLLİ OLUP ONARIM YAPILMIŞ
TESCİLLİ OLUP KAPSAMLI ONARIM GÖRMÜŞ
TESCİLLİ OLUP ÖZGÜN MALZEME ve TEKNOLOJİ İLE YAPILMIŞ
TARİHİ DUVAR
AĞAÇ

Tablo 3.13

Adadaki yapıların genel mimarisi incelendiğinde Çetik Pabuçlu ve Ebe Sokakları arasında Bizans Dönemine ait olduğu anlaşılan, arşiv kayıtlarında "Blakhernai kalıntıları" olarak geçen sur kalıntısı bulunmaktadır (Şekil 3.84, 3.85).

Şekil 3.84 Blakhernai Saray Kalıntıları

Duvarın doğusundaki Ebe Sokağı Mumhane Caddesi gibi Dünya Miras Alanı sınırıdır (Şekil 3.86, 3.86).

Şekil 3.86 Ebe Sokak (Furkan Kaplan, 2017)

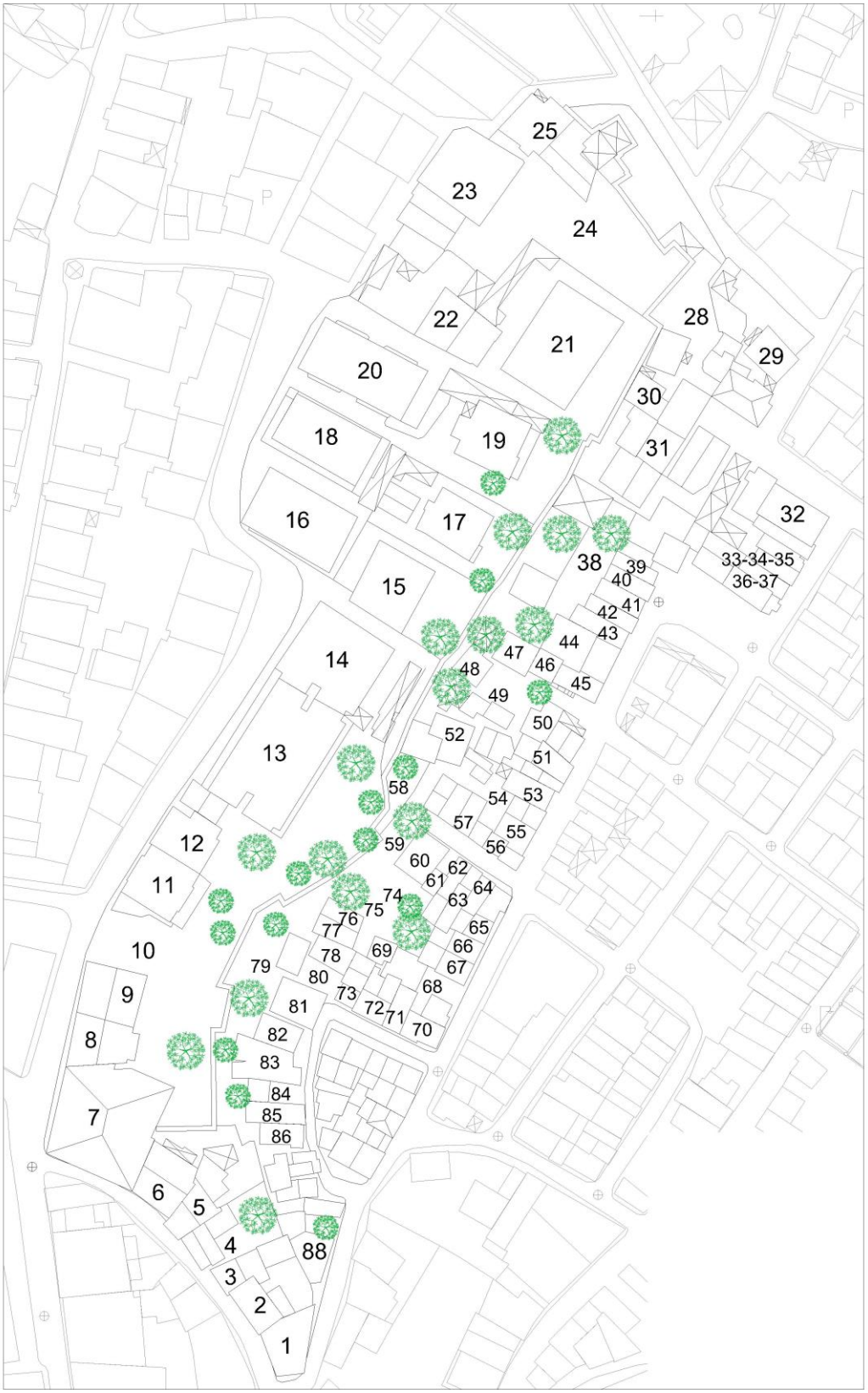

Şekil 3.85 2891 Numaralı Ada Parselleri

Ebe sokağın sonunda gelen Sakalar Yokuşu üzerindeki 4 ve 5 numaralı parseller (Ek-44, Ek-45) 2 katlı ahşap karkas, tescilli SMÖ yapılarken, 1. 2. 3 ve 6 numaralı parseller farklı kat sayısına sahip, kagir ve betonarme sistemli yapılardır (Şekil 3.87).

Şekil 3.87 4-5 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

Blakhernai duvarının üst bölümünde girişi Çetik Pabuçlu sokağına bakan yapıların arka cepheleri Blakhernai duvar kalıntısının sınırladığı bahçelere bakmaktadır (Şekil 3.88) (Ek-46, Ek-47).

Şekil 3.88 Çetik Pabuçlu Sokak 7, 8, 13 ve 14 Numaralı Parseller

Pabuç sokağının devamındaki Mahkeme Külhanı sokağının Ahmet Rufai sokak ile kesiştiği yerde 23 numaralı parsel olarak Hançerli Hamamı gelmektedir (Ek-48). Yapının arka bahçesi seyir terasına bakmaktadır.

Çalışma Alanındaki tek hamam yapısı olan Hançerli Hamamı'nın yapım yılı bilinmemektedir. Encümen arşivinde bulunan 1936 tarihli yazıda:

"Evliya Çelebi'nin Hamamlar bahsinde bu hamam hakkında hiçbir kayıt olmadığı gibi tarihi tespit edebilecek mimari karakteri de haiz değildir." İfadesi yer almaktadır (Şekil 3.89) (Özbilge, 2005, p. 85).

Şekil 3.89 Hançerli Hamamı Terası (Furkan Kaplan, 2017)

Albayrak sokağının Ağaçlı Çeşme sokağı ile kesişmesinde 29 numaralı parselde bir diğer anıtsal yapı olan Hz. Ebu Zerr El Gifari Türbesi ve tescilli SMÇ olan camii meşrutası bulunmaktadır. Restorasyonu yapılmış camiinin avlusunda yine sur duvarı ve tonoz kalıntıları bulunmaktadır (Tablo 49). (Şekil 3.90, 3.91).

Şekil 3.90 Ebuzer Gifari Camii duvarları (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.91 Ebuzer Gifari Camii kalıntıları (Furkan Kaplan, 2017)

Duvar kalıntılarına bitişik aynı parselde 84 kapı numaralı caminin meşrutası bulunmaktadır (Ek-50) (Şekil 3.92).

Şekil 3.92 29 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

Esnaf Loncası Sokak Çıkmazındaki 30 numaralı parselde Çınarlı Lonca Çeşmesi yer almaktadır (Ek-51). Çeşmenin kaba yonu kesme taşlı cephesinden ve kemerinden klasik Osmanlı dönemine ait olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 3.93).

Şekil 3.93 Çınarlı Lonca Çeşmesi, 2017

2892 Numaralı Ada

Dervişzade ve Çetik Pabuçlu Sokakları arasında gelen adadır (Şekil 3.94). Büyük çoğunluğu özgün olmayan yapılardan oluşsa da koruma kurulu kararlarına göre 3 adet tescilli yapı bulunmaktadır (Şekil 3.95). Bunlar 2, 3 ve 21 numaralı parsellerdeki SMÖ'leridir (Tablo 3.14).

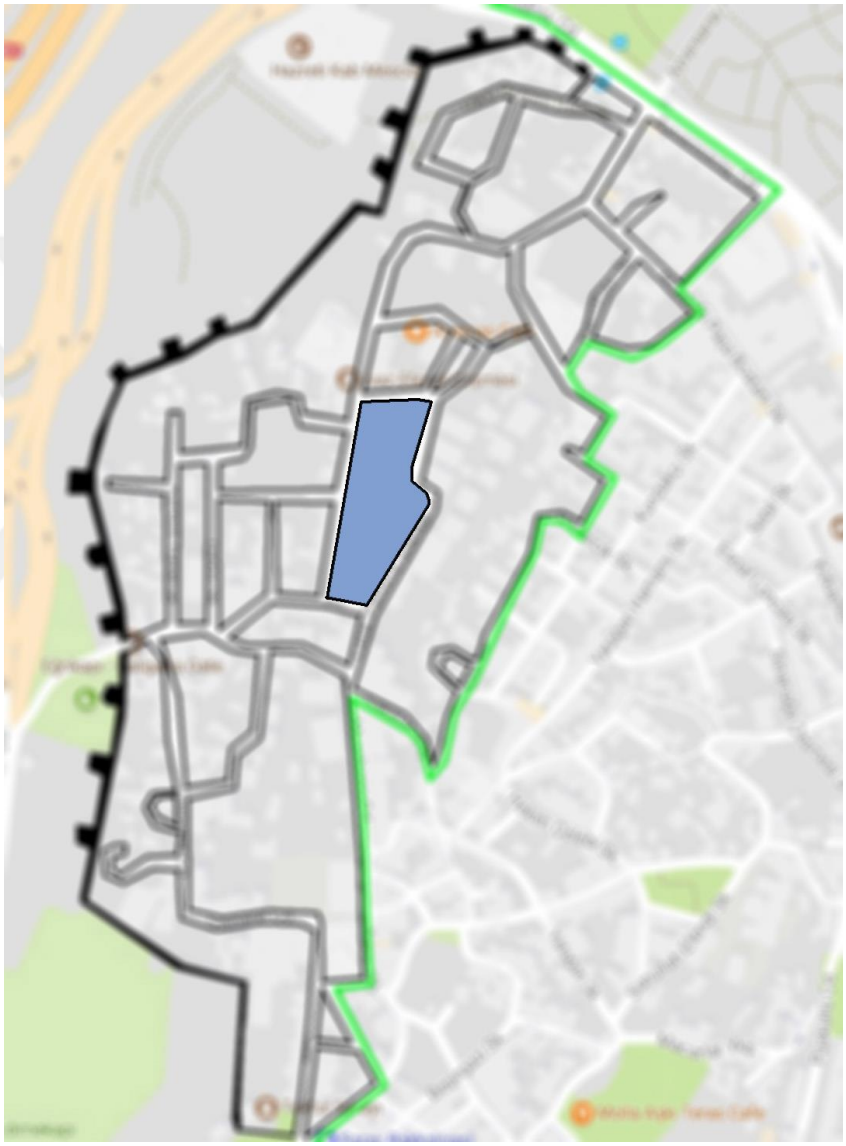

Şekil 3.94 2892 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

2892

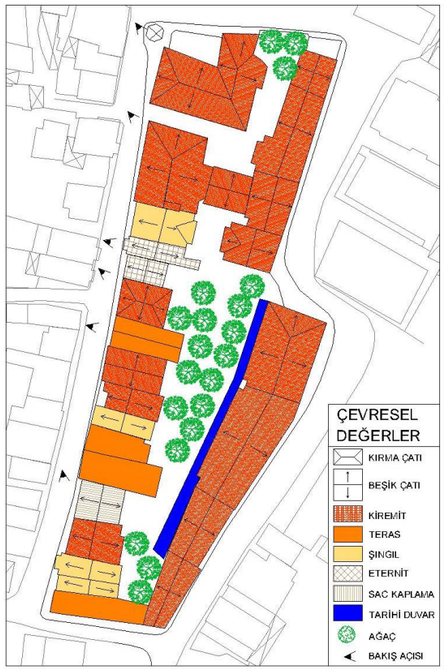

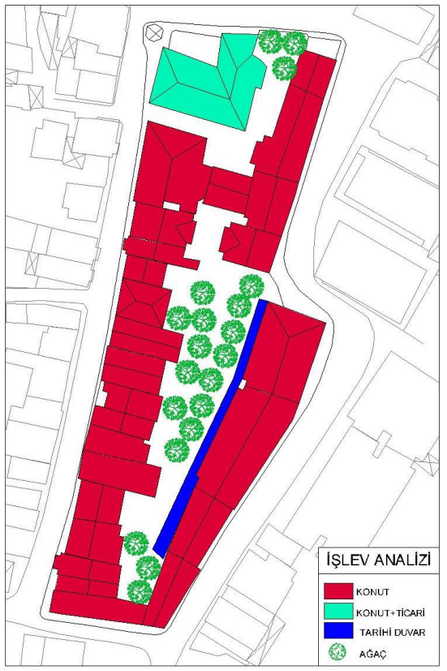

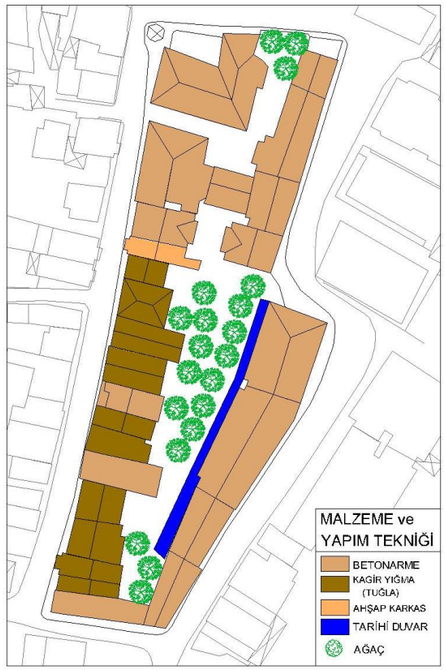

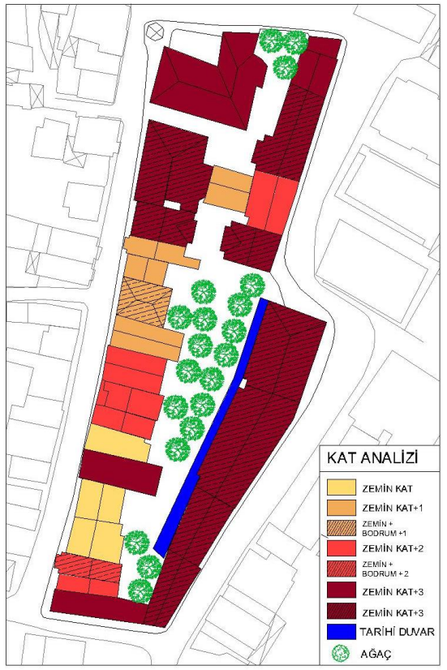

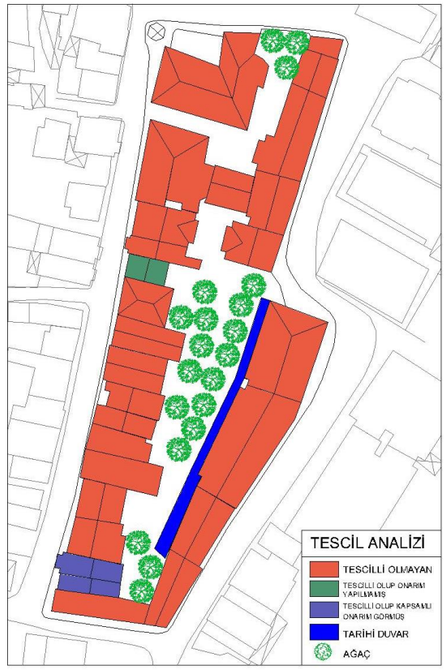

Tablo 3.14

Şekil 3.95 2892 Numaralı Ada Parselleri

Dervişzade Sokağında, cephesindeki kaplama malzemeleri fabrikasyon olan 2 numaralı parselde farklı malzeme kullanımı yapının özgünlüğünün büyük ölçüde değişikliğe uğramasına sebep olmaktadır (Ek-53, Ek-54). Bitişiğindeki 3 numaralı parsel ise tescilli olmasına rağmen mevcuttaki yapı geleneksel sivil mimari örneklerinden çok uzak bir mimariye sahiptir (Şekil 3.96).

Şekil 3.96 2 ve 3 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

2892 numaralı adanın cepheli 4 ve 39 numaralı parsellerin arkasındaki 44 numaralı parselde Blakhernai kalıntısı olduğu görülmektedir (Ek-55). Arka bahçeye geçiş sağlanamadığından dolayı ufak bir kısmı görülebilmektedir (Şekil 3.97).

Dervişzade sokağının devamında gelen 12 numaralı parsel eternit çatı ve cephesindeki bozulmalara rağmen özgünlüğünü korusa da herhangi bir kurul kararı bulunamamıştır (Şekil 98).

Şekil 3.97 44 Numaralı Parseldeki Duvar Kalıntısı (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.98 12 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

2893 Numaralı Ada

Dervişzade sokağının Eğrikapı Caddesiyle arasında kalan alandır. Bu ada özgün yapıların çoğunlukta olmasıyla dikkat çekmektedir (Şekil 3.99). Kurul kararlarına göre 12 adet tescilli sivil mimari örneği bulunmaktadır (Şekil 3.100) (Tablo 3.15).

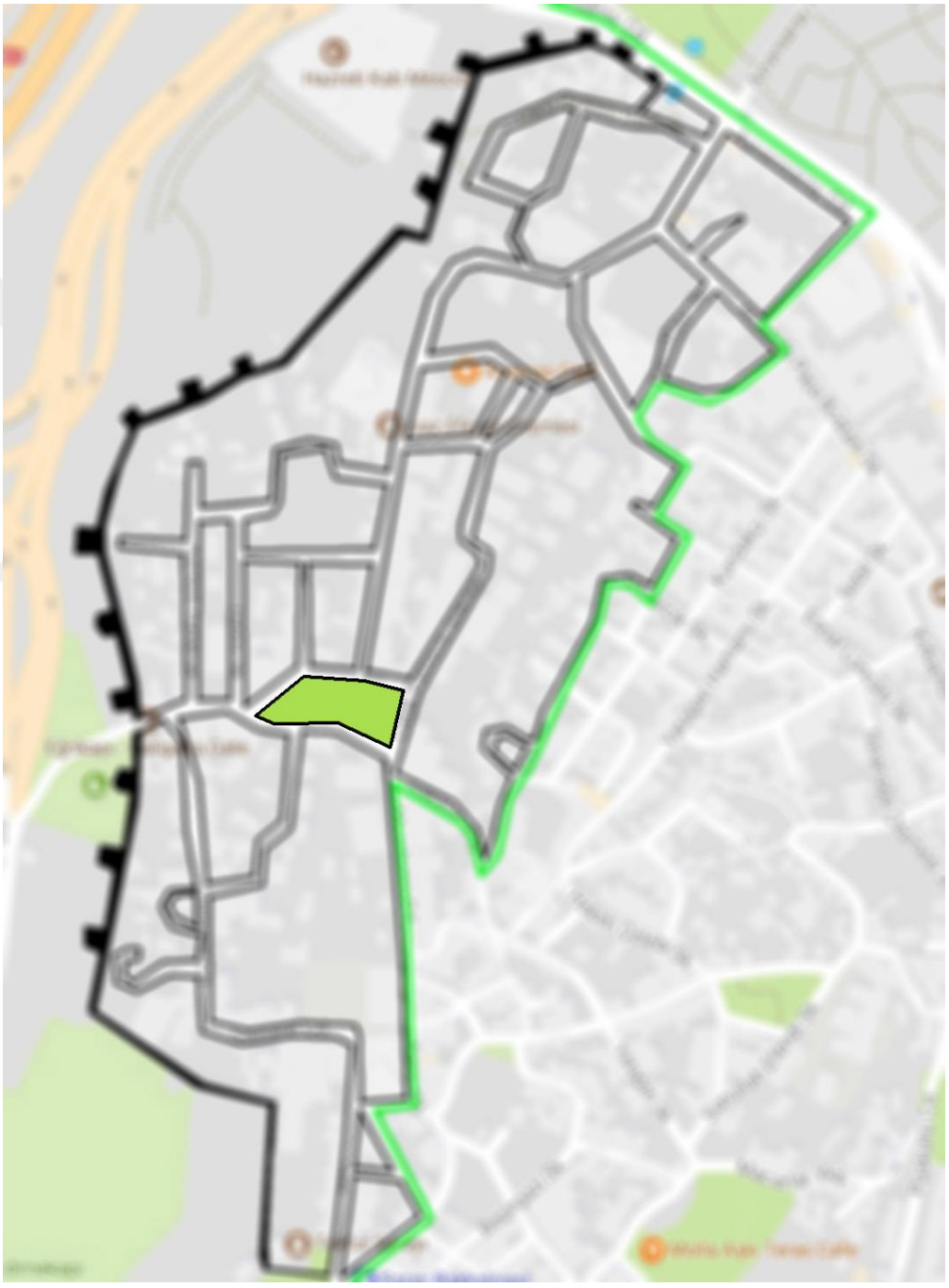

Şekil 3.99 2893 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

2893

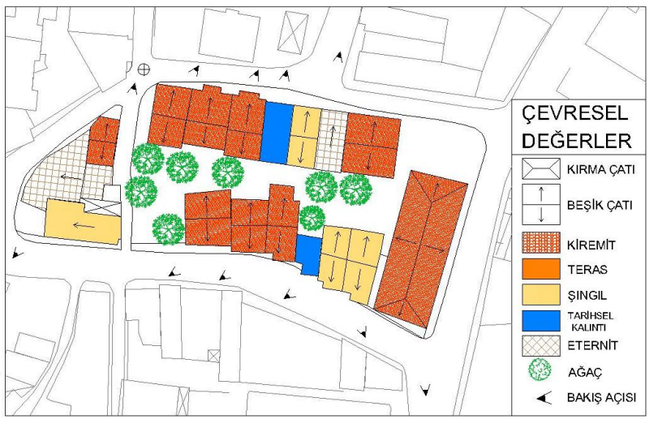

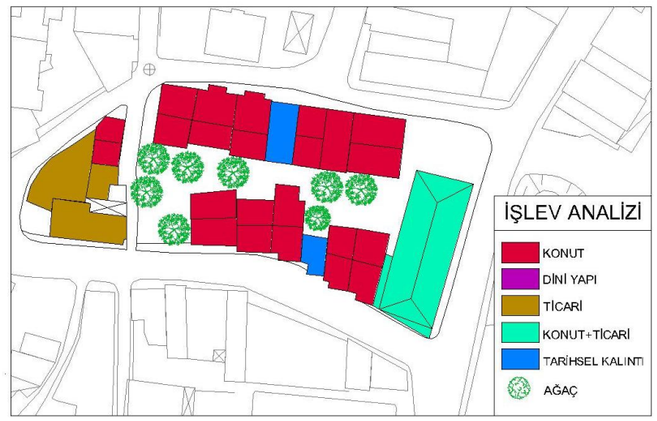

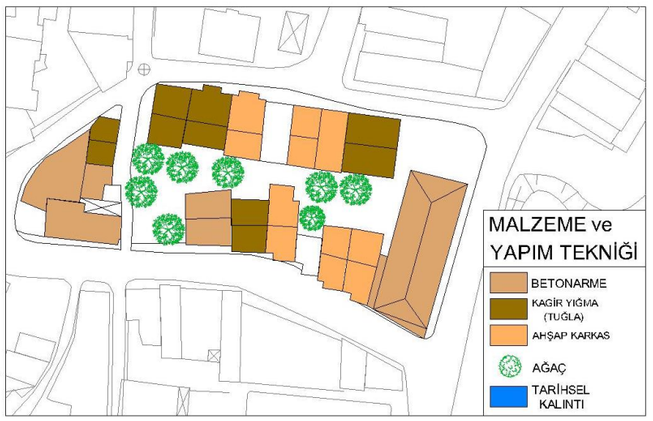

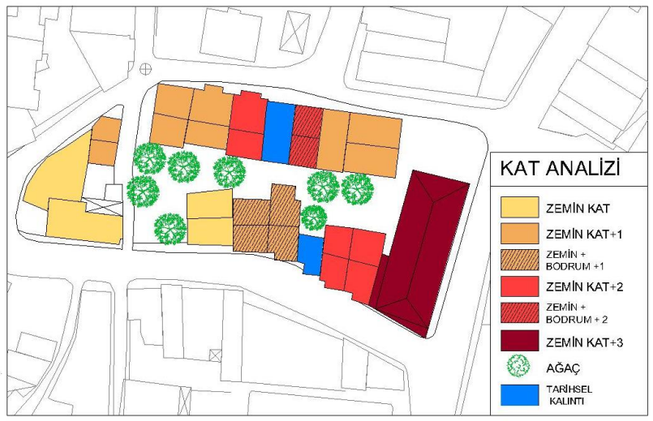

Tablo 3.15

Şekil 3.100 2893 Numaralı Ada Parselleri

Ara sokağa bakan 3 numaralı parsel ve devamındaki 4 numaralı parsel tescilli olmalarına rağmen mevcut görüntüleri özgünlükten uzaktır (Ek-57, Ek-58). Parsellerin cephesinde özgün olmayan malzeme kullanılarak farklı bir görünüme sokulmuştur (Şekil 101).

Şekil 3.101 3 ve 4 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

85 kapı numaralı, 5 numaralı parselin mevcut halinden yapının rekonstrüksiyon yapıldığı anlaşılmaktadır (Ek-59). Ahşap dış cephesi ile geleneksel tasarımı korunsa da en üst kata eklenen teras kat yapının özgünlüğünü bozmaktadır (Şekil 3.102).

Şekil 3.102 5 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

83 kapı numaralı, 6 numaralı parsel yapı metruk durumdadır (Ek-60) (Şekil 3.103). 81 kapı numaralı, 7 numaralı parselin ise aslına uygun olarak (Ek-61) yeniden yapıldığı düşünülse de eski fotoğraflarından cephe yüzeyine ahşap kaplama yapıldığı, pvc pencerelerin yerine ahşap giyotin pencere koyulduğu anlaşılmaktadır.

Şekil 3.103 6 ve 7 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

7 numaralı parselden sonra Dervişzade sokaktan Çetik Pabuçlu sokakları arasında merdiven görülmektedir (Şekil 3.104). Giriş cepheleri merdivenlere bakan düz cepheli 8 ve 9 numaralı parseller, tescilli olsalar da özgün sivil mimari örneklerinden uzaktır (Ek-62, Ek-63).

Şekil 3.104 8 ve 9 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

14 ve 15 numaralı parseller, ahşap kagir yapılardır (Ek-64). Cephe tasarımları bakımından ikiz yapılar olduğu, pencerelerin yerine ikişer pencere yapıldığı ve saçak kurgusunun değiştirildiği anlaşılmaktadır. (Şekil 3.105). Sonrasında gelen 16 numaralı parsel metruk durumdadır (Ek-65). Giriş kapısı ve pencereleri sac ve ahşap ile kapatılmış durumdadır.

Şekil.3.105 14, 15 ve 16 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

Bu sokaktaki tescilli yapıların kimisinin giriş kapısı 17 numaralı parsel gibi merdiven ile çıkılmaktadır (Ek-66). Yapı yakın zamanda aslına uygun olarak yeniden yapılmış olsa da özgünlüğünü koruyabilmiştir (Şekil 3.106).

Şekil 3.106 17 ve 18 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

Adadaki son tescilli yapı olan 18 numaralı 17 numaralı parsel gibi iriş kapısına döner merdiven ile çıkılmaktadır (Tablo 67). Yapı özgünlüğünü yitirmiştir.

2894 Numaralı Ada

Tandır ve Kavata Sokakları arasında kalan yapı adasında kurul arşivlerinde tescilli yapı olduğuna dair bir kurul kararı bulunamasa da Fatih Kent Rehberi'nde tescilli 4 adet yapı görülmektedir (Şekil 3.107, 3.108) (Tablo 3.16).

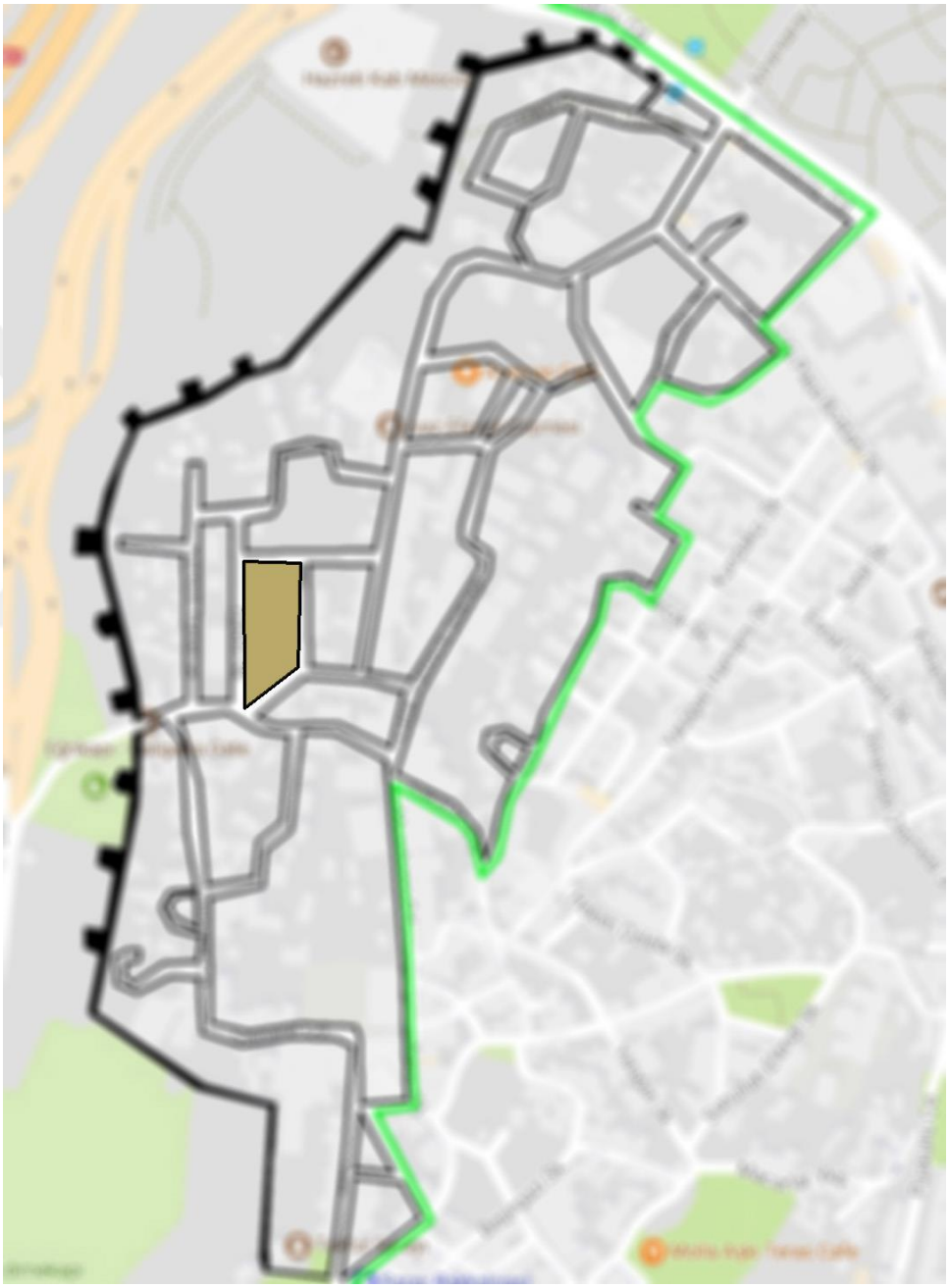

Şekil 3.107 2894 Numaralı Ada (https://www.google.com/maps)

2894

Tablo 3.16

Şekil 3.108 2894 Numaralı Ada Parselleri

Kavata Sokağı'nın sonundaki 5 numaralı parsel sokağın Dervişzade Tandır aralığına bağlanmadan önceki son yapıdır (Ek-68). Ahşap yapının 2006'dan sonra yeniden yapıldığı anlaşılmaktadır (Şekil 3.109).

Şekil 3.109 5 Numaralı Parsel

Bir diğer tescilli yapı olan 9 numaralı parsel zemin+1 katlı, yığma bir yapıdır (Ek-69). Özellikle fabrikasyon tuğlaya sahip cephesine ilave olarak 2006 yılından sonra tuğlalar arasına beyaz derz yapılması özgünlüğüne zarara neden olmuştur

Tandır ve Dervişzade Sokaklarının birleştiği yerde 17 numaralı parsel gelmektedir (Ek-71). Bodrum+zemim+2 katlı yapının Tandır ve Dervişzade Sokaklarına bakan cepheleri birbirinden farklı cephe uygulamalarına maruz kalmalarından dolayı özgünlüğünü kaybetmiş durumdadır (Şekil 3.110).

Şekil 3.110 17 Numaralı Parsel (Furkan Kaplan, 2017)

2895 Numaralı Ada

Eğrikapı'dan sonra Tandır Sokak ve Kandilli Türbe Sokakları arasında kalan adadır (Şekil 3.111) (Tablo 3.17).

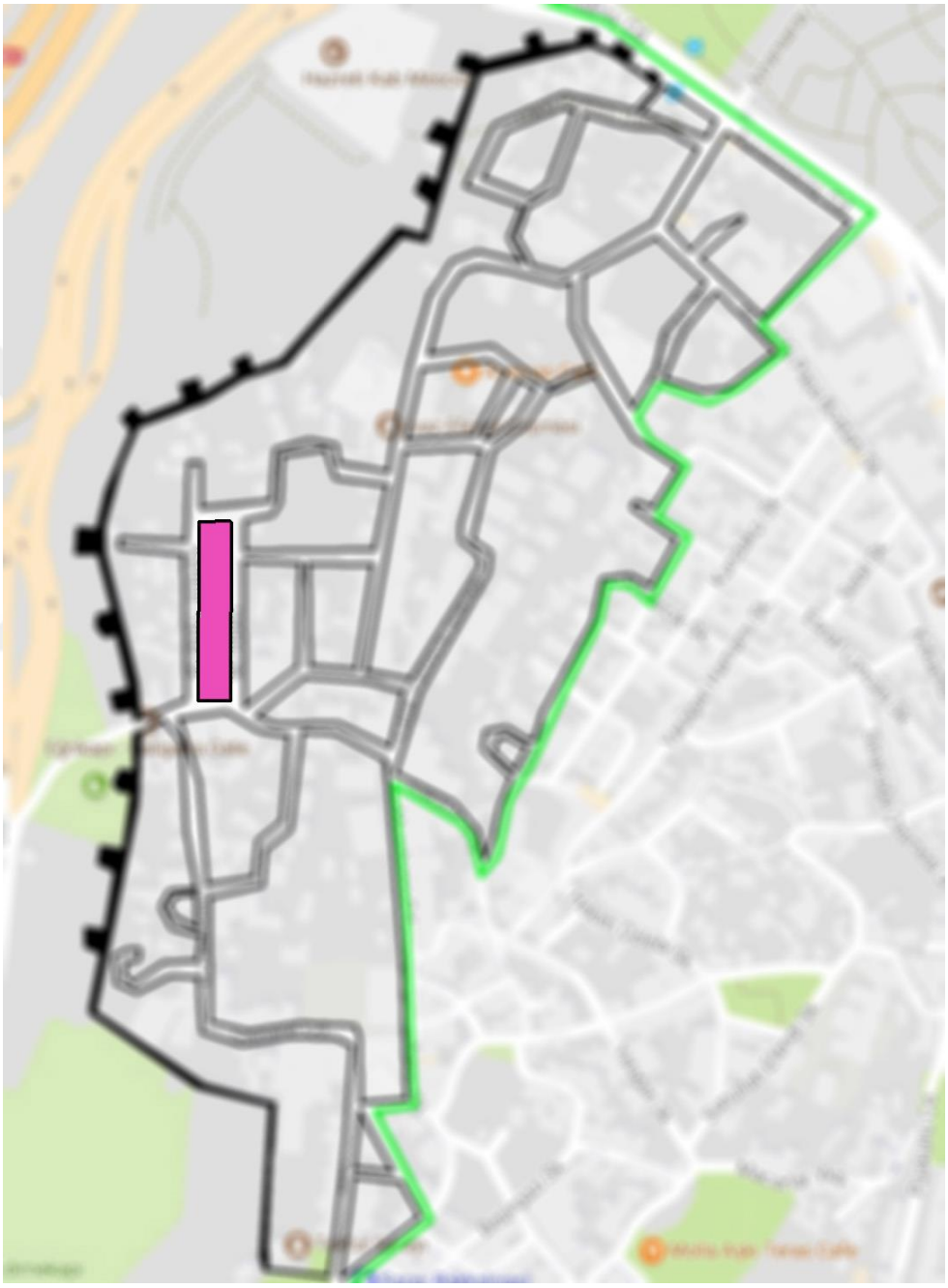

Şekil 3.111 2895 Numaralı Ada

2895

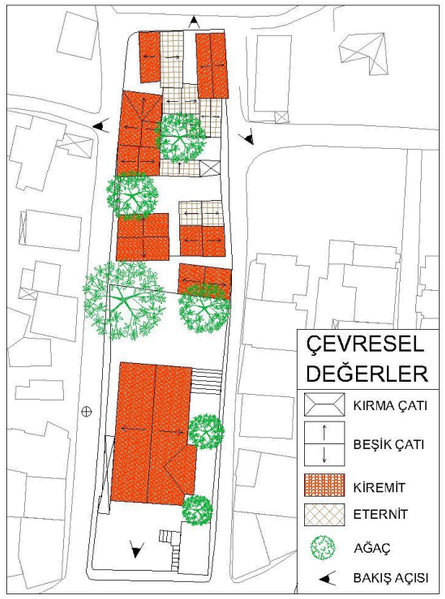

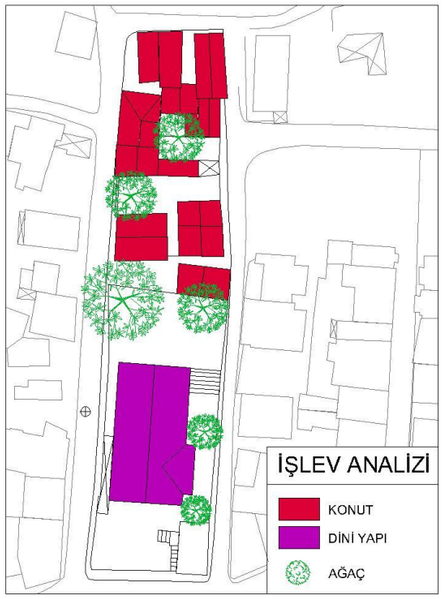

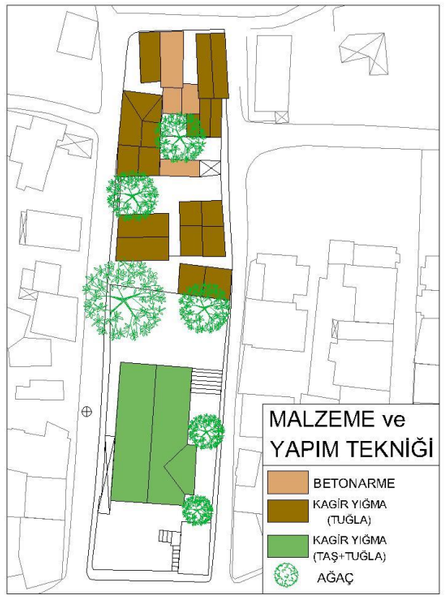

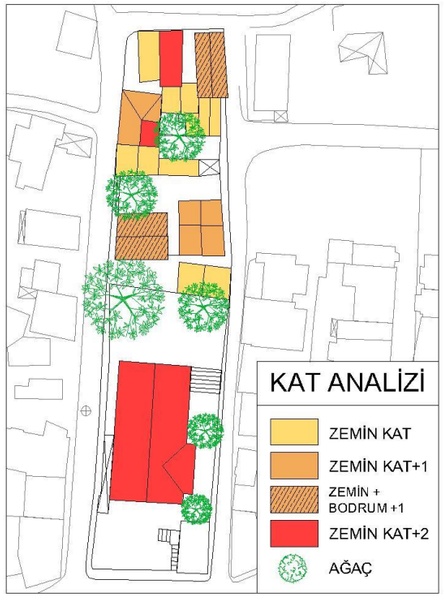

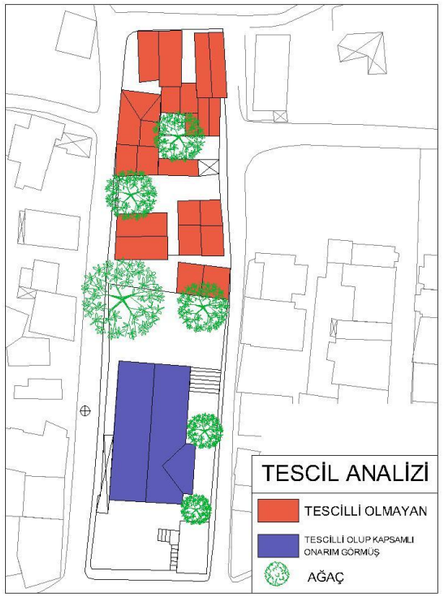

Tablo 3.17

Eğimli arazi üzerindeki adada tek tescilli yapı Panayia Suda Rum Ortodoks Kilisesi'dir (Ek-72) (Şekil 3.112, 3.113).

Şekil 3.112 2895 Numaralı Ada Parselleri

Şekil 3.113 Panayia Suda Kilisesi (Furkan Kaplan, 2017)

2677-2678 Numaralı Adalar

Tekfur Sarayı'nın karşısında Şişhane Caddesi ve Saklambaş Sokak arasındaki adadır (Şekil 3.114) (Tablo 3.18).

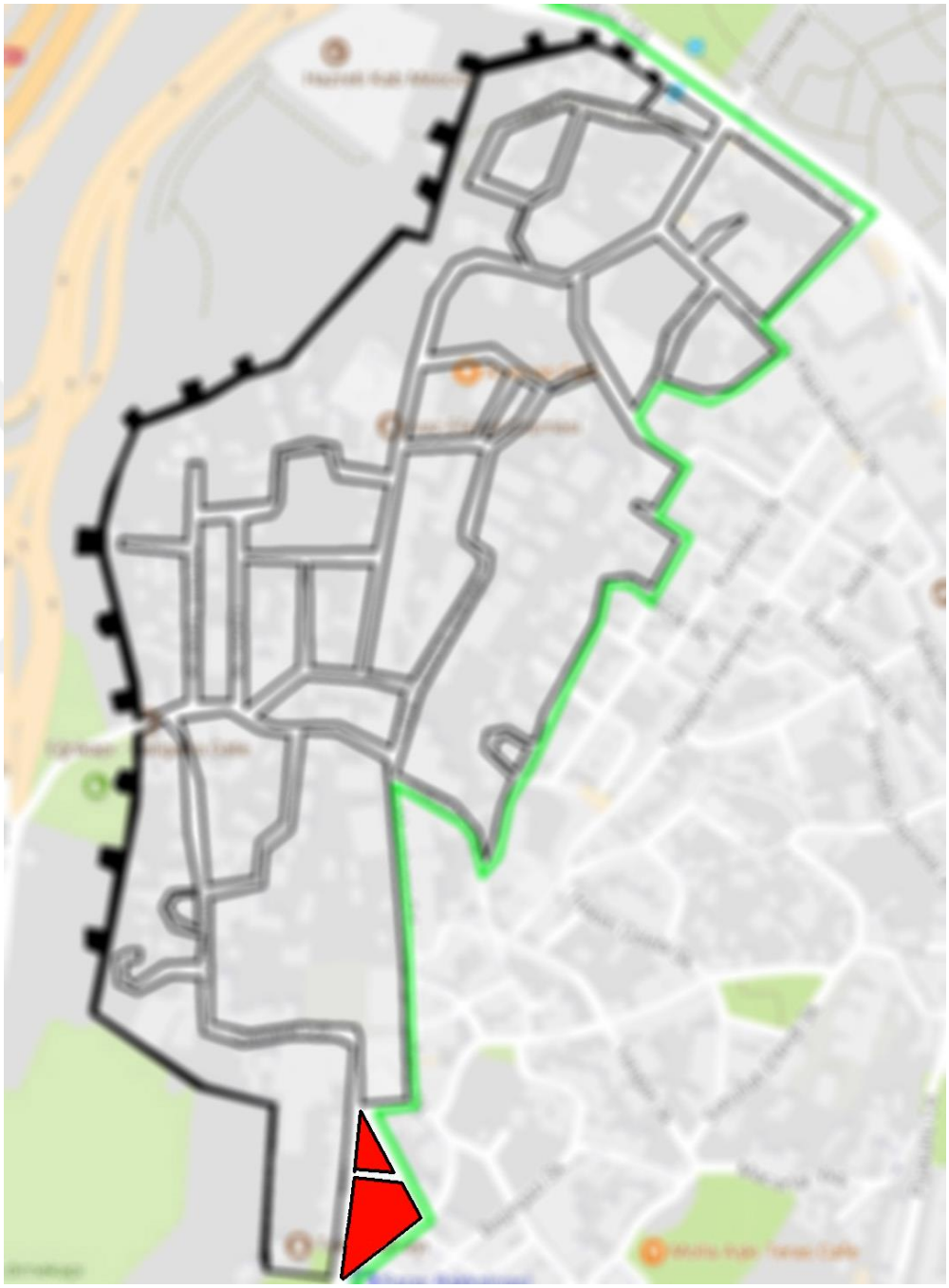

Şekil 3.114 2677-2678 Numaralı Adalar

2677-2678

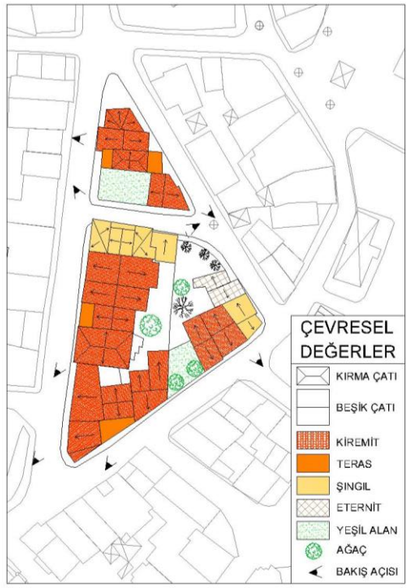

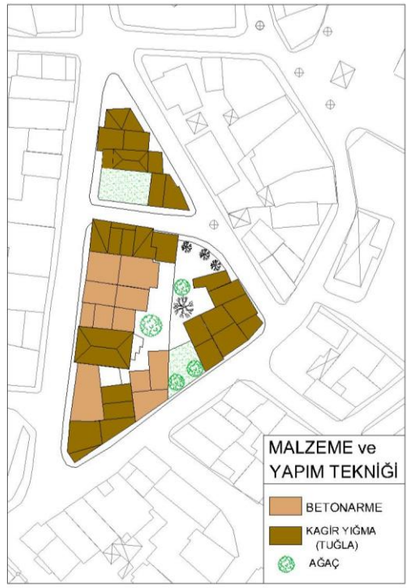

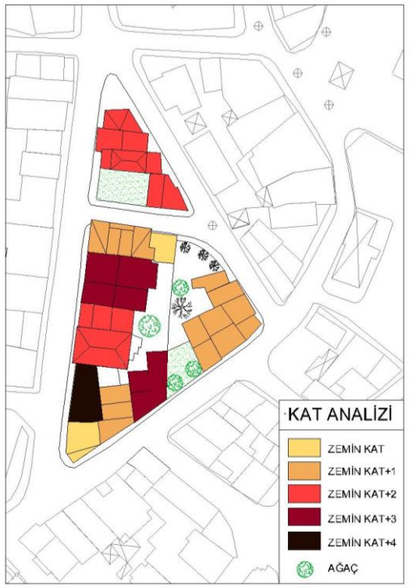

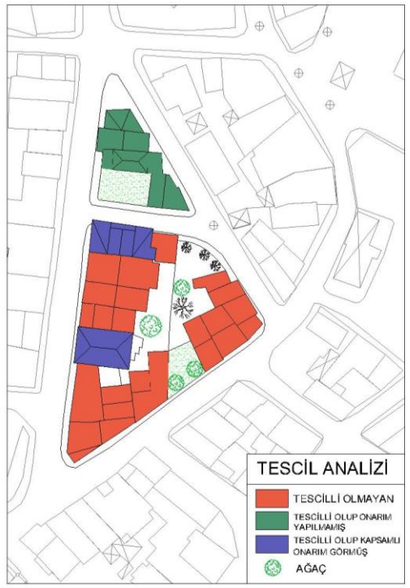

Tablo 3.18

Sokakların kesiştiği yerde bulunan 3 numaralı parsel bodrum+zemin+1 katlı, kagir bir sivil mimari örneğidir (Ek-73) (Şekil 3.114, 3.115).

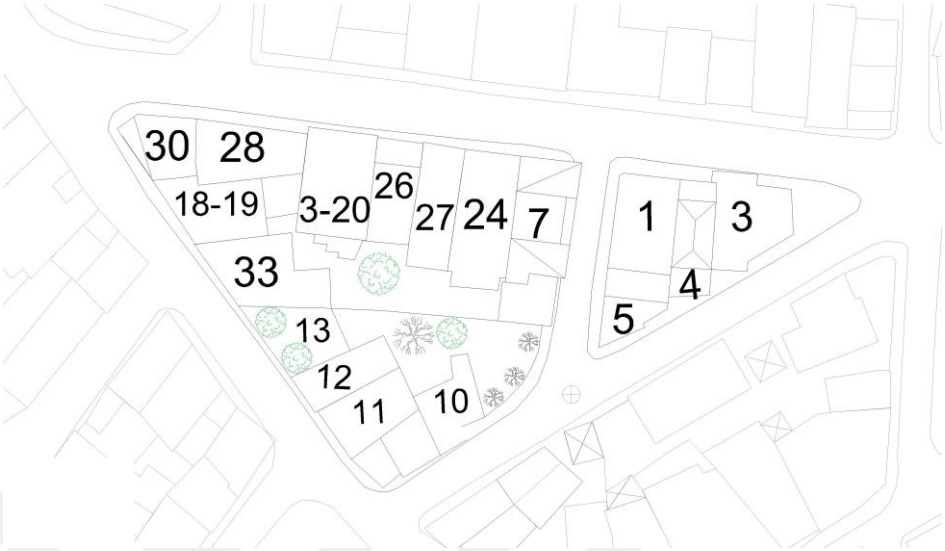

Şekil 3.114 2677-2678 Numaralı Adaların Parselleri

Şekil 3.115 3 Numaralı Parsel, Saklambaç Sokağından Bakış (Furkan Kaplan, 2017)

Davulcu ve Şişhane sokaklarının kavşağında gelen adadır (Şekil 3.116-3.117). Bu sokağın kavşağındaki 7 numaralı parsel zemin+1 katlı, tuğla kagir yapıdır. Farklı uygulamalar yüzünden özgünlüğünü yitirmiştir (Ek-74).

Şekil 3.116 7 Numaralı Parsel Önceki ve Günümüz hali

Şekil 3.117 7 Numaralı Parsel, Şişhane Caddesinden Bakış (Furkan Kaplan, 2017)

Bitişik nizamlı betonarme apartmanlardan sonra 3 ve 20 numaralı parseller gelmektedir (Ek-75). Bodrum+zemin+2 katlı kagir yapılar giriş kapıları farklı olsa da aynı beşik çatı altındadır(Şekil3.118,3.119)

Şekil 3.118 3 ve 20 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

Şekil 3.119 3 ve 20 Numaralı Parseller (Furkan Kaplan, 2017)

4.DEĞERLENDİRME ve SONUÇ

Ayvansaray'ın tarihi ve mimari değişimine ait dökümanlardan elde edilen veriler doğrultusunda mevcut durum analiz paftalarında ifade edilmiştir. Yapılan analizlerin irdelenmesi tarihi kültürel mirasın korunması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır.

Çalışma alanındaki 498 yapıdan 82'si korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli niteliği taşırken geriye kalan 416 yapı tescilli olmayan yapılardır (Şekil 4.1). Tescilli 82 yapı için envanter fişleri hazırlanmıştır. Ayvansaray çalışma alanında kalan parsellerin Eylül 1928 ve Ekim 1929 tarihli Pervititich haritalarına göre fiziksel değişimleri incelenmiş, çevresel değerler, kat sayısı, yapım tekniği ve işlev analizi açıklanmıştır (Şekil 4.2, 4.3).

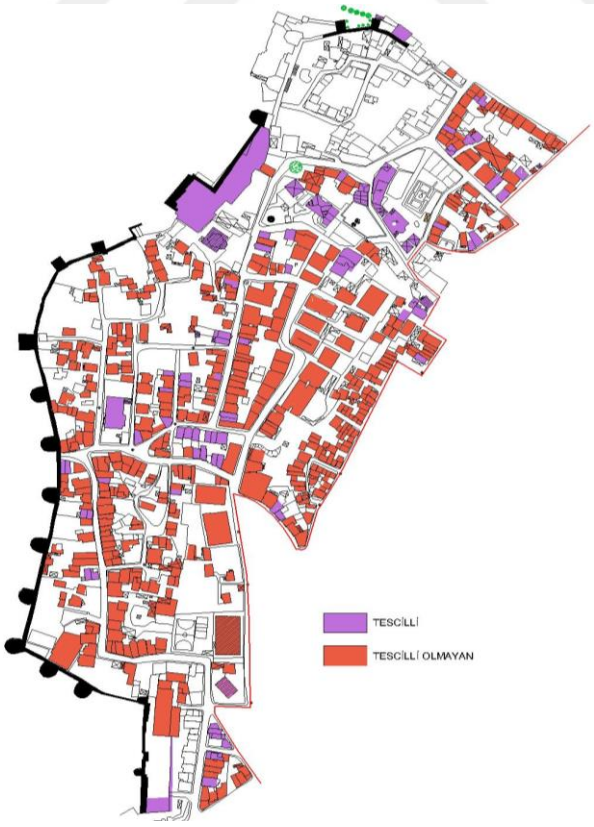

Şekil 4.1 Çalışma alanındaki yapıların tescil durumları, 2018

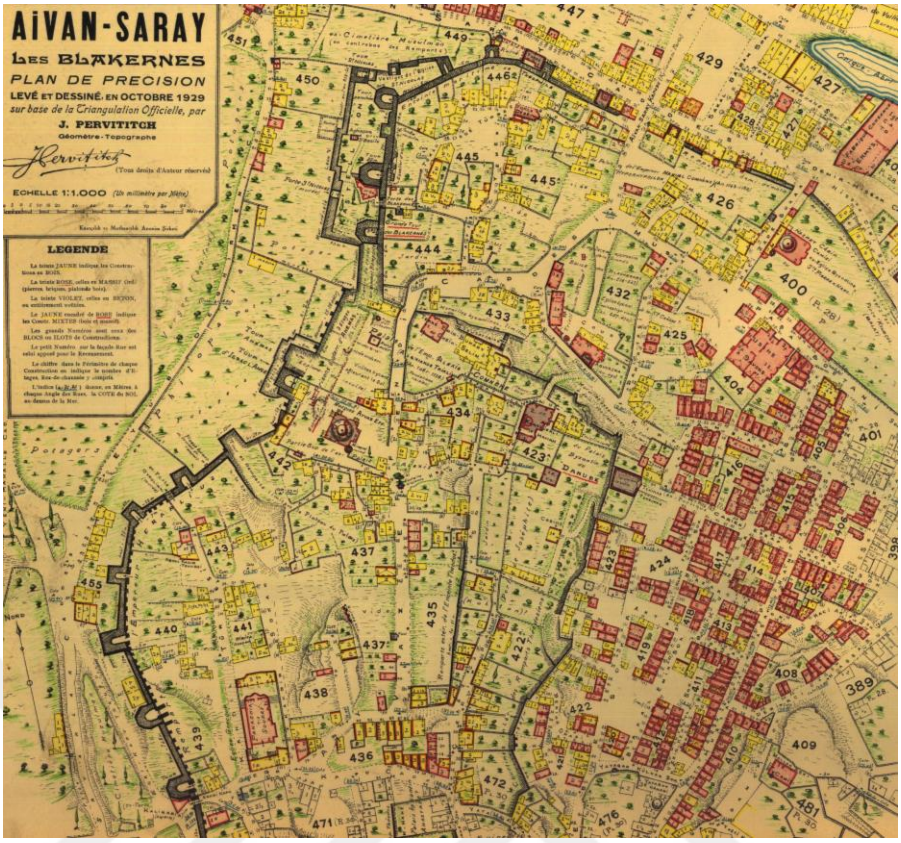

Şekil 4.2 Ekim 1929 tarihli Pervititch Haritası

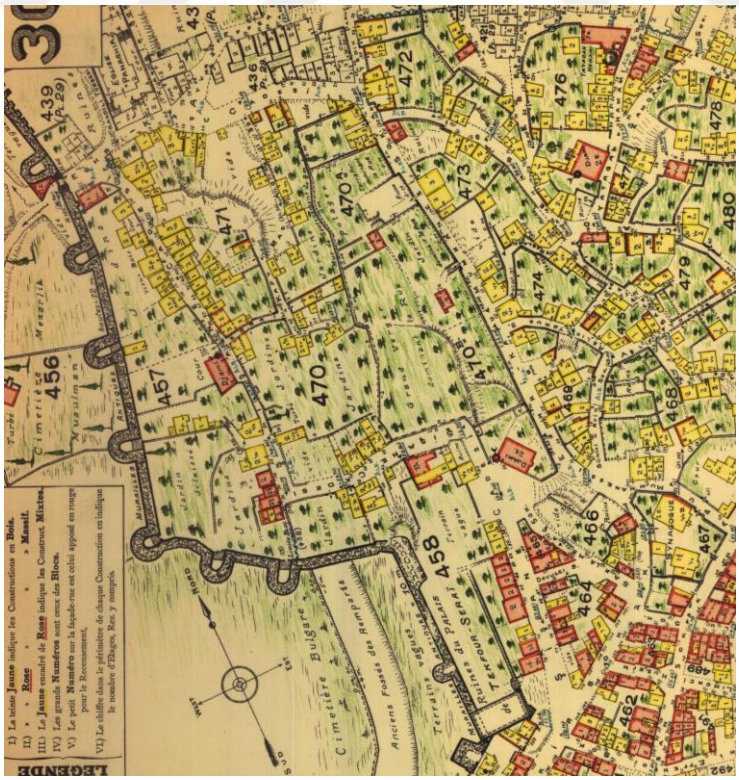

Şekil 4.3 Eylül 1928 tarihli Pervititch Haritası

4.1. Çevresel Değerler

Pervititch haritaları incelendiğinde yapı adaları, sokak güzergahları ve SMÖ'ler arasında büyük yeşil alanlar gözükmektedir. Haritalar arasındaki karşılaştırmada da yapı adası ve sokak dokusunda önemli düzenlemeler yapıldığı anlaşılmaktadır. Yapı adalarının numaraları değiştirilmiş, bazı yapı adalar bütünlüğün sağlanması açısından birleştirilirken bazı yapı adalarından da yol geçirilerek ikiye bölünmüştür (Tablo 4.1). Örneğin birleştirilen 439, 440, 442, 443, 444, 446 numaralı adalar bugünkü 2867 numaralı ada halini almıştır. Bugünkü Dervişzade Tandır Aralığı'nın geçmesiyle 437 numaralı ada 2866 ve 2897 numaraları olarak ikiye ayrılmıştır (Şekil 4.4, 4.5).

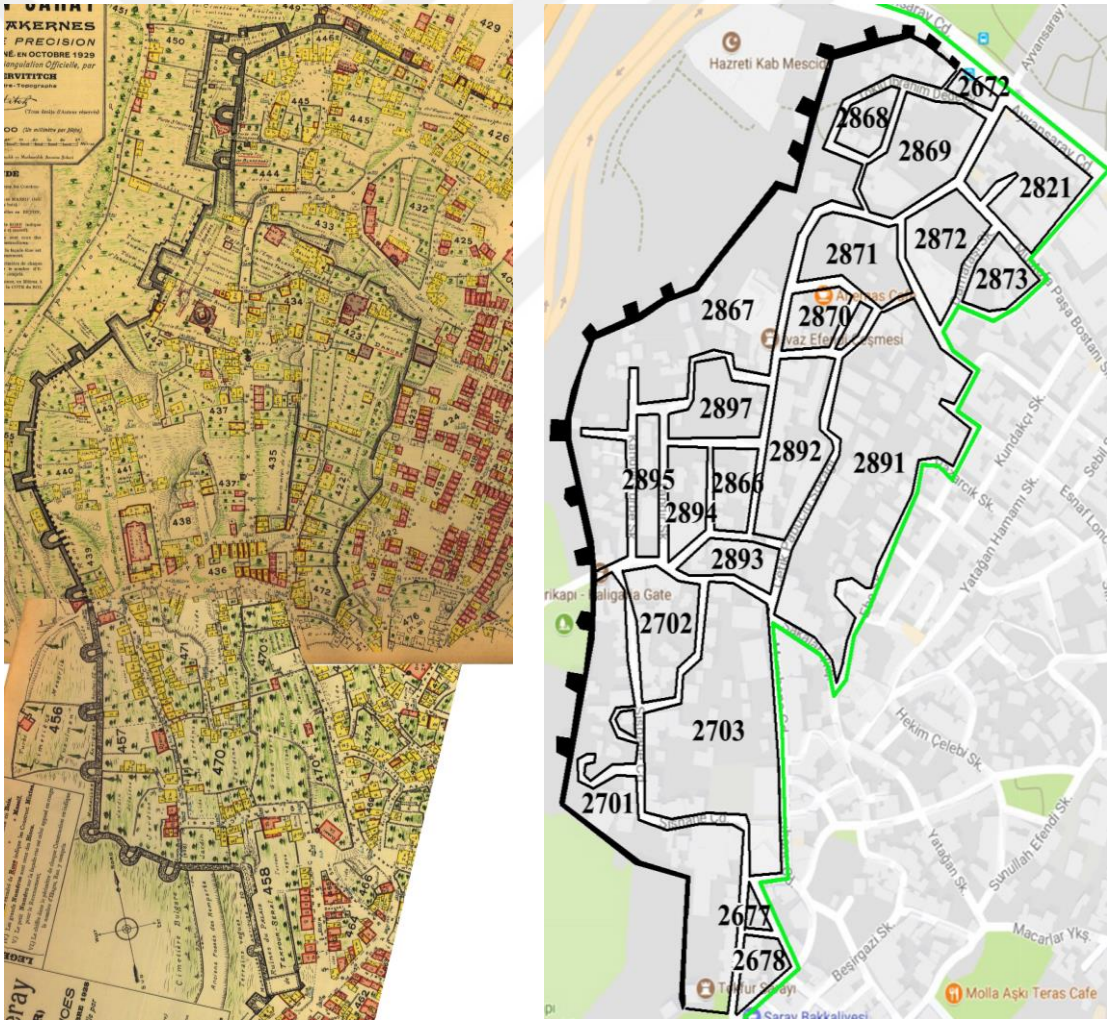

Şekil 4.4 Yapı adalarının değişen numaraları

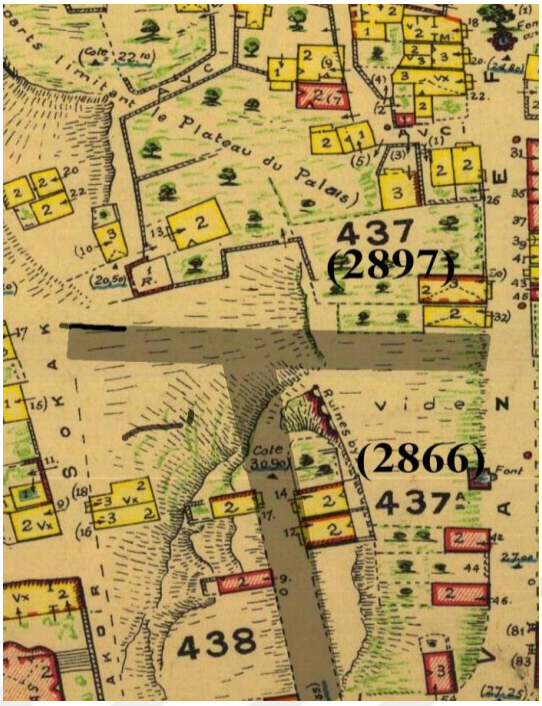

Şekil 4.5 Tandır Aralığı'nın geçmesiyle değişen adalar

GÜNÜMÜZ	PERVİTİCH
2821	426
2867	439, 440, 443, 442, 444, 446
2868	445
2869	445
2870	434
2871	433
2872	432
2873	425
2866	437
2891	422, 423, 472
2892	435
2893	436
2894	438
2895	441
2897	437
2701	457, 458
2702	471
2703	470
2677	464
2678	464

Tablo 4.1 Yapı adalarının değişen numaraları

Bazı parsellerin arka bahçeleri olduğu ve parsellerin duvarları ile ayrıldığı saptanmaktadır. 2821 (426), 2870 (434), numaralı adaların yer aldığı Ayvansaray Kuyusu ve Ahmet Rufai Sokakları'nda bahçe duvarlarının yer aldığı ve zamanla duvarların yerini niteliksiz yapılara bırakmıştır (Tablo 4.2, 4.3).

Yeşil alanların yerini alan yapılar ile ayrıca yapı adalarının parselasyonunun da değişmesine neden olmuştur. Bu değişiklikler ile de bazı yolların bugünkü güzergahları oluşmuştur. 2894 ve 2866 numaralı adaların Kavata Sokağı'na bakan cephelerinin zamanla parselasyonundaki değişiklikler sonucu Kavata Sokağı'nın bugünkü aksı meydana gelmiştir (Tablo 4.4, 4.5).

Birçok eski yapının ve adaların aralarında yer alan büyük yeşil alanların yok edilip yerlerine zamanla ek binalar yapılmıştır. 2867 numaralı adanın Kandilli Türbe Sokak ile Kara Surları arasında kalan alanı incelendiğinde yeşil alanlara tek katlı kargir veya baraka yapıları yapılmıştır. Yerinde yapılan incelemelerde 102 numaralı parsel gibi bazı parsellerin de ifraz edilerek birden fazla yapı inşa edildiği anlaşılmaktadır (Şekil 4.6).

Şekil 4.6 102 Numaralı Parsel, 2017

AYVANSARAY MAHALLESİ
2821 NUMARALI ADA
AYVANSARAY KUYUSU SOKAK

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

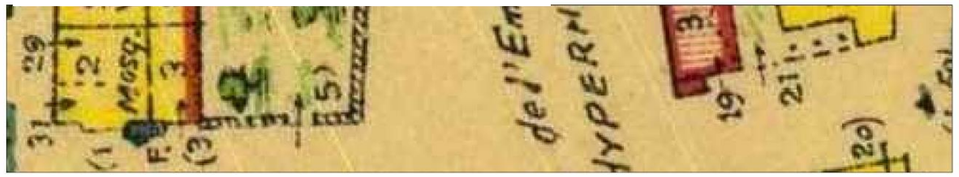

Parsel: 4

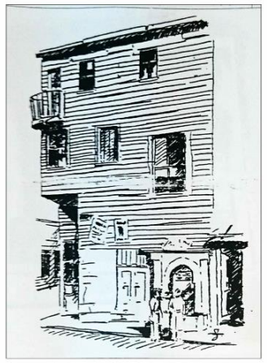

Parsel: 1

Parsel: 1 (Pervitich)

Parsel: 1 (Korucu Mehmed Çelebi Camii)

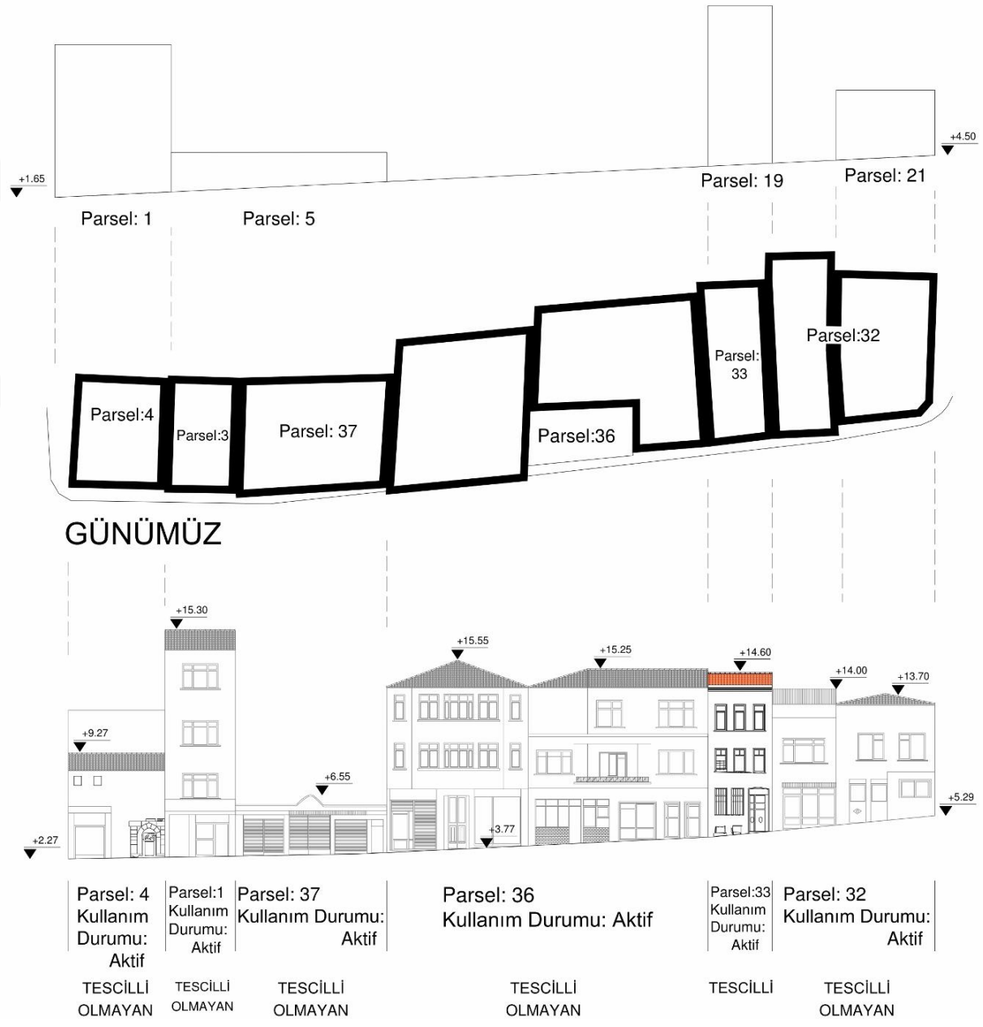

Parsel: 4

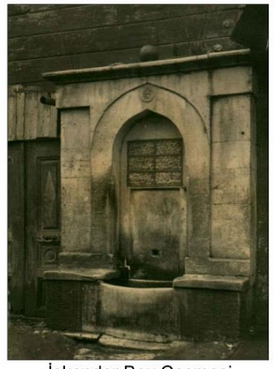

İskender Bey Çeşmesi

Parsel: 33

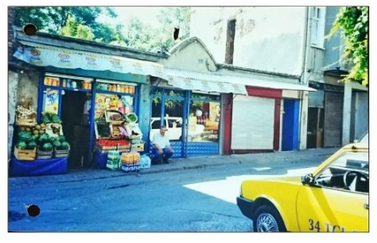

Parsel: 37

0 5 10 15 20

Tablo 4.2 2821 (426) Numaralı Ada Ayvansaray Kuyusu Sokak Silüeti

AYVANSARAY MAHALLESİ
2870 NUMARALI ADALAR
DERVİŞZADE SOKAK

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

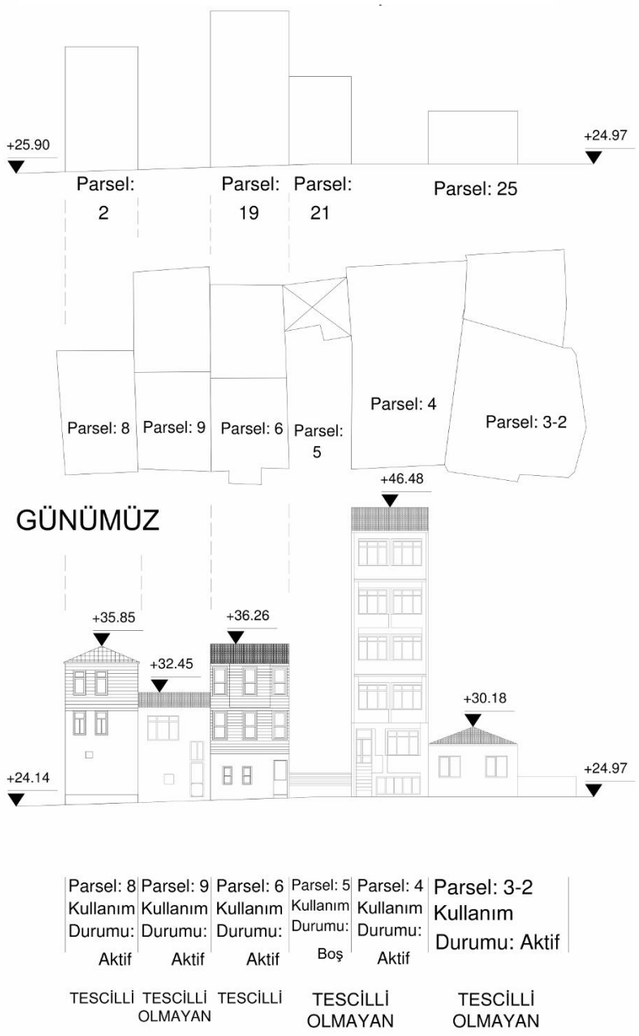

Parsel: 9-6

Parsel: 8

Parsel: 5

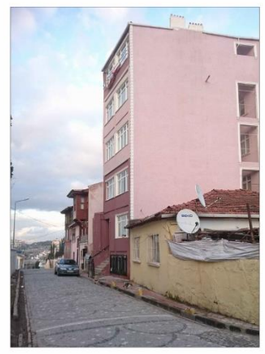

Parsel: 4-3-2

0 5 10 15 20

Tablo 4.3 2870 (434) Numaralı Ada Ahmet Rufai Sokak Silüeti

AYVANSARAY MAHALLESİ
2866 NUMARALI ADA
KAVATA SOKAK

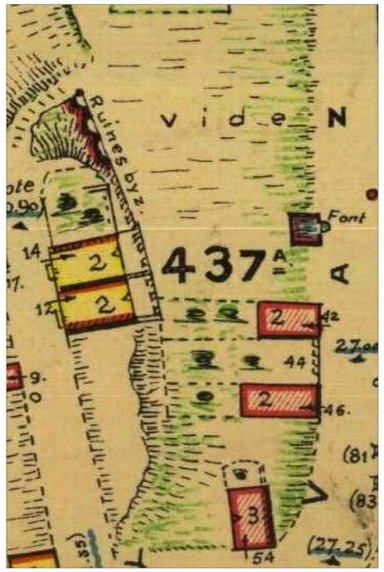

Parsel: 19

Pervititch Haritasına
Göre Yapılar

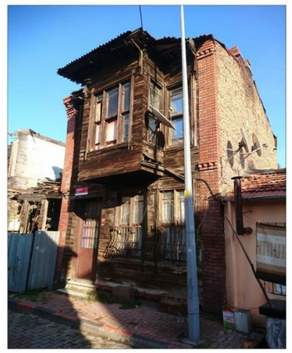

Parsel: 21

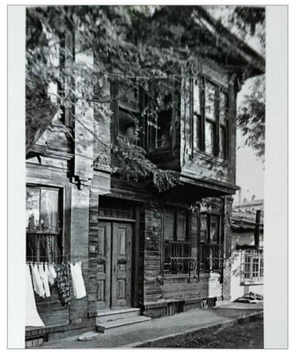

Parsel: 12 (Pervitich)

Parsel: 15-16

Parsel: 22

Parsel: 14 (Pervitich)

Parsel: 12-14 (Pervitich)

Tablo 4.4 2866 (437) Numaralı Ada Kavata Sokak Silüeti

AYVANSARAY MAHALLESİ
2894 NUMARALI ADA
KAVATA SOKAK

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

Parsel: 27 Parsel: 11

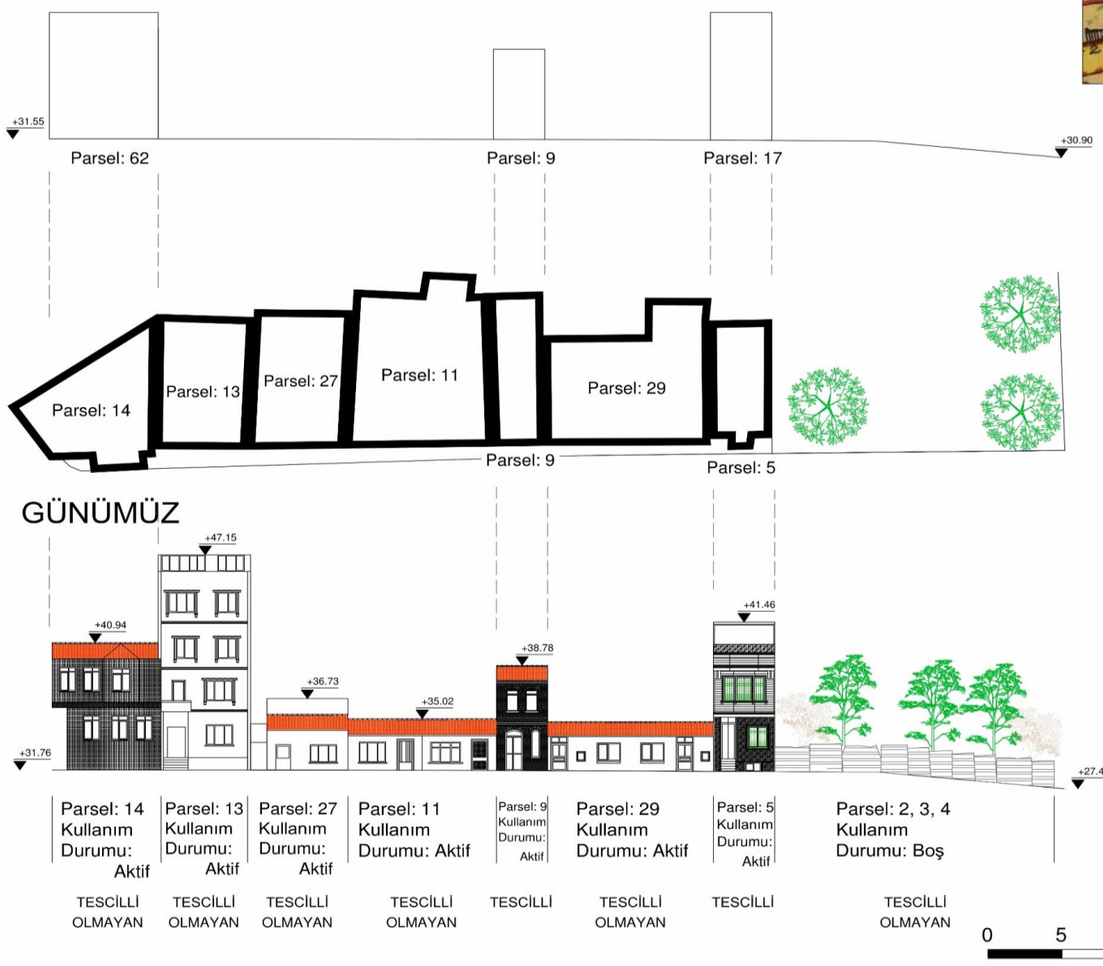

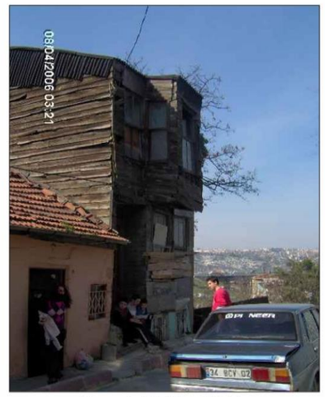

Parsel: 17 (Pervitich)

Parsel: 5

Parsel: 14 Parsel: 13

Parsel: 9 (Pervitich)

Tablo 4.5 2894 (438) Numaralı Ada Kavata Sokak Silüet

Düzenlemeler sonucu sokak sisteminde de farklılıklar yaşanmış, sokak isimlerinde değişiklikler gerçekleşmiştir. Eğrikapı Caddesi, Kavata Sokak, Şişhane Caddesi gibi bazı sokakların ismi değişmezken çok sayıda isimsiz sokağın zamanla bugünkü adını aldıkları görülmektedir (Tablo 4.6).

GÜNÜMÜZ	PERVİTİCH
Ayvansaray Caddesi	-----
Ayvansaray Kuyusu Sokak	İvaz Efendi Camii Sokak
Dervişzade Sokak	İvaz Efendi Camii Sokak
Mustafa Paşa Bostanı Sokak	-----
Çember Sokak	Hacızade Sokak
Damataşı Sokak	-----
Ayvansaray Külhanı Sokak	Ayvansaray Külhanı Sokak
Albayrak Sokak	Kırk Ambar Sokak
Ahmet Rufai Sokak	Ahmet Refat Sokak
Ebe Sokak	-----
Çetik Pabuçlu Sokak	-----
Avcıbaşı Sokak	-----
Kandilli Türbe Sokak	-----
Tandır Sokak	Kandir Sokak
Dervişzade Tandır Aralığı	Dervişzade Tandır Aralığı
Kavata Sokak	Kavata Sokak
Şişhane Caddesi	-----
Avcı Maslağı Sokak	Eğrikapı Maslağı Sokak
Mumhane Caddesi	Eğrikapı Mumhanesi Sokak
Hoca Çakır Caddesi	-----
Eğrikapı Caddesi	-----

Tablo 4.6 Değişen Sokak isimleri

Eski fotoğraflarda özellikle Dervişzade Sokak ve Eğrikapı Caddesinde görülen özgün taş sokak dokusu yerini asfalta bırakmıştır (Şekil 4.7, 4.8). Yapılan yol çalışmaları yol kotunun yükselmesine bazı yapıların yol kotunun altında kalmasına neden olmuştur (Tablo 4.7).

Şekil 4.7 2821 Numaralı Ada, Dervişzade Sokak dokusu (GEEAYK, 1972)

Şekil 4.8 2702 Numaralı Ada, Eğrikapı Caddesi Sokak dokusu (GEEAYK, 1973)

AYVANSARAY MAHALLESİ
2677-2678 NUMARALI ADALAR
MAHKEME KÜLHANI SOKAĞI

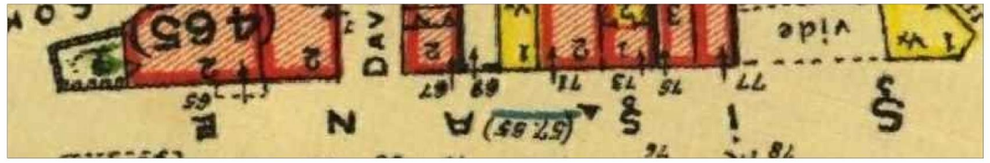

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

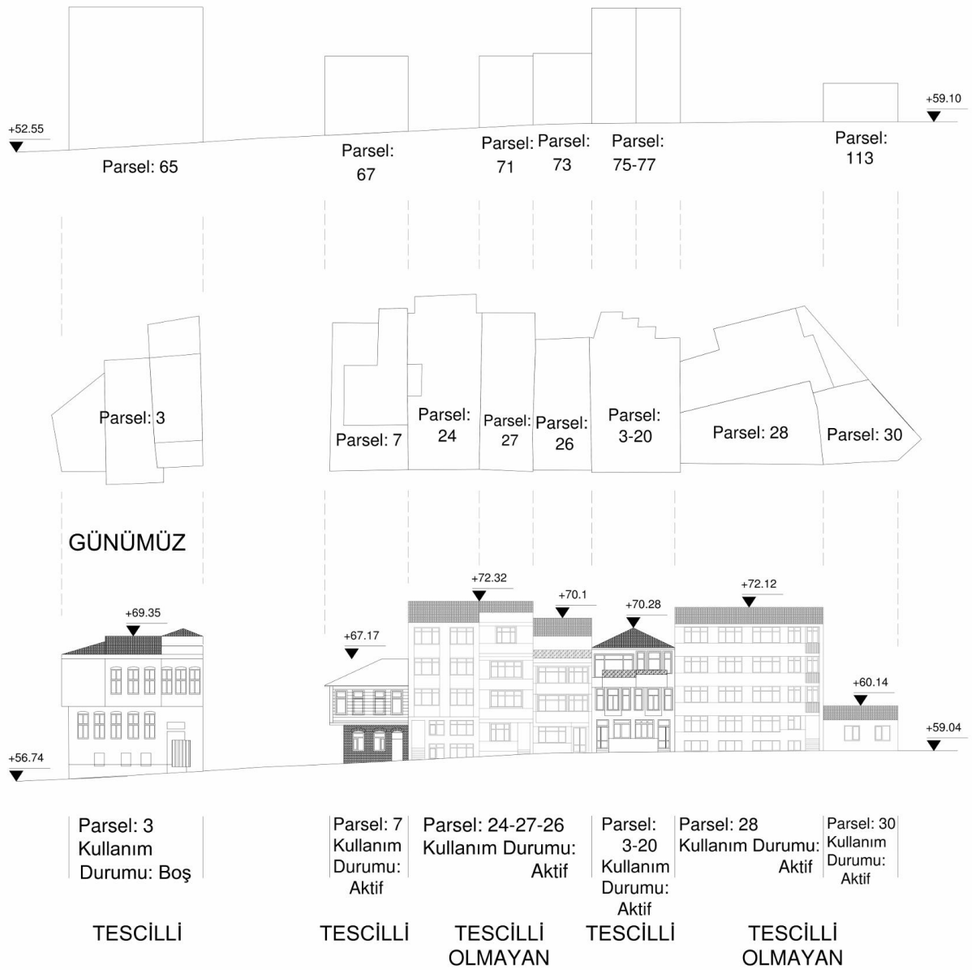

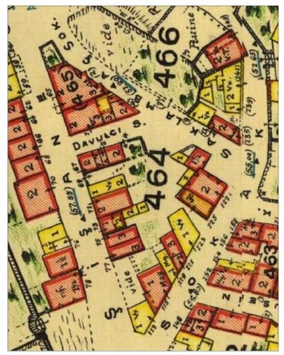

Parsel: 3

Parsel: 65 (Pervitich)

Parsel: 3

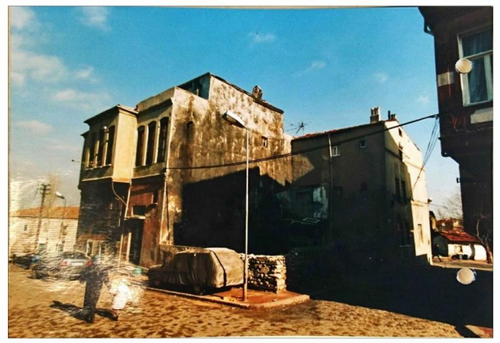

Parsel: 65 (Pervitich)

Parsel: 75-77 (Pervitich)

Parsel: 3-20

Mahkeme Külhanı Sokak Genel

0 5 10 15 20

Tablo 4.7 2677-2678 (464) Numaralı Ada Mahkeme Külhanı Sokak Silüeti

4.2. Yapım Tekniği ve Malzeme

İnceleme yapılan bölgede tescilli, tescilli olmayan yapılar sayısal açıdan incelendiğinde toplamda 498 yapının yer aldığı görülmektedir. Bu yapıların 82'si %16'lık tescilli yapıları oluştururken geriye kalan 416 yapı %84'lük tescilli olmayan yapıları oluşturmaktadır (Tablo 4.8) (Şekil 4.9).

Yapıları ahşap karkas, kagir yığma ve betonarme olarak sınıflandırılacak olursak tescilli 82 yapıda 32 yapı ahşap 41 yapı kagir, 9 yapı ise betonarme olarak gruplanmaktadır. Tescilli olmayan 416 yapıdan 115 adet yapı bölgedeki betonarme yapıları, 286 yapı kagir yığma yapıları temsil ederken, 15 yapı ise ahşap sistemli yapılardır (Tablo 4.9).

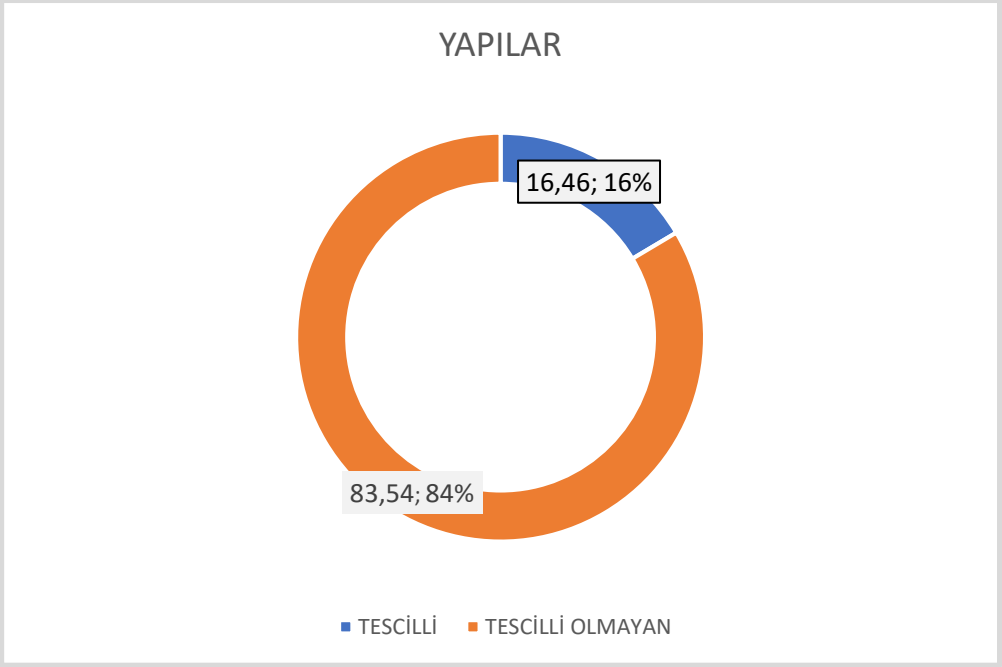

Tablo 4.8 Yapıların Yüzdelik Dağılımları, 2017

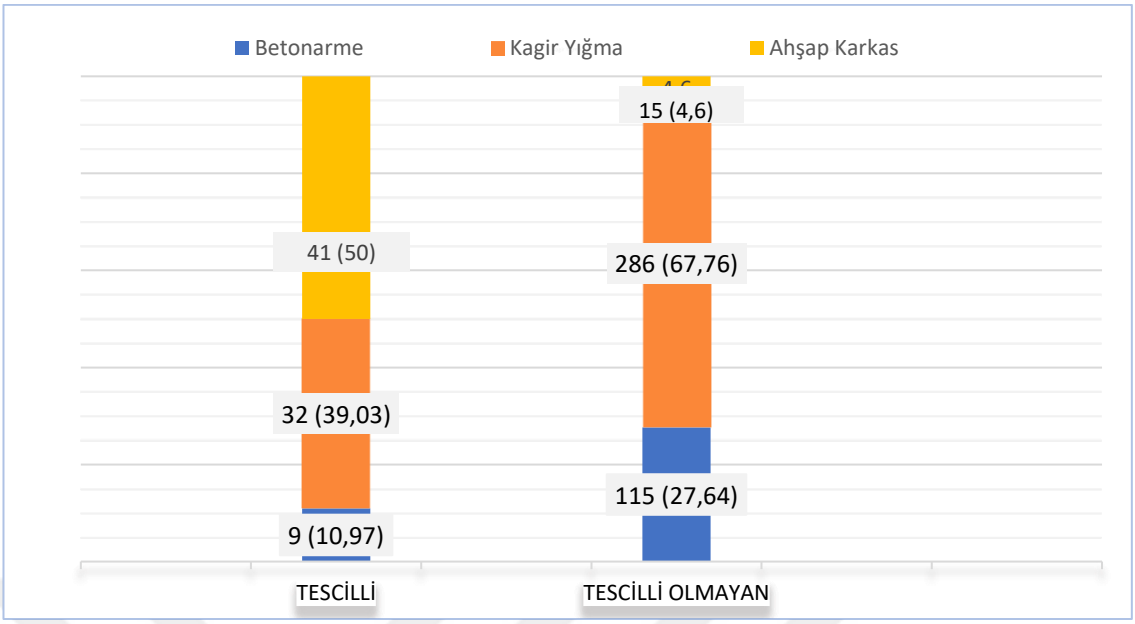

Tablo 4.9 Yapıların Yüzdelik Dağılımları, 2017

Ayvansaray'ın Pervititch haritaları ve günümüz vaziyeti mukayesesi sonucu toplamda 421 yapıdan %82,19'u 346 yapı günümüze ulaşmazken, geriye kalan %17,81'i olan 75 yapının ulaşabildiği tespit edilmiştir (Tablo 4.10).

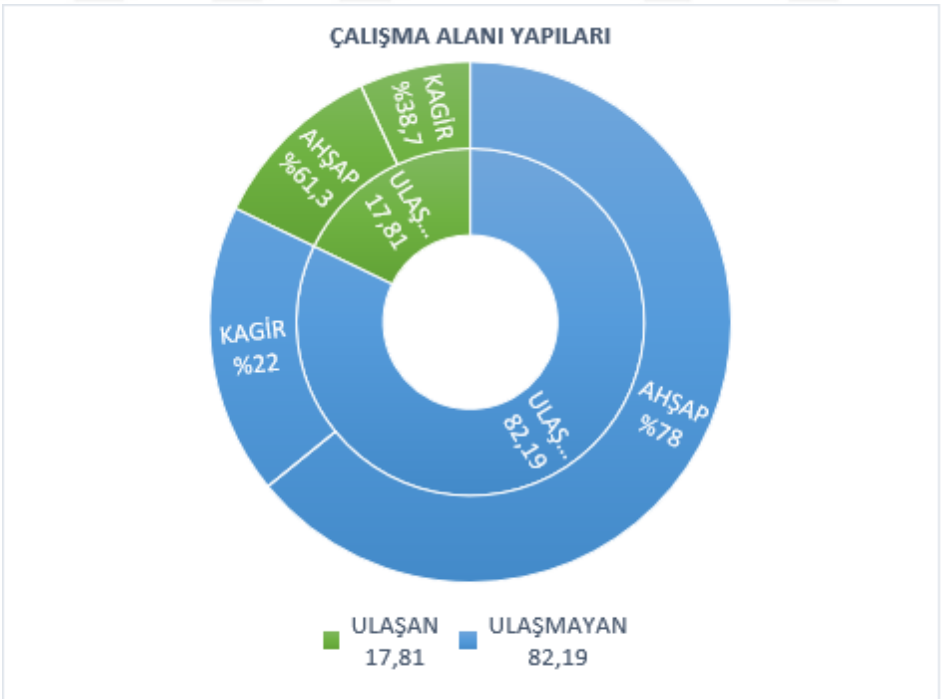

Tablo 4.10 Günümüze Ulaşan ve Ulaşmayan Yapıların Yüzdelik Dağılımları

Pervititch haritalarında özellikle Şişhane Caddesi, Kandilli Türbe ve Dervişzade Sokak çevresinde bitişik nizamlı ahşap konut yoğunluğu görülürken, İvaz Efendi Camii, Panayia Suda Kilisesi gibi anıtsal yapılar dışında Mahkeme Külhanı Sokak üzerinde az sayıda kagir yapılar yer almaktadır.

20.yy ikinci yarısından itibaren artan nüfusa ve konut ihtiyacına bağlı olarak parselizasyonda büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Çok sayıda SMÖ yıkılarak, dar parseller tevhid edilerek genişletilen parsellerde niteliksiz yapılar yapılmıştır (Şekil 4.9). Örneğin 2821 Numaralı adanın Ayvansaray Caddesi cephesinde yer alan çok sayıda ahşap yapının günümüze ulaşmadığı görülmektedir (Tablo 4.11).

Şekil 4.9 2871(426) Ada, Günümüze Ulaşmayan 23, 27, 29 ve 31 Numaralı Parseller

AYVANSARAY MAHALLESİ
2821 NUMARALI ADA
AYVANSARAY CADDESİ

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

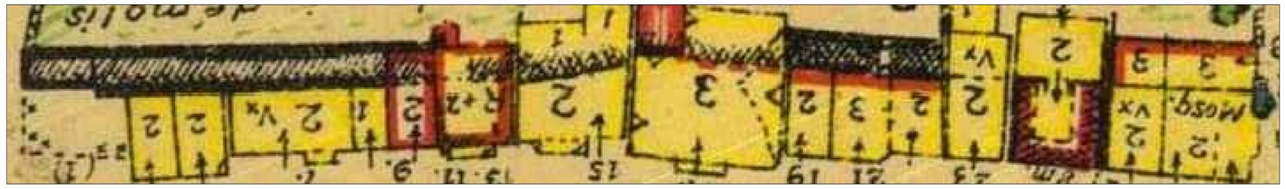

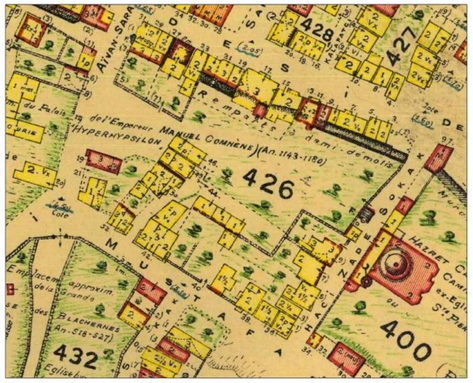

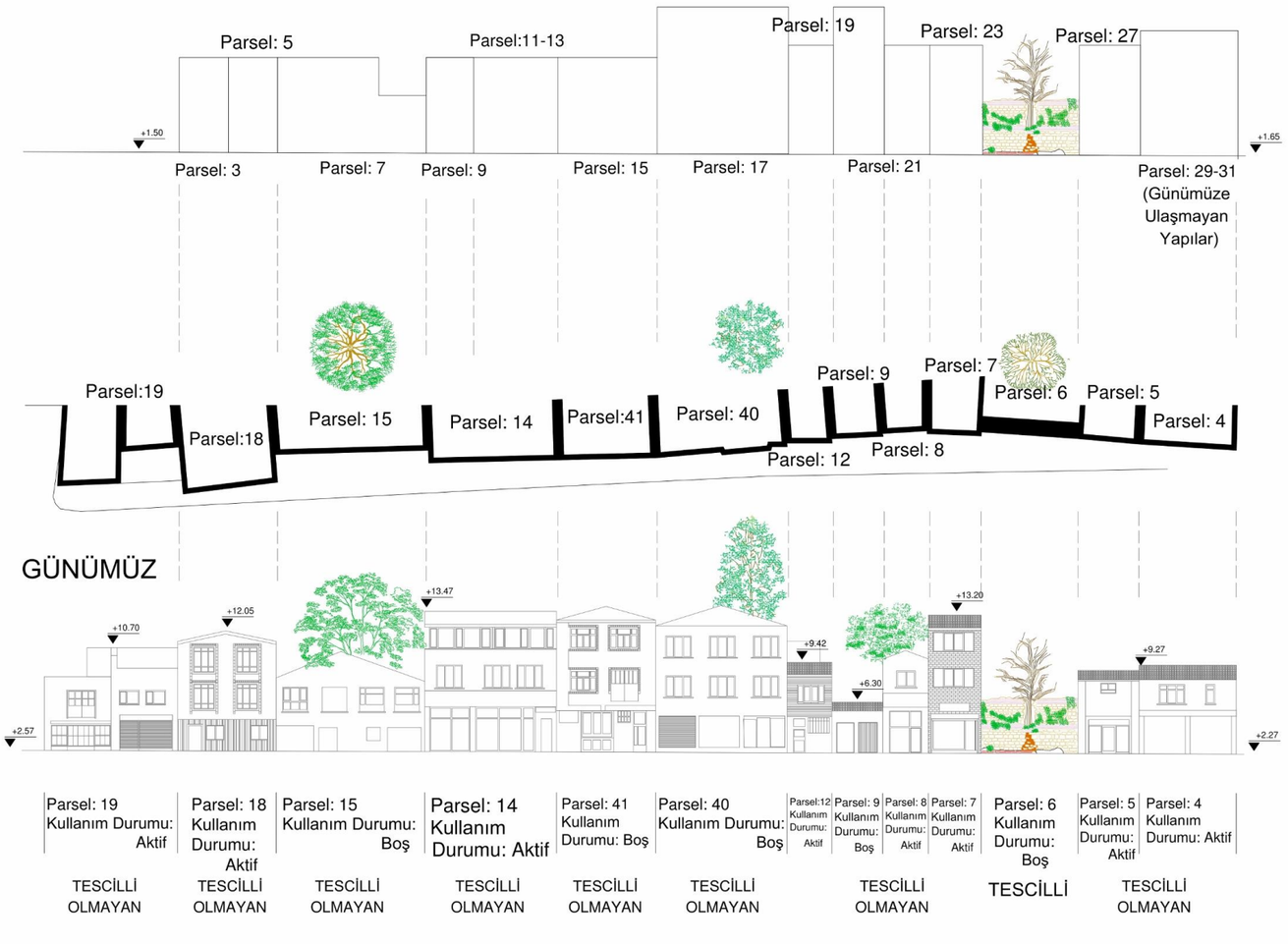

Parsel: 23 (Pervitich)

Parsel: 27 (Pervitich)

Parsel: 1 (Pervitich)

Parsel: 6

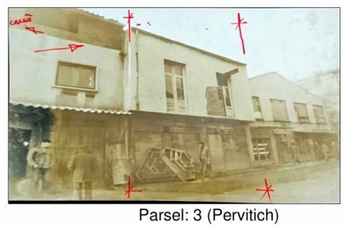

Parsel: 3 (Pervitich)

Parsel: 19

Parsel: 5

0 5 10 15 20

Tablo 4.11 2821 (426) Numaralı Ada Ayvansaray Caddesi Silüeti

Çalışma alanında günümüze ulaşan 82 tescilli yapı eski fotoğraflarından yola çıkılarak karşılaştırma yapıldığında zaman içerisinde geçirdiği onarımlarla değişikliklere maruz kaldığı anlaşılmaktadır.

SMÖ'ler arasında 23 yapı yeniden inşa edilen tescilli yapılardır. Bunlardan 9 adet betonarme yapı, tescilli yapıların yüzdelik dağılımında belirtilen %7,31'lik kısmının oluşturduğu yapılardır. Betonarme iskelet sistemiyle yapılan uygulamaların özgün durumlarında ahşap olduğu yeniden yapım sonrası cephelerinin yine ahşap ile kaplandığı görülmektedir. 2897 Numaralı adanın Derişzade Sokağı cephesi bu uygulamalara örnektir (Tablo 4.12). Kavata Sokağı üzerinde yer alan 2894 Ada 5 Numaralı Parsel ahşap kaplamalı diğer betonarme uygulamalardandır (Şekil 4.10)

Şekil 4.10 2894(438) Ada, 5 Numaralı Parsel Uygulama Öncesi, Sonrası

AYVANSARAY MAHALLESİ
2897 NUMARALI ADA
DERVİŞZADE ve AVCIBAŞI SOKAK

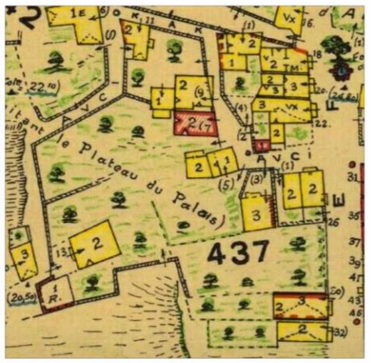

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

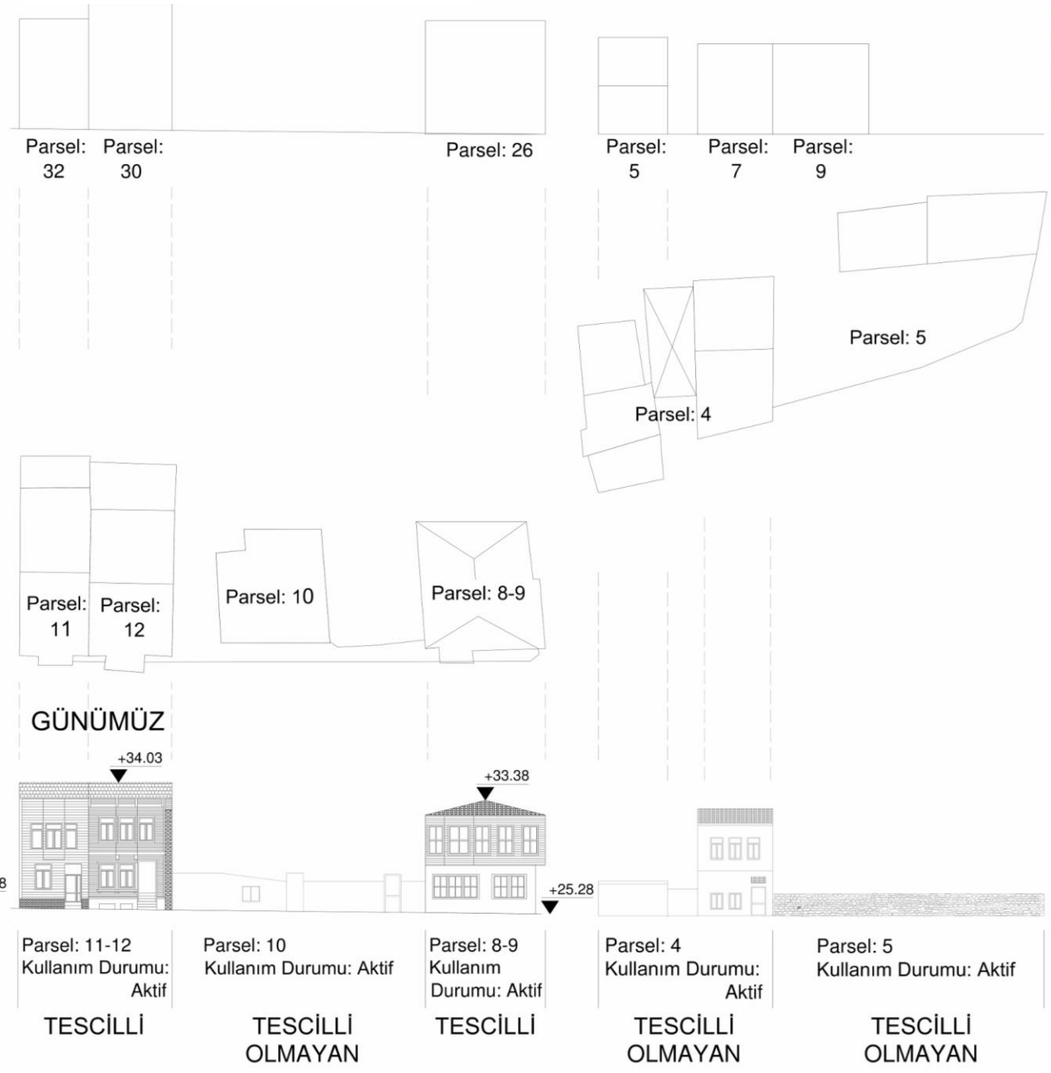

Parsel: 8-9

Parsel: 11

Parsel: 12

Parsel: 4

Parsel: 5

Parsel: 10

0 5 10 15 20

Tablo 4.12 2897 (437) Numaralı Ada Dervişzade Caddesi Silüeti

Rekonstrüksiyon yapılan anıtsal yapıların da yer aldığı diğer 14 yapı betonarme dışında özgün malzeme kullanılarak, ahşap veya kagir (moloz+taş) iskelet sistemiyle yapılan yapılardır.

Ahmet Rufai Sokağa bakan 2871 Ada 1 Numaralı parseldeki Emir Buhari Tekkesi incelendiğinde Tevhidhane yapısı kagir, Harem-Selamlık yapısının ise ahşap iskelet sistemi ile yapıldığı görülmektedir (Tablo 4.13). Şişhane Caddesi üzerindeki 2703 Ada 2 Numaralı parselde yer alan Adilşah Sultan Camii'nin de 1977 yılında aslına uygun olarak yeniden yapılan yapılardandır (Tablo 4.14).

Rekonstrüksiyon yapılan 23 yapı tescilli yapılar arasından %28.04'ünü oluşturmaktadır. Bu yapıları kendi içinde betonarme ve özgün malzeme olarak analiz edilecek olunursa %60,86 'lık kısım özgün malzemeyi %39,14'lük kısım ise betonarmeyi meydana getirmektedir (Tablo 4.15).

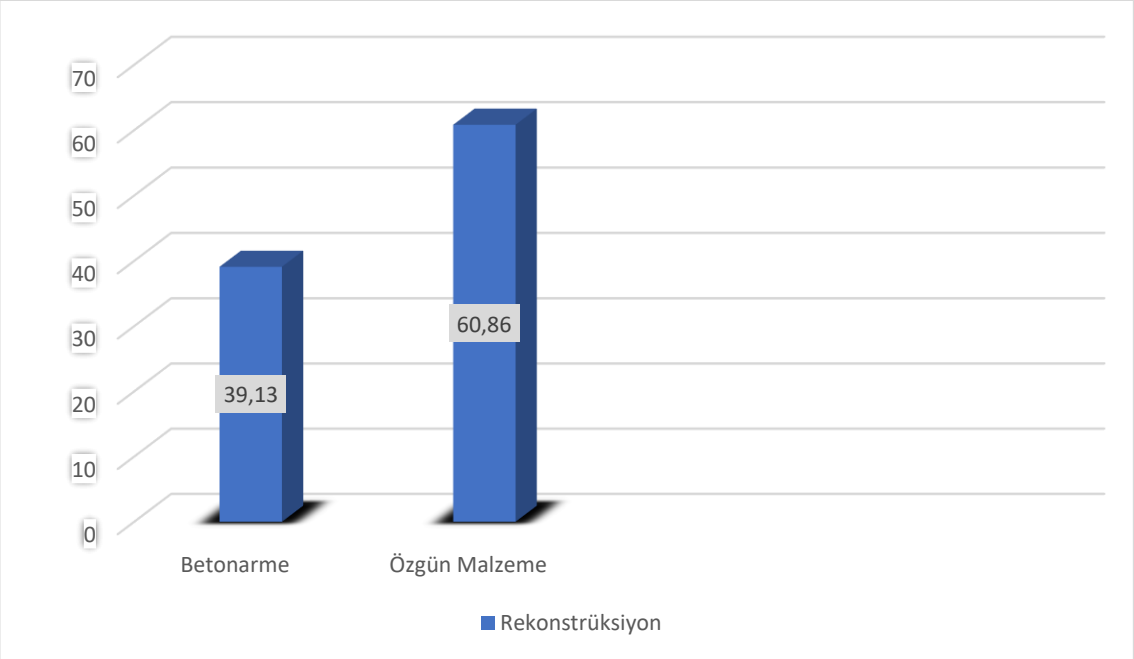

Tablo 4.15 Rekonstrüksiyon Yapıların Yüzdelik Dağılımları, 2017

AYVANSARAY MAHALLESİ
2871 NUMARALI ADA
AHMET RUFAİ SOKAK

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

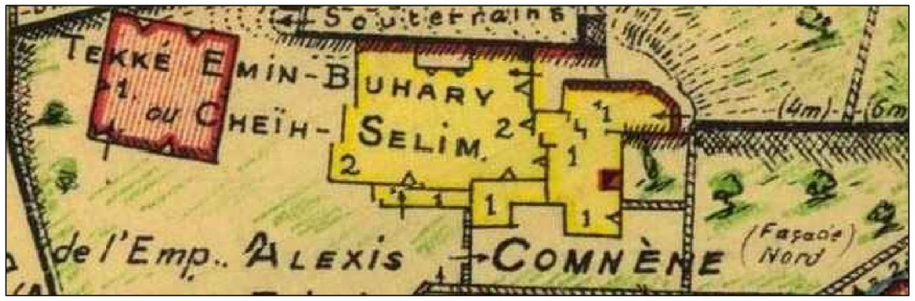

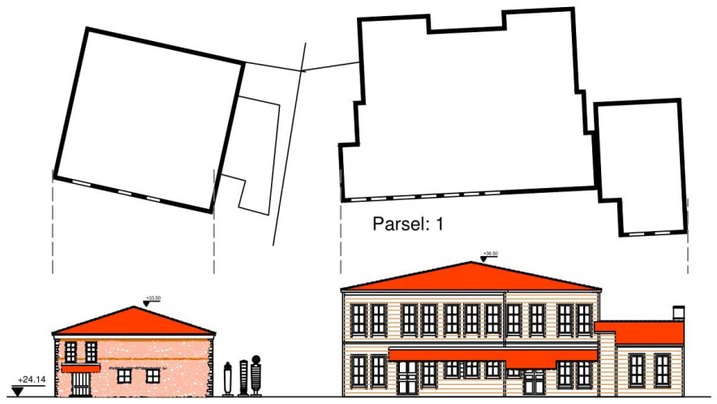

Parsel: 1
Kullanım Durumu: Aktif

TESCİLLİ 0 5 10 15 20

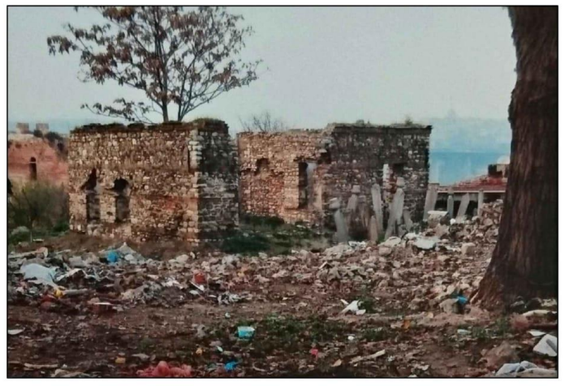

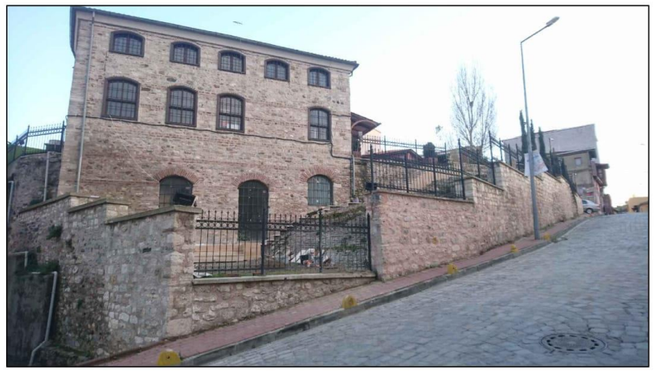

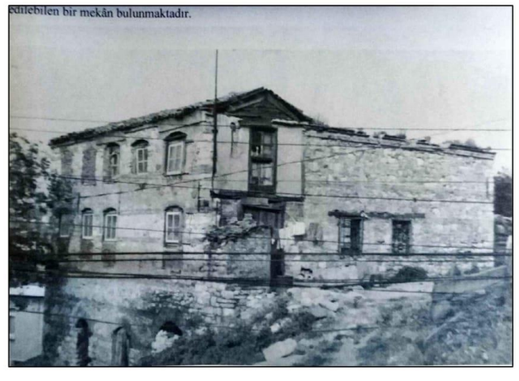

Tablo 4.13 2871 (433) Numaralı Ada Ahmet Rufai Sokak Silüeti

AYVANSARAY MAHALLESİ
2703 NUMARALI ADA
ŞİŞHANE CADDESİ

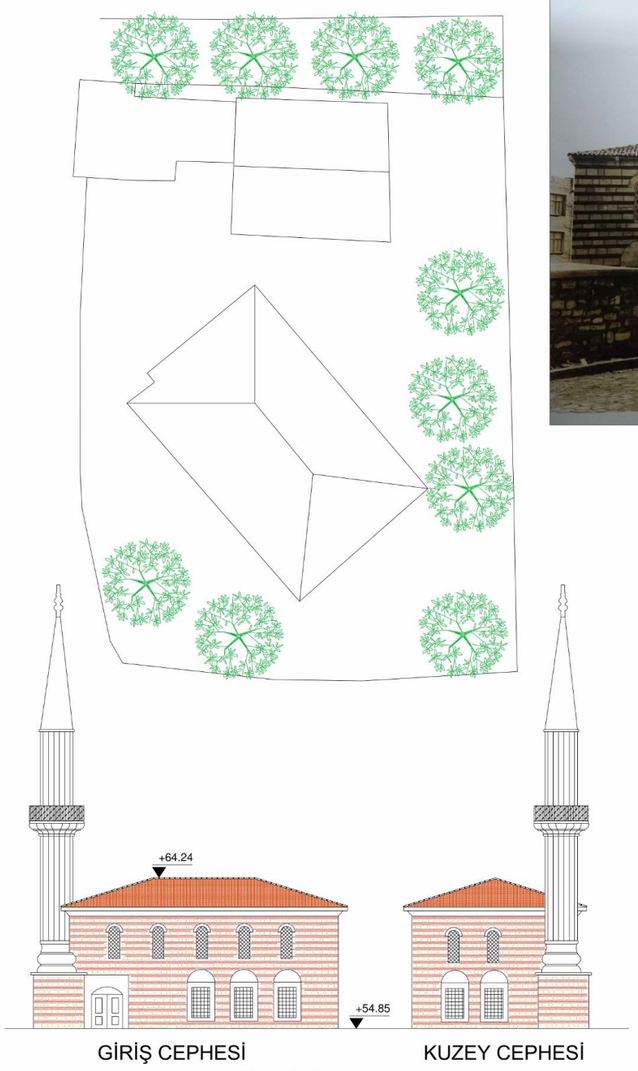

Parsel: 2
Kullanım Durumu: Aktif

TESCİLLİ

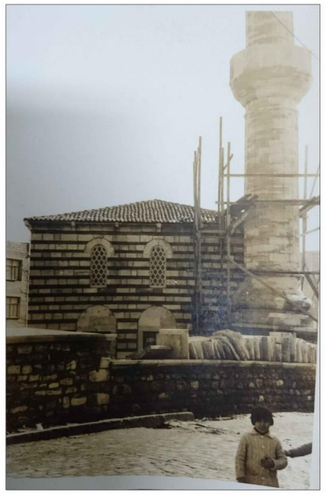

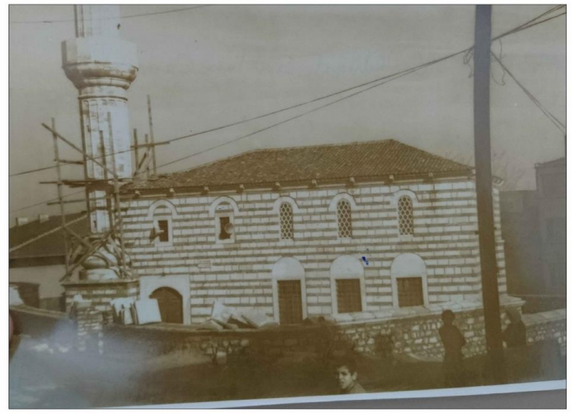

Parsel: 53
(Pervitich)

Parsel: 2

0 5 10 15 20

Tablo 4.14 2703 (470) Numaralı Ada Adişah Sultan Camii Silüet, 2017

Yeniden yapım dışında tescilli yapıların %18,29'nu oluşturan 15 yapının zaman içerisinde çeşitli uygulamalara maruz kaldığı anlaşılmaktadır. Onarım amacıyla yapılarda cephe kaplamalarında, kapı pencere oranlarında ve çatı örtülerinde değişiklikler meydana gelmiştir. Örneğin 2893 Numaralı Ada incelendiğinde 14, 15 ve 17 Numaralı Parsellerin ahşap cephe kaplamalarının özgün olarak değiştiği görülmektedir (Tablo 4.16).

Özgün malzeme değişikliği dışında bazı yapılarda ise özgün duruma uymayan uygulamalar yapıldığı görülmektedir (Tablo 4.17). Cepheler beton mozaik veya sıva ile kaplanırken ahşap pencere ve kapılar yerini pvc pencere ve farklı tasarıma sahip demir kapılara, kiremit çatı örtüsü yerini özgün olmayan sac veya eternit malzemeye bırakmıştır (Şekil 4.11).

Şekil 4.11 2873 (425) Ada, 2 Numaralı Parsel, 2892 (435) Ada, 12 Numaralı Parsel

AYVANSARAY MAHALLESİ
2893 NUMARALI ADA
EĞRİKAPI SOKAK

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

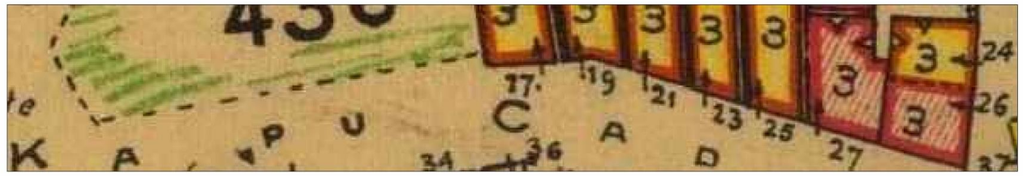

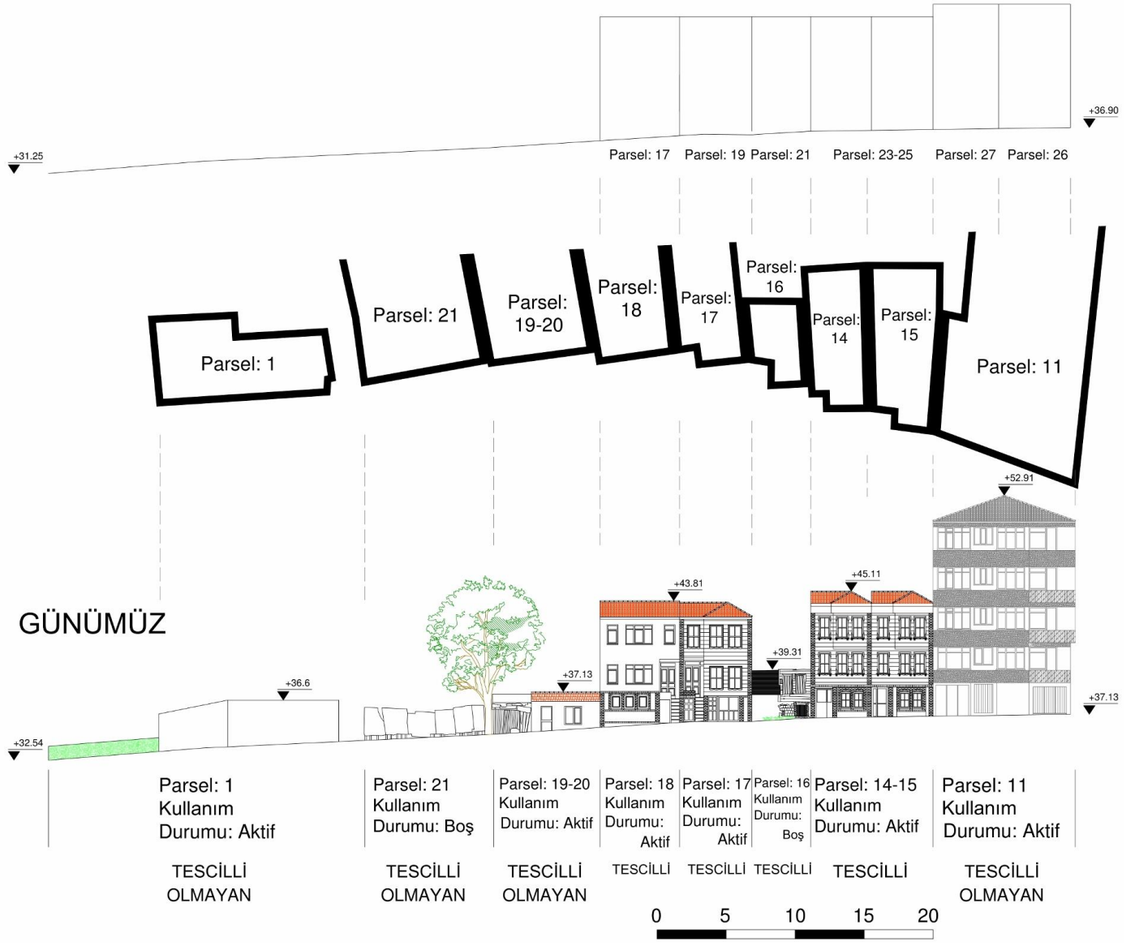

Parsel: 23-25 (Pervitich)

Parsel: 14-15

Parsel: 21 (Pervitich)

Parsel: 16

Parsel: 17 (Pervitich)

Parsel: 19

Tablo 4.16 2893 (436) Numaralı Ada Eğrikapı Caddesi Silüeti, 2017

Ayakta kalan SMÖ'lerin bir kısmında çatı örtüsü ve malzemesinde onarımlar sonucu değişiklikler meydana gelirken %53,65'lik 44 yapının onarım görmeyen yapılar olduğu anlaşılmaktadır (Şekil 4.12). Özgün kalan bu yapılar marsilya kiremit kaplı kırma ya da beşik çatı örtüsüne sahiptir (Tablo 4.17). Özgün yapıların 15'i bugün metruk durumdayken 29 yapı kullanılır durumdadır (Şekil 4.13).

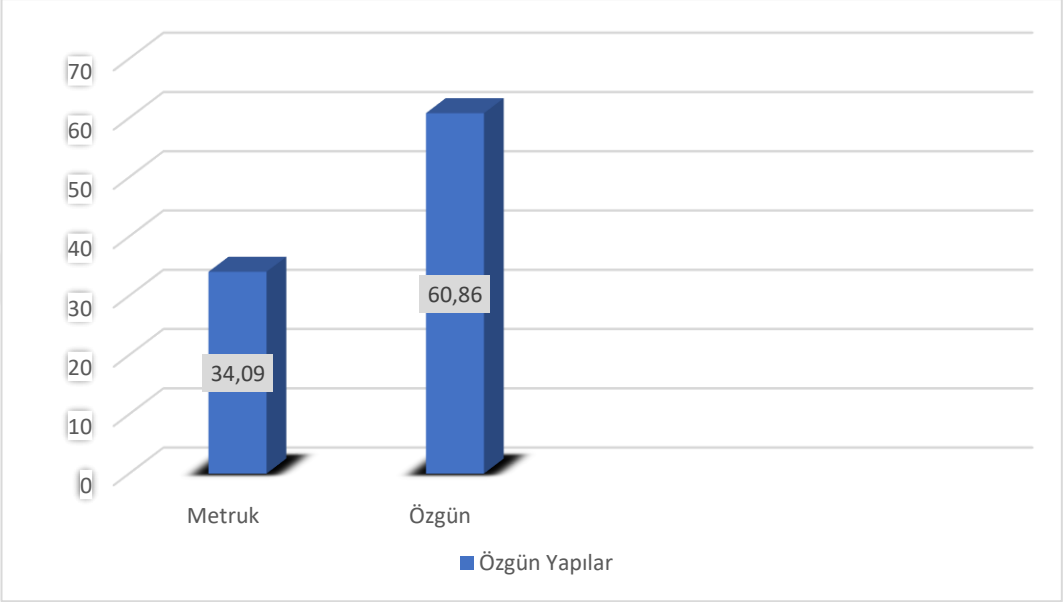

Tablo 4.17 Özgün Yapıların Yüzdelik Dağılımları, 2017

Şekil 4.12 2897 (437) Ada, 8 Numaralı Parsel, 2821 (426) Ada, 34 Numaralı Parsel

4.3. Kat Adedi ve İşlev

Pervititch haritalarında kat yoğunluğu 1-2 kat şeklindedir. Değişen konut dokusu sonucu bugün hemen hemen her adada kat sayılarında farklılıklar gözlemlenmektedir (Şekil 4.14).

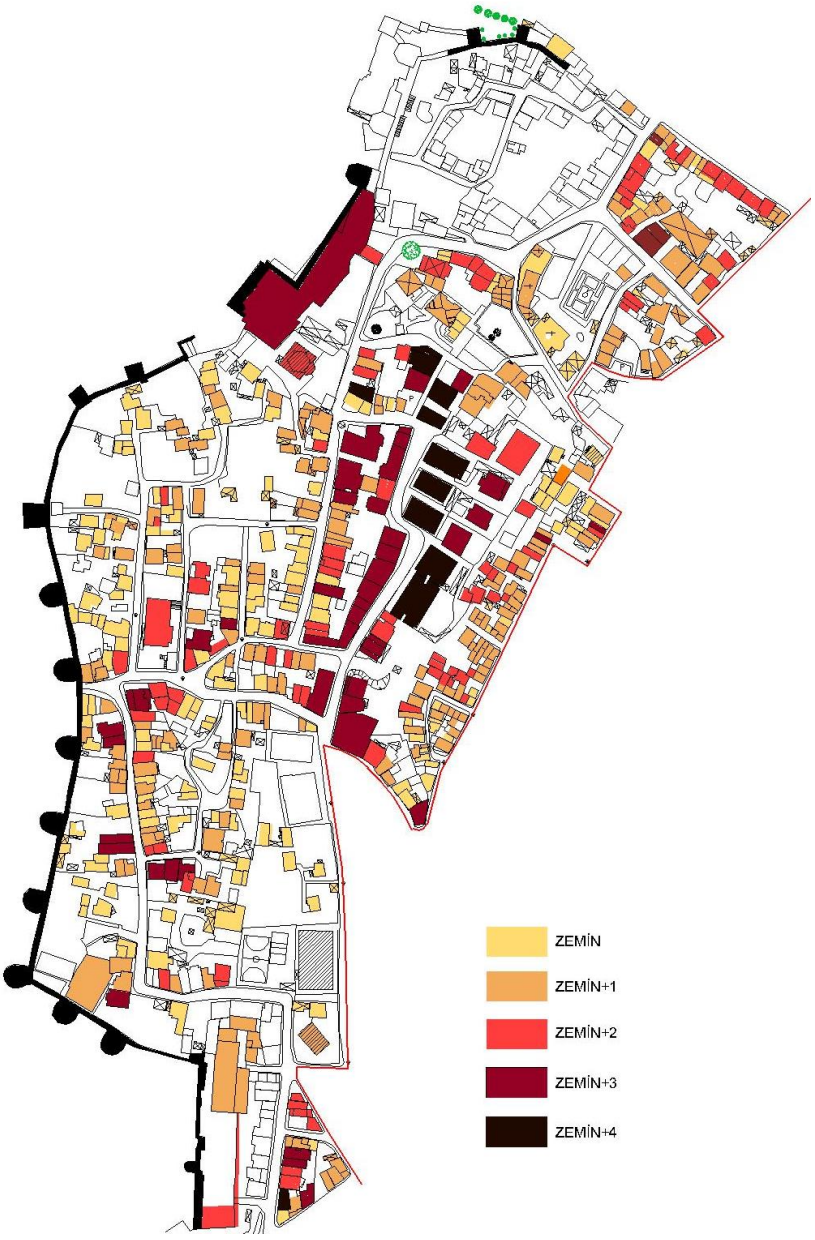

Şekil 4.13 Çalışma alanındaki kat adetlerinin durumları, 2018

Çalışma alanı genelinde hemen her yerde karşılaşılan zemin, zemin+1 kat yoğunluğu Dervişzade Sokağı'nda zemin+3, Çetik Pabuçlu Sokağı'nda zemin+4'e kadar çıkmaktadır. Artan kat adedi sokak silüetini bozmaktadır.

Bölgenin %29,71'ini meydana getiren zemin katlı yapılar çoğunluğu yeşil alanların ifraz edilerek yapılan yapılar olduğu anlaşılmaktadır. Zemin+1 katlı yapılardan oluşan %39,55'lik en büyük kısmı oluştururken 27 yapıdan meydana gelen %13,70'lik kısmı geleneksel yapı olarak tescillenmiştir. Ahşap konut yoğunluğu dışında az sayıda kagir yapının yer aldığı 2891 Ada Ebe Sokak Cephesi zamanla yerini zemin, zemin+1 katlı konutlara bırakmıştır (Tablo 4.18).

Zemin+2 katlı yapıların oluşturduğu 69 yapıdan %14.49'u olan 10 yapı tescilli yapı olarak tespit edilmiştir. Konut olanların dışında %11,59'u olan 8 yapıkonut+ticari olarak kullanılmaktadır.

Özellikle Çetik Pabuçlu Sokakta yer alıp günümüze ulaşmayan yapılar üzerine yapılan zemin+3 ve zemin+4 katlı yapılar gabari olarak kendi aralarında aykırı olmamakla birlikte bölgenin silüetini bozmaktadır. 47 adet zemin+3 ve 9 adet zemin+4 katlı yapılar tespit edilmiştir. Genel olarak çalışma alanı içerisindeki yapıların gabari bakımından özgün geleneksel gabarinin çok üstünde olduğu anlaşılmaktadır (Tablo 4.19).

AYVANSARAY MAHALLESİ
2891-2885 NUMARALI ADALAR
EBE SOKAK

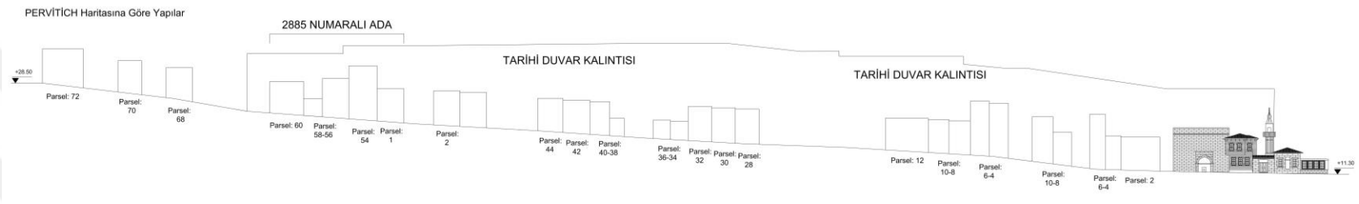

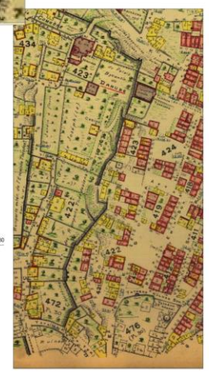

Parsel: 30-29

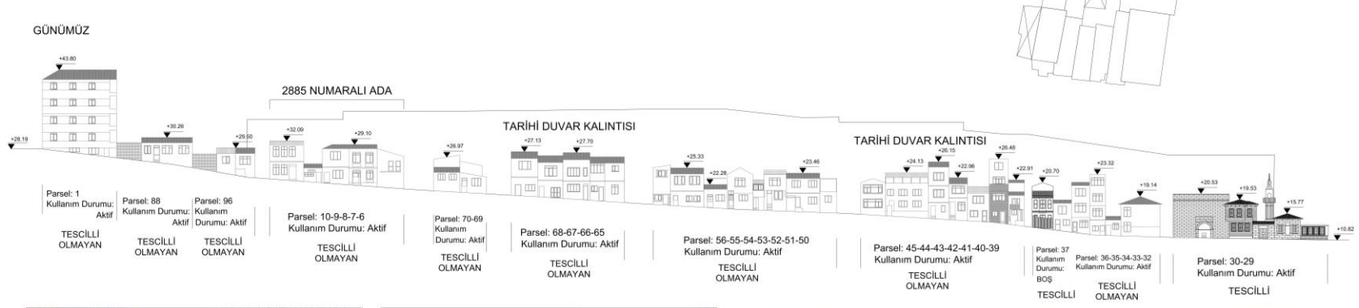

Parsel: 88

Parsel: 70-69

Parsel: 56-55-54-53

Parsel: 45-44-43-42-41-40-39

Tablo 4.18 2891 (422, 472) Numaralı Ada, Ebe Sokak Silüeti, 2017

AYVANSARAY MAHALLESİ
2891 NUMARALI ADALAR
ÇETİK PABUÇLU SOKAK

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

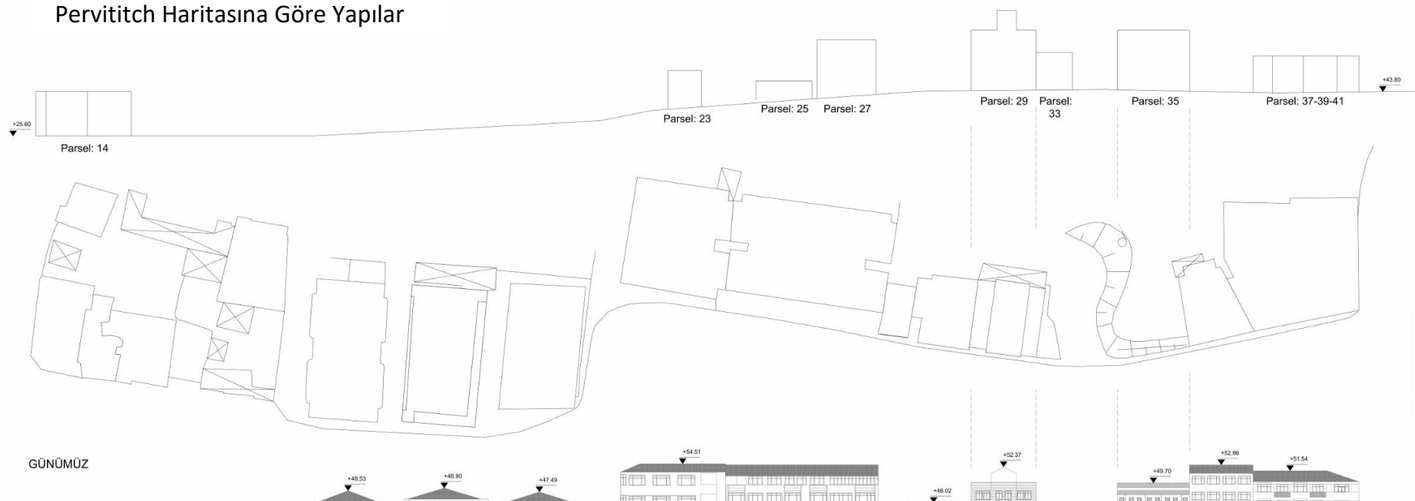

Parsel: 16

Parsel: 20-18

Parsel: 13-12

Parsel: 12

Parsel: 29
(Pervitich)

Parsel: 11

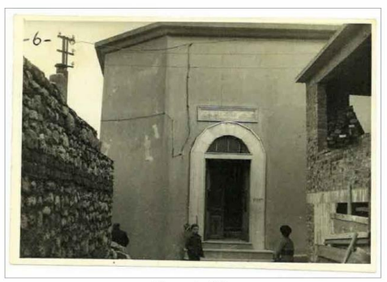
Parsel: 14
(Pervitich)

Parsel: 23

Parsel: 14 (Pervitich)

Parsel: 9

Tablo 4.19 2891 (422, 472) Numaralı Ada, Çeitk Pabuçlu Sokak Silüeti, 2017

İstanbul'un tarihsel dokusunu yansıtan bölgelerden biri olan Ayvansaray Mahallesi, Temel yapısını meydana getiren ahşap SMÖ'leri ve özgün sokak dokusu ile 20.yüzyıl'ın başlarına kadar varlığını sürdürmüştür. Pervititch haritalarının yapıldığı 20. yy. incelendiğinde, çalışma alanını tarihsel çevre bakımından inceleme olanağı bulunmuştur. Bu dönemde parselasyon tevhit ve ifraz sonucu değişmiş, yeşil alanların imara açılmasıyla kendiliğinden yeni yollar açılmıştır.

Yapıların malzeme değişikliği ile beraber kat adetleri artmış ve özellikle Eğrkiapı, Ayvansaray ve Şişhane Caddelerindeki ahşap doku yerini niteliksiz yığme ve betonarme yapılara bırakmıştır. Bu değişimden dolayı 20. yüzyılın başlarına kadar korunmuş olan tarihi çevrenin imar ve göç unsurları sonucu bugün özgünlüğünün büyük bir bölümünü kaybettiği görülmektedir.

Bugünkü güncel çevrenin Pervititch haritalarıyla mukayese edilmesiyle değişiklikler ortaya koyulmuştur. Çalışma alanında yer alan yapı adalarında yapılan analizlerle, İstanbul'da kaybedilmekte olan tarihi çevrelerin ve değişimin çalışma konusu üzerinden değerlendirilmesi bakımından sonuca ulaşılması olumlu bir durumdur. Ancak her ne kadar kendi içinde tarihsel niteliğinin devam ettiğini gösteren camii, kilise, çeşme, kalıntı gibi kültür varlıkları yer alsa da Ayvansaray, yine Haliç kıyısında yer alan komşu semtler Fener ve Balat ile kıyaslandığında bölge olarak tarihsel niteliğini sürdürme konusunda geride kalmış bir bölgedir. Tarihi çevrenin değişimini ve devamlılığını bir doküman olarak geleceğe aktarmak, yok olan kültür varlıkları için yapılması gerekli bir çalışmadır.

AYVANSARAY MAHALLESİ
2672-2867 NUMARALI ADA
AYVANSARAY CADDESİ

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

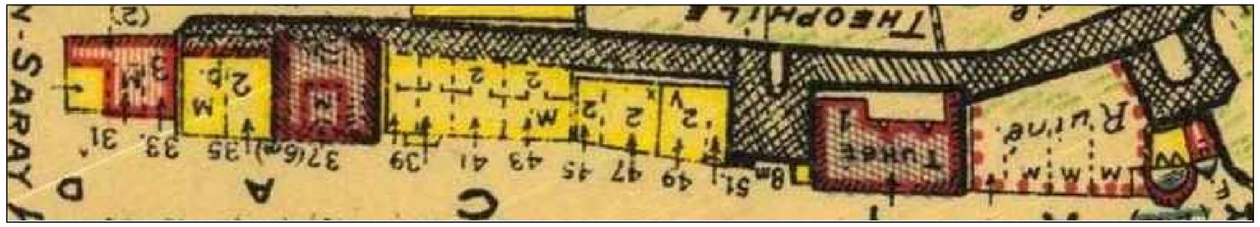

Parsel: 31-33-35 (Pervitich)

Parsel: 2

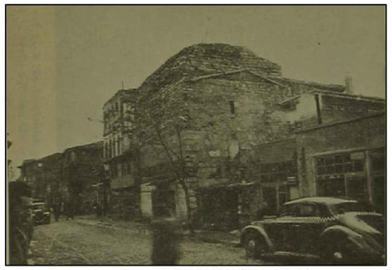

Parsel: 35-37-39 (Pervitich)

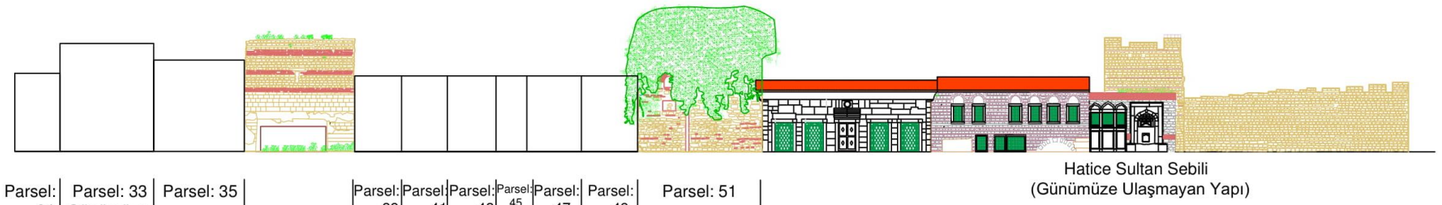

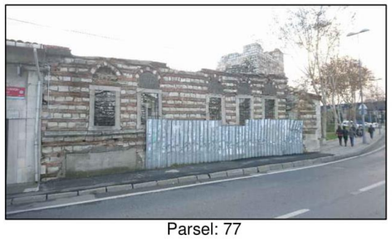

Parsel: 77

Parsel: 60 Parsel: 83

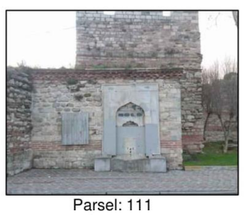

Parsel: 111

Tablo 4.20 2672 (446) Numaralı Ada, Ayvansaray Caddesi Silüeti, 2017

AYVANSARAY MAHALLESİ
2821 NUMARALI ADA
ÇEMBER SOKAK

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

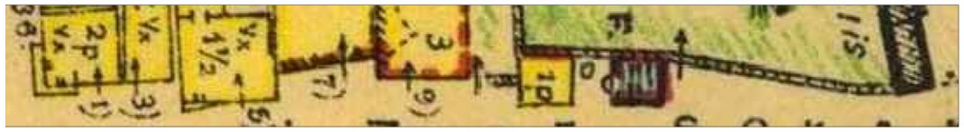

Parsel: 10 (Pervitich)

Parsel: 5 (Pervitich) Parsel: 7 (Pervitich)

Parsel: 24

Parsel: 9 (Pervitich)

Parsel: 22

Parsel: 24

Parsel: 23

Parsel: 10 (Şatır Hasan Ağa Çeşmesi)

Parsel: 21

0 5 10 15 20

Tablo 4.21 2821 (426) Numaralı Ada, Çember Sokak Silüeti, 2017

AYVANSARAY MAHALLESİ
2873 NOLU ADA
AYVANSARAY KÜLHANI SOKAK

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

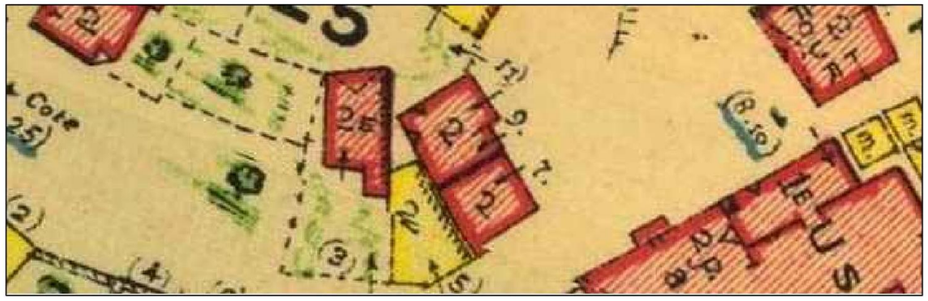

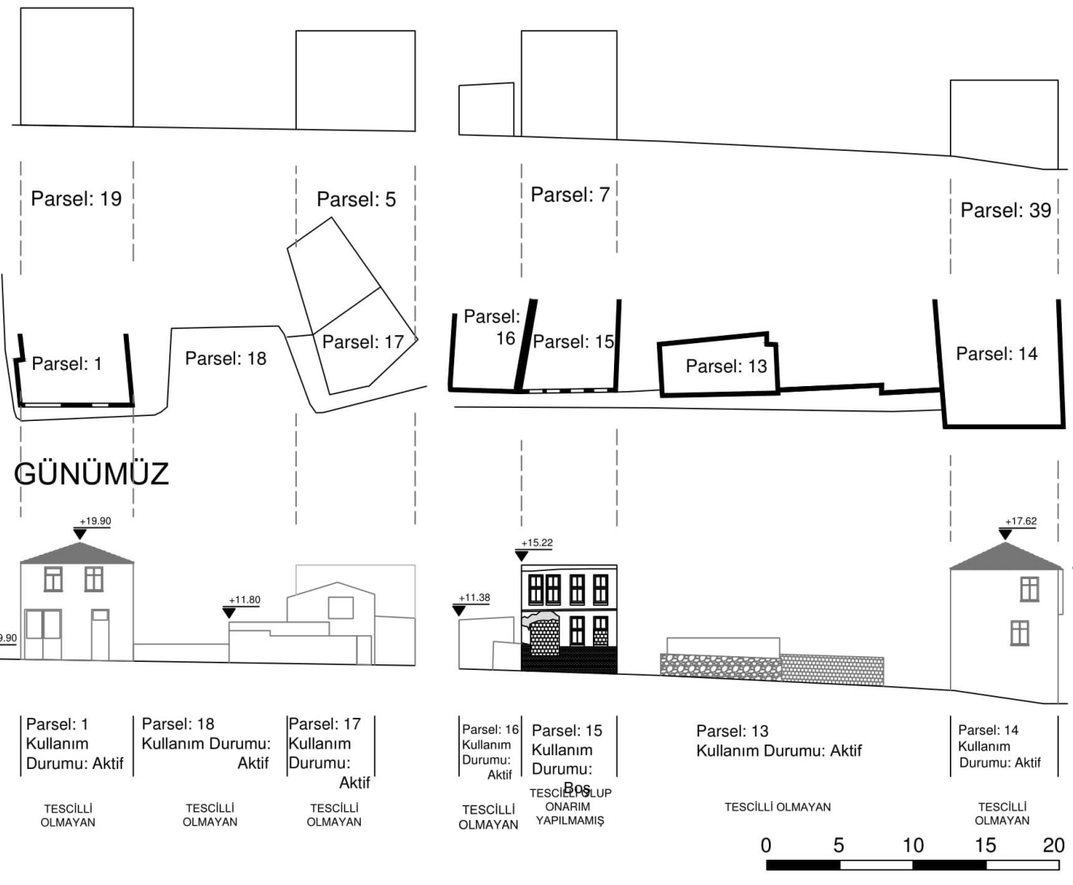

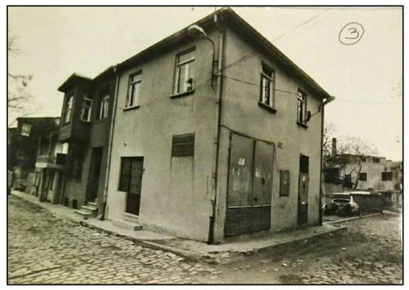

Parsel: 19 (Pervitich)

Parsel: 1

Parsel: 5 (Pervitich)

Parsel: 17

Parsel: 7

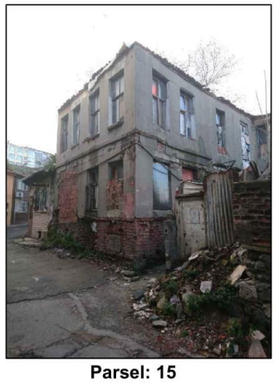

Parsel: 15

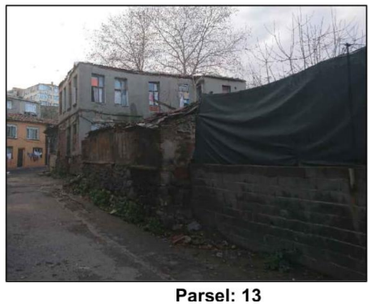

Parsel: 13

Tablo 4.22 2873 (425) Numaralı Ada, Ayvansaray Külhanı Sokak Silüeti, 2017

AYVANSARAY MAHALLESİ
2867 NUMARALI ADA
DERVİŞZADE SOKAK

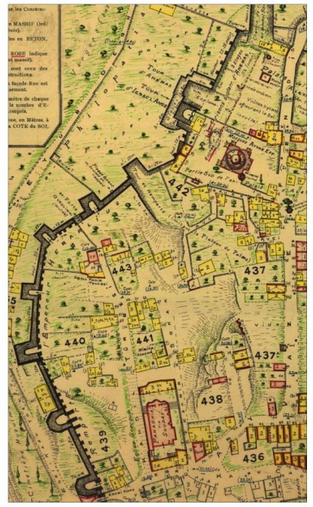

Parsel: 50

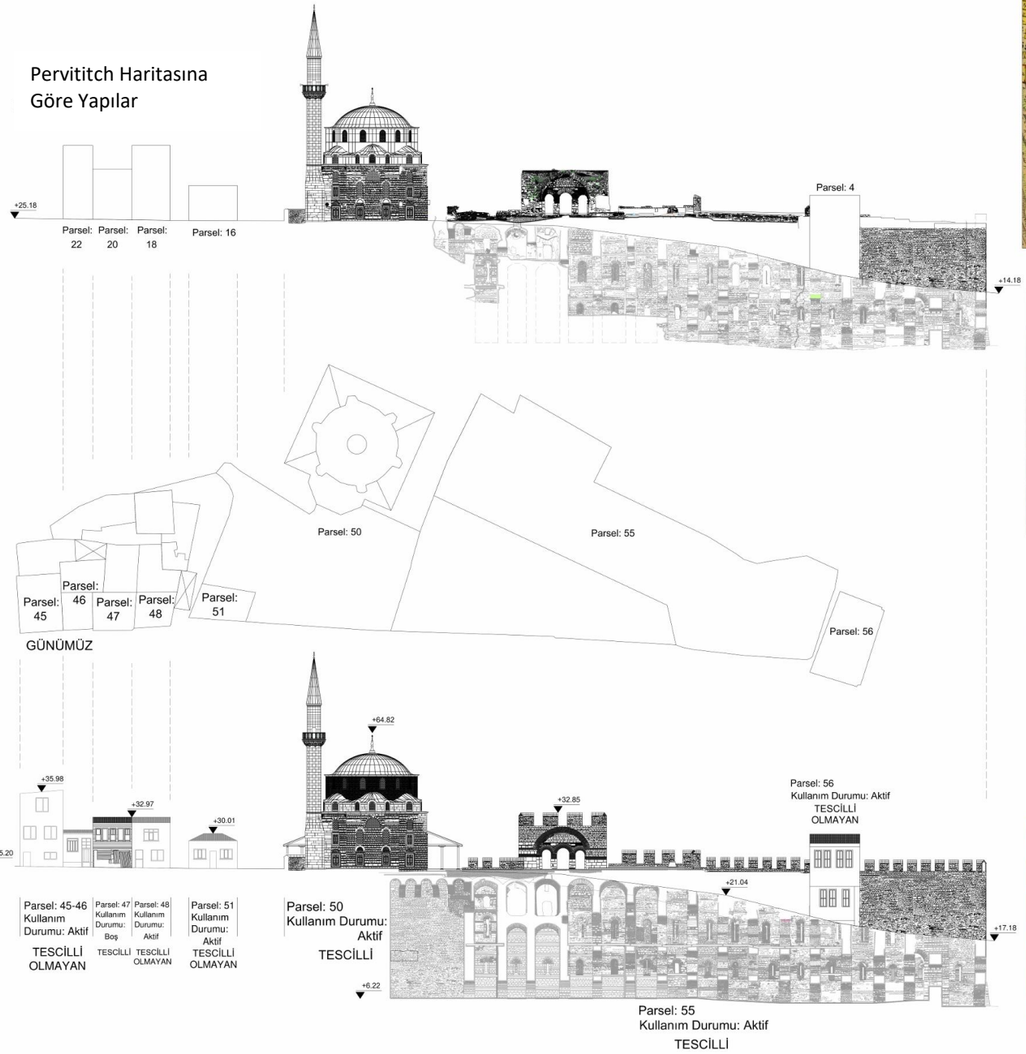

Parsel: 45-46-47-48

Parsel: 18

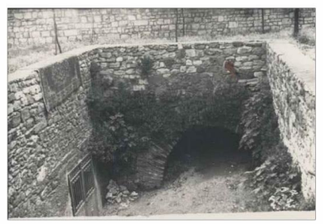

Parsel: 55

0 5 10 15 20

Tablo 4.23 2867 (439, 440, 443, 442, 444, 446) Numaralı Ada, Ayvansaray Külhanı Sokak Silüeti, 2017

AYVANSARAY MAHALLESİ
2701 NUMARALI ADA
ŞİŞHANE CADDESİ

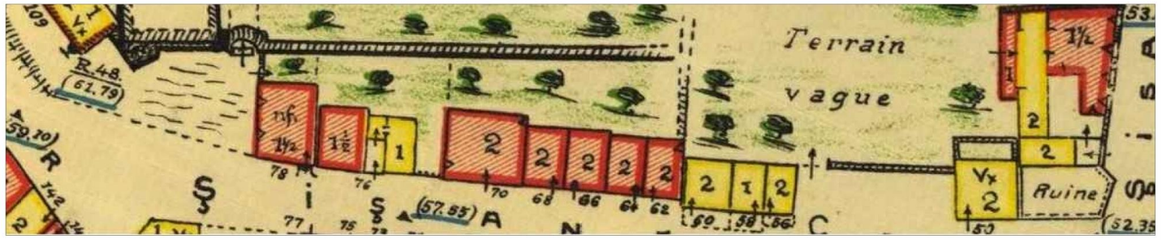

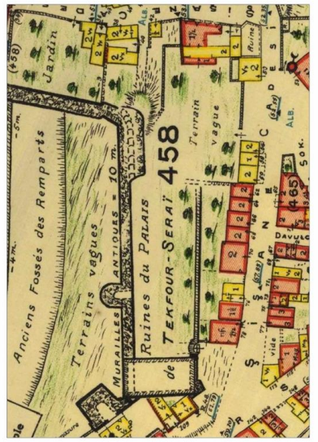

Parsel: 29

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

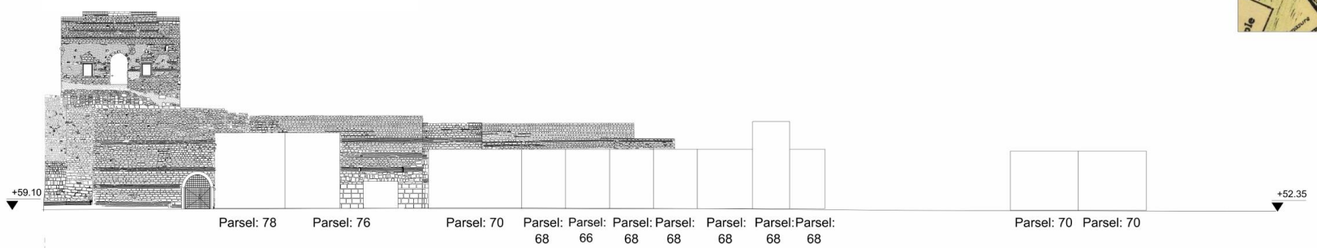

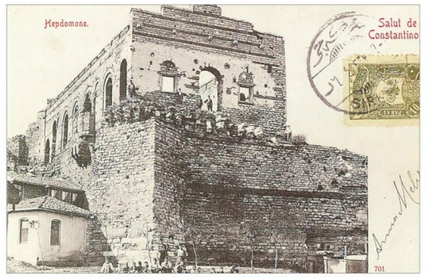

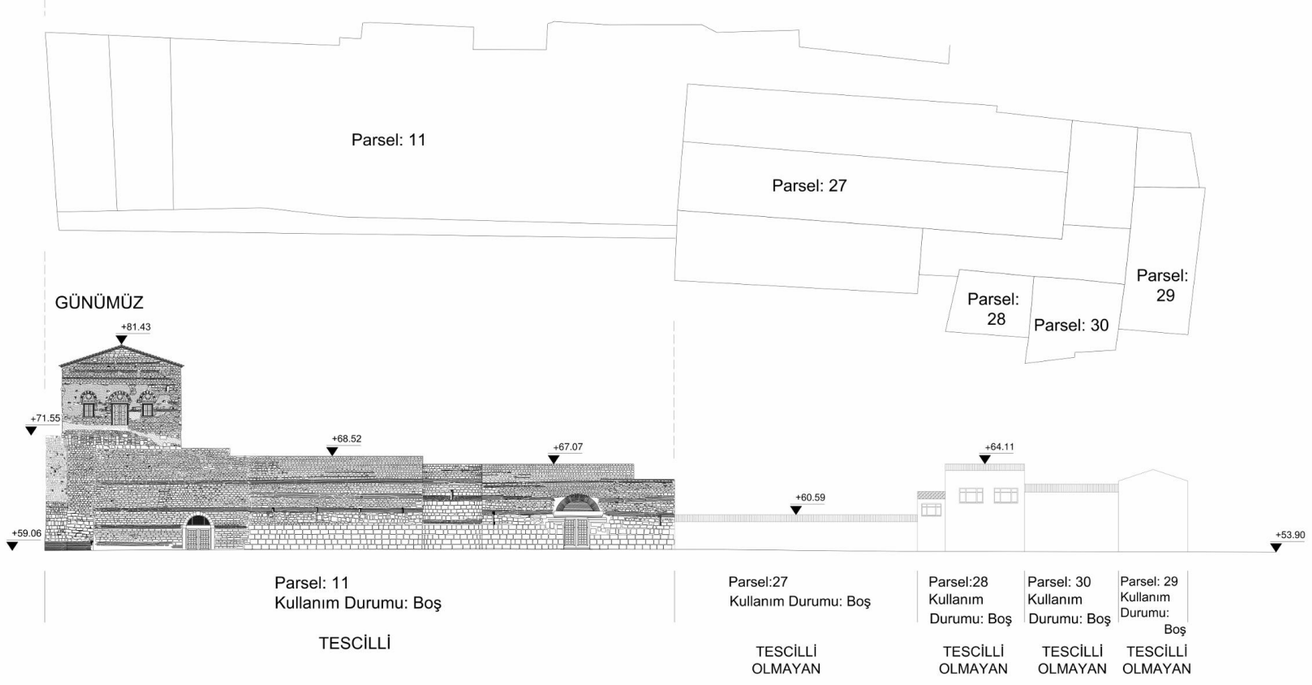

Parsel: 11

Parsel: 28 Parsel: 30 Parsel: 29

Tablo 4.24 2701 (458) Numaralı Ada, Şişhane Caddesi Silüeti, 2017

AYVANSARAY MAHALLESİ
2702 NUMARALI ADA
ŞİŞHANE CADDESİ

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

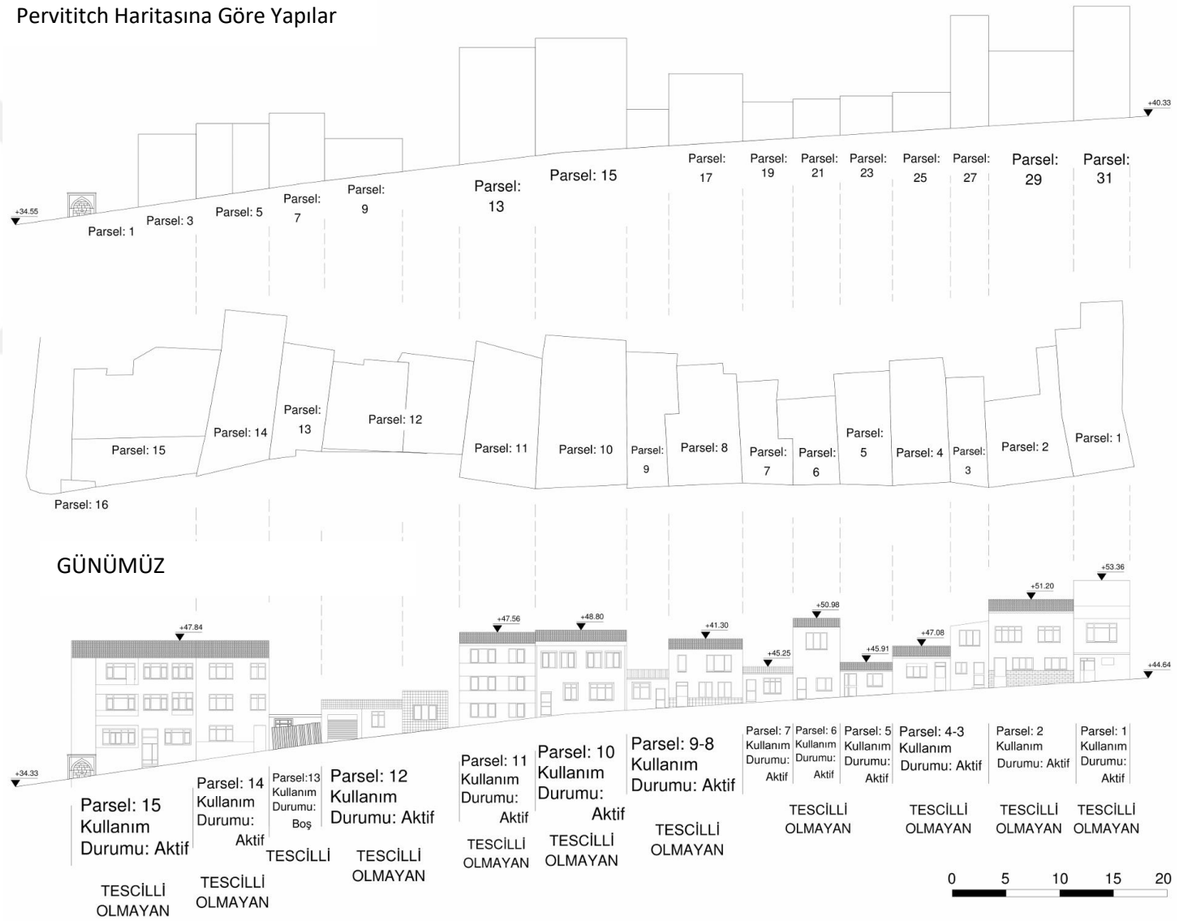

Parsel: 1

Parsel: 4-3

Parsel: 3-5-7-9 (Pervitich)

Parsel: 8-7-6-5

Parsel: 3-5 (Pervitich)

Parsel: 16-15-14

Parsel: 7-9 (Pervitich)

Parsel: 13-12

Tablo 4.25 2702 (471) Numaralı Ada, Şişhane Caddesi Silüeti, 2017

AYVANSARAY MAHALLESİ
2893 NUMARALI ADA
DERVİŞZADE SOKAK

Pervititch Haritasına Göre Yapılar

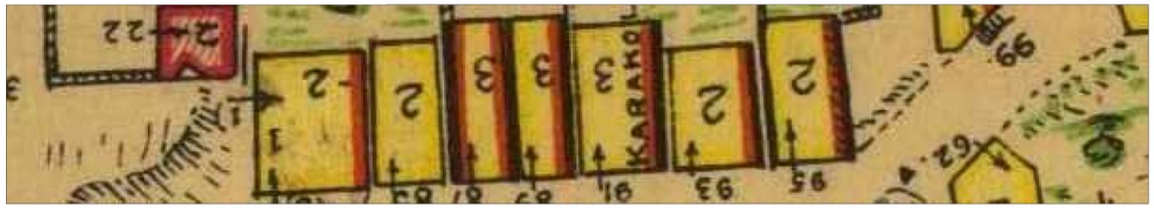

Parsel: 87
(Pervitich)

Parsel: 7

Parsel: 85

Parsel: 8
(Pervitich)

Parsel: 89
(Pervitich)

Parsel: 6

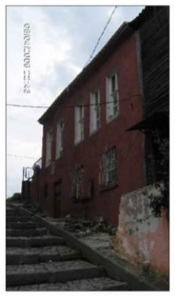
Parsel: 83
(Pervitich)

Parsel: 9

Parsel: 91
(Pervitich)

Parsel: 5

Tablo 4.26 2893 (436) Numaralı Ada, Eğrikapı Caddesi Silüeti, 2017

AYVANSARAY MAHALLESİ
2895 NUMARALI ADA
EĞRİKAPI CADDESİ

PERVİTİCH Haritasına Göre Yapılar

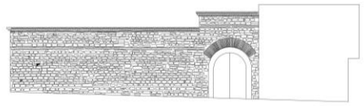

Parsel: 11

Parsel: 1
(Pervitich)

Parsel: 1

Parsel: 11
(Pervitich)

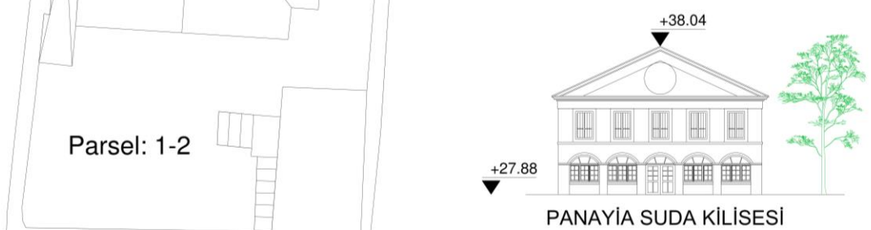

PANAYİA SUDA KİLİSESİ

Parsel: 1-2

GÜNÜMÜZ

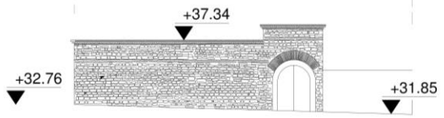

Parsel: 1-2
Kullanım Durumu:Aktif

TESCİLLİ

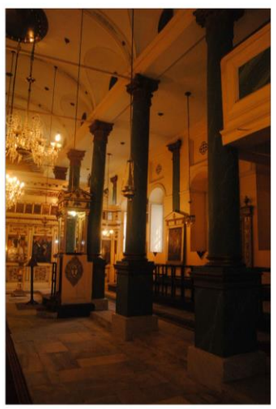

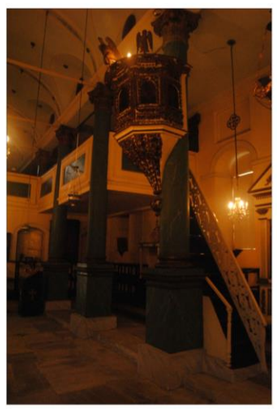

Tablo 4.27 2895 (441) Numaralı Ada, Eğrikapı Caddesi Silüeti, 2017

KAYNAKÇA

Ahunbay, Z. ve Ahunbay, M. (1994) "*Sur Onarımları*". Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Cilt 7, s.79, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.

Ahunbay, Z., Dinçer İ. ve Şahin Ç. (2016) "*Neoliberal kent Politikaları ve Fener-Balat-Ayvansaray Bir Koruma Mücadelesinin Öyküsü*". İstanbul: Türkiye İş Bankası Yayınları.

Bakanlar Kurulu Kararı. (2006) Resmi Gazete (Sayı: 10299) Erişim: http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2006/04/20060422-5.htm (Erişim Tarihi: Temmuz 2018)

Clavijo, R. G. (2017). Timur Devrinde Kadis'ten Semerkand'a Seyahat. İstanbul: Köprü Yayınları.

Çelik, G. B. (2011). *İstanbul'daki Bizans Sarayı*. İstanbul: İstanbul Arkeoloji Müzeleri.

Çiçek, A., (2014). "Ayvansaray'da Üç Yapı". Uluslararası İstanbul Tarihi Yarımada Sempozyumu, 2013, Yıldız Teknik Üniversitesi İstanbul Tarihi Yarımada Uygulama ve Araştırma Merkezi, İstanbul Mayıs 2014, s.153-157

Dark, K., Özgümüş, F., (2004). *Constantinople Archeology of a Byzantine Megapolis.* Oxford: Oxbow Books.

Deleon, J., (1999). *Balat ve Çevresi (İstanbul'un Fethi ve Haliç Semtleri).* İstanbul: Remzi Kitapevi.

Deniz, Ö. E., (2007). *19. Yüzyılın İkinci Yarısı ve 20.Yüzyıl Başındaki Yangınlar Sonrası Galata'da Kentsel Dokunun Değişimi ve Korunmuşluk Durumunun İncelenmnesi.,* İstanbul Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi.

Dirimtekin, F., (1956). *Fetihten Önce Haliç Surları.* İstanbul: İstanbul Matbaası.

Ebersolt, J., (1996). *Bizans İstanbul'u ve Doğu Seyyahları.* İstanbul: Pera Turzim.

Ekicigil, R., (1982). "Ayvansaray". İstanbul Kültür Sanat Ansiklopedisi. İstanbul: Tercüman Yayınları, Cilt 1, s.920-922

Eyice, S. (1987). "İstanbul'da İhmal Edilmiş Tarihi Bir Semt Ayvansaray". *TAÇ Dergisi,* s. 33.

Eyice, S. (1988). "*Ayvansaray",* İslam Ansiklopedisi, Cilt 4, s.289, İstanbul: Türk Diyanet Vakfı

Eyica, S. (1993). "*Adilşah Sultan Camii*". Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Cilt 1, s.84-85, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları

Eyice, S. (1993). "*Ayvansaray*". Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Cilt:1, s.491-492, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları

Eyice, S. (1993). "*Blahernai Kilisesi*". Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Cilt:2, s.262-263, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları

Eyice, S. (1993). "*Tekfur Sarayı*". Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Cilt:6, s.233, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları

Eyice, S. (2015). *Eski İstanbul'dan Notlar.* İstanbul: Küre Yayınları.

Eyice, S. (2017). *Yabancıların Gözüyle Bizans İstanbul'u.* İstanbul: Yeditepe Yayınları.

Freely, J. & Çakmak, A. S. (2005). *İstanbul'un Bizans Anıtları.* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Göksoy, H. A. (2003). *Haliç Kıyısında Kayıp Bir Şehir: Blaherna ya da Ayvansaray.* İstanbul, Ege Yayınları.

Günay, R. (2014). *İstanbul'un Kaybolan Ahşap Konutları.* İstanbul: Yapı Endüstri Merkezi Yayınları.

Gür, A. (2014). "Haçlıların İstanbul'u Fethi". *#tarih 7,* s.32

Hafız, A. H. (1987). *Hadikatü'l Cevami.* İstanbul: Tercüman Aile ve Kültür Kitaplığı Yayınları.

İstanbul'un Kaybolan Kültür Varlıkları Suriçi(Fatih) Camiileri ve Mescidleri -I-, (2014). "*Ayvansaray Mescidi*". İstanbul: Dörtbudak Yayınları, s.213.

Kahraman, S. A. & Dağlı, Y. (2003). *Günümüz Türkçesiyle Evliya Çelebi Seyahatnamesi: İstanbul.* İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Karaca, Z. (1993). "*Panayia Blahernai Kilisesi*". Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi. İstanbul: Kültür Bakanlığı-Tarih Vakfı, Cilt:6, s.209

Karaca, Z. (1994). "*Panayia Suda Kilisesi*". Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi. İstanbul: Kültür Bakanlığı-Tarih Vakfı, Cilt:6, s.215

Kos, K. (2017). *İstanbul Şehir Tarihi ve Mimarisi.* İstanbul: T.C. Kültür Varlığı Yayınları.

Körüoğlu, G. (2006). *İstanbul Bizans İmparatorluk Sarayları.* İstanbul, Osmanlı Bankası

Arşiv ve Araştırma Merkezi.

Kuban, D. (1996). *İstanbul Bir Kent Tarihi Bizantion, Konstantinopolis, İstanbul.* Ankara: Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı.

Kuban, D. (2016). *Osmanlı Mimarisi.* İstanbul: YEM Yayınları.

Milligen, A. V. (1912). *Byzantine Churches in Constantinople.* London: Macmillan and Co.

Milligen, A. V. (1912). *Byzantine Constantinople, The Walls of the City.* London: Macmillan and Co, Limited.

Özmutlu, G. (2016). "IV. Mehmed'in Kızı Hatice Sultan'ın İstanbul'daki Mülkleri ve Vakıfları", IV.Uluslararası Osmanlı İstanbul'u Sempozyumu, 20-22 Mayıs 2016, İstanbul 29 Mayıs Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2016, s.685-706

Özbilge, A. F. (2005). *Fener, Balat, Ayvansaray.* İstanbul: E Yayınları.

Sakarya, M. R. (1973). *Ayvansaray Tarihi.* İstanbul

Sav, M. (2011). "Tarihsel Süreçte İstanbul/Ayvansaray'daki Toklu İbrahim Dede Mescidi". *Vakıflar Dergisi 36*, s.105-106-107.

Sav, M. & Kara, Ö. F. (2016). "Ayvansaray'daki İvaz Efendi Camisi'nde Yürütülen Son Restorasyon Çalışmaları". *Restorasyon Yıllığı Dergisi 12,* s. 26.

Schlumlerger, G. (1879). *Kişisel Arşivlerde İstanbul Belleği.* İstanbul: Taha Toros Arşiv.

Sümertaş, F. M. (2016) "Dr. Aleksandros G. Paspatis'ten Dersaadet Rum Cemiyet-i Edebiyesi'ne İstanbul'un Kara Surları Üzerine Bir Çalışma". *Toplumsal Tarih Dergisi* 272: 42-50.

Tanman, M. (1994). *Emir Buhari Tekkesi*. Dünden Bugüne İstanbul Ansiklopedisi, Cilt:3,

s.165, İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları

Tarfur, P. (1926). *Travels and Adventures.* London: Broadway Travellers.

Yıpranan Tarihi ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun. (2005) Resmi Gazete (Sayı: 5366) Erişim: http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2005/07/20050705-1.htm (Erişim Tarihi: Temmuz 2018)

Wiener. M. (2001). *İstanbul'un Tarihsel Topografyası.* Yapı Kredi Yayınları.

İnternet Adresleri:

http://www.dunyabizim.com/gezi-mekan/3699/cesmesi-duruyor-camisi-nerede

Erişim tarihi: Mayıs 2018
http://www.tas-istanbul.com/portfolio-view/ayvansaray-kazasker-ivaz-efendi-camii/
Erişim tarihi: Mayıs 2017
http://ozhanozturk.com/2017/09/01/ayvansaray/ Erişim tarihi: Aralık 2017
http://www.haberturk.com/gundem/haber/867405-hz-muhammedin-sut-kardesi-istanbulda-yatiyor Erişim tarihi: Mayıs 2018
http://www.filozof.net/Turkce/tarihi-eserler-e/12364-emir-buhari-tekkesi-nerede-tarihcesi-mimari-ozellikleri-hakkinda-bilgi.html Erişim tarihi: Nisan 2017
http://www.serbestiyet.com/yazarlar/ihsan-bilgin/sur-bostan-kopru-132060
Erişim tarihi: Kasım 2018
http://www.fatih.bel.tr/icerik/1150/emir-buhari-tekkesi/ Erişim tarihi: Mart 2017
http://www.evliyalar.net/hz-muhammed-el-ensari-r-a/ Erişim tarihi: Şubat 2017
http://www.haber7.com/guncel/haber/332513-fatihte-45-mahalle-tarih-oldu
Erişim tarihi: Mart 2017
http://v3.arkitera.com/p235-ayvansaray-kentsel-yenileme-projesi.html?year=&aID=1778 Erişim tarihi: Mart 2017
http://www.haritamap.com/mahalle/ayvansaray-14453
Erişim tarihi: Şubat 2017
http://www.tas-istanbul.com/portfolio-view/ayvansaray-hatice-sultan-sibyan-mektebi
Erişim tarihi: Nisan 2017
http://www.suvakfi.org.tr/cesme/ayvansaray-mektebi-cesmesi-h-1123-m-1711/1414/
Erişim tarihi: Mart 2017
http://www.suvakfi.org.tr/cesme/iskender-bey-cesmesi-h-975-m-1567/1408
Erişim tarihi: Mart 2017
https://megaprojeleristanbul.com/#ayvansaray-kentsel-yenileme-projesi
Erişim tarihi: Ağustos 2018
http://t24.com.tr/haber/ayvansarayda-tarihi-yapi-yikildi-yenileme-kurulu-gormedik-dedi,234769 Erişim tarihi: Ağustos 2018
http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/turkiye/43461/Fener_Balat_ta_acele_kamulastirma_durduruldu.html Erişim tarihi: Ağustos 2018
http://www.yapi.com.tr/haberler/fener-balat-ayvansaray-projesi-iptal_118728.html
Erişim tarihi: Ağustos 2018

EKLER

EK A-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Ayvansaray Caddesi		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2867	**Parsel No:** 75
ÇEŞME	**Anıt Türü:** Su Yapıları	**Yaptıran:** Hatice Turhan Sultan	
	Yapım Tarihi: 18.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B [X]	B	B
	C KÖTÜ	C	C [X]	C [X]

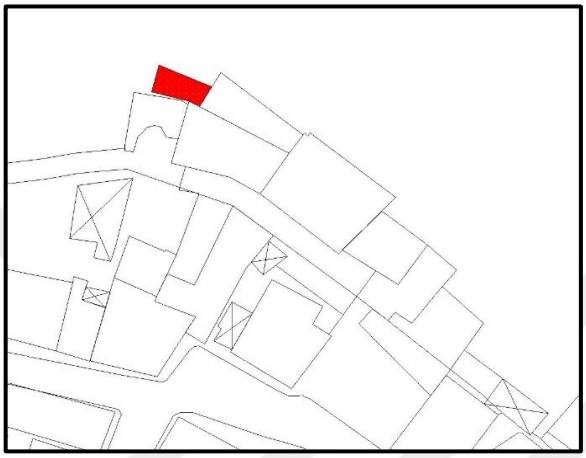

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme [ ] Ahşap Karkas [ ] Kagir Yığma (Tuğla) [ ] Diğer [ ] Kagir Yığma (Taş+Tuğla) [X]	**Örtü Türü**	Teras [ ] Düz [X] Kırma [ ] Kubbe [ ] Beşik [ ]
MEVCUT DURUMU Özgün [X] Biraz Değişmiş [ ] Büyük Ölçüde Değişmiş [ ] Yeniden Yapım [ ]		**Örtü Mazleme**	Kiremit [ ] Şıngıl [ ] Sac [ ] Eternit [ ] Taş [ ] Toprak [ ] Beton [X] Diğer [ ]

K.K.KARARLARI

İ.Y.A.K.T.V.K.B.K.'nın 01.06.2010 tarihli ve 1604 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir.

AYRINTILI ANLATIM

IV.Mehmed'in kızı Hatice Turhan Sultan tarafından dönemin hassa mimarı Bekir Ağaya yaptırılmıştır. Bu yapıların Hatice Sultan'ın yaşamının büyük bölümünü geçirdiği Ayvansaray Sahil Sarayına yakın olmasından dolayı yapıldığı düşünülmektedir .

Hicri 1123(1711) tarihli dikdörtgen planlı çeşmenin 1989 yılındaki yol çalışmaları sırasında gördüğü onarımla bugünkü görünümünü kazanmıştır. Ön yüzü tamamen mermer olan klasik üsluplu bir çeşmedir. Sivri kemerli nişinin üstünde 10 satırlık kitabesi bulunmaktadır. Üstünde ise özgün olmayan çimento harçlı 2 sıra tuğla kirpi saçak yer almaktadır

yükseklik, mimari ve tarihi çevreye uyumu açısından gözden geçirilmesine karar verildi" denilmektedir.

İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 01.06.2010 gün ve 1604 sayılı kararında; "…*İstanbul İli, Fatih İlçesi,Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 2672-2867-2868-2869 adaları kapsayan Ayvansaray Yenileme Alanı Avan Projesinin uygun olduğuna, bodrum kat analizlerinin belge olarak kabulüne, tescilli yapılara ilişkin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri ile tescilsiz yapılara ilişkin uygulama projelerinin belediyesi kanalı ile Kurulumuza iletilmesine karar verildi."* denilmektedir.

İstanbul II Numaralı Yenileme Alanları Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 16.08.2012 gün ve 67 sayılı kararında; "…*İstanbul İli, Fatih İlçesi,Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 2672-2867-2868-2869 adaları içeren Yenileme Alanı Avan Proje Tadilatının uygun olduğuna; bu proje ve çerçevesinde önerilen siluetin, uygumla projesi esnasında, İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 01.06.2010 gün 1604 sayılı kararıyla onaylanmış olan Avan Projedeki Siluete yaklaştıracak biçimde araştırılarak hazırlanmasına karar verildi."* denilmektedir.

Alandaki Kültür Varlığı Tescilli yapılar;

- **2867 ada;** 62, 63, 65, 6-67, 74, 75, 83, 77-111
- **2868 ada;** 1,3,4,7,8,9
- **2869 ada;** 2,4,5,6,10

Söz konusu adalarda tescilli yapılara ilişkin alınan kararlar;

2867 ADA

Parsel 62;

İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 09.11.1988 gün ve 693 sayılı kararı ile kültür varlığı olarak tescil edilmiş olup yapıya ilişkin iletilmiş rölöve, restitüsyon, restorasyon projesi bulunmamaktadır. Yerinde yapılan incelemede, yapının halen yerinde olduğu, herhangi bir aykırı müdahaleye uğramadığı görülmüştür.

Parsel 63;

İstanbul II Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 09.11.1988 gün ve 693 sayılı kararı ile kültür varlığı olarak tescil edilmiş, Kurulumuzun 16.08.2012 gün ve 59 sayılı kararıyla koruma grubu II olarak belirlenmiş olup Kurulumuzun 12.02.2013 gün ve 217 sayılı kararıyla rölöve, restitüsyon ve restorasyon projeleri onaylanmış olup yapının belgelenerek sökülebilmesinin uygun bulunduğuna, belgeleme neticesinin Kurulumuza iletilmesine, kullanabilecek durumda olan elemanların ayıklanarak rekonstrüksiyon sırasında kullanılmasına karar verilmiştir.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul II Numaralı Yenileme Alanları
Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

Tarih	Sayı
17 Ekim 2014	1890

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Ayvansaray Caddesi			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2867	**Parsel No:** 111	
SIBYAN MEKTEBİ	**Anıt Türü: Eğitim Yapıları**		**Yaptıran:** Hatice Turhan Sultan		
	Yapım Tarihi: 18.yy		**Mülkiyet:** Vakıf		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar A	Üst Yapı A	Dış Yapı A	
	B ORTA	Taşıyıcı Elemanlar B	Üst Yapı B	Dış Yapı B	
	C KÖTÜ	Taşıyıcı Elemanlar X	Üst Yapı X	Dış Yapı X	

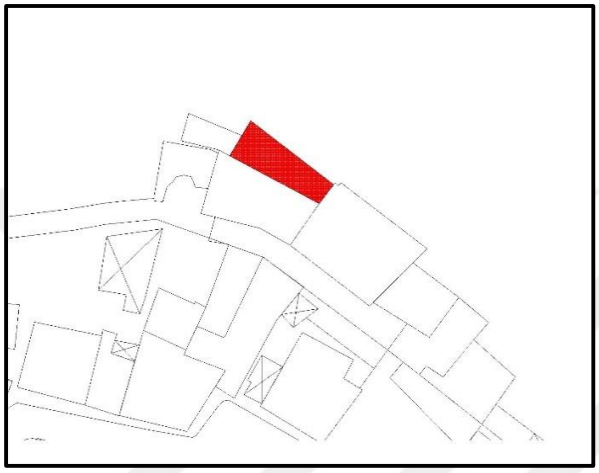

Malzeme ve Yapım Tekniği			**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas ☐		Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐	
Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik X	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) X				

MEVCUT DURUMU	**Örtü Mazleme**	
Özgün X Biraz Değişmiş ☐	Kiremit ☐ Şıngıl ☐ Sac ☐	
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐	Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐	
Yeniden Yapım ☐	Beton ☐ Diğer X	

K.K.KARARLARI

İ.Y.A.K.T.V.K.B.K.'nın 01.06.2010 tarihli ve 1604 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir.

EK A-3

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Ayvansaray Caddesi, No:111			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2867	**Parsel No:** 83	
TÜRBE	**Anıt Türü:** Dini yapı		**Yaptıran:** 2.Mahmut		
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Vakıf		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar X	Üst Yapı X	Dış Yapı X	
	B ORTA	Taşıyıcı Elemanlar B	Üst Yapı B	Dış Yapı B	
	C KÖTÜ	Taşıyıcı Elemanlar C	Üst Yapı C	Dış Yapı C	

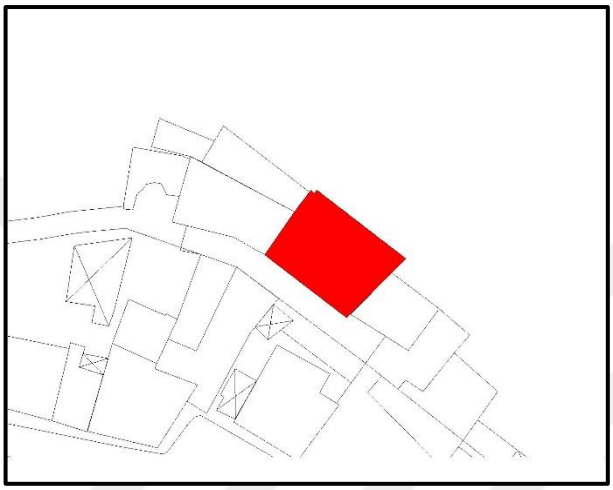

Malzeme ve Yapım Tekniği			**Örtü Türü**		
	Betonarme	Ahşap Karkas		Teras	Düz Kırma
	Kagir Yığma (Tuğla)	Diğer		Kubbe	Beşik X
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla) X				

MEVCUT DURUMU			**Örtü Mazleme**			
Özgün	Biraz Değişmiş X			Kiremit X	Şıngıl	Sac
Büyük Ölçüde Değişmiş				Eternit	Taş	Toprak
Yeniden Yapım	Metruk			Beton	Diğer	

K.K.KARARLARI

İ.Y.A.K.T.V.K.B.K.'nın 01.06.2010 tarihli ve 1604 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir.

EK B-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Ayvansaray Kuyusu Sokak, No:1		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2821	**Parsel No:** 3
ÇEŞME	**Anıt Türü:** Su Yapıları	**Yaptıran:** İskender Bey Çeşmesi	
	Yapım Tarihi: 16.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

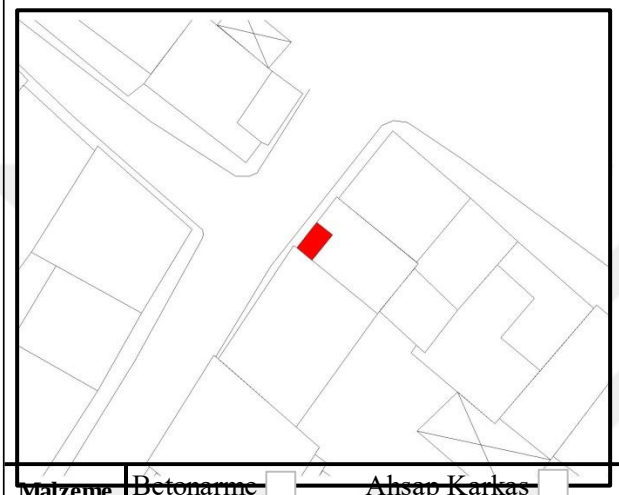

Malzeme ve Yapım Tekniği	~~Betonarme~~ ☐ ~~Ahşap Karkas~~ ☐ Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer X Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik X
MEVCUT DURUMU Özgün X Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.06.2008 tarihli 238 sayılı kararında bugün Ayvansaray Kuyusu ve Çember sokak arasında kalan 2821 numaralı yapı adasında 10 tescilli parsel olduğu bilgisi verilmektedir.

AYRINTILI ANLATIM

Yapılış tarihi 1590-1591 yılıdır. Kesme taştan klasik tarzdaki bu çeşme, kemerin altındaki kitabesi çalınmış, musluğu koparılmış harabe vaziyettedir . Çeşme zemin+1 katlı betonarme bir yapı olan 4 numaralı parselin altında bulunmaktadır.

EK B-1a (B-2a, B-3a, B-4a)

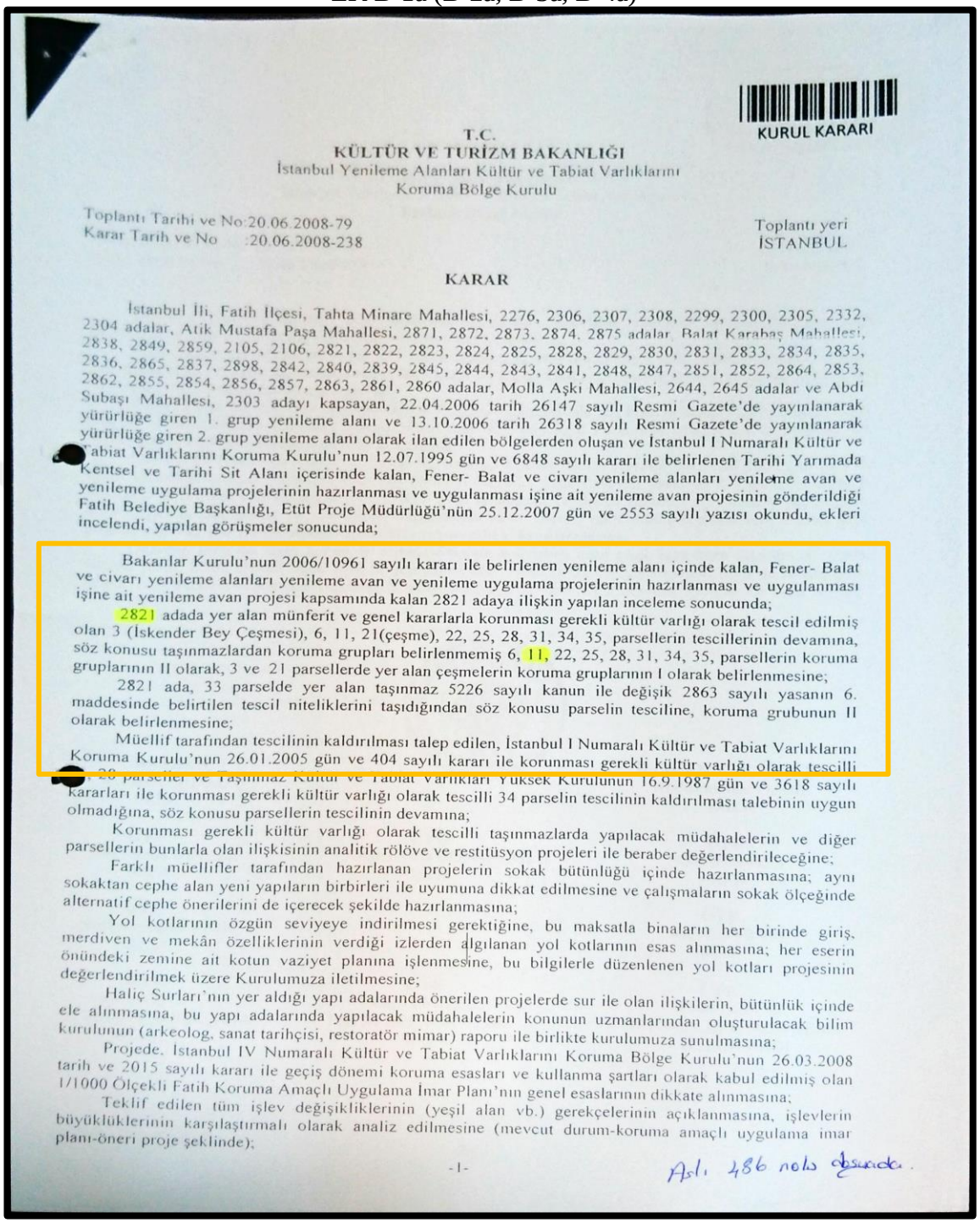

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No:20.06.2008-79
Karar Tarih ve No :20.06.2008-238

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Tahta Minare Mahallesi, 2276, 2306, 2307, 2308, 2299, 2300, 2305, 2332, 2304 adalar, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875 adalar, Balat Karabaş Mahallesi, 2838, 2849, 2859, 2105, 2106, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2828, 2829, 2830, 2831, 2833, 2834, 2835, 2836, 2865, 2837, 2898, 2842, 2840, 2839, 2845, 2844, 2843, 2841, 2848, 2847, 2851, 2852, 2864, 2853, 2862, 2855, 2854, 2856, 2857, 2863, 2861, 2860 adalar, Molla Aşki Mahallesi, 2644, 2645 adalar ve Abdi Subaşı Mahallesi, 2303 adayı kapsayan, 22.04.2006 tarih 26147 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 1. grup yenileme alanı ve 13.10.2006 tarih 26318 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 2. grup yenileme alanı olarak ilan edilen bölgelerden oluşan ve İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Tarihi Yarımada Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içerisinde kalan, Fener- Balat ve civarı yenileme alanları yenileme avan ve yenileme uygulama projelerinin hazırlanması ve uygulanması işine ait yenileme avan projesinin gönderildiği Fatih Belediye Başkanlığı, Etüt Proje Müdürlüğü'nün 25.12.2007 gün ve 2553 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Bakanlar Kurulu'nun 2006/10961 sayılı kararı ile belirlenen yenileme alanı içinde kalan, Fener- Balat ve civarı yenileme alanları yenileme avan ve yenileme uygulama projelerinin hazırlanması ve uygulanması işine ait yenileme avan projesi kapsamında kalan 2821 adaya ilişkin yapılan inceleme sonucunda;

2821 adada yer alan münferit ve genel kararlarla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş olan 3 (İskender Bey Çeşmesi), 6, 11, 21(çeşme), 22, 25, 28, 31, 34, 35, parsellerin tescillerinin devamına, söz konusu taşınmazlardan koruma grupları belirlenmemiş 6, 11, 22, 25, 28, 31, 34, 35, parsellerin koruma gruplarının II olarak, 3 ve 21 parsellerde yer alan çeşmelerin koruma gruplarının I olarak belirlenmesine;

2821 ada, 33 parselde yer alan taşınmaz 5226 sayılı kanun ile değişik 2863 sayılı yasanın 6. maddesinde belirtilen tescil niteliklerini taşıdığından söz konusu parselin tesciline, koruma grubunun II olarak belirlenmesine;

Müellif tarafından tescilinin kaldırılması talep edilen, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 26.01.2005 gün ve 404 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli [redacted] parseller ve Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 16.9.1987 gün ve 3618 sayılı kararları ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli 34 parselin tescilinin kaldırılması talebinin uygun olmadığına, söz konusu parsellerin tescilinin devamına;

Korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli taşınmazlarda yapılacak müdahalelerin ve diğer parsellerin bunlarla olan ilişkisinin analitik rölöve ve restitüsyon projeleri ile beraber değerlendirileceğine;

Farklı müellifler tarafından hazırlanan projelerin sokak bütünlüğü içinde hazırlanmasına; aynı sokaktan cephe alan yeni yapıların birbirleri ile uyumuna dikkat edilmesine ve çalışmaların sokak ölçeğinde alternatif cephe önerilerini de içerecek şekilde hazırlanmasına;

Yol kotlarının özgün seviyeye indirilmesi gerektiğine, bu maksatla binaların her birinde giriş, merdiven ve mekân özelliklerinin verdiği izlerden algılanan yol kotlarının esas alınmasına; her eserin önündeki zemine ait kotun vaziyet planına işlenmesine, bu bilgilerle düzenlenen yol kotları projesinin değerlendirilmek üzere Kurulumuza iletilmesine;

Haliç Surları'nın yer aldığı yapı adalarında önerilen projelerde sur ile olan ilişkilerin, bütünlük içinde ele alınmasına, bu yapı adalarında yapılacak müdahalelerin konunun uzmanlarından oluşturulacak bilim kurulunun (arkeolog, sanat tarihçisi, restoratör mimar) raporu ile birlikte kurulumuza sunulmasına;

Projede, İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.03.2008 tarih ve 2015 sayılı kararı ile geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları olarak kabul edilmiş olan 1/1000 Ölçekli Fatih Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nın genel esaslarının dikkate alınmasına;

Teklif edilen tüm işlev değişikliklerinin (yeşil alan vb.) gerekçelerinin açıklanmasına, işlevlerin büyüklüklerinin karşılaştırmalı olarak analiz edilmesine (mevcut durum-koruma amaçlı uygulama imar planı-öneri proje şeklinde);

-1-

Aslı 486 nolu dosyada.

EK B-2

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Ayvansaray Kuyusu Sokak			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2821	**Parsel No:** 5	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari		**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ **B** ORTA **C** KÖTÜ	Taşıyıcı Elemanlar A B X	Üst Yapı A B X	Dış Yapı A B X	

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas X Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik X
MEVCUT DURUMU Özgün X Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐
K.K.KARARLARI Bulunamadı			

EK B-3

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Ayvansaray Kuyusu Sokak, No: 9		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2821	**Parsel No:** 33
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	A	A
	B ORTA	B	X	X
	C KÖTÜ	C	C	C

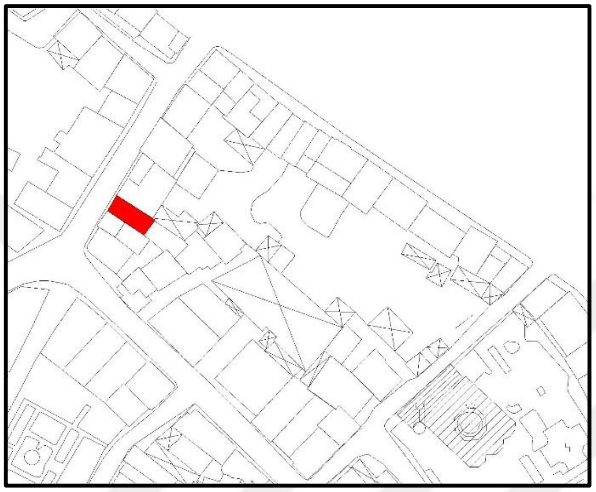

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas ☐		Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐
Kagir Yığma (Tuğla) X	Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik X
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

MEVCUT DURUMU	**Örtü Mazleme**	
Özgün ☐ Biraz Değişmiş X		Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐		Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐
Yeniden Yapım ☐		Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.06.2008 tarihli 238 sayılı kararında bugün Ayvansaray Kuyusu ve Çember sokak arasında kalan 2821 numaralı yapı adasında 10 tescilli parsel olduğu bilgisi verilmektedir.

EK B-4

Sokak Adı ve Kapı No: Mustafa Paşa Bostanı Çıkmazı, No: 54			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2821	**Parsel No:** 31	
EV	**Anıt Türü: Sivil Mimari**		**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar [A]	Üst Yapı [A]	Dış Yapı [A]	
	B ORTA [X]	[X]	[X]	[X]	
	C KÖTÜ	[C]	[C]	[C]	

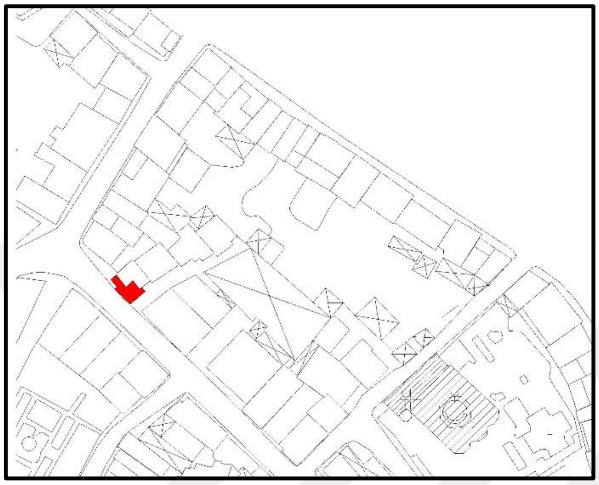

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme [X] Ahşap Karkas [ ] Kagir Yığma (Tuğla) [ ] Diğer [ ] Kagir Yığma (Taş+Tuğla) [ ]	**Örtü Türü**	Teras [X] Düz [ ] Kırma [X] Kubbe [ ] Beşik [ ]
MEVCUT DURUMU Özgün [ ] Biraz Değişmiş [ ] Büyük Ölçüde Değişmiş [ ] Yeniden Yapım [X] Metruk		**Örtü Mazleme**	Kiremit [ ] Şıngıl [X] Sac [ ] Eternit [ ] Taş [ ] Toprak [ ] Beton [ ] Diğer [ ]

K.K.KARARLARI

İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.06.2008 tarihli 238 sayılı kararında bugün Ayvansaray Kuyusu ve Çember sokak arasında kalan 2821 numaralı yapı adasında 10 tescilli parsel olduğu bilgisi verilmektedir.

AYRINTILI ANLATIM

Yapıda yaşayan kişilerle yapılan görüşmede yapının 2008 yılından sonra betonarme olarak aslına uygun olarak yeniden yapıldığı öğrenilmiştir. Cephelerdeki düşey sürmeli giyotin pencereler, kare cumba ve çatı saçak altı ahşap payandalar, süslemesi olmayan sade pencere söveleri gibi pek çok yapı elemanı aslına uygun olarak yenilenmiştir. Özgün olmayan eski kapısı, farklı tasarıma sahip ahşap kaplı bir kapı ile değiştirilirken üstü şıngıl sundurma ile kapatılmıştır. Pencerelerin etrafını ise yapının yapıldığı dönemin özelliklerini yansıtmayan dairesel demir korkuluklar sarmaktadır.

EK B-5

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Mustafapaşa Bostanı Çıkmazı, No: 3		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2821	**Parsel No:** 34
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

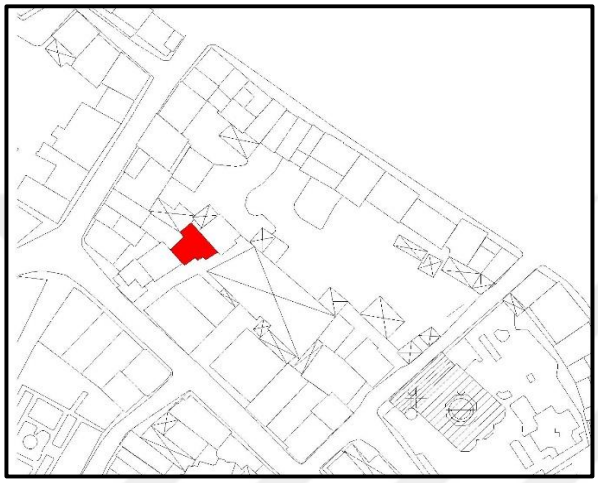

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas X		Teras ☐ Düz ☐ Kırma X
Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik ☐
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

MEVCUT DURUMU

Özgün X Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme	
Kiremit ☐	Şıngıl ☐ Sac ☐
Eternit X	Taş ☐ Toprak ☐
Beton ☐	Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul Valiliğine ait 2003 tarihli bir raporda 15.03.1980 tarih 11865 sayılı kurul kararı ile tescilli hale getirildiği yazmaktadır.

AYRINTILI ANLATIM

Çift kanatlı giriş kapısı yapının ortasındadır. Giyotin pencerelerinin etrafında ampir üsluplu yine ahşap söveleri bulunmaktadır. Yapının özgünlüğü belirgin bir şekilde görülebilse de yapı ne yazık ki metruk ve harabe durumdadır. Eternit kaplı çatısında ve ahşap cephesinde bozulmalar görülmektedir.

M.515 11.4.2003

RAPOR

Konu : Fatih, 2821 ada, 37 parsel hk.
İlgi: İst.Valiliği, il Def. Milli Emlak D. Bşk.nın 3.12.2002 gün ve B.07.4.DEF.0.34.06/MİLE- T KAPI/160/518-1542 sayılı yazısı.

İstanbul ili, Fatih ilçesi, Balat Karabaş Mah, Ayvansaray Kuyusu Sok, 515 pafta, 2821 ada, 37 parsel sayılı, bahçeli kagir ev ve üç dükkan vasıflı, 1/4 hissesi Hazine adına kayıtlı taşınmazın satışında sakınca olup olmadığı ilgi yazı ile sorulmaktadır.

Söz konusu parsel kurulumuzun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit Alanı'nda kalmaktadır.

Anılan parselin Kuyu Sokak'a bakan kısmı kurulumuzun 4.9.1996 gün ve 7981 sayılı kararına göre başvuru belgesi olarak kabul edilen 1/1000 ölçekli 7.2.1994 tasdik tarihli onama dışı bölgelere ilişkin imar planında H:9.50m. irtifa almakta, arka kısmı ise yeşil alanda kalmaktadır. Ancak 2.9.1995 gün ve 6898 sayılı Geçiş Dönemi Yapılanma Koşulları kararımızın 1.E Haliç Surları bölümünün 2. maddesinde Haliç Surları'na bitişik ve sur üstünde hiçbir yeni inşaata izin verilemeyeceği hükmü getirildiğinden ve anılan parselin Haliç Surları'na bitişik konumda olduğu anlaşıldığından, geçiş dönemi süresince imar durumu düzenlenmemektedir.

Anılan parsel tarihi eserlerin yoğun olduğu bir alanda kalmaktadır. Söz konusu parsele ilişkin tescil kaydı bulunmamakta ancak aynı adada yer alan 3 parsel İskender Bey Çeşmesi, 21 parsel Satır Hasan Ağa Çeşmesi, 6-11 parseller Heraklius Surları Kalıntısı olarak 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı, 31,34,35,22 parseller ise 15.3.1980 gün ve 11865 sayılı kurul kararı ile tescillidir. 16-17 parsellerde ise sur harap bir şekilde ayakta durmaktadır.

Fatih ilçesine ait Koruma Amaçlı İmar Planı bulunmayıp, 6898 ve 7981 sayılı Geçiş Dönemi Yapılanma Koşulları değerlendirmelere esas alınmaktadır.

Söz konusu 37 parselin bitişiğinde yer alan 5,6,7,8,9,12,13,14 sayılı parsellerde bulunan binalar sur üzerine oturduğundan, dışardan görünmemekle birlikte, sur kalıntıları ekli plan fotokopisi paftalarında görüleceği üzere, devam etmektedir.

Yerinde yapılan incelemede söz konusu parselde bitişik nizam tek katlı 3 dükkan ve bunların arkasında bahçe içerisinde tek katlı bir ev bulunduğu belirlenmiştir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Billur SAĞIROĞLU
Şehir Plancısı

Müge CEYHAN
Mimar

EK B-6

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Mustafa Paşa Bostanı Çıkmazı, No: 5		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2821	**Parsel No:** 35
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi							
	A İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	A	Dış Yapı	A
	B ORTA		B		X		X
	C KÖTÜ		C		C		C

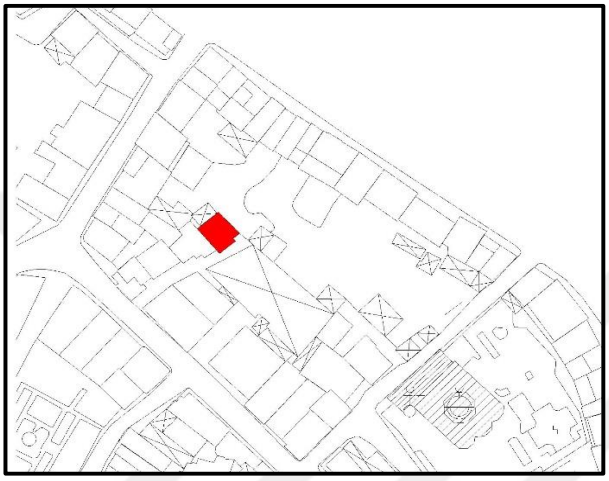

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
	Betonarme		Ahşap Karkas	X		Teras		Düz		Kırma	X
	Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer			Kubbe		Beşik			
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla)										

MEVCUT DURUMU				**Örtü Mazleme**							
Özgün		Biraz Değişmiş			Kiremit	X	Şıngıl		Sac	
Büyük Ölçüde Değişmiş	X				Eternit		Taş		Toprak	
Yeniden Yapım					Beton		Diğer			

K.K.KARARLARI

İstanbul Valiliğine ait 2003 tarihli bir raporda 15.03.1980 tarih 11865 sayılı kurul kararı ile tescilli hale getirildiği yazmaktadır.

AYRINTILI ANLATIM

Giriş kapısı yapının sağındadır. Zemin katın üstünde dikdörtgen cumba bulunmakta ve cephedeki ahşap malzemenin farklılığı burada kendini göstermektedir. Pencere ve giriş kapısının özgün olmayan malzeme kullanıldığı görülmektedir.

EK B-7

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Mustafa Paşa Bostanı Sokağı, No: 48		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2821	**Parsel No:** 28
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	C	X	X

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme	X	Ahşap Karkas		Teras		Düz		Kırma	
Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kubbe		Beşik	X
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)							

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım X

Örtü Mazleme							
Kiremit	X	Şıngıl		Sac			
Eternit		Taş		Toprak			
Beton		Diğer					

K.K.KARARLARI

İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 26.01.2005 gün ve 404 sayılı kararı ile tescillidir.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Mustafa Paşa Bostanı Sokağı, No: 1		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2821	**Parsel No:** 25
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi							
	A İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	A	Dış Yapı	X
	B ORTA		B		X		B
	C KÖTÜ		C		C		C

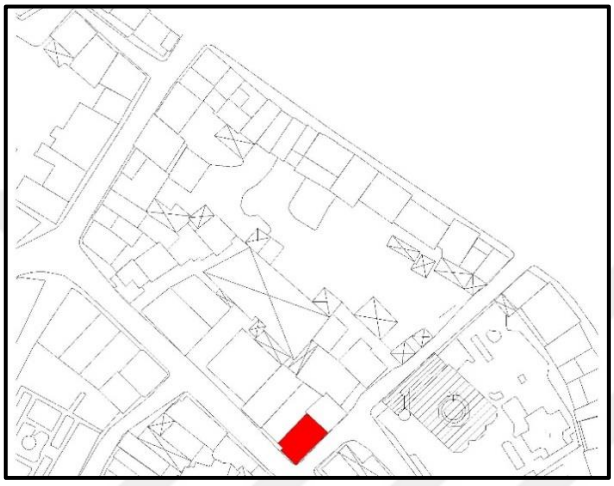

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
	Betonarme		Ahşap Karkas		Teras		Düz		Kırma	X
	Kagir Yığma (Tuğla)	X	Diğer		Kubbe		Beşik			
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla)									

MEVCUT DURUMU				**Örtü Mazleme**						
Özgün		Biraz Değişmiş			Kiremit	X	Şıngıl		Sac	
Büyük Ölçüde Değişmiş	X				Eternit		Taş		Toprak	
Yeniden Yapım					Beton		Diğer			

K.K.KARARLARI

İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 26.01.2005 gün ve 404 sayılı kararı ile tescillidir.

AYRINTILI ANLATIM

Zemin+1 katlı yapının 1. katında yapıyı boydan boya saran çıkma bulunmaktadır. Yapının çıkma altı payandaları dahil tüm çevresi sıvanmıştır.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Çember Sokak, No: 9		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2821	**Parsel No:** 22
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	X	X
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	C	C	C

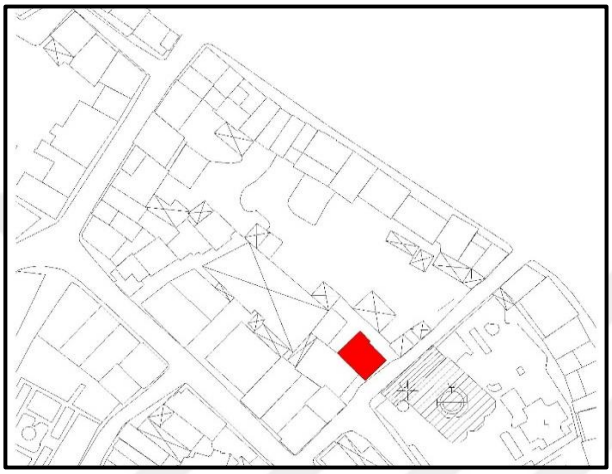

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas X		Teras ☐ Düz ☐ Kırma X
Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik ☐
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

MEVCUT DURUMU	**Örtü Mazleme**	
Özgün ☐ Biraz Değişmiş X		Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐		Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐
Yeniden Yapım ☐ Metruk ☐		Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 26.01.2005 gün ve 404 sayılı kararı ile tescillidir.

AYRINTILI ANLATIM

Kırma çatısı alaturka kiremit ile kaplıdır. Saçak çıkması az olup, eğrisel motifli saçak altı payandaları bulunmaktadır. Herhangi bir cumbası bulunmayan yapının zemin katındaki dışında tüm pencereleri ahşap söveli giyotin pençelerdir. Girişi sol taraftaki çift kanatlı kapıdır.

EK B-7a (B-8a, B-9a)

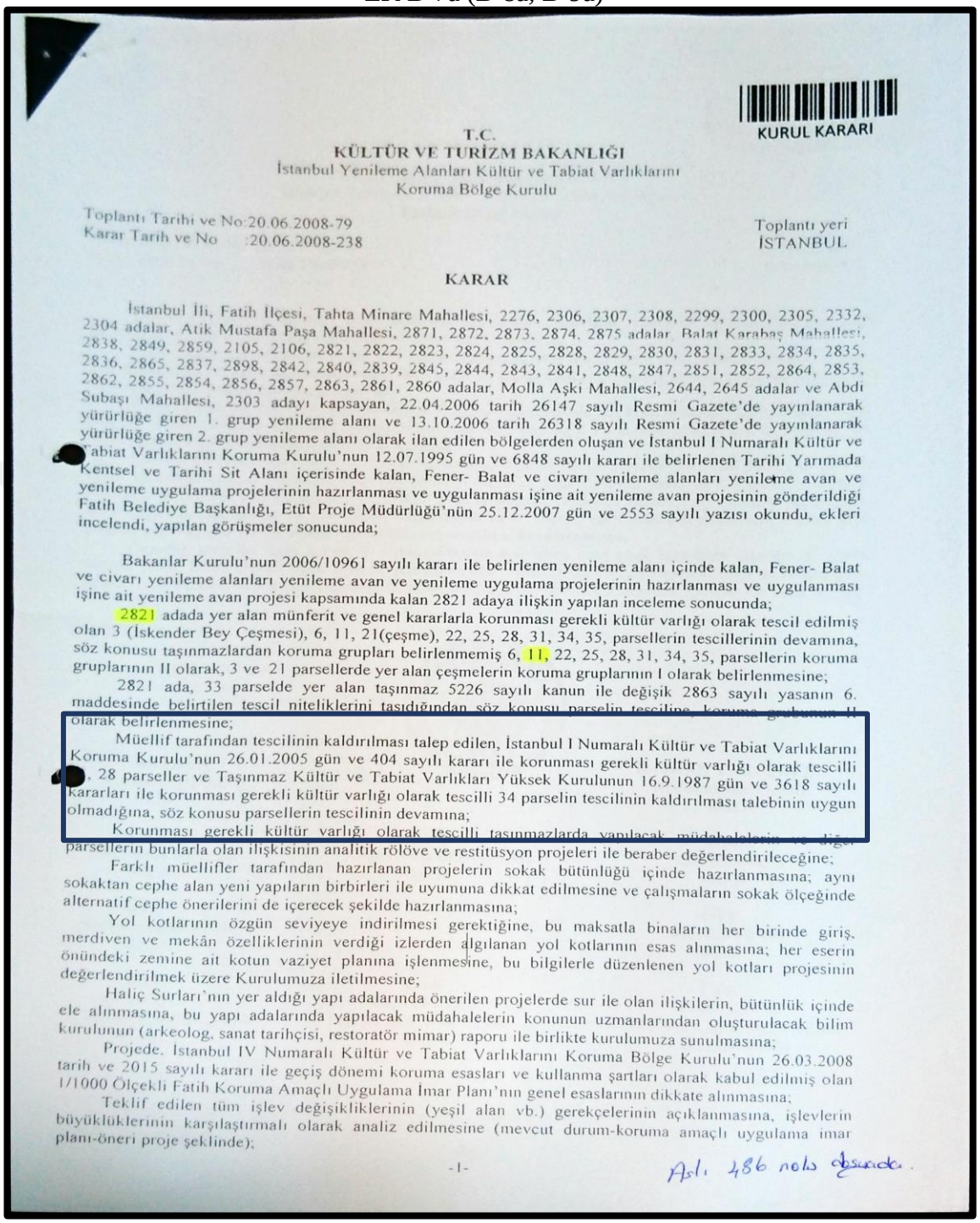

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No:20.06.2008-79
Karar Tarih ve No :20.06.2008-238

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Tahta Minare Mahallesi, 2276, 2306, 2307, 2308, 2299, 2300, 2305, 2332, 2304 adalar, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875 adalar, Balat Karabaş Mahallesi, 2838, 2849, 2859, 2105, 2106, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2828, 2829, 2830, 2831, 2833, 2834, 2835, 2836, 2865, 2837, 2898, 2842, 2840, 2839, 2845, 2844, 2843, 2841, 2848, 2847, 2851, 2852, 2864, 2853, 2862, 2855, 2854, 2856, 2857, 2863, 2861, 2860 adalar, Molla Aşki Mahallesi, 2644, 2645 adalar ve Abdi Subaşı Mahallesi, 2303 adayı kapsayan, 22.04.2006 tarih 26147 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 1. grup yenileme alanı ve 13.10.2006 tarih 26318 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 2. grup yenileme alanı olarak ilan edilen bölgelerden oluşan ve İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Tarihi Yarımada Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içerisinde kalan, Fener- Balat ve civarı yenileme alanları yenileme avan ve yenileme uygulama projelerinin hazırlanması ve uygulanması işine ait yenileme avan projesinin gönderildiği Fatih Belediye Başkanlığı, Etüt Proje Müdürlüğü'nün 25.12.2007 gün ve 2553 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Bakanlar Kurulu'nun 2006/10961 sayılı kararı ile belirlenen yenileme alanı içinde kalan, Fener- Balat ve civarı yenileme alanları yenileme avan ve yenileme uygulama projelerinin hazırlanması ve uygulanması işine ait yenileme avan projesi kapsamında kalan 2821 adaya ilişkin yapılan inceleme sonucunda;

2821 adada yer alan münferit ve genel kararlarla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş olan 3 (İskender Bey Çeşmesi), 6, 11, 21(çeşme), 22, 25, 28, 31, 34, 35, parsellerin tescillerinin devamına, söz konusu taşınmazlardan koruma grupları belirlenmemiş 6, 11, 22, 25, 28, 31, 34, 35, parsellerin koruma gruplarının II olarak, 3 ve 21 parsellerde yer alan çeşmelerin koruma gruplarının I olarak belirlenmesine;

2821 ada, 33 parselde yer alan taşınmaz 5226 sayılı kanun ile değişik 2863 sayılı yasanın 6. maddesinde belirtilen tescil niteliklerini taşıdığından söz konusu parselin tescilinde koruma grubunun II olarak belirlenmesine;

Müellif tarafından tescilinin kaldırılması talep edilen, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 26.01.2005 gün ve 404 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli [redacted], 28 parseller ve Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 16.9.1987 gün ve 3618 sayılı kararları ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli 34 parselin tescilinin kaldırılması talebinin uygun olmadığına, söz konusu parsellerin tescilinin devamına;

Korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli taşınmazlarda yapılacak müdahalelerin ve diğer parsellerin bunlarla olan ilişkisinin analitik rölöve ve restitüsyon projeleri ile beraber değerlendirileceğine;

Farklı müellifler tarafından hazırlanan projelerin sokak bütünlüğü içinde hazırlanmasına; aynı sokaktan cephe alan yeni yapıların birbirleri ile uyumuna dikkat edilmesine ve çalışmaların sokak ölçeğinde alternatif cephe önerilerini de içerecek şekilde hazırlanmasına;

Yol kotlarının özgün seviyeye indirilmesi gerektiğine, bu maksatla binaların her birinde giriş, merdiven ve mekân özelliklerinin verdiği izlerden algılanan yol kotlarının esas alınmasına; her eserin önündeki zemine ait kotun vaziyet planına işlenmesine, bu bilgilerle düzenlenen yol kotları projesinin değerlendirilmek üzere Kurulumuza iletilmesine;

Haliç Surları'nın yer aldığı yapı adalarında önerilen projelerde sur ile olan ilişkilerin, bütünlük içinde ele alınmasına, bu yapı adalarında yapılacak müdahalelerin konunun uzmanlarından oluşturulacak bilim kurulunun (arkeolog, sanat tarihçisi, restoratör mimar) raporu ile birlikte kurulumuza sunulmasına;

Projede, İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.03.2008 tarih ve 2015 sayılı kararı ile geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları olarak kabul edilmiş olan 1/1000 Ölçekli Fatih Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nın genel esaslarının dikkate alınmasına;

Teklif edilen tüm işlev değişikliklerinin (yeşil alan vb.) gerekçelerinin açıklanmasına, işlevlerin büyüklüklerinin karşılaştırmalı olarak analiz edilmesine (mevcut durum-koruma amaçlı uygulama imar planı-öneri proje şeklinde);

-1-

Aslı 486 nolu dosyada.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Çember Sokak, No: 9		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2821	**Parsel No:** 21
ÇEŞME	**Anıt Türü:** Su Yapısı	**Yaptıran:** Şehid Ali Paşa	
	Yapım Tarihi: 17.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ			A
	B ORTA	X	X	X
	C KÖTÜ	B	B	
		C	C	C

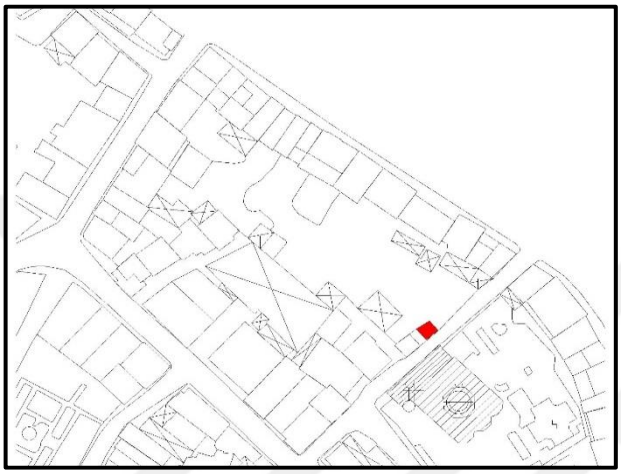

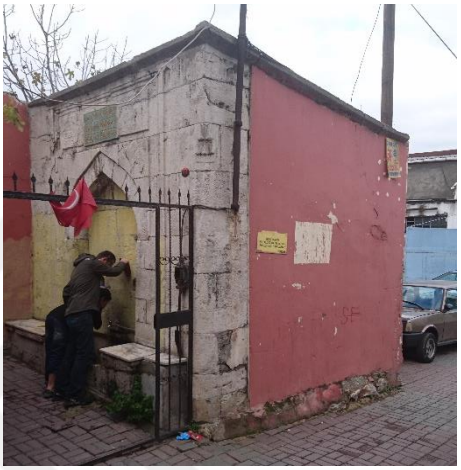

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme		Ahşap Karkas	X	Teras		Düz	X
Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kırma		Kubbe	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)				Beşik			

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş X

Büyük Ölçüde Değişmiş ☐

Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme							
Kiremit		Şıngıl		Sac			
Eternit		Taş		Toprak			
Beton	X	Diğer					

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile tescillidir

AYRINTILI ANLATIM

Mimari bakımdan oldukça sade bir tasarıma sahip olan çeşme yarım yuvarlak kemerli bir nişten oluşmaktadır . Ayna taşı düz olan çeşme kesme taştan klasik üslupta yapılmıştır . Eski fotoğraflarından çeşmenin almaşık örgüye sahip hazne duvarına sahip olduğu anlaşılmaktadır.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Ayvansaray Caddesi		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2821	**Parsel No:** 6,16,17
SUR	**Anıt Türü:** Savunma Yapısı	**Yaptıran:** İmparator Heraklius	
	Yapım Tarihi: 7.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	X	B	B
	C KÖTÜ	C	X	X

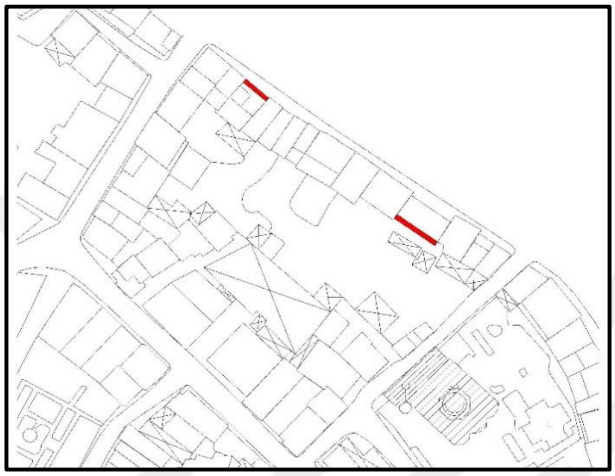

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐ Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) X	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik ☐
MEVCUT DURUMU Özgün X Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit ☐ Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile tescillidir

AYRINTILI ANLATIM

Bitkisel oluşumun fazla olmasından dolayı oldukça harap haldedir. Yapım tarzı iyice yontulmuş dört köşeli taşlardan ve tuğla hatıllardan oluşmaktadır.

RAPOR

Konu : Fatih, 2821 ada, 37 parsel hk.
İlgi: İst.Valiliği, il Def. Milli Emlak D. Bşk.nın 3.12.2002 gün ve B.07.4.DEF.0.34.06/MİLE- T KAPI/160/518-1542 sayılı yazısı.

İstanbul ili, Fatih ilçesi, Balat Karabaş Mah, Ayvansaray Kuyusu Sok, 515 pafta, 2821 ada, 37 parsel sayılı, bahçeli kagir ev ve üç dükkan vasıflı, 1/4 hissesi Hazine adına kayıtlı taşınmazın satışında sakınca olup olmadığı ilgi yazı ile sorulmaktadır.

Söz konusu parsel kurulumuzun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit Alanı'nda kalmaktadır.

Anılan parselin Kuyu Sokak'a bakan kısmı kurulumuzun 4.9.1996 gün ve 7981 sayılı kararına göre başvuru belgesi olarak kabul edilen 1/1000 ölçekli 7.2.1994 tasdik tarihli onama dışı bölgelere ilişkin imar planında H:9.50m. irtifa almakta, arka kısmı ise yeşil alanda kalmaktadır. Ancak 2.9.1995 gün ve 6898 sayılı Geçiş Dönemi Yapılanma Koşulları kararımızın 1.E Haliç Surları bölümünün 2. maddesinde Haliç Surları'na bitişik ve sur üstünde hiçbir yeni inşaata izin verilemeyeceği hükmü getirildiğinden ve anılan parselin Haliç Surları'na bitişik konumda olduğu anlaşıldığından, geçiş dönemi süresince imar durumu düzenlenmemektedir.

Anılan parsel tarihi eserlerin yoğun olduğu bir alanda kalmaktadır. Söz konusu parsele ilişkin tescil kaydı bulunmamakta ancak aynı adada yer alan 3 parsel İskender Bey Çeşmesi, 21 parsel Satır Hasan Ağa Çeşmesi, 6-11 parseller Heraklius Surları Kalıntısı olarak 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı, 31,34,35,22 parseller ise 15.3.1980 gün ve 11865 sayılı kurul kararı ile tescillidir. 16-17 parsellerde ise sur harap bir şekilde ayakta durmaktadır.

Fatih ilçesine ait Koruma Amaçlı İmar Planı bulunmayıp, 6898 ve 7981 sayılı Geçiş Dönemi Yapılanma Koşulları değerlendirmelere esas alınmaktadır.

Söz konusu 37 parselin bitişiğinde yer alan 5,6,7,8,9,12,13,14 sayılı parsellerde bulunan binalar sur üzerine oturduğundan, dışardan görünmemekle birlikte, sur kalıntıları ekli plan fotokopisi paftalarında görüleceği üzere, devam etmektedir.

Yerinde yapılan incelemede söz konusu parselde bitişik nizam tek katlı 3 dükkan ve bunların arkasında bahçe içerisinde tek katlı bir ev bulunduğu belirlenmiştir.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Billur SAĞIROĞLU
Şehir Plancısı

Müge CEYHAN
Mimar

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No: 2		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2870	**Parsel No:** 8
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
A İYİ		A	A	A
B ORTA	X	X	X	X
C KÖTÜ		C	C	C

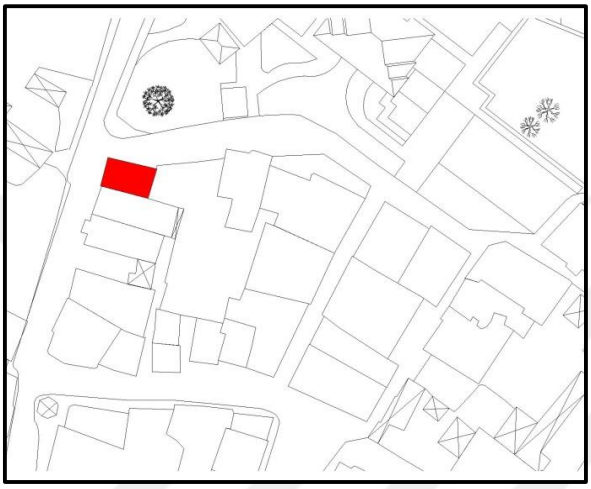

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme		Ahşap Karkas	X	Teras		Düz		Kırma	X
Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kubbe		Beşik	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)							

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş X
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme							
Kiremit		Şıngıl		Sac	
Eternit	X	Taş		Toprak	
Beton		Diğer	

K.K.KARARLARI

İstanbul I N. K. ve T. V. K. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No: 4	**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
	Ada No: 2870	**Parsel No:** 9

Anıt Türü: Sivil Mimari

EV	**Yaptıran:** Bilinmiyor	**Mimari Çağı:** Osmanlı Mimarisi
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	X	X
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	C	C	C

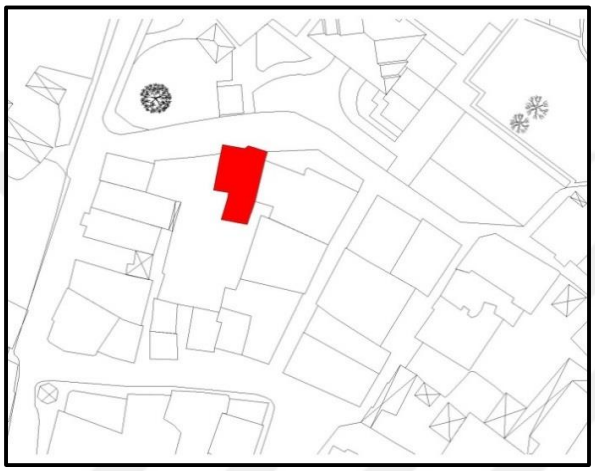

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme X Ahşap Karkas Kagir Yığma (Tuğla) Diğer Kagir Yığma (Taş+Tuğla)	**Örtü Türü**	Teras Düz Kırma X Kubbe Beşik
MEVCUT DURUMU Özgün Biraz Değişmiş Büyük Ölçüde Değişmiş Yeniden Yapım X		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl Sac Eternit Taş Toprak Beton Diğer

K.K.KARARLARI

Koruma Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararıyla tescillenmiştir.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Mahkeme Külhanı Sokağı, No: 1		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2870	**Parsel No:** 21
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

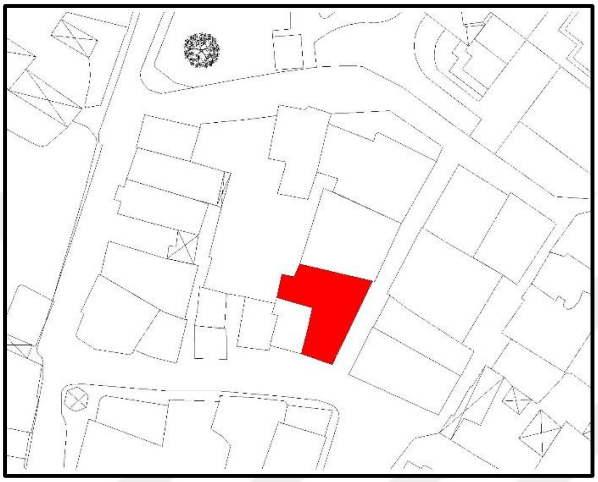

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas X		Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐
Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik X
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

MEVCUT DURUMU

Özgün X Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme	
Kiremit X	Şıngıl ☐ Sac ☐
Eternit ☐	Taş ☐ Toprak ☐
Beton ☐	Diğer ☐

K.K.KARARLARI

Koruma Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararıyla tescillenmiştir.

EK C-2a(C-3a)

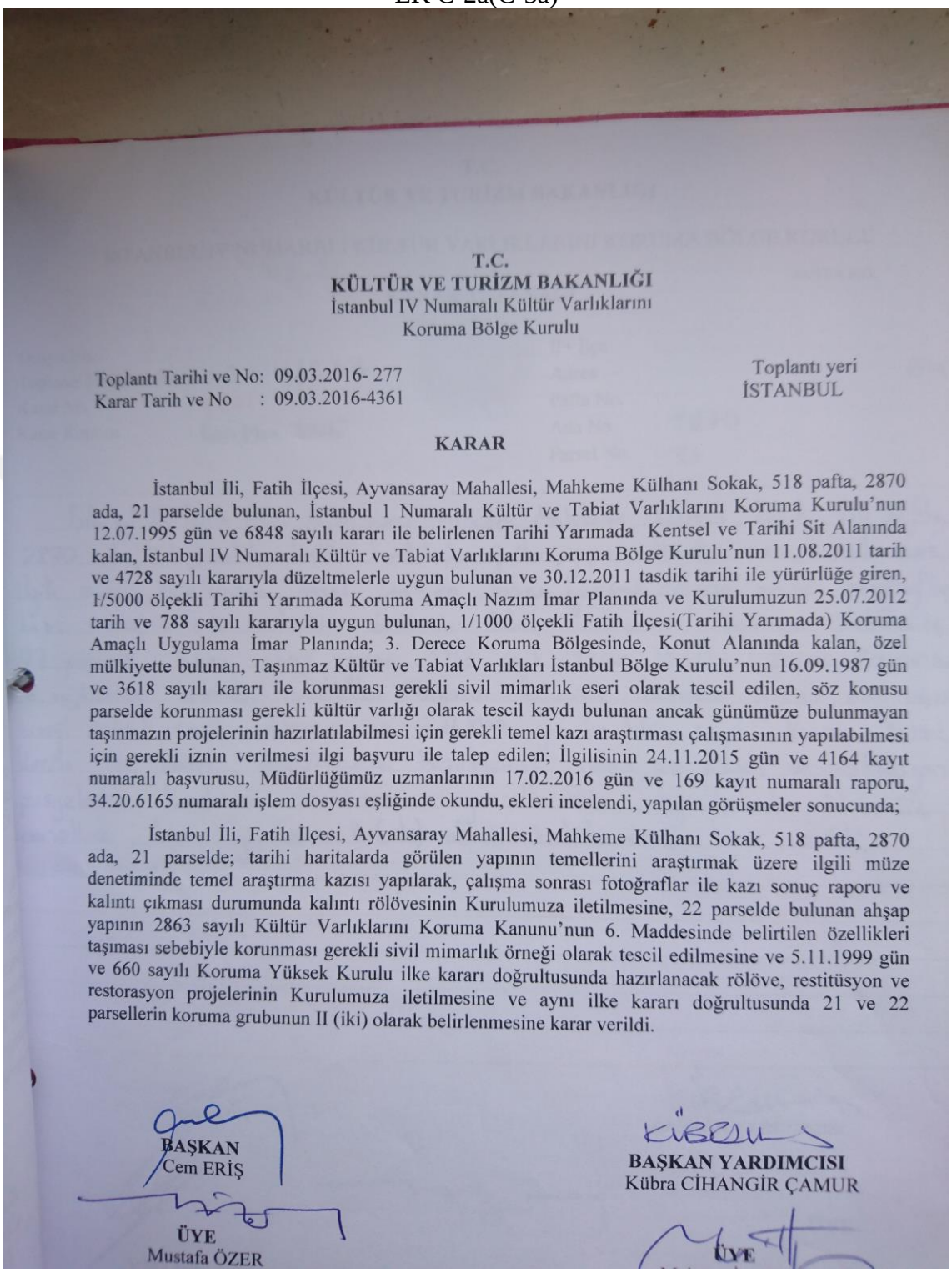

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 09.03.2016- 277
Karar Tarih ve No : 09.03.2016-4361

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Ayvansaray Mahallesi, Mahkeme Külhanı Sokak, 518 pafta, 2870 ada, 21 parselde bulunan, İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Tarihi Yarımada Kentsel ve Tarihi Sit Alanında kalan, İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 11.08.2011 tarih ve 4728 sayılı kararıyla düzeltmelerle uygun bulunan ve 30.12.2011 tasdik tarihi ile yürürlüğe giren, 1/5000 ölçekli Tarihi Yarımada Koruma Amaçlı Nazım İmar Planında ve Kurulumuzun 25.07.2012 tarih ve 788 sayılı kararıyla uygun bulunan, 1/1000 ölçekli Fatih İlçesi(Tarihi Yarımada) Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planında; 3. Derece Koruma Bölgesinde, Konut Alanında kalan, özel mülkiyette bulunan, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları İstanbul Bölge Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile korunması gerekli sivil mimarlık eseri olarak tescil edilen, söz konusu parselde korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil kaydı bulunan ancak günümüze bulunmayan taşınmazın projelerinin hazırlatılabilmesi için gerekli temel kazı araştırması çalışmasının yapılabilmesi için gerekli iznin verilmesi ilgi başvuru ile talep edilen; İlgilisinin 24.11.2015 gün ve 4164 kayıt numaralı başvurusu, Müdürlüğümüz uzmanlarının 17.02.2016 gün ve 169 kayıt numaralı raporu, 34.20.6165 numaralı işlem dosyası eşliğinde okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Ayvansaray Mahallesi, Mahkeme Külhanı Sokak, 518 pafta, 2870 ada, 21 parselde; tarihi haritalarda görülen yapının temellerini araştırmak üzere ilgili müze denetiminde temel araştırma kazısı yapılarak, çalışma sonrası fotoğraflar ile kazı sonuç raporu ve kalıntı çıkması durumunda kalıntı rölövesinin Kurulumuza iletilmesine, 22 parselde bulunan ahşap yapının 2863 sayılı Kültür Varlıklarını Koruma Kanunu'nun 6. Maddesinde belirtilen özellikleri taşıması sebebiyle korunması gerekli sivil mimarlık örneği olarak tescil edilmesine ve 5.11.1999 gün ve 660 sayılı Koruma Yüksek Kurulu ilke kararı doğrultusunda hazırlanacak rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza iletilmesine ve aynı ilke kararı doğrultusunda 21 ve 22 parsellerin koruma grubunun II (iki) olarak belirlenmesine karar verildi.

BAŞKAN
Cem ERİŞ

BAŞKAN YARDIMCISI
Kübra CİHANGİR ÇAMUR

ÜYE
Mustafa ÖZER

ÜYE

EK D-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Ahmet Rufai Sokak		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2871	**Parsel No:** 1
TEKKE	**Anıt Türü:** Dini Yapı	**Yaptıran:** 2. Bayezid	
	Yapım Tarihi: 15.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi							
	A İYİ		Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
	B ORTA			B		B		B
	C KÖTÜ			C		C		C

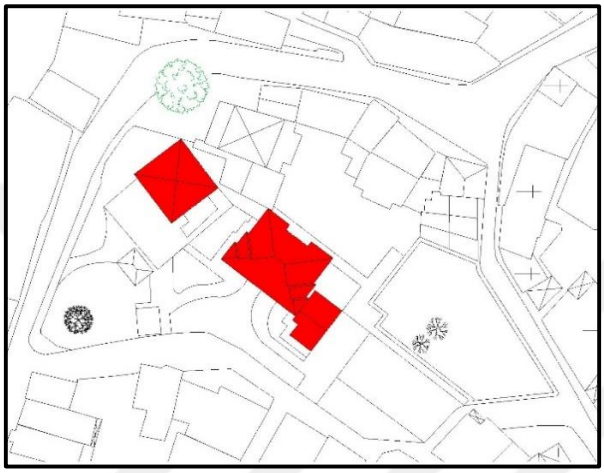

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**				
Betonarme		Ahşap Karkas	X	Teras		Düz		Kırma	X
Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kubbe		Beşik		
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)	X							

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım X

Örtü Mazleme							
Kiremit	X	Şıngıl		Sac			
Eternit		Taş		Toprak			
Beton		Diğer					

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 tarih ve 3618 sayılı kararınca korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

İst. IV. N. K. Ve T. V. K. K.'nun 28.06.2006 tarih ve 419 sayılı kararınca rölöve projesi onaylanmış, koruma grubu I olarak belirlenmiş, restitüsyon ve restorasyon projelerinin önerileri de uygun bulunmuştur.

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 28.06.2006-29
Karar Tarih ve No : 28.06.2006-419

Toplantı Yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, Ahmet Rufai- Dervişzade Sokak, 518 pafta, 2871 ada, 1 parsel sayılı yerde bulunan, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Tarihi Yarımada Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içerisinde kalan, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli, vakıf mülkiyetindeki Emin Buhari Tekkesine ait rölöve, restitüsyon, restorasyon projelerinin ve hazireye ait rölöve, restorasyon projelerinin onayına ilişkin İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğünün 02.06.2006 gün ve 1485 sayılı yazısı ve temel izlerinin belirlenebilmesi için arkeolojik kazı izni verilmesine ilişkin Fatih Belediye Başkanlığının 21.12.2005 gün ve 9727 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, Ahmet Rufai- Dervişzade Sokak, 518 pafta, 2871 ada, 1 parselde yer alan Emin Buhari Tekkesine ait rölövenin onaylanmasına, koruma grubunun I. grup olarak belirlenmesine; restitüsyon projesinde 2. önerinin ve restorasyon projesinde 2. önerinin düzeltmelerle uygun olduğuna;

Hazireye ait rölövenin ve düzeltmelerle restorasyon projesinin uygun olduğuna;

Tevhithane kuzeydoğu cephesinde (fotoğraf12de) görülen, minare kaidesi olduğu düşünülen kalıntının araştırılarak projelere işlenmesine;

Mevcut kalıntının statik yönden incelenerek bütünleme yönünde gerekli önlemleri öneren raporun istenilmesine;

Tevhithane ve hazire için konservasyon projesinin istenilmesine;

Tevhithane bölümünde kazı yapılabileceğine

Uygulamaların İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğü denetiminde yapılmasına ve çalışma safhalarının değişiminde kurula bilgi verilmesine karar verildi.

ASLI GİBİDİR

Günseli AYBAY
MÜDÜR

BAŞKAN
Fehmi KIZIL
İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
Ahmet TANYOLAÇ
(Yönetmeliğin 12. maddesi gereği katılmadı)

ÜYE
Gönül CANTAY
İMZA

ÜYE
Ahmet ERSEN
İMZA

ÜYE
Nusret İlker ÇOLAK
İMZA

ÜYE
Cem ERİŞ
BULUNMADI

ÜYE
Murat TUNCAY
İST.B.BL.BŞK.TEM
İMZA

ÜYE
Ahmet AYYILDIZ
FATİH BL. BŞK. TEM.
İMZA

ÜYE
Alime Şahin KARABACAK
İST.VAK.BL.MÜD.TEM
İMZA

EK D-2

Kültür Varlığı Koruma Envanteri						
Sokak Adı ve Kapı No: Albayrak Sokak				**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
				Ada No: 2871	**Parsel No:** 1-14	
DUVAR	**Anıt Türü:** Savunma Yapısı			**Yaptıran:**		
	Yapım Tarihi: 11.yy			**Mülkiyet:** Vakıf		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	A	Üst Yapı	A	Dış Yapı	A
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		X		X		X

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
	Betonarme		Ahşap Karkas		Teras		Düz		Kırma	
	Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kubbe		Beşik			
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla)	X								

MEVCUT DURUMU				**Örtü Mazleme**						
Özgün	X	Biraz Değişmiş			Kiremit		Şıngıl		Sac	
Büyük Ölçüde Değişmiş					Eternit		Taş		Toprak	
Yeniden Yapım					Beton		Diğer			

K.K.KARARLARI

GEAYKK'ın 13.10.1968 tarihli ve 4208 sayılı gibi kararlarında "tarihi duvar" olarak adı geçmektedir

T. C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI
GAYRİMENKUL ESKİ ESERLER ve ANITLAR
Yüksek Kurulu

KURUL KARARI

K A R A R

Toplantı No. ve Tarihi : 179 - 11.X.1968
Karar No. ve Tarihi : 4208 - 13.X.1968

Toplantı yeri : İ s t a n b u l

İstanbul'da Fatih Atik Mustafa Paşa Dervişzade sokağında Emir Buhari Tekke ve Haziresi yanında 2871 ada,8 parselde yapılacak inşaata dair Belediye Başkanlığı'nın 16.IV.1968 tarih ve 2374/1960 sayılı yazısı okundu ve müzakeresi yapıldı:

Söz konusu parselde, temel hafriyatı Müze uzmanları nezaretinde yapılmak,tarihi istinat duvarlarına üç metreden fazla yaklaşmamak ve dokuzbuçuk metre yüksekliği aşmamak şartlariyle inşaata müsaade edilmesinde sakınca görülmediğine karar verildi.

BAŞKAN
Tahsin Öz

BAŞKAN VEKİLİ
Orhan Alsaç

Üye Akok (Mahmut)	Üye Aktepe (Münir)	Üye Akozan (Feridun)	Üye Akurgal (Ekrem) Bulunmadı
Üye Alsaç (Orhan)	Üye Eldem (Sedad H.)	Üye Eyice (Semavi)	Üye Gökbilgin (Tayyip)
Üye Kuban (Doğan) Bulunmadı	Üye Kuran (Aptullah) Bulunmadı	Üye Öz (Tahsin)	Üye Söylemezoğlu (H. Kemali)
Üye Tunalı (İsmail)	Üye Yenen (Mithat)	Üye Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürü Hikmet Özgay	Üye Vakıflar Genel Müdürü Feramuz Berkol

EK E-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Mustafa Paşa Bostanı Sokağı, No: 3		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2872	**Parsel No:** 1
AYAZMA	**Anıt Türü:** Dini Yapı	**Yaptıran:** Aelia Pulcheria	
	Yapım Tarihi: 4.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	X	X
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	C	C	C

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐ Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) X	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma X Kubbe ☐ Beşik ☐
MEVCUT DURUMU Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım X		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul'un Yenilme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.06.2008 gün ve 235 sayılı kararıyla tescillidir.

EK E-1a

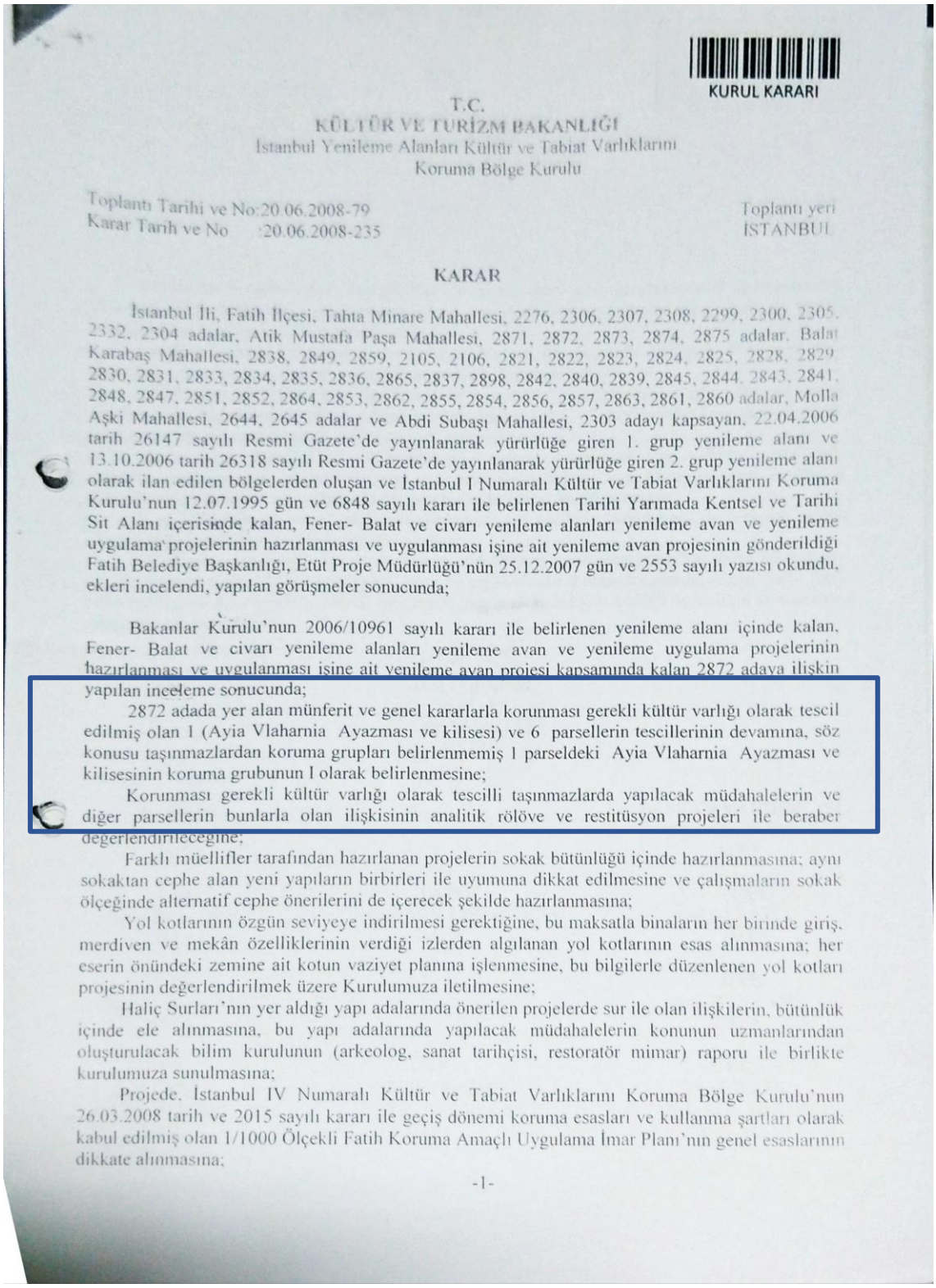

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No:20.06.2008-79
Karar Tarih ve No :20.06.2008-235

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Tahta Minare Mahallesi, 2276, 2306, 2307, 2308, 2299, 2300, 2305, 2332, 2304 adalar, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875 adalar, Balat Karabaş Mahallesi, 2838, 2849, 2859, 2105, 2106, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2828, 2829 2830, 2831, 2833, 2834, 2835, 2836, 2865, 2837, 2898, 2842, 2840, 2839, 2845, 2844, 2843, 2841, 2848, 2847, 2851, 2852, 2864, 2853, 2862, 2855, 2854, 2856, 2857, 2863, 2861, 2860 adalar, Molla Aşki Mahallesi, 2644, 2645 adalar ve Abdi Subaşı Mahallesi, 2303 adayı kapsayan, 22.04.2006 tarih 26147 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 1. grup yenileme alanı ve 13.10.2006 tarih 26318 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 2. grup yenileme alanı olarak ilan edilen bölgelerden oluşan ve İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Tarihi Yarımada Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içerisinde kalan, Fener- Balat ve civarı yenileme alanları yenileme avan ve yenileme uygulama projelerinin hazırlanması ve uygulanması işine ait yenileme avan projesinin gönderildiği Fatih Belediye Başkanlığı, Etüt Proje Müdürlüğü'nün 25.12.2007 gün ve 2553 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Bakanlar Kurulu'nun 2006/10961 sayılı kararı ile belirlenen yenileme alanı içinde kalan, Fener- Balat ve civarı yenileme alanları yenileme avan ve yenileme uygulama projelerinin hazırlanması ve uygulanması işine ait yenileme avan projesi kapsamında kalan 2872 adaya ilişkin yapılan inceleme sonucunda;

2872 adada yer alan münferit ve genel kararlarla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş olan 1 (Ayia Vlaharnia Ayazması ve kilisesi) ve 6 parsellerin tescillerinin devamına, söz konusu taşınmazlardan koruma grupları belirlenmemiş 1 parseldeki Ayia Vlaharnia Ayazması ve kilisesinin koruma grubunun I olarak belirlenmesine;

Korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli taşınmazlarda yapılacak müdahalelerin ve diğer parsellerin bunlarla olan ilişkisinin analitik rölöve ve restitüsyon projeleri ile beraber değerlendirileceğine;

Farklı müellifler tarafından hazırlanan projelerin sokak bütünlüğü içinde hazırlanmasına; aynı sokaktan cephe alan yeni yapıların birbirleri ile uyumuna dikkat edilmesine ve çalışmaların sokak ölçeğinde alternatif cephe önerilerini de içerecek şekilde hazırlanmasına;

Yol kotlarının özgün seviyeye indirilmesi gerektiğine, bu maksatla binaların her birinde giriş, merdiven ve mekân özelliklerinin verdiği izlerden algılanan yol kotlarının esas alınmasına; her eserin önündeki zemine ait kotun vaziyet planına işlenmesine, bu bilgilerle düzenlenen yol kotları projesinin değerlendirilmek üzere Kurulumuza iletilmesine;

Haliç Surları'nın yer aldığı yapı adalarında önerilen projelerde sur ile olan ilişkilerin, bütünlük içinde ele alınmasına, bu yapı adalarında yapılacak müdahalelerin konunun uzmanlarından oluşturulacak bilim kurulunun (arkeolog, sanat tarihçisi, restoratör mimar) raporu ile birlikte kurulumuza sunulmasına;

Projede, İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.03.2008 tarih ve 2015 sayılı kararı ile geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları olarak kabul edilmiş olan 1/1000 Ölçekli Fatih Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nın genel esaslarının dikkate alınmasına;

-1-

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Damlataşı Sokağı, No: 4		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2872	**Parsel No:** 6
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

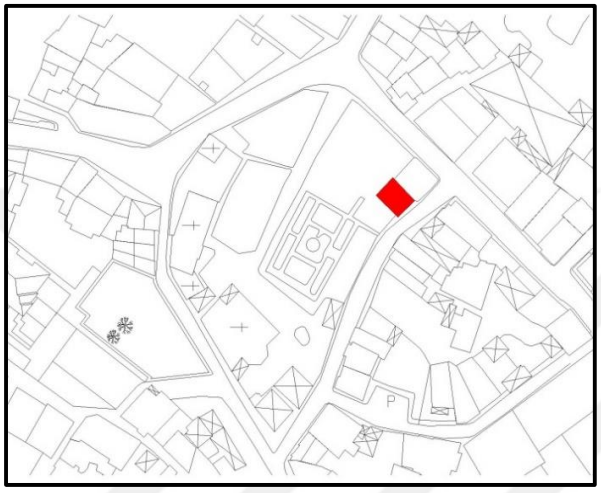

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas X Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma X Kubbe ☐ Beşik ☐
MEVCUT DURUMU Özgün X Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul 1 numaralı K.T.V.K.K.'nun 08.11.2000 gün ve 12385 sayılı kararı ile II. Grup korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir.

1 parsel:

İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 20.06.2008 gün ve 235 sayılı kararında *"....2872 adada yer alan münferit ve genel kararlarla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş olan 1 (Ayia Vlaharnia Ayazması ve kilisesi) ve 6 parsellerin tescillerinin devamına, söz konusu taşınmazlardan koruma grupları belirlenmemiş 1 parseldeki Ayia Vlaharnia Ayazması ve kilisesinin koruma grubunun 1 olarak belirlenmesine....karar verildi"* denilmiştir.

5 parsel:

İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 09.05.2007 gün ve 1367 sayılı kararında *"....2872 ada, 5 parsele ilişkin, Belediyesince imar mevzuatına göre incelenerek uygun görüşle iletilen projenin 2863 sayılı yasa yönünden düzeltmelerle uygun olduğuna karar verildi."* denilmiştir.

6 parsel:

İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 08.11.2000 gün ve 12385 sayılı kararında *"....2872 ada, 6 parselde yer alan taşınmazın II. Grup korunması gerekli kültür varlığı olarak tesciline, rölöve, restitüsyon projesi ile restorasyon projesinin düzeltmelerle uygun olduğuna uygulamanın 1630 Oda Sicil Nolu Mimar M.Erdoğan AKPAK sorumluluğunda yapılmasına karar verildi"* denilmiştir.

İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 22.12.2006 gün ve 896 sayılı kararında *"....2872 ada, 6 parsele ilişkin restorasyon tadilat projesinin uygun olmadığına, 08.11.2000 gün ve 12385 sayılı kararla onaylı restorasyon projesinin geçerli olduğuna karar verildi"* denilmiştir.

İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 20.06.2008 gün ve 235 sayılı kararında *"...2872 adada yer alan münferit ve genel kararlarla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiş olan 1 (Ayia Vlaharnia Ayazması ve kilisesi) ve 6 parsellerin tescillerinin devamına, söz konusu taşınmazlardan koruma grupları belirlenmemiş 1 parseldeki Ayia Vlaharnia Ayazması ve kilisesinin koruma grubunun 1 olarak belirlenmesine...karar verildi"* denilmiştir.

Ayrıca adada alınmış genel kararlar şunlardır:

İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 17.05.2006 gün ve 259 sayılı kararında *"...Atikmustafa Paşa Mahallesi, Dervişzade Caddesi, alt kısmı ile Kuyu Sokağı ve Ayvansaray surları arasında kalan Toklu Dede civarındaki kısmen 2867 ada ile 2868, 2869 ve 2872 adaları kapsayan yere ilişkin yapılacak çalışmaların Fatih 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planına göre hazırlanacak kentsel tasarım projesi çerçevesinde değerlendirilebileceğine karar verildi"* denilmiştir.

Ayrıca Yenileme Projesi kapsamında adaya ilişkin alınan kararlar şunlardır;

İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 20.06.2008 gün ve 235 sayılı kararında *"...Bakanlar Kurulu'nun 2006/10961*

T.C.
Kültür ve Turizm Bakanlığı
İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

NUMARA	TARİH
25	07.01.2009

2

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Damltaşı Sokağı, No: 9		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2873	**Parsel No:** 2
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar		Üst Yapı		Dış Yapı	
	A İYİ		A		A		A
	B ORTA		B		X		X
	C KÖTÜ		C		C		C

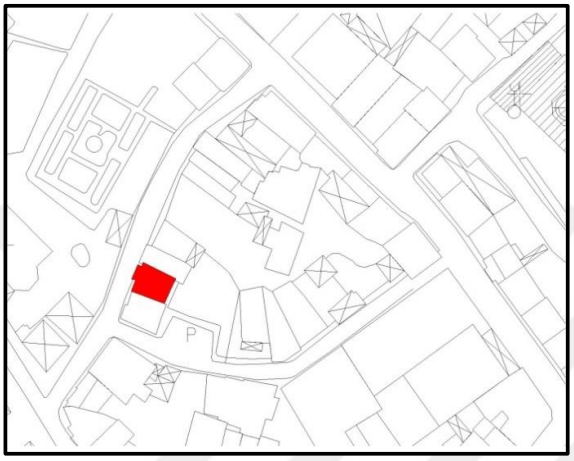

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme		Ahşap Karkas		Teras		Düz	
Kagir Yığma (Tuğla)	X	Diğer		Kırma	X	Kubbe	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)				Beşik			

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☒
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme							
Kiremit	X	Şıngıl		Sac			
Eternit		Taş		Toprak			
Beton		Diğer					

K.K.KARARLARI

İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20.06.2008 gün ve 236 sayılı kararınca tescil edilmiştir.

AYRINTILI ANLATIM

Mimari açıdan oldukça kötü durumdadır. Cephesinin kara sıva ile sıvanmış, pencerelerin yerinde günümüz pvc pencereler bulunmaktadır. Eski fotoğraflarından cumbasının daha özgün olduğu, pencerelerinin ise düşey sürmeli giyotin pencerelerdir.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Damlataşı Sokağı, No: 9		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2873	**Parsel No:** 15
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar		Üst Yapı		Dış Yapı	
	A İYİ		A		A		A
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		X		X		X

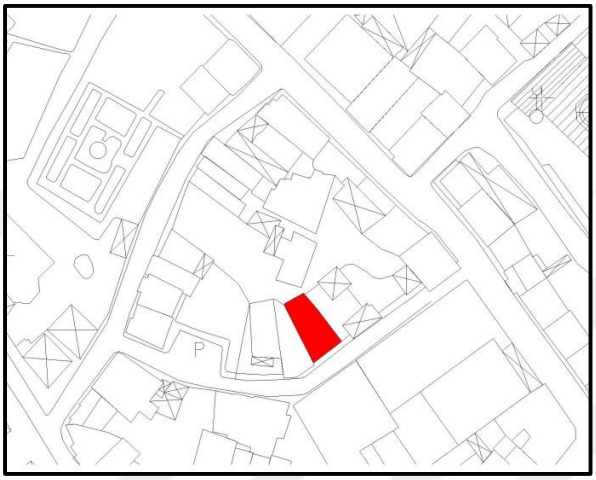

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme		Ahşap Karkas		Teras		Düz		Kırma	
Kagir Yığma (Tuğla)	X	Diğer		Kubbe		Beşik	X
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)							

MEVCUT DURUMU

Özgün [X] Biraz Değişmiş [ ]
Büyük Ölçüde Değişmiş [ ]
Yeniden Yapım [ ]

Örtü Mazleme							
Kiremit	X	Şıngıl		Sac			
Eternit		Taş		Toprak			
Beton		Diğer					

K.K.KARARLARI

İstanbul 1 numaralı K.T.V.K.K.'nun 08.11.2000 gün ve 12385 sayılı kararı ile II. Grup korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir.

EK F-1a(EK F-2a)

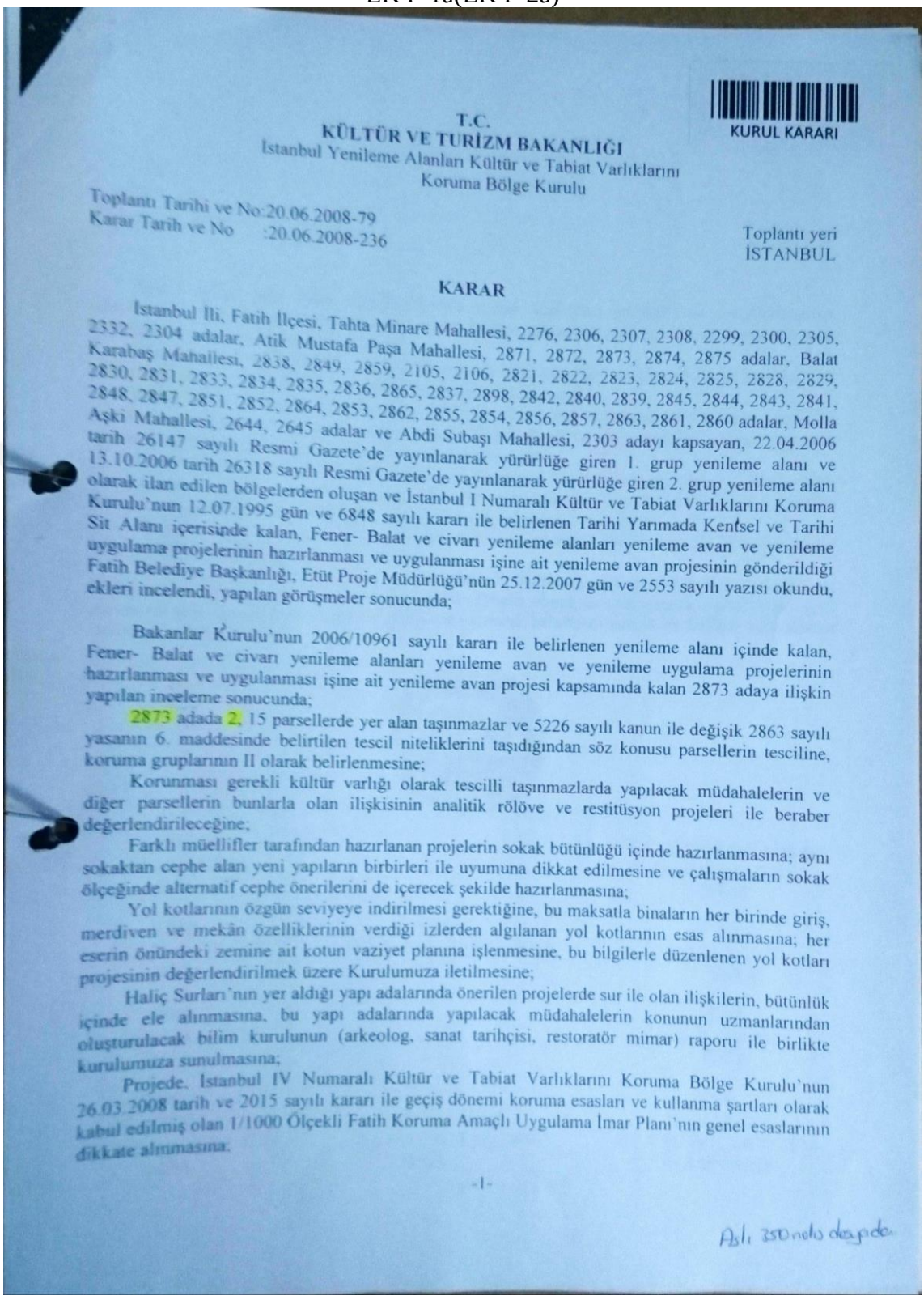

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No:20.06.2008-79
Karar Tarih ve No :20.06.2008-236

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Tahta Minare Mahallesi, 2276, 2306, 2307, 2308, 2299, 2300, 2305, 2332, 2304 adalar, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 2871, 2872, 2873, 2874, 2875 adalar, Balat Karabaş Mahallesi, 2838, 2849, 2859, 2105, 2106, 2821, 2822, 2823, 2824, 2825, 2828, 2829, 2830, 2831, 2833, 2834, 2835, 2836, 2865, 2837, 2898, 2842, 2840, 2839, 2845, 2844, 2843, 2841, 2848, 2847, 2851, 2852, 2864, 2853, 2862, 2855, 2854, 2856, 2857, 2863, 2861, 2860 adalar, Molla Aşki Mahallesi, 2644, 2645 adalar ve Abdi Subaşı Mahallesi, 2303 adayı kapsayan, 22.04.2006 tarih 26147 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 1. grup yenileme alanı ve 13.10.2006 tarih 26318 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren 2. grup yenileme alanı olarak ilan edilen bölgelerden oluşan ve İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Tarihi Yarımada Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içerisinde kalan, Fener- Balat ve civarı yenileme alanları yenileme avan ve yenileme uygulama projelerinin hazırlanması ve uygulanması işine ait yenileme avan projesinin gönderildiği Fatih Belediye Başkanlığı, Etüt Proje Müdürlüğü'nün 25.12.2007 gün ve 2553 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

Bakanlar Kurulu'nun 2006/10961 sayılı kararı ile belirlenen yenileme alanı içinde kalan, Fener- Balat ve civarı yenileme alanları yenileme avan ve yenileme uygulama projelerinin hazırlanması ve uygulanması işine ait yenileme avan projesi kapsamında kalan 2873 adaya ilişkin yapılan inceleme sonucunda;

2873 adada 2, 15 parsellerde yer alan taşınmazlar ve 5226 sayılı kanun ile değişik 2863 sayılı yasanın 6. maddesinde belirtilen tescil niteliklerini taşıdığından söz konusu parsellerin tesciline, koruma gruplarının II olarak belirlenmesine;

Korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli taşınmazlarda yapılacak müdahalelerin ve diğer parsellerin bunlarla olan ilişkisinin analitik rölöve ve restitüsyon projeleri ile beraber değerlendirileceğine;

Farklı müellifler tarafından hazırlanan projelerin sokak bütünlüğü içinde hazırlanmasına; aynı sokaktan cephe alan yeni yapıların birbirleri ile uyumuna dikkat edilmesine ve çalışmaların sokak ölçeğinde alternatif cephe önerilerini de içerecek şekilde hazırlanmasına;

Yol kotlarının özgün seviyeye indirilmesi gerektiğine, bu maksatla binaların her birinde giriş, merdiven ve mekân özelliklerinin verdiği izlerden algılanan yol kotlarının esas alınmasına; her eserin önündeki zemine ait kotun vaziyet planına işlenmesine, bu bilgilerle düzenlenen yol kotları projesinin değerlendirilmek üzere Kurulumuza iletilmesine;

Haliç Surları'nın yer aldığı yapı adalarında önerilen projelerde sur ile olan ilişkilerin, bütünlük içinde ele alınmasına, bu yapı adalarında yapılacak müdahalelerin konunun uzmanlarından oluşturulacak bilim kurulunun (arkeolog, sanat tarihçisi, restoratör mimar) raporu ile birlikte kurulumuza sunulmasına;

Projede, İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.03.2008 tarih ve 2015 sayılı kararı ile geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları olarak kabul edilmiş olan 1/1000 Ölçekli Fatih Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nın genel esaslarının dikkate alınmasına.

-1-

Aslı 350 nolu dosyada

EK G-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2867	**Parsel No:** 60
DEHLİZ	**Anıt Türü:** Savunma Yapısı	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 10-11.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi								
	A İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		C		C		C

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
	Betonarme		Ahşap Karkas		Teras	X	Düz X Kırma
	Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kubbe		Beşik
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla)	X					

MEVCUT DURUMU				**Örtü Mazleme**					
Özgün		Biraz Değişmiş			Kiremit	X	Şıngıl		Sac
Büyük Ölçüde Değişmiş	X				Eternit		Taş	X	Toprak
Yeniden Yapım					Beton		Diğer	X	

K.K.KARARLARI

GEEAYK'ın 13.01.1973 tarih ve 6890 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

2001 yılında İstanbul 1 nolu K. ve T. V. K. K. tarafından onaylı projeleri baz alınarak 1. koridorun temizliği tamamlanmıştır.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 02.01.2008-139
Karar Tarih ve No : 02.01.2008-1841

Toplantı Yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 518-520 pafta, 2867 ada, 60 parsel altında bulunan, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.7.1995 tarih ve 6848 sayılı kararıyla belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içinde kalan, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 13.1.1973 tarih ve 6890 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescilli, İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 4.5.1994 gün ve 5575 sayılı kararıyla onaylı rölövesi, 22.6.1994 tarih ve 5755 sayılı kararı ile onaylı restorasyon projesi bulunan, Hazine mülkiyetindeki, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.01.2005 tarih ve 399 sayılı kararı ile uygun bulunan 1/5000 Ölçekli Tarihi Yarımada (Eminönü-Fatih) Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı; 26.01.2005 tarih ve 402 sayılı kararı ile uygun bulunan 1/1000 Ölçekli Fatih Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı olan, kale ve Anemas Zindanlarının restorasyonu amacı ile yapılan kazı çalışmasının devamı olan, zindan içinde bulunan toprak temizleme çalışmaları ile ilgili Müdürlükleri uzmanlarınca hazırlanan 13.12.2006 tarihli raporun yazıları ekinde sunulduğunun belirtildiği Kurulun vereceği karar doğrultusunda işlem yapılabileceğinin ifade edildiği İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü'nün 14.12.2006 tarih ve 2675 sayılı yazısı, Aynı hususta Müdürlükleri uzmanlarınca hazırlanan 16.01.2007 tarihli raporun yazıları ekinde sunulduğunun belirtildiği Kurulun vereceği karar doğrultusunda işlem yapılabileceğinin ifade edildiği İstanbul Arkeoloji Müzeleri Müdürlüğü'nün 18.01.2007 tarih ve 136 sayılı yazısı, Anemas Zindanlarının taşıyıcı sistemi konusunda İstanbul Teknik Üniversitesi'nce hazırlanan 19.04.2007 tarihli teknik raporun sunulduğu İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Fen İşleri Daire Başkanlığı Yapı İşleri Müdürlüğü'nün 22.05.2007 tarih ve M.34.0.İBB.0.11.56 (511-2005/23) 4377 Gd:68451 sayılı yazısı, Anemas Zindanları Restorasyonu İnşaatı işine ait İsaak Angelos kulesi rölövesi ile zindanlara ait restitüsyon, restorasyon projeleri ve raporlarının ekte sunulduğunun belirtildiği, gereğinin yapılmasının talep edildiği İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Fen İşleri Daire Başkanlığı Yapı İşleri Müdürlüğü'nün 07.11.2007 tarih ve M.34.0.İBB.0.11.56 (511-2005/23) R/4124 Gd:133446 sayılı yazısı, sözkonusu taşınmazın rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin yeniden ihale edildiğinin anlaşıldığı İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Fen İşleri Daire Başkanlığı Yapı İşleri Müdürlüğü'nün 13.12.2007 tarih ve M.34.0.İBB.0.11.56 (511-2007/118) R/4524 Gd:149666 sayılı yazısı, okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 518-520 pafta, 2867 ada, 60 parsel altında bulunan, Anemas Zindanları Restorasyonu İnşaatı işine ait İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Fen İşleri Daire Başkanlığı Yapı İşleri Müdürlüğü'nün 07.11.2007 tarih ve M.34.0.İBB.0.11.56 (511-2005/23) R/4124 Gd:133446 sayılı yazısı eki İsaak Angelos Kulesi ve Anemas Kulelerine ait rölöve ve dönem analizinin uygun olduğuna,

Restitüsyon gerekçelerinin (analoji kaynaklarının v.d.) Kurula iletilmesine,

Kurulumuz üyesi Dr. Feridun ÖZGÜMÜŞ' ün oluşturulacak Kurul kararında yer alacak bazı hususları belirlemek üzere yerinde yaptığı inceleme neticesi hazırlamış olduğu rapor da dikkate alınarak;

Özgün döşeme kaplamasının tespit edilemediği veya büyük ölçüde yok olduğu mekanlarda sert ağaçtan yüzer döşeme yapılması,

1

EK G-2

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2867	**Parsel No:** 50	
CAMİİ	**Anıt Türü:** Dini Yapı		**Yaptıran:** Kazasker İvaz Efendi		
	Yapım Tarihi: 16.yy		**Mülkiyet:** Vakıf		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar X	Üst Yapı X	Dış Yapı X	
	B ORTA	B	B	B	
	C KÖTÜ	C	C	C	

Malzeme ve Yapım Tekniği			**Örtü Türü**	
	Betonarme ☐	Ahşap Karkas ☐		Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐
	Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer ☐		Kubbe X Beşik ☐
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla) X			

MEVCUT DURUMU		**Örtü Mazleme**	
Özgün ☐	Biraz Değişmiş ☐		Kiremit ☐ Şıngıl ☐ Sac ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş X			Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐
Yeniden Yapım ☐			Beton ☐ Diğer X

K.K.KARARLARI

Bulunamadı

EK G-3

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2867	**Parsel No:** 47
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

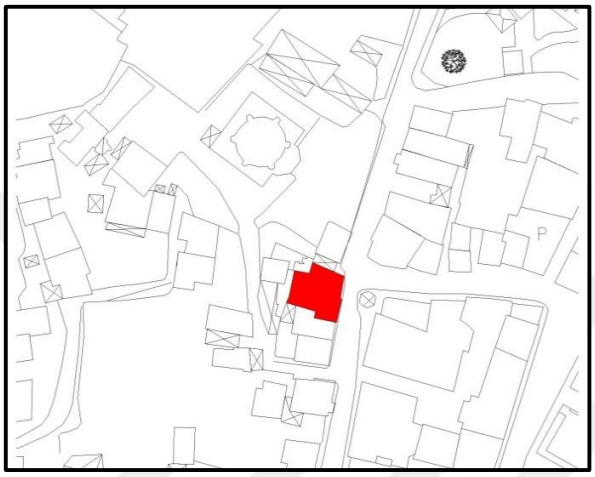

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas X		Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐
Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik X
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

MEVCUT DURUMU

Özgün X Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme

Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐
Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐
Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

AYRINTILI ANLATIM

Cumbasız, düz cepheli yapı metruk durumdadır. Üst katında yan yan 5 giyotin penceresi bulunmaktadır. Yapı Fatih Belediyesinin Kentsel Rehberinde tescilli gözükse de yapı ile ilgili herhangi bir kurul kararı bulunamamıştır.

EK G-4

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2867	**Parsel No:** 1
ÇEŞME	**Anıt Türü:** Su Yapısı	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 16.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

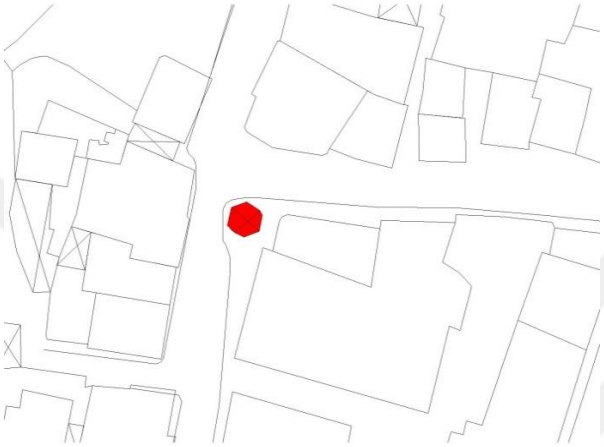

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas ☐		Teras ☐ Düz X Kırma ☐
Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer X		Kubbe ☐ Beşik ☐
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

MEVCUT DURUMU	**Örtü Mazleme**	
Özgün X Biraz Değişmiş ☐		Kiremit ☐ Şıngıl ☐ Sac ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐		Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐
Yeniden Yapım ☐		Beton ☐ Diğer X

K.K.KARARLARI

AYRINTILI ANLATIM

Altıgen biçimli çeşmenin her cephesinde bir Türk kemeri yer almaktadır. Üst kenarındaki oymalı bordür bütün cephe boyunca devam etmektedir. Tekneleri doldurulmuş olan çeşmenin maalesef hiçbir cephesinden su akmamaktadır . Bitişiğinde yer alan çınar ağacının ne zaman kesildiği bilinmese de 1995 yılında Fatih Belediyesi'nce etrafi açılarak meydana çıkarıldığı bilinmektedir .

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Eğrikapı Sokağı		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2867	**Parsel No:** 2
EV	**Anıt Türü: S**ivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
A İYİ		A	A	A
B ORTA		B	B	B
C KÖTÜ		X	X	X

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas X Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik X
MEVCUT DURUMU Özgün X Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2897	**Parsel No:** 11	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari		**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar X	Üst Yapı X	Dış Yapı X	
	B ORTA	B	B	B	
	C KÖTÜ	C	C	C	

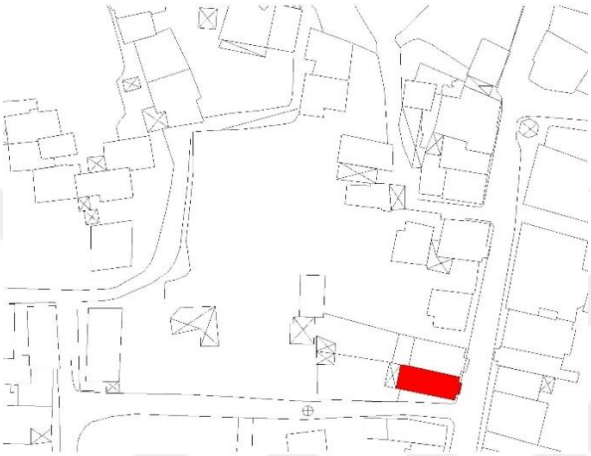

Malzeme ve Yapım Tekniği			**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas X		Teras X Düz ☐ Kırma ☐	
Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik X	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐				

MEVCUT DURUMU			**Örtü Mazleme**	
Özgün ☐	Biraz Değişmiş ☐		Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐	
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐			Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐	
Yeniden Yapım X			Beton ☐ Diğer ☐	

K.K.KARARLARI

Kültür Varlığı Koruma Envanteri						
Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı				**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
				Ada No: 2897	**Parsel No:** 12	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari			**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy			**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		C		C		C

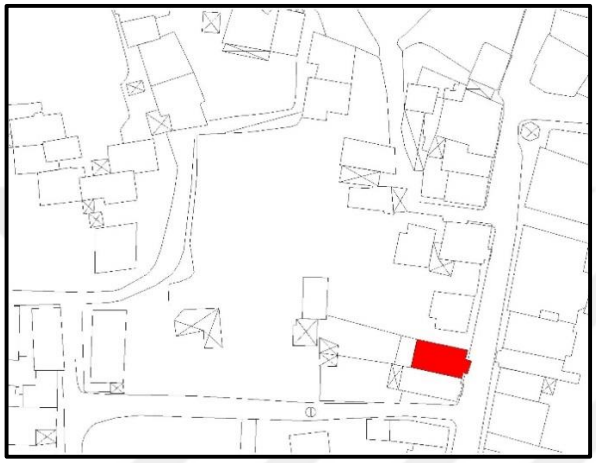

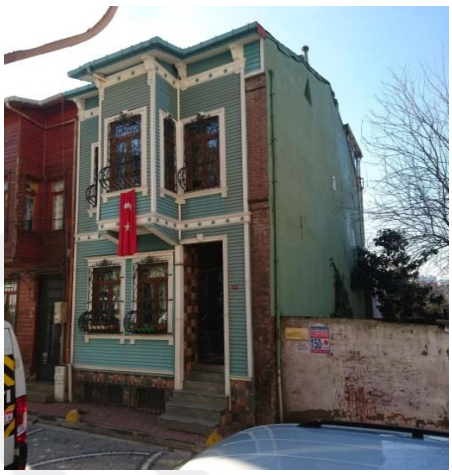

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☒ Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☒ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik ☒
MEVCUT DURUMU Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☒		**Örtü Mazleme**	Kiremit ☒ Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐
K.K.KARARLARI			

Kültür Varlığı Koruma Envanteri						
Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı				**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
				Ada No: 2897	**Parsel No:** 8	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari			**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy			**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		C		C		C

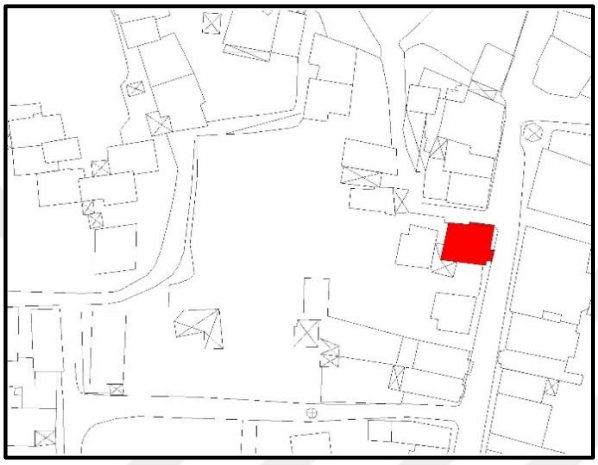

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☒ Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☒ Kubbe ☐ Beşik ☐
MEVCUT DURUMU Özgün ☒ Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit ☒ Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

AYRINTILI ANLATIM

Üst katındaki ahşap yüzeylerinde yer yer dökülmeler görülse de ahşap giyotin pencere ve söveleri ile özgün durumdadır. Dervişzade sokağa bakan cephesindeki dikdörtgen cumbasının daha sonradan çelik gergilerle desteklendiği görülmektedir. Avcıbaşı sokağa bakan cephesinde ise kare cumba bulunmaktadır.

EK İ-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Şişhane Caddesi, No:14	**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
	Ada No: 2701	**Parsel No:** 52

Anıt Türü: Sivil Mimari

TÜRBE	**Yaptıran:** Bilinmiyor	**Mimari Çağı:** Osmanlı Mimarisi
	Yapım Tarihi: Bilinmiyor	**Mülkiyet: Özel**

Koruma Derecesi								
	A İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		C		C		C

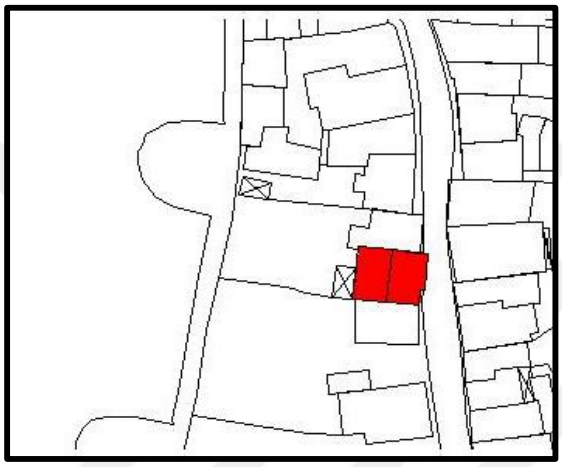

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas X Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik X
MEVCUT DURUMU Özgün ☐ Biraz Değişmiş X Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

AYRINTILI TANIMLAMA

Giriş kapısının üst hizasında kare cumba bulunmaktadır. Kapı ve pencereleri özgün olan yapının demir parmaklıklarının sonradan eklendiği anlaşılmaktadır. Ahşap cephe kaplamasının üzerindeki boyanın giderek etkisini kaybettiği görülse de yapının özgünlüğü halen korunmaktadır. Bodrum kat pencere hizasında ise yapıldığı dönem ile bağdaşmayan seramik kaplamalar göze çarpmaktadır.

EK İ-2

Kültür Varlığı Koruma Envanteri						
Sokak Adı ve Kapı No: Şişhane Caddesi				**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
				Ada No: 2701	**Parsel No:** 43	
TÜRBE	**Anıt Türü:** Dini Yapı			**Yaptıran:** Avcı Başı Mehmet Bey		
	Yapım Tarihi: 15.yy			**Mülkiyet:** Vakıf		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		C		C		C

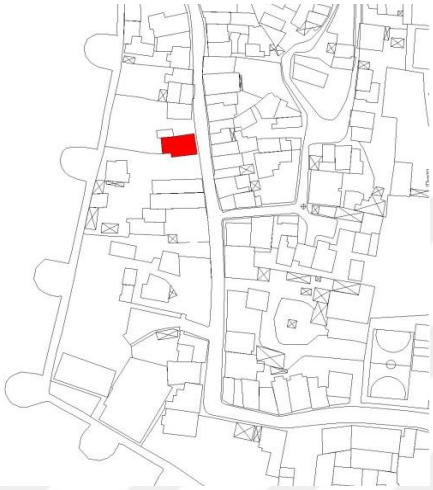

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
	Betonarme		Ahşap Karkas		Teras		Düz		Kırma	
	Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kubbe		Beşik	X		
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla)	X								

MEVCUT DURUMU				**Örtü Mazleme**						
Özgün		Biraz Değişmiş			Kiremit	X	Şıngıl		Sac	
Büyük Ölçüde Değişmiş					Eternit		Taş		Toprak	
Yeniden Yapım	X				Beton		Diğer			

K.K.KARARLARI

İ. IV N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 23.01.2009 gün ve 2639 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmesine ve Müze denetiminde temel kazısı yapılarak kalıntı rölövesinin getirilmesine karar verilmiştir.

26.04.2010 gün ve 3720 sayılı kararıyla da restitüsyon ve restorasyon projelerinin getirilmesine kadar verilmiştir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü İstanbul 1. Bölge Müdürlüğü'nün 14.09.2012 tarihinde yaptığı başvuru sonucu Bölge Kurulu'nun 17.04.2013 gün ve 1489 sayılı kararıyla yapının temel izlerinin ortaya çıkarılması için Müze denetiminde araştırma kazısının yapılması ortaya çıkacak verilere ilişkin rölöve, ayrıntılı rapor ve fotoğraf albümü ile sanat tarihi raporu, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projelerinin getirilmesine karar verilmiştir.

Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.01.2005 gün ve 404 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir.

Kurulumuzun 23.08.2007 gün ve 1687 sayılı kararında "...2701 ada, 43 sayılı parselde **işgallerin** İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı Koruma Uygulama ve Denetim Müdürlüğü ve Vakıflar Genel Müdürlüğünce görevlendirilecek uzman personel (arkeolog, sanat tarihçisi, mimar ve restoratör mimar) nezaretinde **kaldırılmasına,** 5226 sayılı kanunla değişik 2863 sayılı yasa kapsamında değerlendirilecek bir eser bulunduğu takdirde Kurula bilgi verilmesine; 21.05.2005 gün ve 402 sayılı karar ile uygun bulunan Fatih Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı'nda Avcı Bey Cami olarak tarafı parsele ilişkin bilgi ve belgelerin Kurula iletilmesine karar verildi."denmiştir.

Kurulumuzun 23.01.2009 gün ve 2639 sayılı kararında "İstanbul İli, Fatih İlçesi, Avcıbey Mahallesi, Şişhane Caddesi, 2701 ada, 43 sayılı parselde daha önceden yer alan, **Avcı Bey (Eğrikapı) Cami'nin ihyasına yönelik yeterli bilgi ve belgenin olmasından dolayı, korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmesine, koruma grubunun I olarak belirlenmesine, Müze denetiminde temel kazısı yapılarak kalıntı rölövesinin Kurulumuza iletilmesine** karar verildi."denilmiştir.

Kurulumuzun 26.04.2010 gün ve 3720 sayılı kararında "...parsel olarak korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmesine, müze denetiminde kazı yapılarak gerekli bilgi ve belgelere dayalı olarak restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza iletilmesine karar verildi."denilmiştir.

Kurulumuzun 27.09.2010 gün ve 4123 sayılı kararında "...Kurulumuzun almış olduğu 23.01.2009 gün ve 2639 sayılı kararın geçerli olduğuna, 26.04.2010 gün ve 3720 sayılı kararın ise "tescilin devamına ve müze denetiminde kazı yapılarak gerekli bilgi ve belgelere dayalı olarak restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza iletilmesine" olarak düzeltilmesine karar verildi."denilmiştir.

Kurulumuzun 17.04.2013 gün ve 1489 sayılı kararında "...Kurulumuzun 27.09.2010 gün ve 4123 sayılı kararın geçerli olduğuna, söz konusu yapının temel izlerinin ortaya çıkarılması için Müze denetiminde araştırma kazısının yapılmasına, kazı sonrası ortaya çıkacak verilere ilişkin rölöve, ayrıntılı rapor ve fotoğraf albümü ile sanat tarihi raporu, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projelerinin Kurulumuza iletilmesine verildi."denilmiştir.

İlgi a) yazı ekinde iletilen uzman raporundan özetle;

Parsele 07.08.2013 tarihinde gidilerek gerekli incelemeler yapıldıktan sonra başlanılan kazı çalışmalarına 20.09.2013 tarihinde son verildiği,

Encümen arşivinde yer alan 03.10.1936 tarih ve 47 sıra numaralı belgeye göre yapının 1933 tarihinde yıkıcıya satıldığı, 1936 tarihli arşiv belgesine göre de kıble duvarından başka bir şey kalmadığının belirtildiği,

Yürütülen çalışmalarda yapıya ait 3 cephe duvarının ortaya çıkarıldığı, **dördüncü duvara ise günümüzde parsel sınırı dışında yolun altında kalmasından ötürü ulaşılamadığı,**

Mihrap duvarının büyük ölçüde ortaya çıkarıldığı, çıkarılan bu cephe duvarında kaba yonu taş ve belli aralıklarla tuğla hatılların gözlemlendiği,

Diğer meydana çıkarılan duvarların farklı olarak sadece moloz taş duvar olduğu mihrap duvarındaki özenli örgü sisteminin görülmediği,

Kalıntıların Güneybatı köşesinde beden duvarlarına bitişik olarak bazı temel kalıntılarının daha bulunduğu, bu temellerin yapıya ait **müştemilatlara ait olabileceği** kanısına varıldığı, bu **kalıntıların batıya doğru devam ettiği ancak burada yer alan**

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI İstanbul IV Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	
Sayı	Tarih
62	27.01.2014

EK İ-3

Kültür Varlığı Koruma Envanteri						
Sokak Adı ve Kapı No: Şişhane Caddesi				**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
				Ada No: 2701	**Parsel No:** 11	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari (Saray Yapısı)			**Yaptıran:** I.Manuel Kommenos		
	Yapım Tarihi: 10-11.yy			**Mülkiyet:** Vakıf		
Koruma Derecesi	**A** İYİ		Taşıyıcı Elemanlar [X]	Üst Yapı [X]	Dış Yapı [X]	
	B ORTA		[B]	[B]	[B]	
	C KÖTÜ		[C]	[C]	[C]	

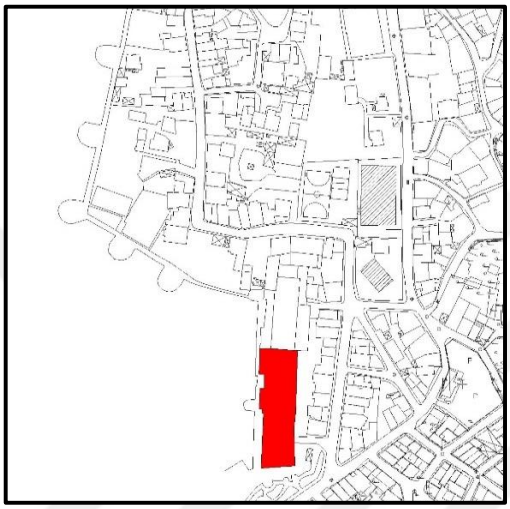

Malzeme ve Yapım Tekniği			**Örtü Türü**	
Betonarme [ ]	Ahşap Karkas [ ]		Teras [ ] Düz [ ] Kırma [X]	
Kagir Yığma (Tuğla) [ ]	Diğer [ ]		Kubbe [ ] Beşik [ ]	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) [X]				

MEVCUT DURUMU			**Örtü Mazleme**		
Özgün [ ]	Biraz Değişmiş [ ]		Kiremit [X]	Şıngıl [ ]	Sac [ ]
Büyük Ölçüde Değişmiş [X]			Eternit [ ]	Taş [ ]	Toprak [ ]
Yeniden Yapım [ ]			Beton [ ]	Diğer [ ]	

K.K.KARARLARI

Yapı GEEAYK'ın 15.11.1975 gün ve 8766 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

İ.I N.K. ve T.V.K.K.'nun 10.09.1997 gün ve 8955 sayılı kararıyla ilk rölöve, 23.10.1998 gün ve 10366 sayılı kararıyla da ilk restorasyon projeleri onaylanmıştır.

İ. IV N. K. ve T. V. K. B. K. 24.12.2008 gün ve 2577 sayılı kararınca avlu kotundaki kapının orijinal zemin kotunun bulunabilmesi için yapılan kazı sırasında ortaya çıkarılan tüm mezar ve kalıntıların korunmasına ilişkin rölövesinin alınmasına karar verilmiştir.

İ. IV N. K. ve T. V. K. K. tarafından 13.01.2010 tarih ve 3484 sayılı kararı ile uygulama yapılması onaylanmıştır.

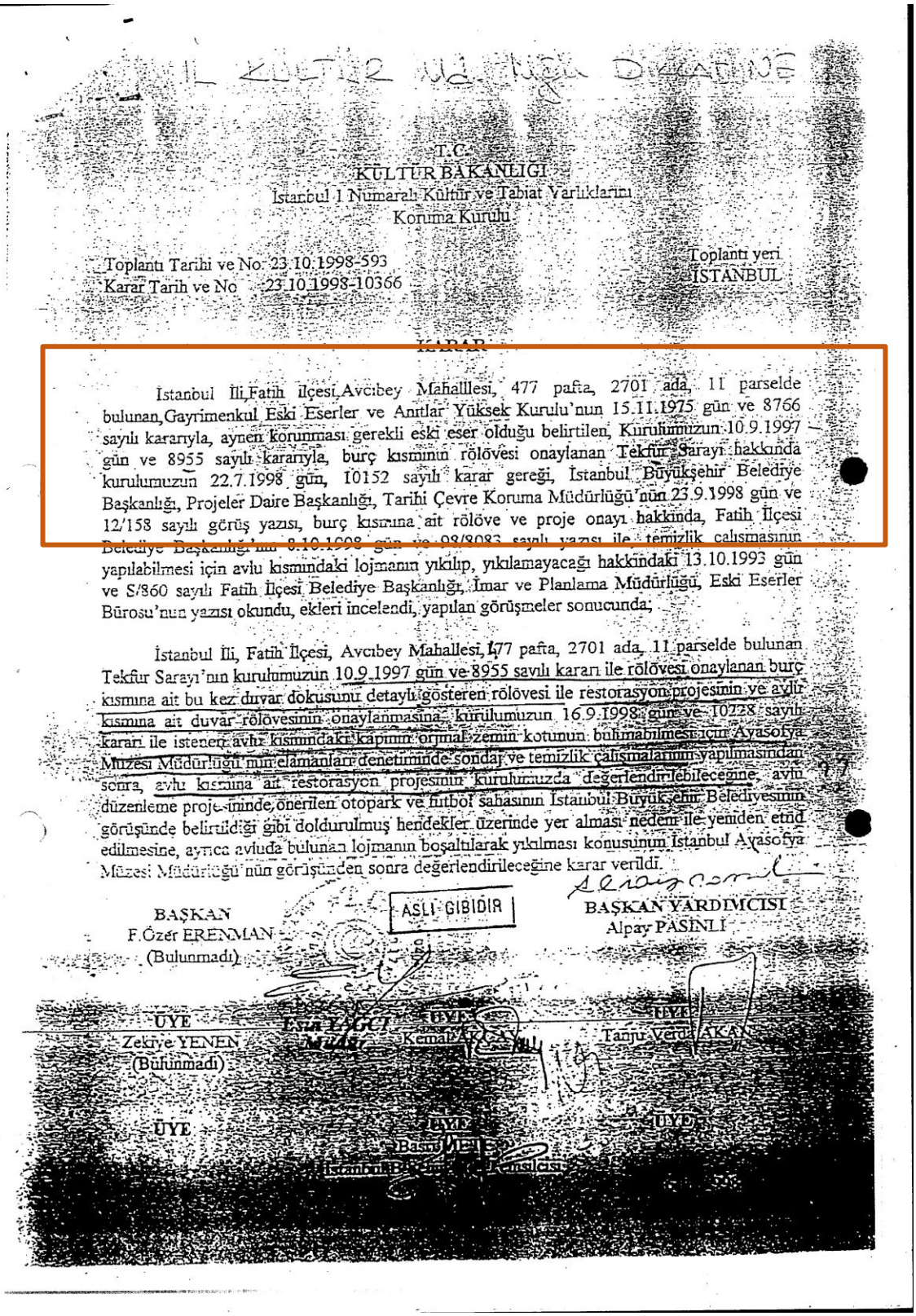

T.C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 23.10.1998-593
Karar Tarih ve No : 23.10.1998-10366

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli,Fatih ilçesi,Avcıbey Mahallesi, 477 pafta, 2701 ada, 11 parselde bulunan,Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu'nun 15.11.1975 gün ve 8766 sayılı kararıyla, aynen korunması gerekli eski eser olduğu belirtilen, Kurulumuzun 10.9.1997 gün ve 8955 sayılı kararıyla, burç kısmının rölövesi onaylanan Tekfur Sarayı hakkında kurulumuzun 22.7.1998 gün, 10152 sayılı karar gereği, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı, Projeler Daire Başkanlığı, Tarihi Çevre Koruma Müdürlüğü'nün 23.9.1998 gün ve 12/158 sayılı görüş yazısı, burç kısmına ait rölöve ve proje onayı hakkında, Fatih İlçesi Belediye Başkanlığı'nın 8.10.1998 gün ve 98/8083 sayılı yazısı ile temizlik çalışmasının yapılabilmesi için avlu kısmındaki lojmanın yıkılıp, yıkılamayacağı hakkındaki 13.10.1993 gün ve S/860 sayılı Fatih İlçesi Belediye Başkanlığı, İmar ve Planlama Müdürlüğü, Eski Eserler Bürosu'nun yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Avcıbey Mahallesi, 477 pafta, 2701 ada, 11 parselde bulunan Tekfur Sarayı'nın kurulumuzun 10.9.1997 gün ve 8955 sayılı kararı ile rölövesi onaylanan burç kısmına ait bu kez duvar dokusunu detaylı gösteren rölövesi ile restorasyon projesinin ve avlu kısmına ait duvar rölövesinin onaylanmasına, kurulumuzun 16.9.1998 gün ve 10228 sayılı kararı ile istenen avlu kısmındaki kapının orjinal zemin kotunun bulunabilmesi için Ayasofya Müzesi Müdürlüğü'nün elemanları denetiminde sondaj ve temizlik çalışmalarının yapılmasından sonra, avlu kısmına ait restorasyon projesinin kurulumuzda değerlendirilebileceğine, avlu düzenleme projesinde,önerilen otopark ve futbol sahasının İstanbul Büyükşehir Belediyesinin görüşünde belirtildiği gibi doldurulmuş hendekler üzerinde yer alması nedeni ile yeniden etüd edilmesine, ayrıca avluda bulunan lojmanın boşaltılarak yıkılması konusunun İstanbul Ayasofya Müzesi Müdürlüğü'nün görüşünden sonra değerlendirileceğine karar verildi.

ASLI GIBIDIR

BAŞKAN
F.Özer ERENMAN
(Bulunmadı)

BAŞKAN YARDIMCISI
Alpay PASİNLİ

ÜYE
Zekiye YENEN
(Bulunmadı)

ÜYE
Esin YAĞCI

ÜYE
Kemal AKAY

ÜYE
Tanju Verda AKAY

ÜYE

ÜYE

ÜYE

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Şişhane Caddesi		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2702	**Parsel No:** 16
ÇEŞME	**Anıt Türü:** Su Yapısı	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 17.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐		Teras ☐ Düz ☒ Kırma ☐
	Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☒		Kubbe ☐ Beşik ☐
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐		

MEVCUT DURUMU

Özgün ☒ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme	
	Kiremit ☐ Şıngıl ☐ Sac ☐
	Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐
	Beton ☐ Diğer ☒

K.K.KARARLARI

İstanbul IV N.K. ve T. V. K. B. K. M. 'nün 27.05.2008 tarih ve 1124 sayılı yazısından yapının tescilli olduğu anlaşılmaktadır.

AYRINTILI ANLATIM

Kesme taştan, klasik Osmanlı Mimarisi Üslubunda inşa edilmiş, dikdörtgen planlı bir çeşmedir. Etrafi işgal edilmiş durumdadır. Zaman içinde yapılmış olan yol çalışmaları sebebiyle, çeşmenin yalağı tamamen gömülmüş ve yok olmuştur.

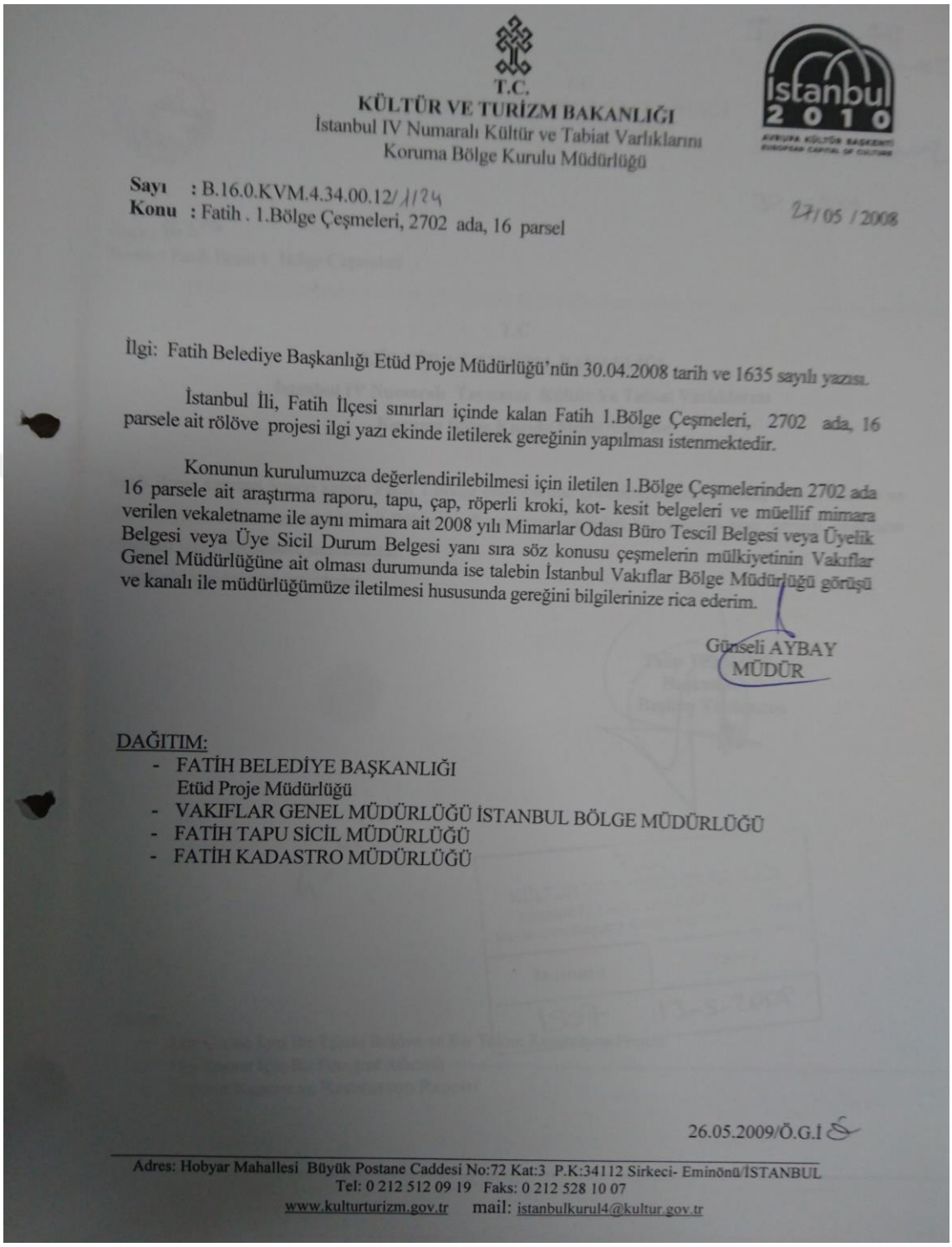

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü

İstanbul 2010
AVRUPA KÜLTÜR BAŞKENTİ
EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE

Sayı : B.16.0.KVM.4.34.00.12/1124
Konu : Fatih . 1.Bölge Çeşmeleri, 2702 ada, 16 parsel

27/05/2008

İlgi: Fatih Belediye Başkanlığı Etüd Proje Müdürlüğü'nün 30.04.2008 tarih ve 1635 sayılı yazısı.

İstanbul İli, Fatih İlçesi sınırları içinde kalan Fatih 1.Bölge Çeşmeleri, 2702 ada, 16 parsele ait rölöve projesi ilgi yazı ekinde iletilerek gereğinin yapılması istenmektedir.

Konunun kurulumuzca değerlendirilebilmesi için iletilen 1.Bölge Çeşmelerinden 2702 ada 16 parsele ait araştırma raporu, tapu, çap, röperli kroki, kot- kesit belgeleri ve müellif mimara verilen vekaletname ile aynı mimara ait 2008 yılı Mimarlar Odası Büro Tescil Belgesi veya Üyelik Belgesi veya Üye Sicil Durum Belgesi yanı sıra söz konusu çeşmelerin mülkiyetinin Vakıflar Genel Müdürlüğüne ait olması durumunda ise talebin İstanbul Vakıflar Bölge Müdürlüğü görüşü ve kanalı ile müdürlüğümüze iletilmesi hususunda gereğini bilgilerinize rica ederim.

Günseli AYBAY
MÜDÜR

DAĞITIM:
- FATİH BELEDİYE BAŞKANLIĞI
  Etüd Proje Müdürlüğü
- VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İSTANBUL BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ
- FATİH TAPU SİCİL MÜDÜRLÜĞÜ
- FATİH KADASTRO MÜDÜRLÜĞÜ

26.05.2009/Ö.G.İ

Adres: Hobyar Mahallesi Büyük Postane Caddesi No:72 Kat:3 P.K:34112 Sirkeci- Eminönü/İSTANBUL
Tel: 0 212 512 09 19 Faks: 0 212 528 10 07
www.kulturturizm.gov.tr mail: istanbulkurul4@kultur.gov.tr

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Şişhane Caddesi, No:7			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2702	**Parsel No:** 13	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari		**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar A	Üst Yapı A	Dış Yapı A	
	B ORTA	Taşıyıcı Elemanlar B	Üst Yapı B	Dış Yapı B	
	C KÖTÜ	Taşıyıcı Elemanlar X	Üst Yapı X	Dış Yapı X	

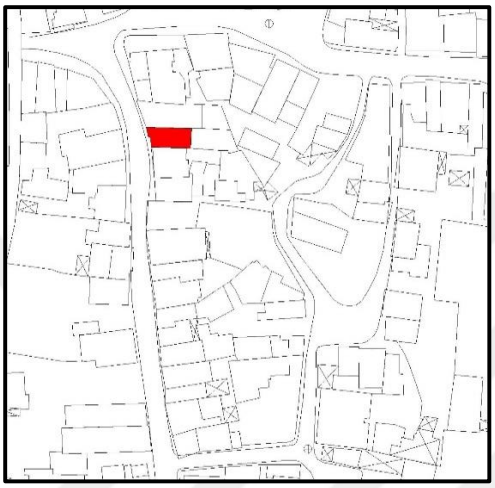

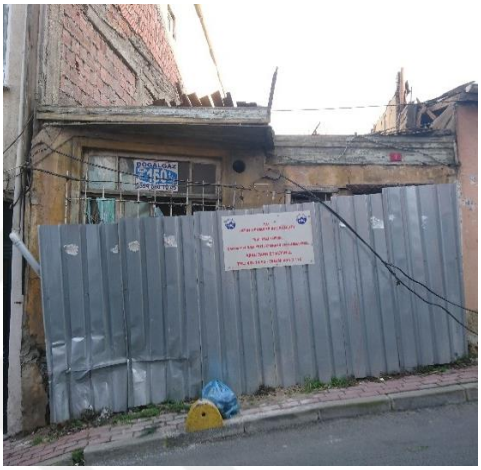

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas X Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma X Kubbe ☐ Beşik ☐
MEVCUT DURUMU Özgün X Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer X

K.K.KARARLARI

İstanbul II. N. Y. A. K. V. K. B. K.' nun 04.07.2017 tarih ve 239 sayılı kararında yapının tescilli olduğu anlaşılmaktadır.

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul II Numaralı Yenileme Alanları
Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No : 04.07.2017 - 239
Karar Tarih ve No : 04.07.2017 - 2098

KARAR

İstanbul ili, Fatih İlçesi, Ayvansaray Mahallesi, 477 pafta, 2702 ada 13 parselde yer alan, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 12.07.1995 tarih ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Tarihi Yarımada Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içerisinde, İstanbul IV Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 25.07.2012 tarih ve 788 sayılı kararı ile onaylanan 04.10.2012 tasdik tarihli 1/1000 Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı sınırları içerisinde kalan; İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 26.01.2005 tarih ve 404 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillenmesine karar verilen özel mülkiyetteki taşınmaza ilişkin can ve mal güvenliği açısından tehlikeli yapının ve yapı gurubunun belirlenmesi hususundaki Fatih Belediye Başkanlığı Yapı Kontrol Müdürlüğünün 10.01.2017 tarih 27443513-22.01.01-E.132 sayılı, 15.02.2017 tarih ve 27443513-730.10-E.769 sayılı yazıları ve ekleri ile 28.06.2017 tarih ve 1533 evrak kayıt numaralı uzman raporu okundu, ekleri ile 34.20.4157 no'lu işlem dosyası .incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul ili, Fatih İlçesi, Ayvansaray Mahallesi, 477 pafta, 2702 ada 13 parselde yer alan taşınmaz ın yapı grubunun II olarak belirlenmesine, rölöve ve restitüsyon projelerinin Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Sait BAŞARAN

BAŞKAN YARDIMCISI
Yusuf SOYUER

ÜYE
Tülin ÇORUHLU

ÜYE
Erol KUZUBAŞIOĞLU
BULUNMADI

ÜYE
H.Arzu KOCABAŞ DİREN

ÜYE
M.Cemalettin SATOĞLU

ÜYE
Mustafa YAĞCI

ÜYE
Raziye YAZAR
İst. Büyükşehir Bel. Tems

ÜYE
Yener USTABAŞ
Fatih Bel. Tems.

EK K-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Mumhane Caddesi, No:53		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2703	**Parsel No:** 2
CAMİİ	**Anıt Türü:** Dini Yapı	**Yaptıran:** Hatice ve Beyhan Sultan	
	Yapım Tarihi: 1805	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi							
A İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
B ORTA		B		B		B
C KÖTÜ		C		C		C

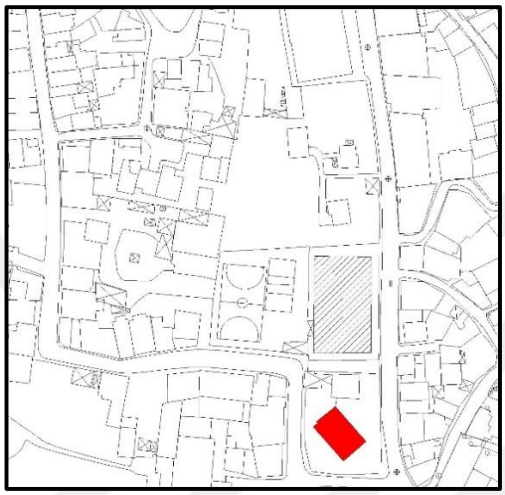

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme		Ahşap Karkas		Teras		Düz		Kırma	X
Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kubbe		Beşik	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)	X						

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım X

Örtü Mazleme							
Kiremit	X	Şıngıl		Sac	
Eternit		Taş		Toprak	
Beton		Diğer			

K.K.KARARLARI

GEEAYK'ın 19.04.1974 gün ve 7762 sayılı kararınca; üst pencerelerin genişletilerek nispetlerinin bulunması, saçak detaylarının daha narin halledilmesi, minare kaidesinin karaktere uygun hale getirilmesi şartı ile yeniden yapılabileceğine karar verilmiştir.

Karardan kısa süre sonra 12.07.1974 gün ve 7909 sayılı kararında ise ilaveler getirilerek 4 ayak üstüne inşa edilmiş olan mahfilin, kaybolan kitabenin yerinin boş bırakılmasına ve çatı altında kirpi saçak yapılmasına karar verilmiştir.

GEEAYK'ın 06.06.1980 gün ve 12035 sayılı kararıyla caminin yeniden ihya edildiği ve kayıp olan kitabenin Türk İslam Eserleri Müzesinde muhafaza halde olduğu bu yüzden boş bırakılan yere tekrara monte edilmesi gerektiğine karar verilmiştir.

EK K-1a

T. C.

BAŞBAKANLIK

KÜLTÜR MÜSTEŞARLIĞI

GAYRİMENKUL ESKİ ESERLER ve ANITLAR

YÜKSEK KURULU BAŞKANLIĞI

K A R A R

Toplantı No. ve Tarihi : 246 - 12.7.1974

Karar No. ve Tarihi : 7909 - 12.7.1974

Toplantı yeri : İstanbul

İstanbul; Fatih, Çişehane ve Mumhane Caddeleri arasında, 477 pafta, 2703 ada, 2 parselde sadece temel duvarları kalan Hatice Sultan (Adilşah Sultan) Camii'nin ihyası konusunda Sayın Osman Çataklı'nın önergesi okundu, yapılan müzakeresi sonunda :

Fatih; 2703 ada, 2 parselde kalıntıları bulunan Adilşah Sultan (Hatice Sultan) Camii'nin ihyası hususunda hazırlanan projenin mevcut dokümanlarından istifade edilerek tekrar ele alınmasına ve geliştirilmesine, bu projede çatı altında kirpi saçak yapılmasına, içinde evvelce mevcut 4 ayak üstüne inşa edilmiş olan mahfelin ihyasına, caminin yıkılması sırasında yok olan kitabesinin cephedeki yerinin bırakılmasına, bu konuda alınmış 19.IV.1974 tarih ve 7762 sayılı kararımızın böylece değiştirilmesine karar verildi.

ORHAN ALSAÇ

BAŞKAN

FERİDUN AKOZAN

BAŞKANVEKİLİ

Üye Akozan (Feridun)	Üye Aktepe (Münir)	Üye Akurgal (Ekrem)	Üye Alkım (Bahadır)	Üye Alsaç (Orhan)
Üye Eldem (Sedad H.)	Bulunmadı Üye Eyice (Semavi)	Üye Kırzıoğlu (Fahrettin)	Bulunmadı Üye Kuban (Doğan)	Üye Kuran (Aptullah)
Üye Orhonlu (Cengiz)	Üye Ögel (Semra)	Üye Söylemezoğlu (H. Kemali)	Üye Tayla (Hüsrev)	Üye Yenen (Mithat)
Üye Yüceğil (Hacı)	Üye Kültür Müsteşarı	Üye Vakıflar Genel Müdürü	Üye Eski Eserler ve Müzeler	Üye Turizm Genel Müdürü

EK K-1b

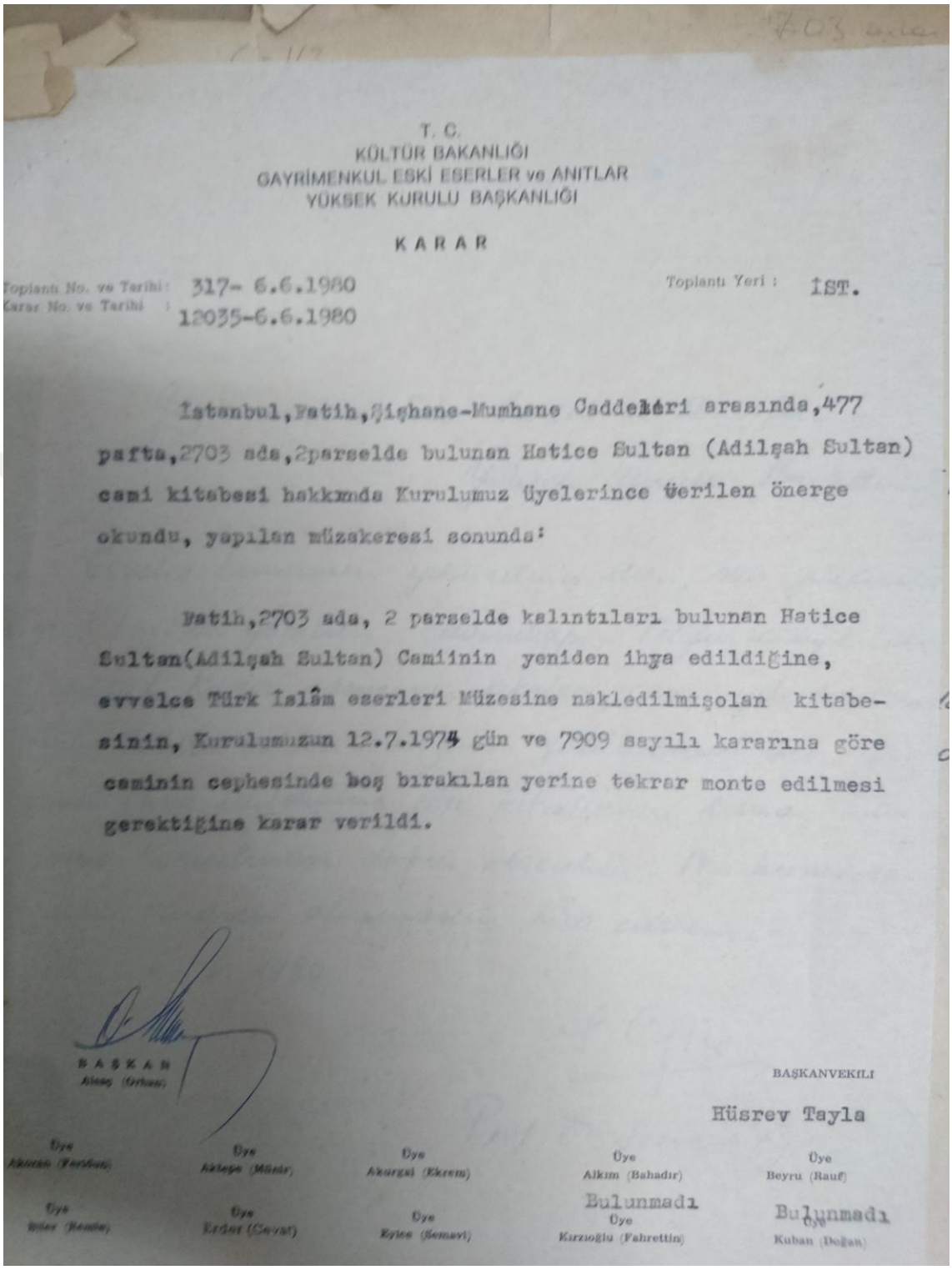

T. C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
GAYRİMENKUL ESKİ ESERLER ve ANITLAR
YÜKSEK KURULU BAŞKANLIĞI

KARAR

Toplantı No. ve Tarihi : 317- 6.6.1980
Karar No. ve Tarihi : 12035-6.6.1980

Toplantı Yeri : İST.

İstanbul,Fatih,Şişhane-Mumhane Caddeleri arasında,477 pafta,2703 ada,2parselde bulunan Hatice Sultan (Adilşah Sultan) cami kitabesi hakkında Kurulumuz Üyelerince verilen önerge okundu, yapılan müzakeresi sonunda:

Fatih,2703 ada, 2 parselde kalıntıları bulunan Hatice Sultan(Adilşah Sultan) Camiinin yeniden ihya edildiğine, evvelce Türk İslâm eserleri Müzesine nakledilmişolan kitabesinin, Kurulumuzun 12.7.1974 gün ve 7909 sayılı kararına göre caminin cephesinde boş bırakılan yerine tekrar monte edilmesi gerektiğine karar verildi.

BAŞKAN
Aleaş (Orhan)

BAŞKANVEKİLİ
Hüsrev Tayla

Üye
Akozan (Faruk)

Üye
Aktepe (Münir)

Üye
Akurgal (Ekrem)

Üye
Alkım (Bahadır)

Üye
Beyru (Rauf)

Üye
Bilir (Kemâl)

Üye
Erdoğ (Cevat)

Üye
Eyice (Semavi)

Bulunmadı
Üye
Kızıoğlu (Fahrettin)

Bulunmadı
Üye
Kuban (Doğan)

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No:		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2703	**Parsel No:** 44
SUR	**Anıt Türü:** Savunma Yapısı	**Yaptıran:** İmparator Heraklius	
	Yapım Tarihi: 7.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
A İYİ		A	A	A
B ORTA	X	X	B	B
C KÖTÜ		C	X	X

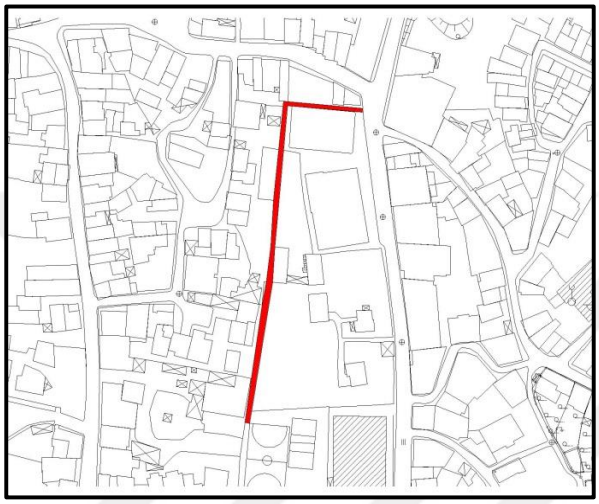

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐ Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) X	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik ☐
MEVCUT DURUMU Özgün X Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit ☐ Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul IV. N.K.ve T.V.K.B.K.'nun 07.02.2008 gün ve 1930 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

AYRINTILI ANLATIM

Duvar moloz taş ve 4-5 sıra tuğla hatıllardan oluşmaktadır. Duvarın estetiği halen görünür durumda olsa da özgün olmayan malzemeler ile bazı yerlerinin çimento ile sıvandığı görülmektedir.

EK K-3

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Şişhane Caddesi, No:3		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2703	**Parsel No:** 30
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi								
	A İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		C		C		C

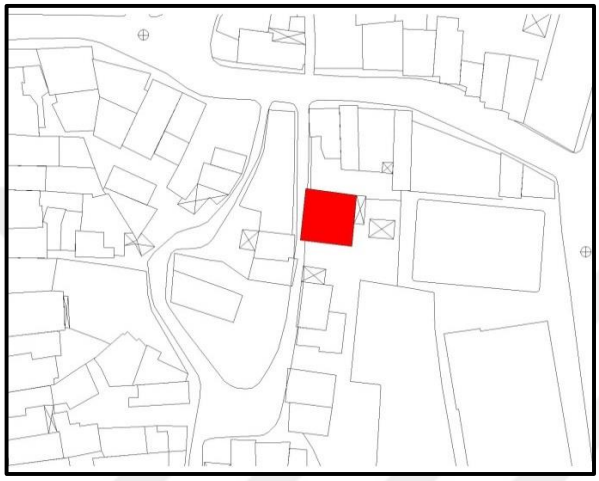

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
	Betonarme		Ahşap Karkas		Teras		Düz		Kırma	
	Kagir Yığma (Tuğla)	X	Diğer		Kubbe		Beşik	X		
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla)									

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş X
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme							
Kiremit	X	Şıngıl		Sac			
Eternit		Taş		Toprak			
Beton		Diğer					

K.K.KARARLARI

İstanbul IV. N.K.ve T.V.K.B.K.'nun 07.02.2008 gün ve 1930 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

İstanbul II. N.Y.A.K.V.K.B.K'nun 07.08.2017 tarihli raporunda18.03.2010 tarihinde yerinde yapılan incelemede, yapının ahşap cephe kaplamasının çimento sıva ile kaplandığı, yapının özgünlüğünü yitirdiği tespit edilmiştir.

Bu uygulamalardan önce 16.06.2009 gün ve sayılı kararda şehven tescilsiz ibaresi kullanılmış, 28.06.2017 tarihinde yapının sahibi tarafından yazılan dilekçede "binanın hiçbir tarihi özelliği yoktur. Bu yüzden tekrar incelenip tescilinin iptal edilmesini talep ediyorum." ifadesi kullanılmıştır. Tescilinin kaldırılması için çaba sarf edildiği anlaşılarak İstanbul II N.Y.A.K.V.K.B.'nun 15.08.2017 gün ve 2164 sayılı kararıyla tescilinin devamına ve izinsiz uygulamaları gerçekleştirenler hakkında suç duyurusunda bulunulmasına karar verilmiştir

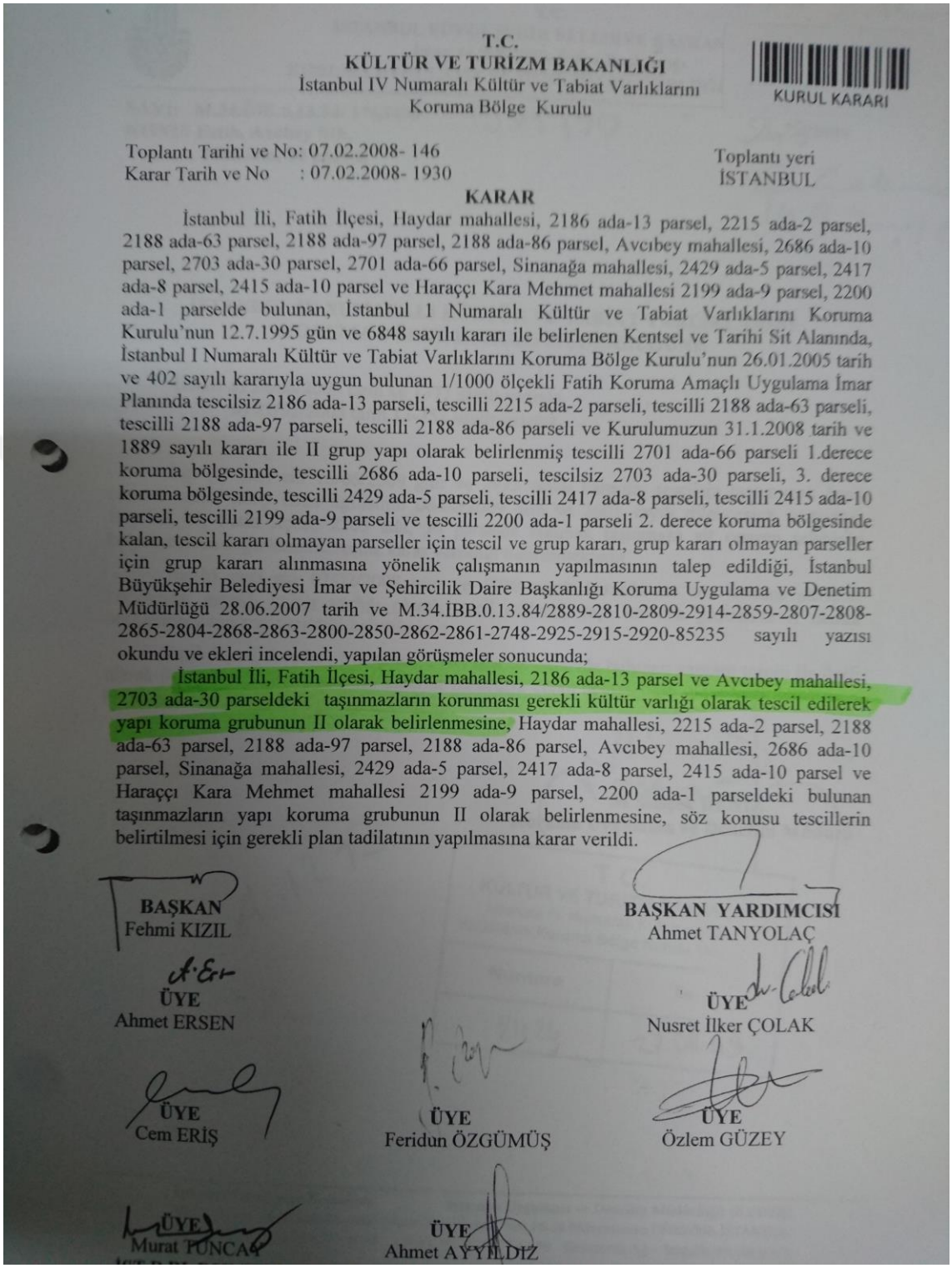

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

KURUL KARARI

Toplantı Tarihi ve No: 07.02.2008- 146
Karar Tarih ve No : 07.02.2008- 1930

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Haydar mahallesi, 2186 ada-13 parsel, 2215 ada-2 parsel, 2188 ada-63 parsel, 2188 ada-97 parsel, 2188 ada-86 parsel, Avcıbey mahallesi, 2686 ada-10 parsel, 2703 ada-30 parsel, 2701 ada-66 parsel, Sinanağa mahallesi, 2429 ada-5 parsel, 2417 ada-8 parsel, 2415 ada-10 parsel ve Haraççı Kara Mehmet mahallesi 2199 ada-9 parsel, 2200 ada-1 parselde bulunan, İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.7.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit Alanında, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.01.2005 tarih ve 402 sayılı kararıyla uygun bulunan 1/1000 ölçekli Fatih Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planında tescilsiz 2186 ada-13 parseli, tescilli 2215 ada-2 parseli, tescilli 2188 ada-63 parseli, tescilli 2188 ada-97 parseli, tescilli 2188 ada-86 parseli ve Kurulumuzun 31.1.2008 tarih ve 1889 sayılı kararı ile II grup yapı olarak belirlenmiş tescilli 2701 ada-66 parseli 1.derece koruma bölgesinde, tescilli 2686 ada-10 parseli, tescilsiz 2703 ada-30 parseli, 3. derece koruma bölgesinde, tescilli 2429 ada-5 parseli, tescilli 2417 ada-8 parseli, tescilli 2415 ada-10 parseli, tescilli 2199 ada-9 parseli ve tescilli 2200 ada-1 parseli 2. derece koruma bölgesinde kalan, tescil kararı olmayan parseller için tescil ve grup kararı, grup kararı olmayan parseller için grup kararı alınmasına yönelik çalışmanın yapılmasının talep edildiği, İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı Koruma Uygulama ve Denetim Müdürlüğü 28.06.2007 tarih ve M.34.İBB.0.13.84/2889-2810-2809-2914-2859-2807-2808-2865-2804-2868-2863-2800-2850-2862-2861-2748-2925-2915-2920-85235 sayılı yazısı okundu ve ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Haydar mahallesi, 2186 ada-13 parsel ve Avcıbey mahallesi, 2703 ada-30 parseldeki taşınmazların korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilerek yapı koruma grubunun II olarak belirlenmesine, Haydar mahallesi, 2215 ada-2 parsel, 2188 ada-63 parsel, 2188 ada-97 parsel, 2188 ada-86 parsel, Avcıbey mahallesi, 2686 ada-10 parsel, Sinanağa mahallesi, 2429 ada-5 parsel, 2417 ada-8 parsel, 2415 ada-10 parsel ve Haraççı Kara Mehmet mahallesi 2199 ada-9 parsel, 2200 ada-1 parseldeki bulunan taşınmazların yapı koruma grubunun II olarak belirlenmesine, söz konusu tescillerin belirtilmesi için gerekli plan tadilatının yapılmasına karar verildi.

BAŞKAN
Fehmi KIZIL

BAŞKAN YARDIMCISI
Ahmet TANYOLAÇ

ÜYE
Ahmet ERSEN

ÜYE
Nusret İlker ÇOLAK

ÜYE
Cem ERİŞ

ÜYE
Feridun ÖZGÜMÜŞ

ÜYE
Özlem GÜZEY

ÜYE
Murat PUNCAK

ÜYE
Ahmet AYYILDIZ

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2866	**Parsel No:** 4
ÇEŞME	**Anıt Türü:** Su Yapısı	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 18.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme	☐	Ahşap Karkas	☐	Teras	☐	Düz	X
Kagir Yığma (Tuğla)	☐	Diğer	X	Kırma	☐	Kubbe	☐
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)	☐			Beşik	☐		

MEVCUT DURUMU

Özgün X Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme							
Kiremit	☐	Şıngıl	☐	Sac	☐		
Eternit	☐	Taş	☐	Toprak	☐		
Beton	X	Diğer	☐				

K.K.KARARLARI

Çeşme İ.I N. K. ve T.V.K.K.'nun 12.12.1990 gün ve 2354 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

AYRINTILI TANIM

Klasik üsluba sahip çeşme, yarım kemerli bir nişten ibarettir. Yoldaki 3 satırlı mermer kitabesi yerinde olsa da, musluğu yerinde değildir ve nişi yüzeyindeki kırılmalar sebebiyle ağır hasarlı durumdadır.

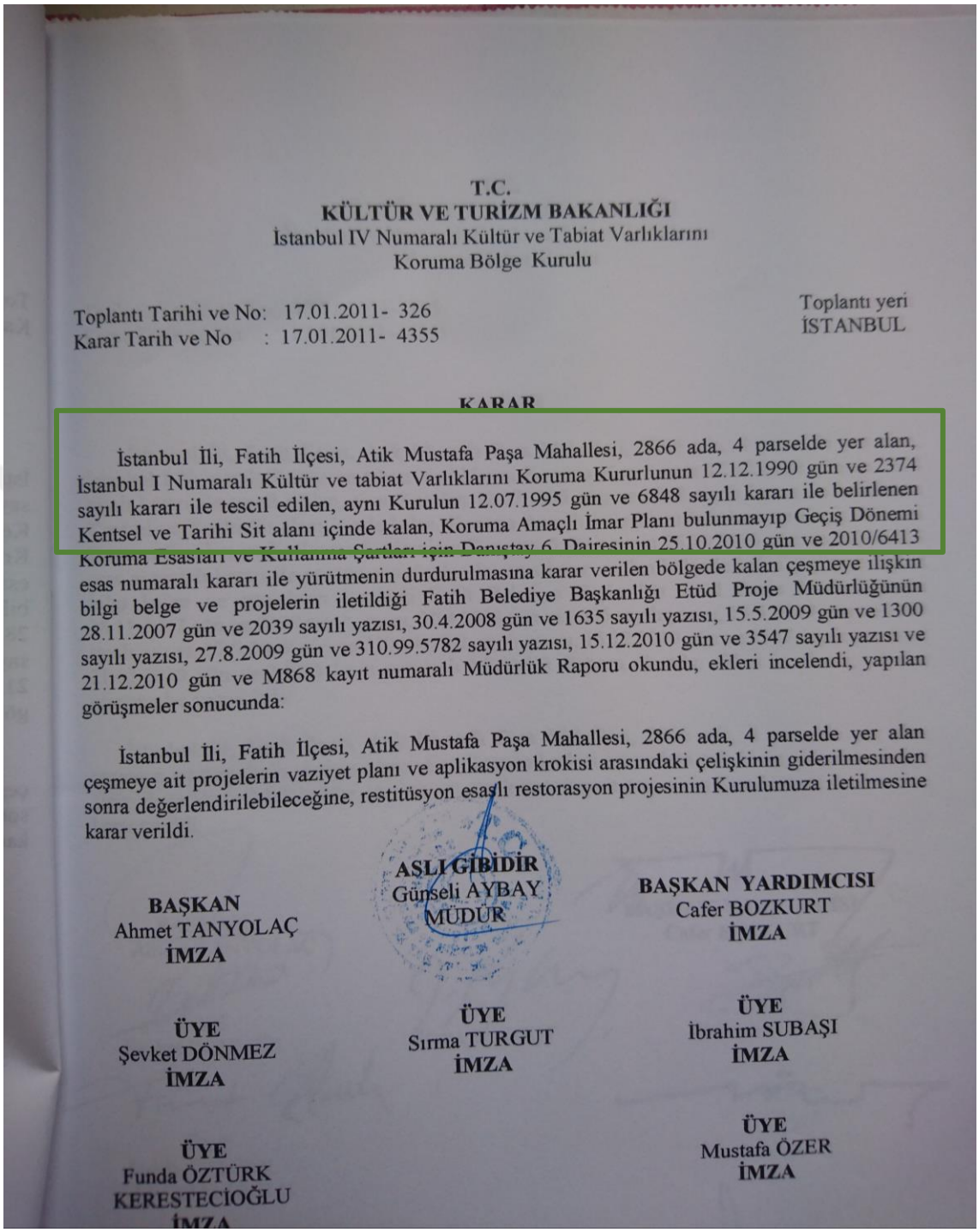

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 17.01.2011- 326
Karar Tarih ve No : 17.01.2011- 4355

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 2866 ada, 4 parselde yer alan, İstanbul I Numaralı Kültür ve tabiat Varlıklarını Koruma Kururlunun 12.12.1990 gün ve 2374 sayılı kararı ile tescil edilen, aynı Kurulun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit alanı içinde kalan, Koruma Amaçlı İmar Planı bulunmayıp Geçiş Dönemi Koruma Esasları ve Kullanma Şartları için Danıştay 6. Dairesinin 25.10.2010 gün ve 2010/6413 esas numaralı kararı ile yürütmenin durdurulmasına karar verilen bölgede kalan çeşmeye ilişkin bilgi belge ve projelerin iletildiği Fatih Belediye Başkanlığı Etüd Proje Müdürlüğünün 28.11.2007 gün ve 2039 sayılı yazısı, 30.4.2008 gün ve 1635 sayılı yazısı, 15.5.2009 gün ve 1300 sayılı yazısı, 27.8.2009 gün ve 310.99.5782 sayılı yazısı, 15.12.2010 gün ve 3547 sayılı yazısı ve 21.12.2010 gün ve M868 kayıt numaralı Müdürlük Raporu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda:

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 2866 ada, 4 parselde yer alan çeşmeye ait projelerin vaziyet planı ve aplikasyon krokisi arasındaki çelişkinin giderilmesinden sonra değerlendirilebileceğine, restitüsyon esaslı restorasyon projesinin Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Ahmet TANYOLAÇ
İMZA

AŞLI GİBİDİR
Günseli AYBAY
MÜDÜR

BAŞKAN YARDIMCISI
Cafer BOZKURT
İMZA

ÜYE
Şevket DÖNMEZ
İMZA

ÜYE
Sırma TURGUT
İMZA

ÜYE
İbrahim SUBAŞI
İMZA

ÜYE
Funda ÖZTÜRK
KERESTECİOĞLU
İMZA

ÜYE
Mustafa ÖZER
İMZA

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Kavata Sokağı, No:6			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2866	**Parsel No:** 21	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari		**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar X	Üst Yapı X	Dış Yapı X	
	B ORTA	B	B	B	
	C KÖTÜ	C	C	C	

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas X Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma X Kubbe ☐ Beşik ☐
MEVCUT DURUMU Özgün X Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulunun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararıyla tescillidir.

AYRINTILI TANIM

Ahşap dış cephesi özgünlüğünü halen korumaktadır. Kare cumbası üzerinde yer yer bozulmalar görülmektedir. Yan parsellere çift sıralı tuğla duvarlar ile bağlıdır. Cephedeki pencereler düşey ahşap giyotin pencereler olup özgünlüğü halen korumaktadır.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Kavata Sokağı, No:6		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2866	**Parsel No:** 22
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas X		Teras ☐ Düz ☐ Kırma X
Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik ☐
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

MEVCUT DURUMU

Özgün X Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme	
Kiremit X	Şıngıl ☐ Sac ☐
Eternit ☐	Taş ☐ Toprak ☐
Beton ☐	Diğer ☐

K.K.KARARLARI

Dış cephesinin büyük çoğunluğu yıkıldığı yapı İ. I N.K. ve T.V.K.K.'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararıyla tescillidir.

İ. I N.K. ve T.V.K.K.'NUN 12.02.1999 gün ve 10609 sayılı kararında yapının basit onarım talebi için yapılan başvurunun kabul edilmediği ve esaslı onarım kapsamında kaldığı açıklanmaktadır.

AYRINTILI TANIM

Ahşap dış cephesi özgünlüğünü halen korumaktadır. Kare cumbası üzerinde yer yer bozulmalar görülmektedir. Yan parsellere çift sıralı tuğla duvarlar ile bağlıdır. Cephedeki pencereler düşey ahşap giyotin pencereler olup özgünlüğü halen korumaktadır.

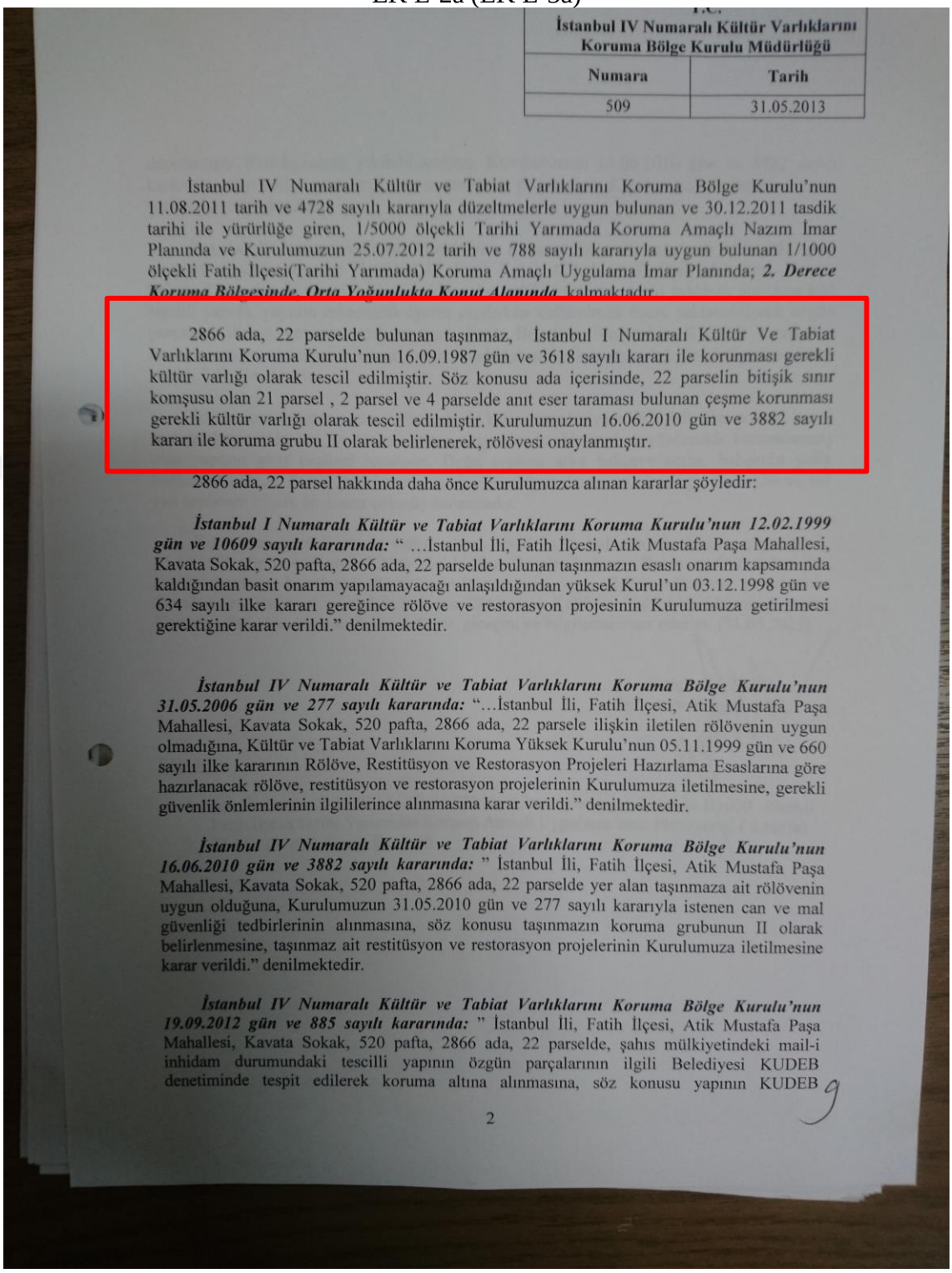

İstanbul IV Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü	
Numara	**Tarih**
509	31.05.2013

İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 11.08.2011 tarih ve 4728 sayılı kararıyla düzeltmelerle uygun bulunan ve 30.12.2011 tasdik tarihi ile yürürlüğe giren, 1/5000 ölçekli Tarihi Yarımada Koruma Amaçlı Nazım İmar Planında ve Kurulumuzun 25.07.2012 tarih ve 788 sayılı kararıyla uygun bulunan 1/1000 ölçekli Fatih İlçesi(Tarihi Yarımada) Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planında; ***2. Derece Koruma Bölgesinde, Orta Yoğunlukta Konut Alanında*** kalmaktadır.

2866 ada, 22 parselde bulunan taşınmaz, İstanbul I Numaralı Kültür Ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. Söz konusu ada içerisinde, 22 parselin bitişik sınır komşusu olan 21 parsel , 2 parsel ve 4 parselde anıt eser taraması bulunan çeşme korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilmiştir. Kurulumuzun 16.06.2010 gün ve 3882 sayılı kararı ile koruma grubu II olarak belirlenerek, rölövesi onaylanmıştır.

2866 ada, 22 parsel hakkında daha önce Kurulumuzca alınan kararlar şöyledir:

İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.02.1999 gün ve 10609 sayılı kararında: " …İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, Kavata Sokak, 520 pafta, 2866 ada, 22 parselde bulunan taşınmazın esaslı onarım kapsamında kaldığından basit onarım yapılamayacağı anlaşıldığından yüksek Kurul'un 03.12.1998 gün ve 634 sayılı ilke kararı gereğince rölöve ve restorasyon projesinin Kurulumuza getirilmesi gerektiğine karar verildi." denilmektedir.

İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 31.05.2006 gün ve 277 sayılı kararında: "…İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, Kavata Sokak, 520 pafta, 2866 ada, 22 parsele ilişkin iletilen rölövenin uygun olmadığına, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 05.11.1999 gün ve 660 sayılı ilke kararının Rölöve, Restitüsyon ve Restorasyon Projeleri Hazırlama Esaslarına göre hazırlanacak rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza iletilmesine, gerekli güvenlik önlemlerinin ilgililerince alınmasına karar verildi." denilmektedir.

İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 16.06.2010 gün ve 3882 sayılı kararında: " İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, Kavata Sokak, 520 pafta, 2866 ada, 22 parselde yer alan taşınmaza ait rölövenin uygun olduğuna, Kurulumuzun 31.05.2010 gün ve 277 sayılı kararıyla istenen can ve mal güvenliği tedbirlerinin alınmasına, söz konusu taşınmazın koruma grubunun II olarak belirlenmesine, taşınmaz ait restitüsyon ve restorasyon projelerinin Kurulumuza iletilmesine karar verildi." denilmektedir.

İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 19.09.2012 gün ve 885 sayılı kararında: " İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, Kavata Sokak, 520 pafta, 2866 ada, 22 parselde, şahıs mülkiyetindeki mail-i inhidam durumundaki tescilli yapının özgün parçalarının ilgili Belediyesi KUDEB denetiminde tespit edilerek koruma altına alınmasına, söz konusu yapının KUDEB

2

EK M-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No:			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2891	**Parsel No:** 95	
Anıt Türü: Savunma Yapısı					
SUR	**Yaptıran:** İmparator Heraklius		**Mimari Çağı:** Bizans Mimarisi		
	Yapım Tarihi: 7.yy		**Mülkiyet:** Vakıf		
Koruma Derecesi	**A** İYİ **B** ORTA **C** KÖTÜ	Taşıyıcı Elemanlar A / B / X	Üst Yapı A / B / X	Dış Yapı A / B / X	

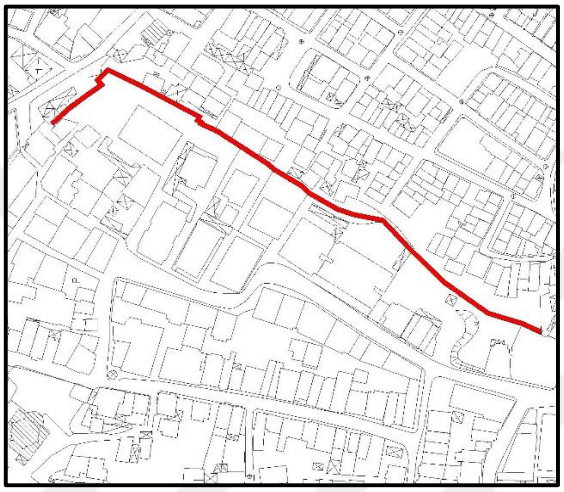

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐ Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) X		Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik ☐
MEVCUT DURUMU Özgün X Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit ☐ Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐
K.K.KARARLARI			

EK M-2

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Sakalar Yokuşu, No:5-7		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2891	**Parsel No:** 4-5
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar		Üst Yapı		Dış Yapı	
	A İYİ		A		A		A
	B ORTA		X		B		B
	C KÖTÜ		C		X		X

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**				
Betonarme		Ahşap Karkas	X	Teras		Düz		Kırma X
Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kubbe		Beşik		
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)								

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş X
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme							
Kiremit		Şıngıl		Sac			
Eternit	X	Taş		Toprak			
Beton		Diğer					

K.K.KARARLARI

İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 23.10.2000 gün ve 12321 sayılı kararıla korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

EK M-2a

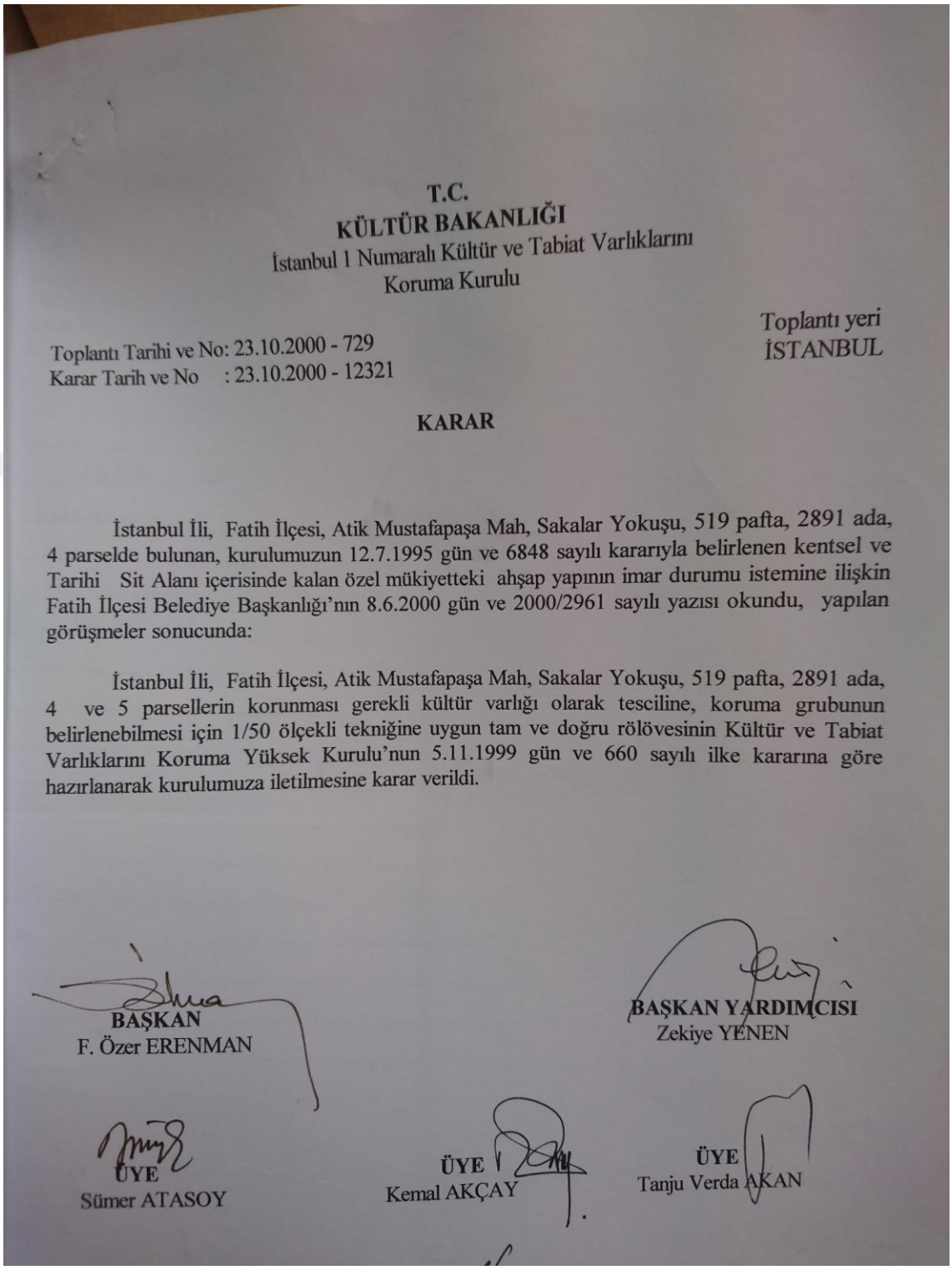

T.C.
KÜLTÜR BAKANLIĞI
İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Kurulu

Toplantı yeri
İSTANBUL

Toplantı Tarihi ve No: 23.10.2000 - 729
Karar Tarih ve No : 23.10.2000 - 12321

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafapaşa Mah, Sakalar Yokuşu, 519 pafta, 2891 ada, 4 parselde bulunan, kurulumuzun 12.7.1995 gün ve 6848 sayılı kararıyla belirlenen kentsel ve Tarihi Sit Alanı içerisinde kalan özel mükiyetteki ahşap yapının imar durumu istemine ilişkin Fatih İlçesi Belediye Başkanlığı'nın 8.6.2000 gün ve 2000/2961 sayılı yazısı okundu, yapılan görüşmeler sonucunda:

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafapaşa Mah, Sakalar Yokuşu, 519 pafta, 2891 ada, 4 ve 5 parsellerin korunması gerekli kültür varlığı olarak tesciline, koruma grubunun belirlenebilmesi için 1/50 ölçekli tekniğine uygun tam ve doğru rölövesinin Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 5.11.1999 gün ve 660 sayılı ilke kararına göre hazırlanarak kurulumuza iletilmesine karar verildi.

BAŞKAN
F. Özer ERENMAN

BAŞKAN YARDIMCISI
Zekiye YENEN

ÜYE
Sümer ATASOY

ÜYE
Kemal AKÇAY

ÜYE
Tanju Verda AKAN

EK M-3

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Çetik Pabuçlu Sokağı, No:15		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2891	**Parsel No:** 10
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 21.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ			
	B ORTA			
	C KÖTÜ			

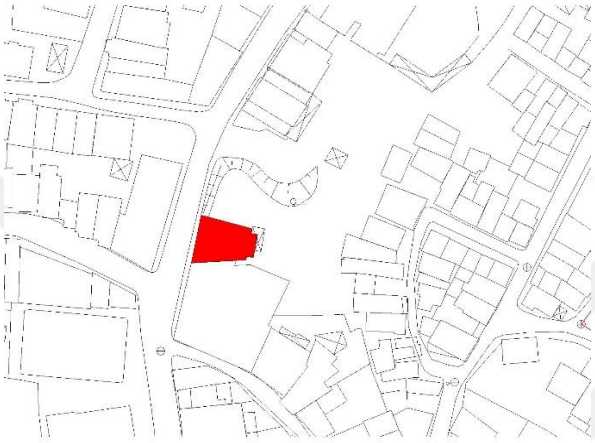

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme	X	Ahşap Karkas		Teras		Düz		Kırma	X
Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kubbe		Beşik	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)							

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım X

Örtü Mazleme							
Kiremit		Şıngıl		Sac			
Eternit	X	Taş		Toprak			
Beton		Diğer					

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile tescillidir

EK M-4

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Çetik Pabuçlu Sokağı, No:17		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2891	**Parsel No:** 11
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
A İYİ		A	A	A
B ORTA		B	B	B
C KÖTÜ		X	X	X

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme X	Ahşap Karkas		Teras Düz Kırma X
Kagir Yığma (Tuğla)	Diğer		Kubbe Beşik
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)			

MEVCUT DURUMU	**Örtü Mazleme**	
Özgün	Biraz Değişmiş	Kiremit Şıngıl Sac
Büyük Ölçüde Değişmiş		Eternit X Taş Toprak
Yeniden Yapım X		Beton Diğer

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile tescillidir

EK M-3a(EK M-4a)

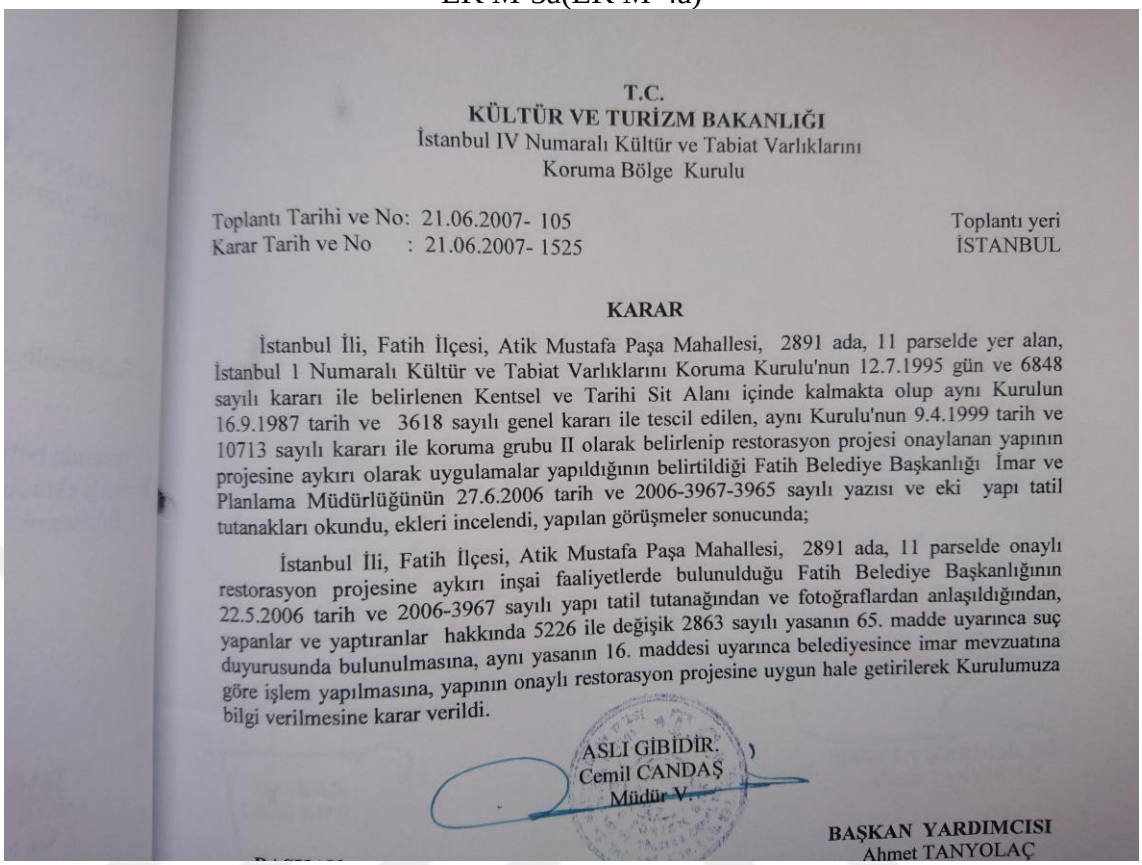

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 21.06.2007- 105
Karar Tarih ve No : 21.06.2007- 1525

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 2891 ada, 11 parselde yer alan, İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.7.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içinde kalmakta olup aynı Kurulun 16.9.1987 tarih ve 3618 sayılı genel kararı ile tescil edilen, aynı Kurulu'nun 9.4.1999 tarih ve 10713 sayılı kararı ile koruma grubu II olarak belirlenip restorasyon projesi onaylanan yapının projesine aykırı olarak uygulamalar yapıldığının belirtildiği Fatih Belediye Başkanlığı İmar ve Planlama Müdürlüğünün 27.6.2006 tarih ve 2006-3967-3965 sayılı yazısı ve eki yapı tatil tutanakları okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafa Paşa Mahallesi, 2891 ada, 11 parselde onaylı restorasyon projesine aykırı inşai faaliyetlerde bulunulduğu Fatih Belediye Başkanlığının 22.5.2006 tarih ve 2006-3967 sayılı yapı tatil tutanağından ve fotoğraflardan anlaşıldığından, yapanlar ve yaptıranlar hakkında 5226 ile değişik 2863 sayılı yasanın 65. madde uyarınca suç duyurusunda bulunulmasına, aynı yasanın 16. maddesi uyarınca belediyesince imar mevzuatına göre işlem yapılmasına, yapının onaylı restorasyon projesine uygun hale getirilerek Kurulumuza bilgi verilmesine karar verildi.

ASLI GİBİDİR.
Cemil CANDAŞ
Müdür V.

BAŞKAN YARDIMCISI
Ahmet TANYOLAÇ

EK M-5

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Mahkeme Külhanı Sokağı, No:12		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2891	**Parsel No:** 23
EV	**Anıt Türü: Su Yapısı**	**Yaptıran:** Hatice Sultan	
	Yapım Tarihi: 15.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
A İYİ		A	A	A
B ORTA		B	B	B
C KÖTÜ		X	X	X

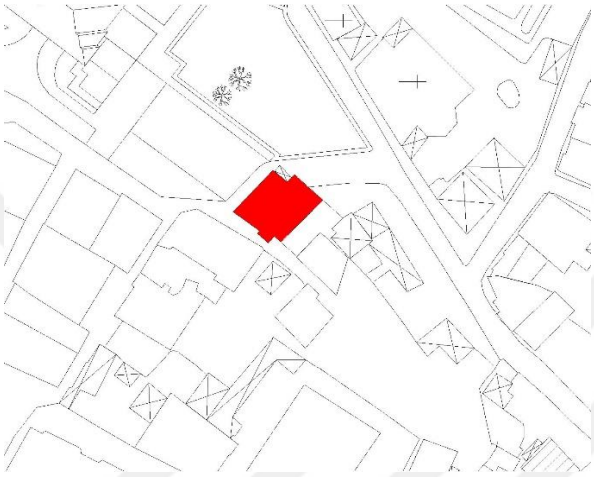

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐		Teras ☐ Düz X Kırma ☐	
Kagir Yığma (Tuğla) X Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik ☐	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

MEVCUT DURUMU		**Örtü Mazleme**	
Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐		Kiremit ☐ Şıngıl ☐ Sac ☐	
Büyük Ölçüde Değişmiş X		Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐	
Yeniden Yapım ☐		Beton X Diğer ☐	

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile tescillidir

EK M-6

Sokak Adı ve Kapı No: Ağaçlı Çeşme Sokağı, No:84			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
			Ada No: 2891	**Parsel No:** 29
TÜRBE	**Anıt Türü:** Dini Yapı		**Yaptıran:** Şehit Ali Paşa	
	Yapım Tarihi: 1712		**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi						
A İYİ		Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
B ORTA			B		B		B
C KÖTÜ			C		C		C

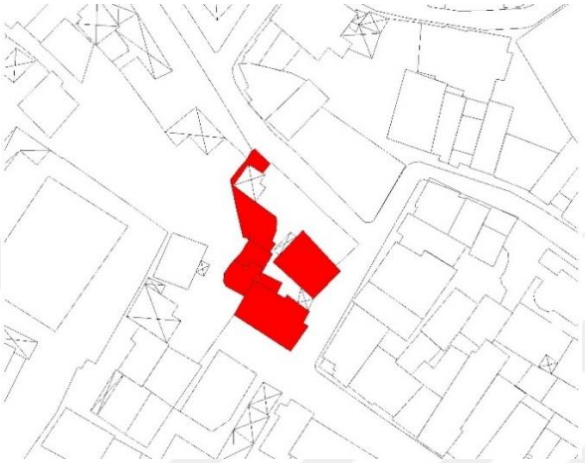

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme		Ahşap Karkas		Teras		Düz		Kırma	X
Kagir Yığma (Tuğla)	X	Diğer		Kubbe		Beşik	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)							

MEVCUT DURUMU				**Örtü Mazleme**					
Özgün		Biraz Değişmiş		Kiremit	X	Şıngıl		Sac	
Büyük Ölçüde Değişmiş	X			Eternit		Taş		Toprak	
Yeniden Yapım				Beton		Diğer			

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile tescillidir

AYRINTILI TANIM

18.yy'da padişah III. Ahmet'in sadrazamlarından Şehit Ali Paşa tarafından görülen bir rüya üzerine 1716 yılında sahabelerden Ebu Gifari için inşa ettirilmiştir . 1812 yılında Sultan II. Mahmut'un annesi Nakşıdil Sultan tarafından kesme taş ile yeniden inşa ettirilmiştir . Türbe ile bir bütünlük sağlayan Çınarlıçeşme mescidi Cumhuriyet'in ilk zamanlarına kadar bakımlı olduğu anlaşılmakta ancak sonraki yıllarda harap duruma geldiği için 1980'li yıllarda yeniden yapıldığı bilinmektedir.

Oldukça küçük bir hazire niteliğindeki türbe açık türbelere girmektedir. Türbenin güney ve batı yönlerinden lokma demir parmaklığa sahip pencereli, harpuştalı ve özenli bir kesme taş işçiliğine sahip duvarlarla çevrilidir (Şekil 210-211). Ağaçlıçeşme sokak üzerinden girilen kapıdan mescidin hariminden geçilerek ulaşılmaktadır .

EK M-6a

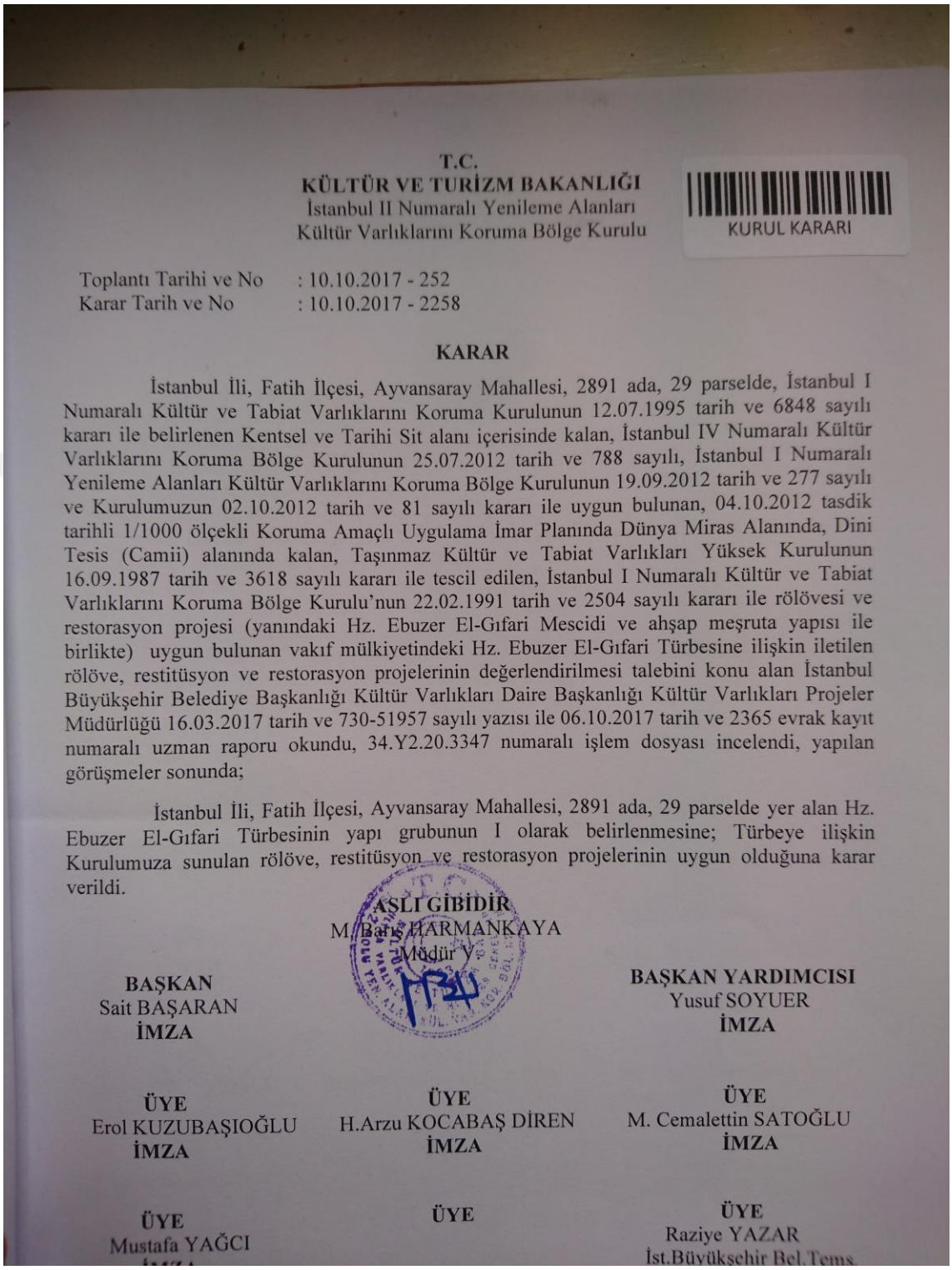

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul II Numaralı Yenileme Alanları
Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

KURUL KARARI

Toplantı Tarihi ve No : 10.10.2017 - 252
Karar Tarih ve No : 10.10.2017 - 2258

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Ayvansaray Mahallesi, 2891 ada, 29 parselde, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 12.07.1995 tarih ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit alanı içerisinde kalan, İstanbul IV Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 25.07.2012 tarih ve 788 sayılı, İstanbul I Numaralı Yenileme Alanları Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 19.09.2012 tarih ve 277 sayılı ve Kurulumuzun 02.10.2012 tarih ve 81 sayılı kararı ile uygun bulunan, 04.10.2012 tasdik tarihli 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planında Dünya Miras Alanında, Dini Tesis (Camii) alanında kalan, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 16.09.1987 tarih ve 3618 sayılı kararı ile tescil edilen, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 22.02.1991 tarih ve 2504 sayılı kararı ile rölövesi ve restorasyon projesi (yanındaki Hz. Ebuzer El-Gıfari Mescidi ve ahşap meşruta yapısı ile birlikte) uygun bulunan vakıf mülkiyetindeki Hz. Ebuzer El-Gıfari Türbesine ilişkin iletilen rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin değerlendirilmesi talebini konu alan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı Kültür Varlıkları Projeler Müdürlüğü 16.03.2017 tarih ve 730-51957 sayılı yazısı ile 06.10.2017 tarih ve 2365 evrak kayıt numaralı uzman raporu okundu, 34.Y2.20.3347 numaralı işlem dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonunda;

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Ayvansaray Mahallesi, 2891 ada, 29 parselde yer alan Hz. Ebuzer El-Gıfari Türbesinin yapı grubunun I olarak belirlenmesine; Türbeye ilişkin Kurulumuza sunulan rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerinin uygun olduğuna karar verildi.

ASLI GİBİDİR
M. Barış HARMANKAYA
Müdür V.

BAŞKAN Sait BAŞARAN **İMZA**		**BAŞKAN YARDIMCISI** Yusuf SOYUER **İMZA**
ÜYE Erol KUZUBAŞIOĞLU **İMZA**	**ÜYE** H.Arzu KOCABAŞ DİREN **İMZA**	**ÜYE** M. Cemalettin SATOĞLU **İMZA**
ÜYE Mustafa YAĞCI	**ÜYE**	**ÜYE** Raziye YAZAR İst.Büyükşehir Bel.Tems.

EK M-7

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Ağaçlı Çeşme Sokağı		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2891	**Parsel No:** 30
ÇEŞME	**Anıt Türü:** Su Yapısı	**Yaptıran:** Şehit Ali Paşa	
	Yapım Tarihi: 1712	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ		A	A
	B ORTA	X	X	X
	C KÖTÜ	B		
		C	C	C

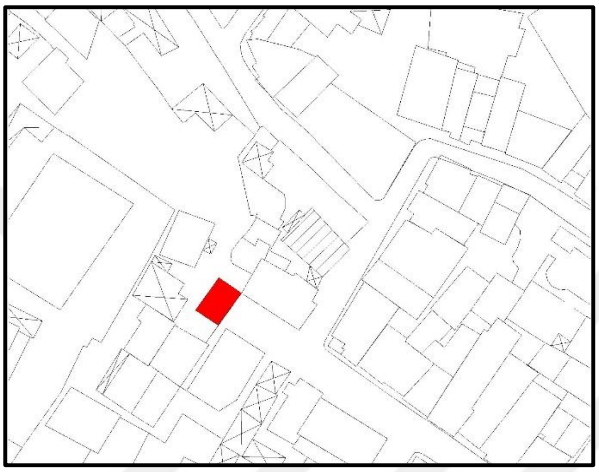

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**				
Betonarme	☐	Ahşap Karkas	☐	Teras	☐	Düz	X	Kırma ☐
Kagir Yığma (Tuğla)	☐	Diğer	X	Kubbe	☐	Beşik	☐	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)	☐							

MEVCUT DURUMU

Özgün X Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme							
Kiremit	☐	Şıngıl	☐	Sac	☐		
Eternit	☐	Taş	☐	Toprak	X		
Beton	☐	Diğer	☐				

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile tescillidir

EK M-7a

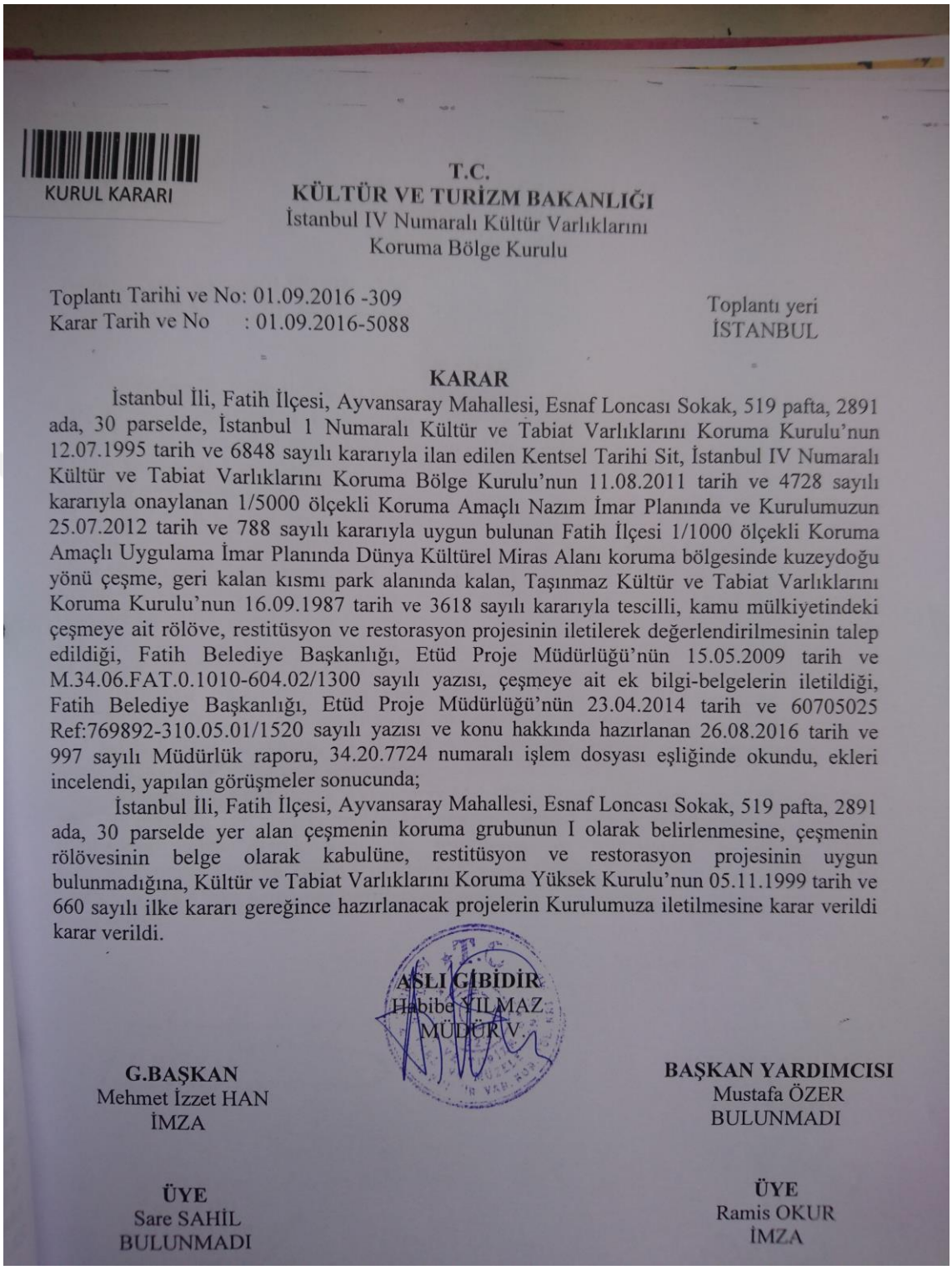

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 01.09.2016 -309
Karar Tarih ve No : 01.09.2016-5088

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Ayvansaray Mahallesi, Esnaf Loncası Sokak, 519 pafta, 2891 ada, 30 parselde, İstanbul 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1995 tarih ve 6848 sayılı kararıyla ilan edilen Kentsel Tarihi Sit, İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 11.08.2011 tarih ve 4728 sayılı kararıyla onaylanan 1/5000 ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planında ve Kurulumuzun 25.07.2012 tarih ve 788 sayılı kararıyla uygun bulunan Fatih İlçesi 1/1000 ölçekli Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planında Dünya Kültürel Miras Alanı koruma bölgesinde kuzeydoğu yönü çeşme, geri kalan kısmı park alanında kalan, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 16.09.1987 tarih ve 3618 sayılı kararıyla tescilli, kamu mülkiyetindeki çeşmeye ait rölöve, restitüsyon ve restorasyon projesinin iletilerek değerlendirilmesinin talep edildiği, Fatih Belediye Başkanlığı, Etüd Proje Müdürlüğü'nün 15.05.2009 tarih ve M.34.06.FAT.0.1010-604.02/1300 sayılı yazısı, çeşmeye ait ek bilgi-belgelerin iletildiği, Fatih Belediye Başkanlığı, Etüd Proje Müdürlüğü'nün 23.04.2014 tarih ve 60705025 Ref:769892-310.05.01/1520 sayılı yazısı ve konu hakkında hazırlanan 26.08.2016 tarih ve 997 sayılı Müdürlük raporu, 34.20.7724 numaralı işlem dosyası eşliğinde okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Ayvansaray Mahallesi, Esnaf Loncası Sokak, 519 pafta, 2891 ada, 30 parselde yer alan çeşmenin koruma grubunun I olarak belirlenmesine, çeşmenin rölövesinin belge olarak kabulüne, restitüsyon ve restorasyon projesinin uygun bulunmadığına, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 05.11.1999 tarih ve 660 sayılı ilke kararı gereğince hazırlanacak projelerin Kurulumuza iletilmesine karar verildi karar verildi.

ASLI GİBİDİR
Habibe YILMAZ
MÜDÜR V

G.BAŞKAN
Mehmet İzzet HAN
İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
Mustafa ÖZER
BULUNMADI

ÜYE
Sare SAHİL
BULUNMADI

ÜYE
Ramis OKUR
İMZA

EK M-8

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Eğrikapı Fırını Sokak		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2891	**Parsel No:** 37
EV	**Yaptıran:** Bilinmiyor	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

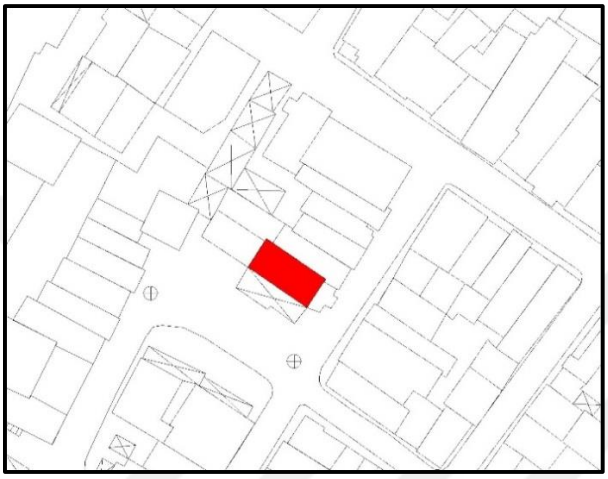

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☒		Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☒	
Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik ☐	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme	
Kiremit ☒ Şıngıl ☐ Sac ☐	
Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐	
Beton ☐ Diğer ☐	

K.K.KARARLARI

AYRINTILI TANIM

Metruk durumdaki yapının girişi sac ile kapatılmış durumdadır. Tuğla cephesi, ahşap pencereleri ve tuğla kirpi saçakları ile yapının bir SMÖ olduğu belli olsa da ilgili herhangi bir kurul kararı bulunamamıştır.

EK N-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokak, No: 73		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2892	**Parsel No:** 2
EV	**Anıt Türü: Sivil Mimari**	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	C	X	X

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme X Ahşap Karkas Kagir Yığma (Tuğla) Diğer Kagir Yığma (Taş+Tuğla)	**Örtü Türü**	Teras X Düz Kırma Kubbe Beşik X
MEVCUT DURUMU Özgün Biraz Değişmiş Büyük Ölçüde Değişmiş Yeniden Yapım X		**Örtü Mazleme**	Kiremit Şıngıl X Sac Eternit Taş Toprak Beton Diğer

K.K.KARARLARI

İstanbul I N. K. ve T. V. K. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

AYRINTILI ANLATIM

Düz tuğla cephesinden yapının yeniden yapıldığı anlaşılmaktadır. Ancak cephesindeki tuğlaların fabrikasyon olması ve en üstteki teras kat yapıyı tescilli olsa da mevcut görüntüsünü geleneksel mimariden uzak gözükmektedir.

EK N-2

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokak, No: 71	**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
	Ada No: 2892	**Parsel No:** 3
Anıt Türü: Sivil Mimari		
EV **Yaptıran:** Bilinmiyor	**Mimari Çağı:** Osmanlı Mimarisi	
Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	A	A
	B ORTA	B	X	X
	C KÖTÜ	C	C	C

Malzeme ve Yapım Tekniği			
Betonarme ☐	Ahşap Karkas ☐		
Kagir Yığma (Tuğla) X	Diğer ☐		
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

Örtü Türü				
Teras ☐	Düz ☐	Kırma ☐		
Kubbe ☐	Beşik X			

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş X
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme				
Kiremit X	Şıngıl ☐	Sac ☐		
Eternit ☐	Taş ☐	Toprak ☐		
Beton ☐	Diğer ☐			

K.K.KARARLARI

İstanbul I N. K. ve T. V. K. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

AYRINTILI ANLATIM

Bulunan eski fotoğrafi ile mukayese edildiğinde pencere, kapı ve cephe köşelerindeki özgün tuğlaların yerine son derece kötü fabrikasyon tuğla kullanıldığı ve 2.kat cephesinin farklı mimari zevkin ürünü olarak ahşap kaplandığı anlaşılmaktadır.

EK N-3

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Çetik Pabuçlu Sokağı			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2892	**Parsel No:** 44	
SUR	**Anıt Türü:** Savunma Yapısı		**Yaptıran:** İmparator Heraklius		
	Yapım Tarihi: 7.yy		**Mülkiyet:** Vakıf		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar A	Üst Yapı A	Dış Yapı A	
	B ORTA	Taşıyıcı Elemanlar X	Üst Yapı B	Dış Yapı B	
	C KÖTÜ	Taşıyıcı Elemanlar C	Üst Yapı X	Dış Yapı X	

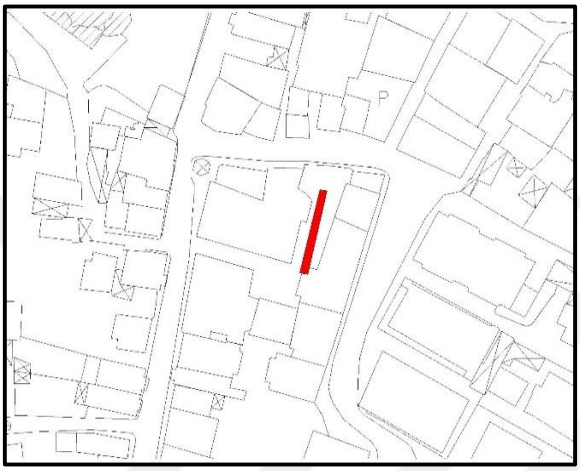

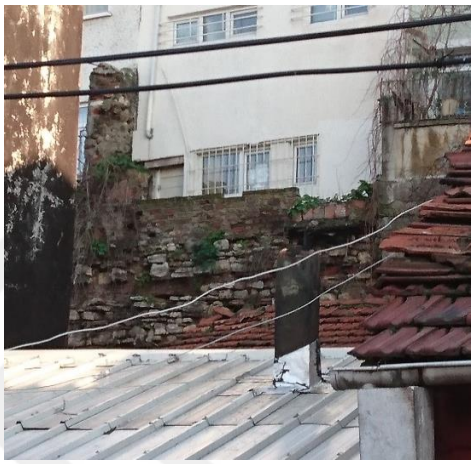

Malzeme ve Yapım Tekniği			**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas ☐		Teras ☐	Düz ☐ Kırma ☐
Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer ☐		Kubbe ☐	Beşik ☐
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) X				

MEVCUT DURUMU			**Örtü Mazleme**	
Özgün ☐	Biraz Değişmiş ☐		Kiremit ☐	Şıngıl ☐ Sac ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐			Eternit ☐	Taş ☐ Toprak ☐
Yeniden Yapım ☐			Beton ☐	Diğer

K.K.KARARLARI

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığı'nın 13.09.1974 gün ve 8021 sayılı kararıyla tescillidir.

EK N-4

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokak, No: 43		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2892	**Parsel No:** 21
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	A	A
	B ORTA	B	X	X
	C KÖTÜ	C	C	C

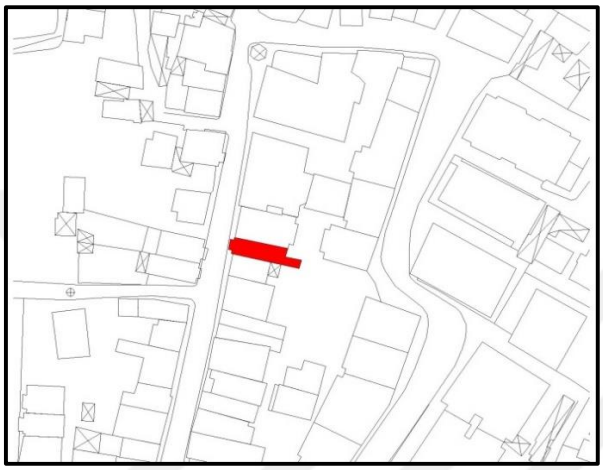

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme		Ahşap Karkas	X	Teras		Düz		Kırma	X
Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer		Kubbe		Beşik	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)							

MEVCUT DURUMU

Özgün [X] Biraz Değişmiş [ ]
Büyük Ölçüde Değişmiş [ ]
Yeniden Yapım [ ]

Örtü Mazleme							
Kiremit		Şıngıl		Sac			
Eternit	X	Taş		Toprak			
Beton		Diğer					

K.K.KARARLARI

Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığı'nın 13.09.1974 gün ve 8021 sayılı kararıyla tescillidir.

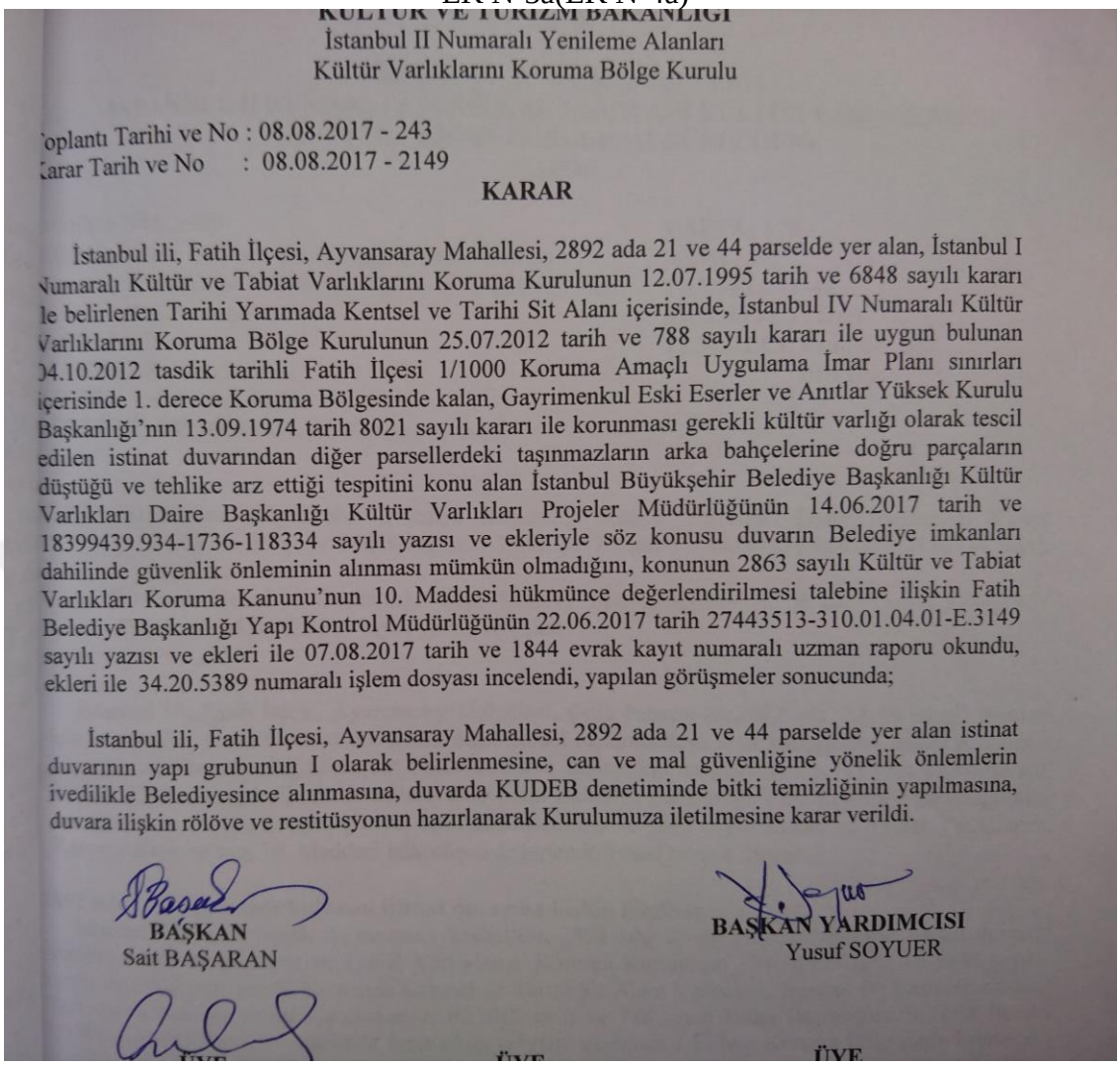

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul II Numaralı Yenileme Alanları
Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No : 08.08.2017 - 243
Karar Tarih ve No : 08.08.2017 - 2149

KARAR

İstanbul ili, Fatih İlçesi, Ayvansaray Mahallesi, 2892 ada 21 ve 44 parselde yer alan, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 12.07.1995 tarih ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Tarihi Yarımada Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içerisinde, İstanbul IV Numaralı Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 25.07.2012 tarih ve 788 sayılı kararı ile uygun bulunan 04.10.2012 tasdik tarihli Fatih İlçesi 1/1000 Koruma Amaçlı Uygulama İmar Planı sınırları içerisinde 1. derece Koruma Bölgesinde kalan, Gayrimenkul Eski Eserler ve Anıtlar Yüksek Kurulu Başkanlığı'nın 13.09.1974 tarih 8021 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilen istinat duvarından diğer parsellerdeki taşınmazların arka bahçelerine doğru parçaların düştüğü ve tehlike arz ettiği tespitini konu alan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı Kültür Varlıkları Daire Başkanlığı Kültür Varlıkları Projeler Müdürlüğünün 14.06.2017 tarih ve 18399439.934-1736-118334 sayılı yazısı ve ekleriyle söz konusu duvarın Belediye imkanları dahilinde güvenlik önleminin alınması mümkün olmadığını, konunun 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kanunu'nun 10. Maddesi hükmünce değerlendirilmesi talebine ilişkin Fatih Belediye Başkanlığı Yapı Kontrol Müdürlüğünün 22.06.2017 tarih 27443513-310.01.04.01-E.3149 sayılı yazısı ve ekleri ile 07.08.2017 tarih ve 1844 evrak kayıt numaralı uzman raporu okundu, ekleri ile 34.20.5389 numaralı işlem dosyası incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul ili, Fatih İlçesi, Ayvansaray Mahallesi, 2892 ada 21 ve 44 parselde yer alan istinat duvarının yapı grubunun I olarak belirlenmesine, can ve mal güvenliğine yönelik önlemlerin ivedilikle Belediyesince alınmasına, duvarda KUDEB denetiminde bitki temizliğinin yapılmasına, duvara ilişkin rölöve ve restitüsyonun hazırlanarak Kurulumuza iletilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Sait BAŞARAN

BAŞKAN YARDIMCISI
Yusuf SOYUER

ÜYE ÜYE ÜYE

EK O-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No:89		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2893	**Parsel No:** 3
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	A	A
	B ORTA	B	B	X
	C KÖTÜ	C	X	C

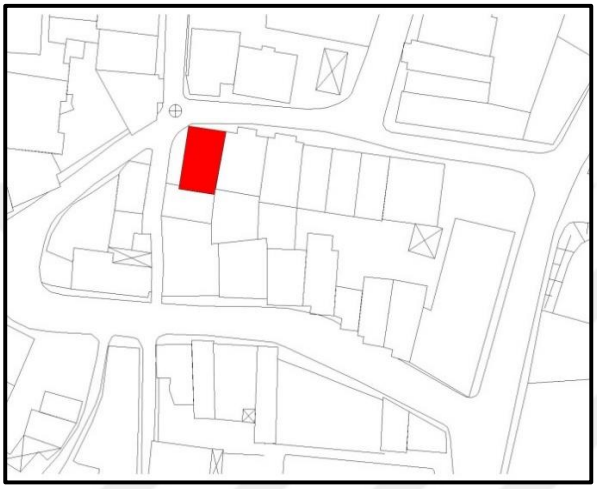

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐		Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐
	Kagir Yığma (Tuğla) X Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik X
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐		

MEVCUT DURUMU	**Örtü Mazleme**	
Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐		Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş X		Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐
Yeniden Yapım ☐		Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul IV N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No:87		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2893	**Parsel No:** 4
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	C	X	X

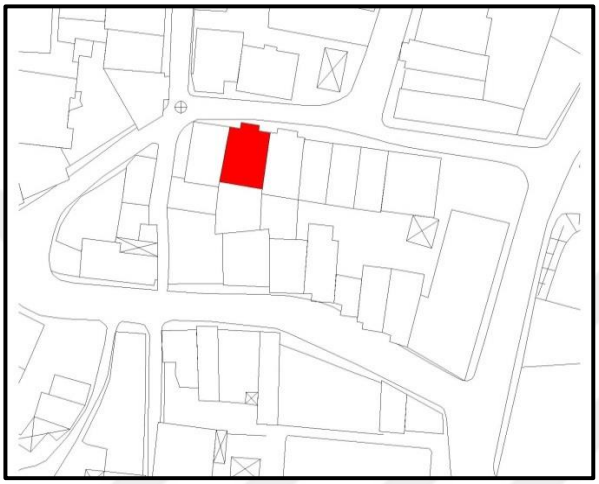

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐ Kagir Yığma (Tuğla) X Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma X Kubbe ☐ Beşik ☐
MEVCUT DURUMU Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş X Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul IV N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

AYRINTILI ANLATIM

Yapı tescilli olsa da mevcut görüntüsü yapının eski eser olduğundan oldukça uzaktır. Dış cephesi özgün olmayan beton mozaik ve seramik ile kaplıdır. Giriş kapısı sol tarafta olan yapının 1. katında dikdörtgen cumba bulunmaktadır.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No:85		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2893	**Parsel No:** 5
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	X	X
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	C	C	C

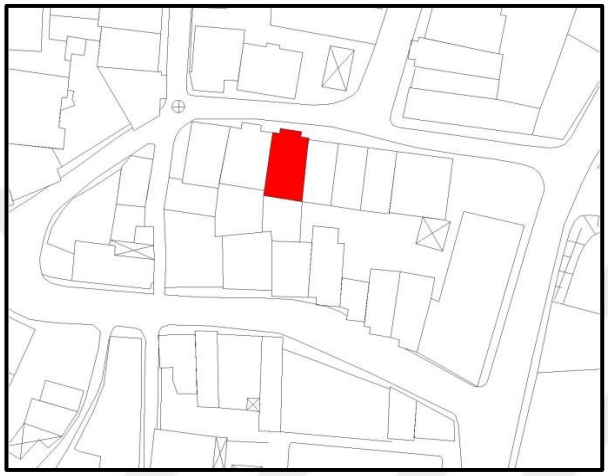

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐ Kagir Yığma (Tuğla) X Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras X Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik X
MEVCUT DURUMU Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım X		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul IV N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

AYRINTILI ANLATIM

Yapı geleneksel mimari tasarımına sahip olsa da özgünlüğü sekteye uğramış durumdadır. Özgün giyotin ve pvc pencereler birlikte kullanılırken cumbayı desteklemek için çapraz demirler ile desteklenmiştir.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri						
Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No:83				**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
				Ada No: 2893	**Parsel No:** 6	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari			**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy			**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	A	Üst Yapı	A	Dış Yapı	A
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		X		X		X

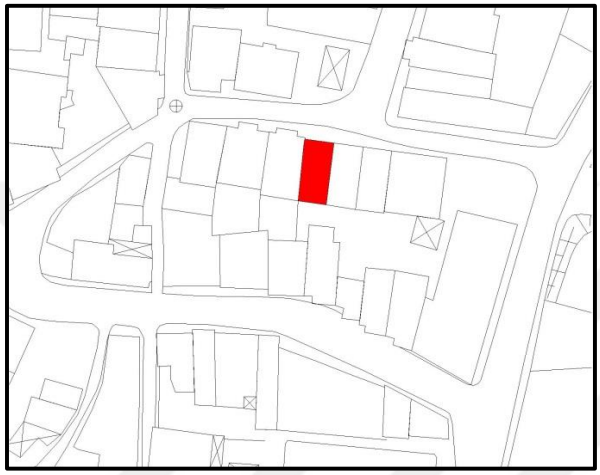

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐ Kagir Yığma (Tuğla) X Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik X
MEVCUT DURUMU Özgün X Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul IV N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No: 81		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2893	**Parsel No:** 7
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi								
A İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
B ORTA		B		B		B
C KÖTÜ		C		C		C

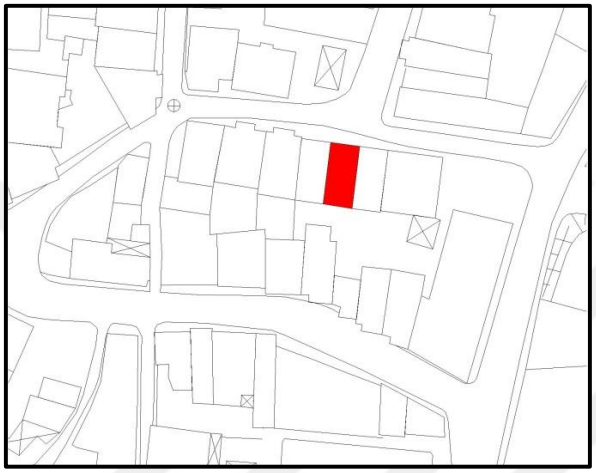

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme		Ahşap Karkas		Teras		Düz		Kırma	
Kagir Yığma (Tuğla)	X	Diğer		Kubbe		Beşik	X
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)							

MEVCUT DURUMU				**Örtü Mazleme**					
Özgün		Biraz Değişmiş		Kiremit	X	Şıngıl		Sac	
Büyük Ölçüde Değişmiş	X			Eternit		Taş		Toprak	
Yeniden Yapım				Beton		Diğer			

K.K.KARARLARI

İstanbul IV N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No: 79		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2893	**Parsel No:** 8
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ			
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	C	C	C

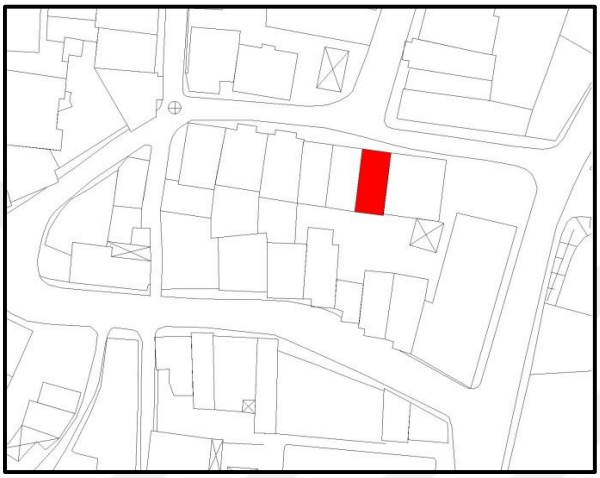

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☒ Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik ☒
MEVCUT DURUMU Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☒ Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit ☐ Şıngıl ☒ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul IV N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No: 2			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2893	**Parsel No:** 9	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari		**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ		Taşıyıcı Elemanlar [X]	Üst Yapı [X]	Dış Yapı [X]
	B ORTA		[B]	[B]	[B]
	C KÖTÜ		[C]	[C]	[C]

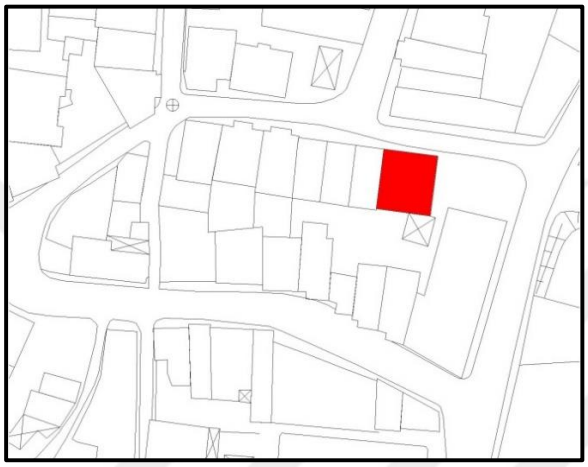

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme [ ] Ahşap Karkas [ ] Kagir Yığma (Tuğla) [X] Diğer [ ] Kagir Yığma (Taş+Tuğla) [ ]	**Örtü Türü**	Teras [ ] Düz [ ] Kırma [ ] Kubbe [ ] Beşik [X]
MEVCUT DURUMU Özgün [ ] Biraz Değişmiş [ ] Büyük Ölçüde Değişmiş [X] Yeniden Yapım [ ]		**Örtü Mazleme**	Kiremit [X] Şıngıl [ ] Sac [ ] Eternit [ ] Taş [ ] Toprak [ ] Beton [ ] Diğer [ ]

K.K.KARARLARI

İstanbul IV N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

EK O-8

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Eğrikapı Caddesi, No: 31-33		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2893	**Parsel No:** 14-15
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi							
	A İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	X	Dış Yapı	X
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		C		C		C

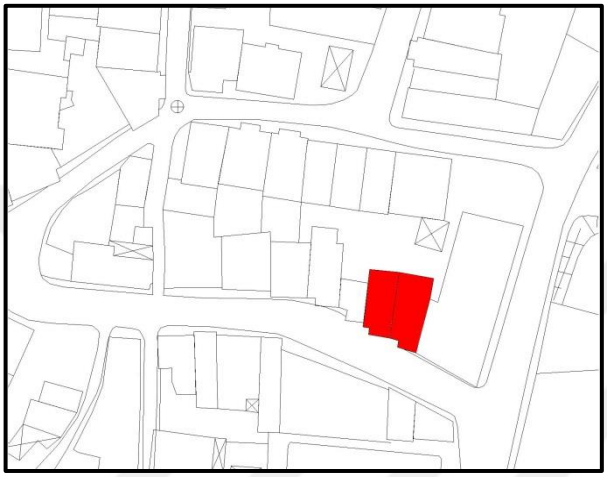

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
	Betonarme ☐	Ahşap Karkas	X		Teras ☐	Düz ☐	Kırma X
	Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer	☐		Kubbe ☐	Beşik ☐	
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐						

MEVCUT DURUMU

Özgün X Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş ☐
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme						
Kiremit	X	Şıngıl	☐	Sac	☐	
Eternit	☐	Taş	☐	Toprak	☐	
Beton	☐	Diğer	☐			

K.K.KARARLARI

Koruma Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararıyla tescillenmiştir.

AYRINTILI ANLATIM

Cephe kaplamasının yeni malzeme ile yapıldığı bilinse de bölgede çekilen ilk fotoğraflarda cephenin kendi özgün ahşap malzeme ile kaplı olduğu görülmektedir. Yapıda yaşayan insanlar ile yapılan görüşmelerde 2017 yılı içerisinde cephede onarım çalışması gerçekleştirildiği öğrenilmektedir.

EK O-8a

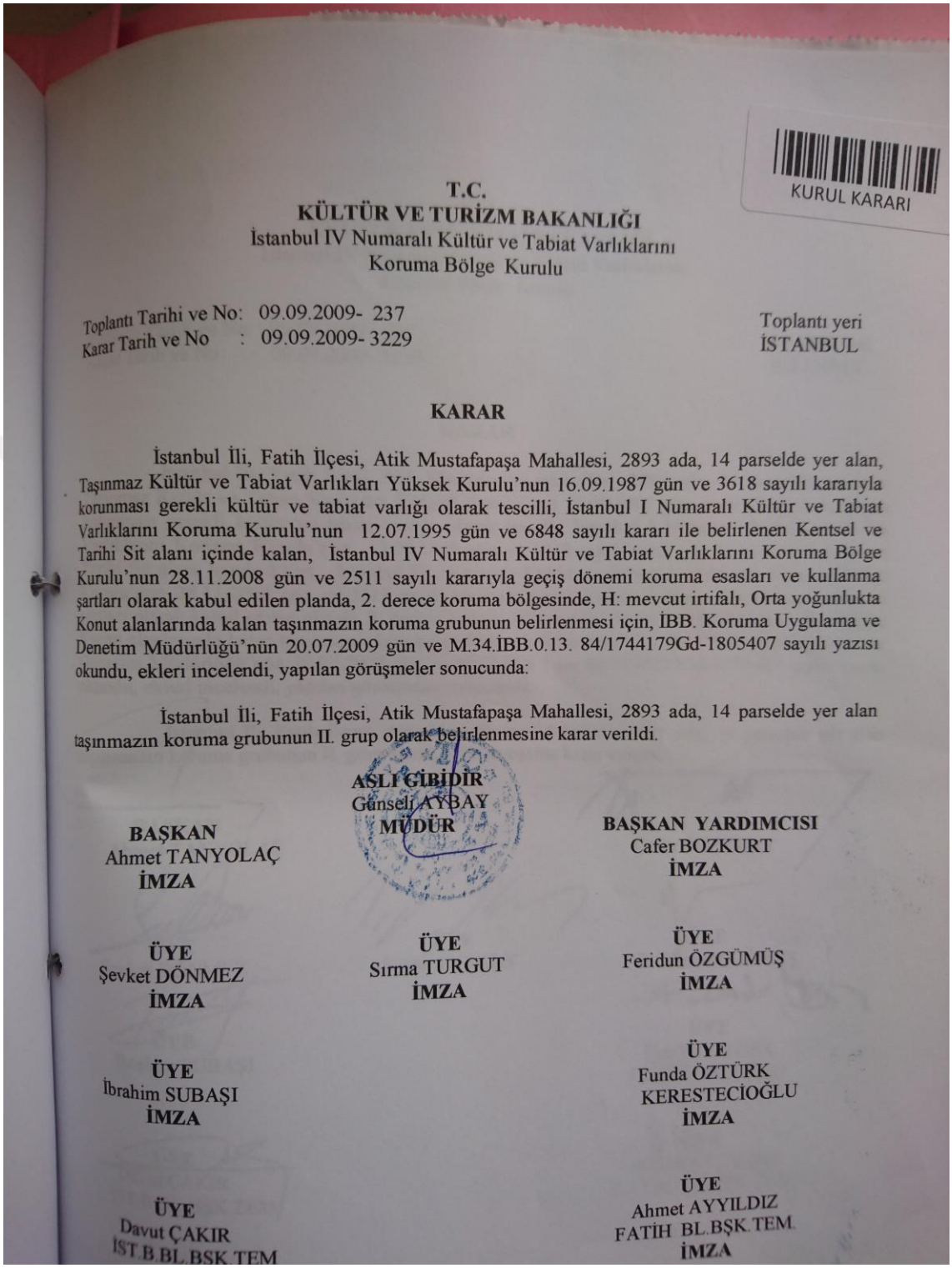

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 09.09.2009- 237
Karar Tarih ve No : 09.09.2009- 3229

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafapaşa Mahallesi, 2893 ada, 14 parselde yer alan, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararıyla korunması gerekli kültür ve tabiat varlığı olarak tescilli, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1995 gün ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit alanı içinde kalan, İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 28.11.2008 gün ve 2511 sayılı kararıyla geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları olarak kabul edilen planda, 2. derece koruma bölgesinde, H: mevcut irtifalı, Orta yoğunlukta Konut alanlarında kalan taşınmazın koruma grubunun belirlenmesi için, İBB. Koruma Uygulama ve Denetim Müdürlüğü'nün 20.07.2009 gün ve M.34.İBB.0.13. 84/1744179Gd-1805407 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda:

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafapaşa Mahallesi, 2893 ada, 14 parselde yer alan taşınmazın koruma grubunun II. grup olarak belirlenmesine karar verildi.

ASLI GİBİDİR
Günseli AYBAY
MÜDÜR

BAŞKAN
Ahmet TANYOLAÇ
İMZA

BAŞKAN YARDIMCISI
Cafer BOZKURT
İMZA

ÜYE
Şevket DÖNMEZ
İMZA

ÜYE
Sırma TURGUT
İMZA

ÜYE
Feridun ÖZGÜMÜŞ
İMZA

ÜYE
İbrahim SUBAŞI
İMZA

ÜYE
Funda ÖZTÜRK
KERESTECİOĞLU
İMZA

ÜYE
Davut ÇAKIR
İST.B.BL.BŞK.TEM

ÜYE
Ahmet AYYILDIZ
FATİH BL.BŞK.TEM.
İMZA

Kültür Varlığı Koruma Envanteri				
Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No: 29			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
			Ada No: 2893	**Parsel No:** 16
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari		**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	A	A	A
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	X	X	X

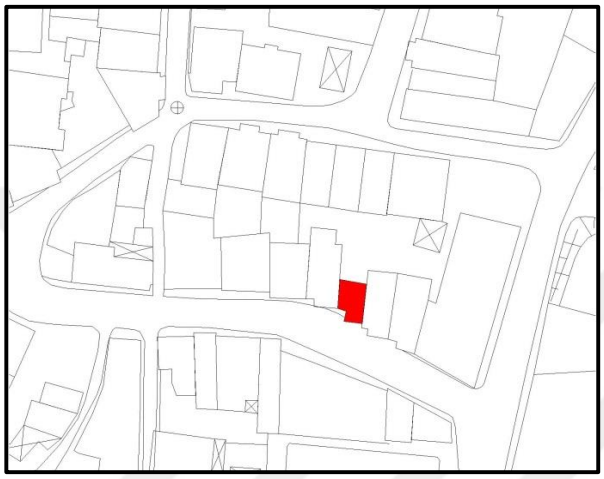

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
	Betonarme		Ahşap Karkas	X		Teras	Düz	Kırma	X
	Kagir Yığma (Tuğla)		Diğer			Kubbe	Beşik		
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla)								

MEVCUT DURUMU				**Örtü Mazleme**					
Özgün	X	Biraz Değişmiş			Kiremit	X	Şıngıl		Sac	
Büyük Ölçüde Değişmiş					Eternit		Taş		Toprak	
Yeniden Yapım					Beton		Diğer			

K.K.KARARLARI

Koruma Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararıyla tescillenmiştir.

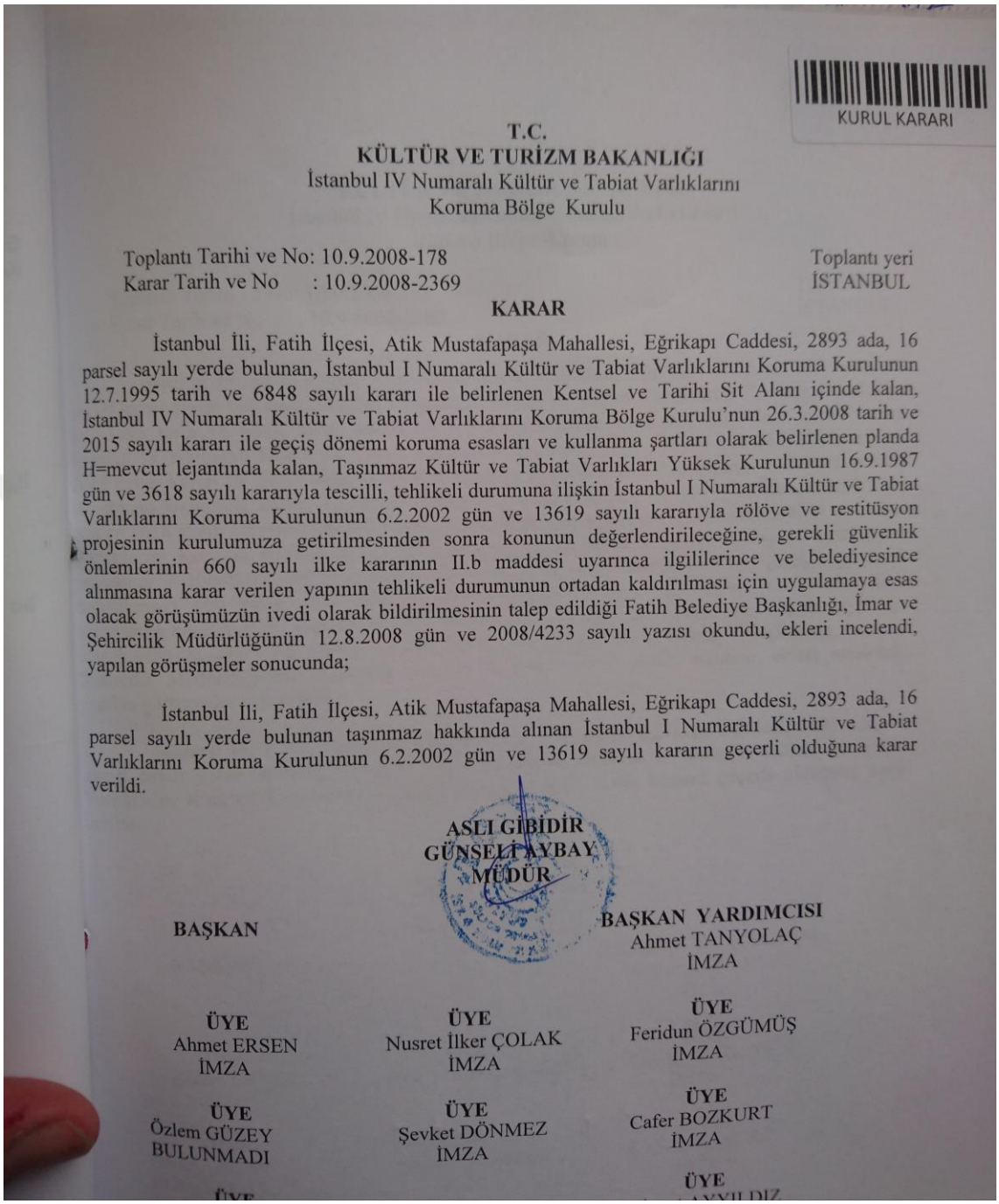

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 10.9.2008-178
Karar Tarih ve No : 10.9.2008-2369

Toplantı yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafapaşa Mahallesi, Eğrikapı Caddesi, 2893 ada, 16 parsel sayılı yerde bulunan, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 12.7.1995 tarih ve 6848 sayılı kararı ile belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içinde kalan, İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 26.3.2008 tarih ve 2015 sayılı kararı ile geçiş dönemi koruma esasları ve kullanma şartları olarak belirlenen planda H=mevcut lejantında kalan, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulunun 16.9.1987 gün ve 3618 sayılı kararıyla tescilli, tehlikeli durumuna ilişkin İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 6.2.2002 gün ve 13619 sayılı kararıyla rölöve ve restitüsyon projesinin kurulumuza getirilmesinden sonra konunun değerlendirileceğine, gerekli güvenlik önlemlerinin 660 sayılı ilke kararının II.b maddesi uyarınca ilgililerince ve belediyesince alınmasına karar verilen yapının tehlikeli durumunun ortadan kaldırılması için uygulamaya esas olacak görüşümüzün ivedi olarak bildirilmesinin talep edildiği Fatih Belediye Başkanlığı, İmar ve Şehircilik Müdürlüğünün 12.8.2008 gün ve 2008/4233 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Atik Mustafapaşa Mahallesi, Eğrikapı Caddesi, 2893 ada, 16 parsel sayılı yerde bulunan taşınmaz hakkında alınan İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulunun 6.2.2002 gün ve 13619 sayılı kararın geçerli olduğuna karar verildi.

ASLI GİBİDİR
GÜNSELİ AYBAY
MÜDÜR

BAŞKAN

BAŞKAN YARDIMCISI
Ahmet TANYOLAÇ
İMZA

ÜYE
Ahmet ERSEN
İMZA

ÜYE
Nusret İlker ÇOLAK
İMZA

ÜYE
Feridun ÖZGÜMÜŞ
İMZA

ÜYE
Özlem GÜZEY
BULUNMADI

ÜYE
Şevket DÖNMEZ
İMZA

ÜYE
Cafer BOZKURT
İMZA

ÜYE

EK O-10

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No: 27		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2893	**Parsel No:** 17
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ			
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	C	C	C

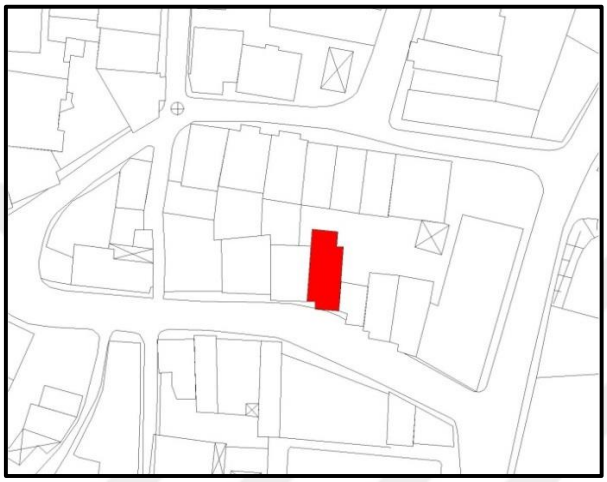

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas X Kagir Yığma (Tuğla) ☐ Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma X Kubbe ☐ Beşik ☐
MEVCUT DURUMU Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş ☐ Yeniden Yapım X		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul IV N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokağı, No: 25		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2893	**Parsel No:** 18
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
A İYİ		A	A	A
B ORTA	X	B	B	X
C KÖTÜ		C	X	C

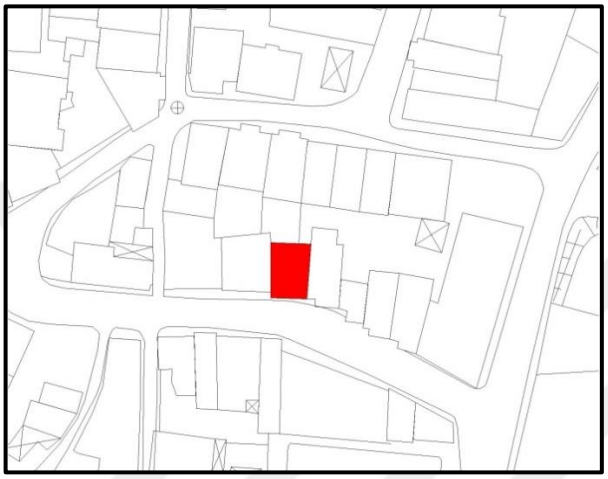

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐ Kagir Yığma (Tuğla) X Diğer ☐ Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐	**Örtü Türü**	Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☐ Kubbe ☐ Beşik X
MEVCUT DURUMU Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐ Büyük Ölçüde Değişmiş X Yeniden Yapım ☐		**Örtü Mazleme**	Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐ Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐ Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

Koruma Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararıyla tescillenmiştir.

AYRINTILI ANLATIM

Bütün pencereleri pvc ile değiştirilirken, cephesi beton ile sıvanmış, bodrum katındaki pencere ve bina köşelerindeki tuğla süslemelerinin üzeri boyanmıştır.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Kavata Sokak, No: 13			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2894	**Parsel No:** 5	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari		**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar [X]	Üst Yapı [X]	Dış Yapı [X]	
	B ORTA	[B]	[B]	[B]	
	C KÖTÜ	[C]	[C]	[C]	

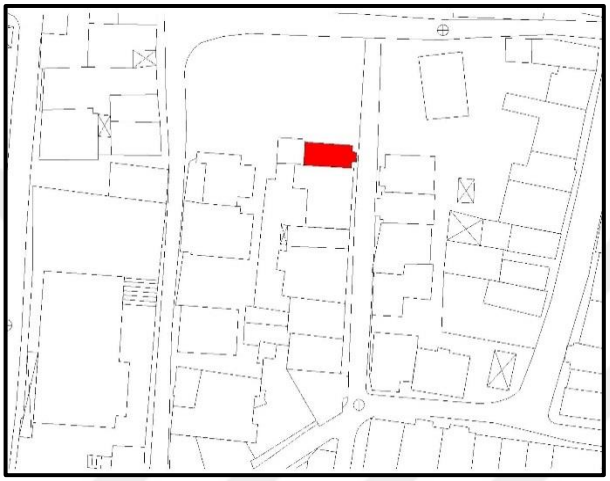

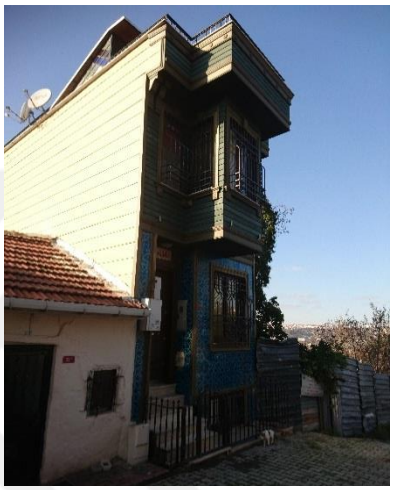

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme [ ] Ahşap Karkas [X] Kagir Yığma (Tuğla) [ ] Diğer [ ] Kagir Yığma (Taş+Tuğla) [ ]	**Örtü Türü**	Teras [X] Düz [ ] Kırma [ ] Kubbe [ ] Beşik [X]
MEVCUT DURUMU Özgün [ ] Biraz Değişmiş [ ] Büyük Ölçüde Değişmiş [ ] Yeniden Yapım [X]		**Örtü Mazleme**	Kiremit [X] Şıngıl [ ] Sac [ ] Eternit [ ] Taş [ ] Toprak [ ] Beton [ ] Diğer [ ]

K.K.KARARLARI

AYRINTILI ANLATIM

Yeni yapılan yapının eskisi ile karşılaştırıldığında çok farklı değişikliklere gidildiği görülmektedir. Zemin katta daha önce ahşap olan dış kaplamasının geleneksel mimari ile ilgisi olmayan seramik kaplama yapıldığı, 1.Kattaki dikdörtgen cumbadan sonra saçak eklendiği ve beşik çatıya teras kat ilave edildiği anlaşılmaktadır.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Kavata Sokak, No: 9			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2894	**Parsel No:** 9	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari		**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ		Taşıyıcı Elemanlar [X]	Üst Yapı [X]	Dış Yapı [X]
	B ORTA		[B]	[B]	[B]
	C KÖTÜ		[C]	[C]	[C]

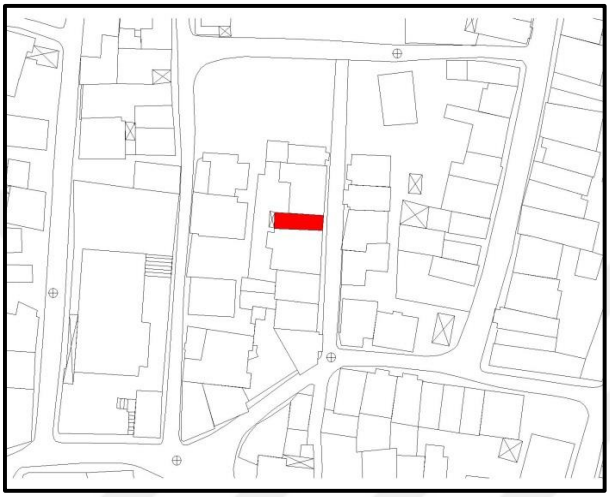

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme [ ] Ahşap Karkas [ ] Kagir Yığma (Tuğla) [X] Diğer [ ] Kagir Yığma (Taş+Tuğla) [ ]	**Örtü Türü**	Teras [ ] Düz [ ] Kırma [ ] Kubbe [ ] Beşik [X]
MEVCUT DURUMU Özgün [ ] Biraz Değişmiş [ ] Büyük Ölçüde Değişmiş [X] Yeniden Yapım [ ]		**Örtü Mazleme**	Kiremit [X] Şıngıl [ ] Sac [ ] Eternit [ ] Taş [ ] Toprak [ ] Beton [ ] Diğer [ ]
K.K.KARARLARI			

Kültür Varlığı Koruma Envanteri						
Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokak, No: 56				**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
				Ada No: 2894	**Parsel No:** 14	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari			**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy			**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ	Taşıyıcı Elemanlar	X	Üst Yapı	A	Dış Yapı	A
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		C		X		X

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme X	Ahşap Karkas	**Örtü Türü**	Teras	Düz	Kırma X
	Kagir Yığma (Tuğla)	Diğer		Kubbe	Beşik	
	Kagir Yığma (Taş+Tuğla)					

MEVCUT DURUMU	**Örtü Mazleme**	Kiremit X	Şıngıl	Sac
Özgün		Eternit	Taş	Toprak
Biraz Değişmiş		Beton	Diğer	
Büyük Ölçüde Değişmiş				
Yeniden Yapım X				

K.K.KARARLARI

Kültür Varlığı Koruma Envanteri					
Sokak Adı ve Kapı No: Dervişzade Sokak, No: 62			**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih	
			Ada No: 2894	**Parsel No:** 17	
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari		**Yaptıran:** Bilinmiyor		
	Yapım Tarihi: 19.yy		**Mülkiyet:** Özel		
Koruma Derecesi	**A** İYİ		Taşıyıcı Elemanlar [X]	Üst Yapı [X]	Dış Yapı [X]
	B ORTA		[B]	[B]	[B]
	C KÖTÜ		[C]	[C]	[C]

Malzeme ve Yapım Tekniği	Betonarme [X] Ahşap Karkas [ ] Kagir Yığma (Tuğla) [ ] Diğer [ ] Kagir Yığma (Taş+Tuğla) [ ]	**Örtü Türü**	Teras [ ] Düz [ ] Kırma [X] Kubbe [ ] Beşik [ ]
MEVCUT DURUMU Özgün [ ] Biraz Değişmiş [ ] Büyük Ölçüde Değişmiş [ ] Yeniden Yapım [X]		**Örtü Mazleme**	Kiremit [X] Şıngıl [ ] Sac [ ] Eternit [ ] Taş [ ] Toprak [ ] Beton [ ] Diğer [ ]
K.K.KARARLARI			

EK R-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Eğrikapı Caddesi, No:11		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2895	**Parsel No:** 2
KİLİSE	**Anıt Türü:** Dini Yapı	**Yaptıran: Bilinmiyor**	
	Yapım Tarihi: 9.yy	**Mülkiyet:** Vakıf	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ			
	B ORTA	B	B	B
	C KÖTÜ	C	C	C
		X	X	X

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐	Ahşap Karkas ☐		Teras ☐ Düz ☐ Kırma X
Kagir Yığma (Tuğla) ☐	Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik ☐
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) X			

MEVCUT DURUMU

Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐
Büyük Ölçüde Değişmiş X
Yeniden Yapım ☐

Örtü Mazleme

Kiremit X Şıngıl ☐ Sac ☐
Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐
Beton ☐ Diğer ☐

K.K.KARARLARI

İstanbul I N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

EK R-1a

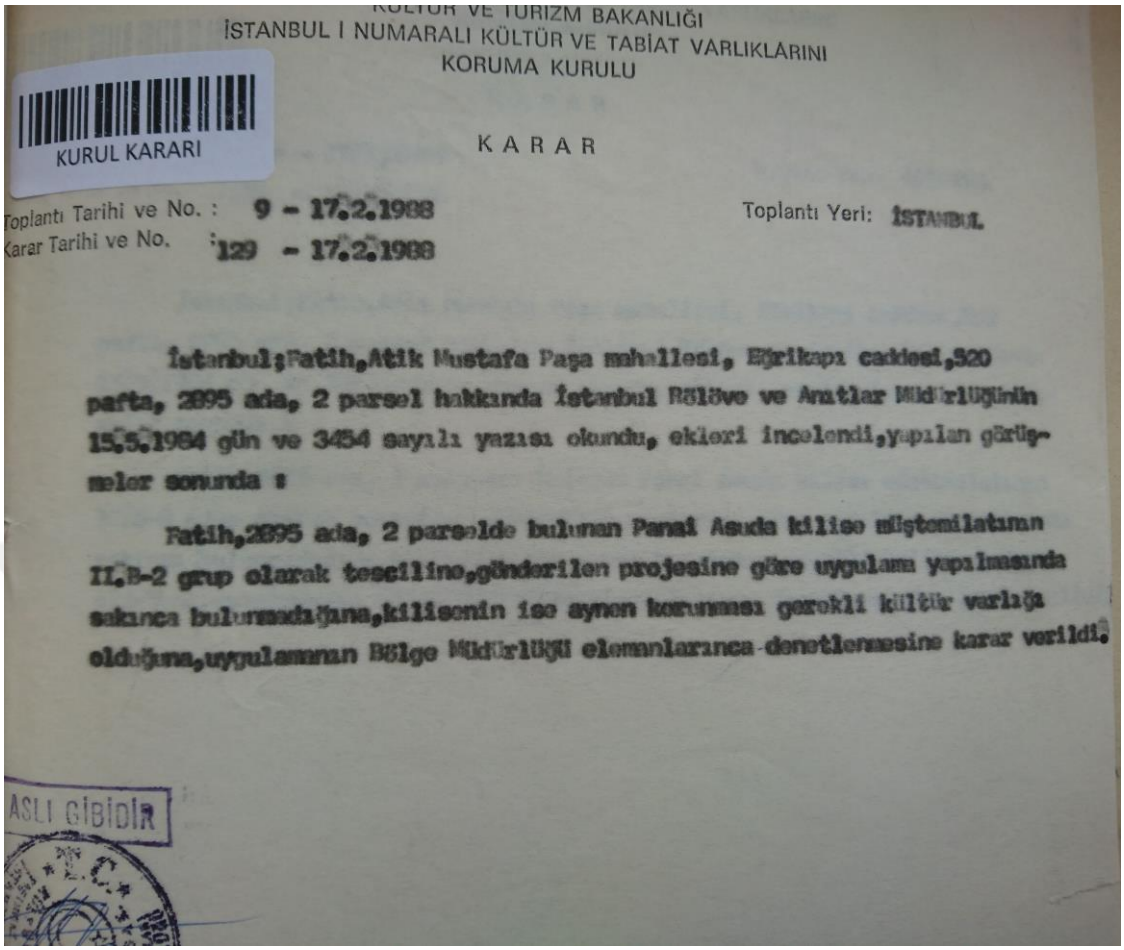

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İSTANBUL I NUMARALI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI
KORUMA KURULU

KURUL KARARI

K A R A R

Toplantı Tarihi ve No. : 9 - 17.2.1988
Karar Tarihi ve No. : 129 - 17.2.1988

Toplantı Yeri: İSTANBUL

İstanbul;Fatih,Atik Mustafa Paşa mahallesi, Eğrikapı caddesi,320 pafta, 2895 ada, 2 parsel hakkında İstanbul Bölöve ve Anıtlar Müdürlüğünün 15.5.1984 gün ve 3454 sayılı yazısı okundu, ekleri incelendi,yapılan görüşmeler sonunda :

Fatih,2895 ada, 2 parselde bulunan Panai Asuda kilise müştemilatının II.B-2 grup olarak tescilino,gönderilen projesine göre uygulama yapılmasında sakınca bulunmadığına,kilisenin ise aynen korunması gerekli kültür varlığı olduğuna,uygulamanın Bölge Müdürlüğü elemanlarınca denetlenmesine karar verildi.

ASLI GİBİDİR

EK S-1

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Saklambaç Sokak, No:2		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2677	**Parsel No:** 3
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar		Üst Yapı		Dış Yapı	
	A İYİ		A		A		A
	B ORTA		B		B		B
	C KÖTÜ		C		X		X

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme		Ahşap Karkas		Teras		Düz	
Kagir Yığma (Tuğla)	X	Diğer		Kırma	X	Kubbe	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)				Beşik			

MEVCUT DURUMU				**Örtü Mazleme**					
Özgün		Biraz Değişmiş		Kiremit	X	Şıngıl		Sac	
Büyük Ölçüde Değişmiş	X			Eternit		Taş		Toprak	
Yeniden Yapım				Beton		Diğer			

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile tescillidir

AYRINTILI ANLATIM

Yapının Kuzey, Güney ve Batı yönlerinde birer giriş kapısı bulunurken her cephesinde farklı formlarda cumbalar bulunmaktadır. Mevcut durumu incelendiğinde sadece Saklambaç Sokak tarafının kullanıldığı Şişhane Caddesi tarafının ise girişinin kapatıldığı ve bu tarafın kullanılmadığı anlaşılmaktadır.

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Davul Sokak, No:2		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2678	**Parsel No:** 7
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	X	A
	B ORTA	B	B	X
	C KÖTÜ	C	C	C

Malzeme ve Yapım Tekniği				**Örtü Türü**			
Betonarme	☐	Ahşap Karkas	☐	Teras	☐	Düz ☐	Kırma X
Kagir Yığma (Tuğla)	X	Diğer	☐	Kubbe	☐	Beşik	☐
Kagir Yığma (Taş+Tuğla)	☐						

MEVCUT DURUMU				**Örtü Mazleme**					
Özgün	☐	Biraz Değişmiş	☐	Kiremit	X	Şıngıl	☐	Sac	☐
Büyük Ölçüde Değişmiş	X			Eternit	☐	Taş	☐	Toprak	☐
Yeniden Yapım	☐			Beton	☐	Diğer	☐		

K.K.KARARLARI

Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıkları Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 gün ve 3618 sayılı kararı ile tescillidir

AYRINTILI ANLATIM

Eski fotoğrafi ile mukayese edildiğinde tuğla cephesinin boyandığı, 1.katın pencerelerinin altında bulunan özgün süslemelerin kapatılarak ahşap cephe kaplaması yapıldığı, pencerelerinin çevresine günümüz mimari anlayışıyla söve ve korkuluk yapıldığı görülmektedir. Davulcu sokaktan görüldüğü kadarıyla yapının arkasına aynı zamanda arka bölümüne teras yapıldığı görülmektedir.

EK S-2a

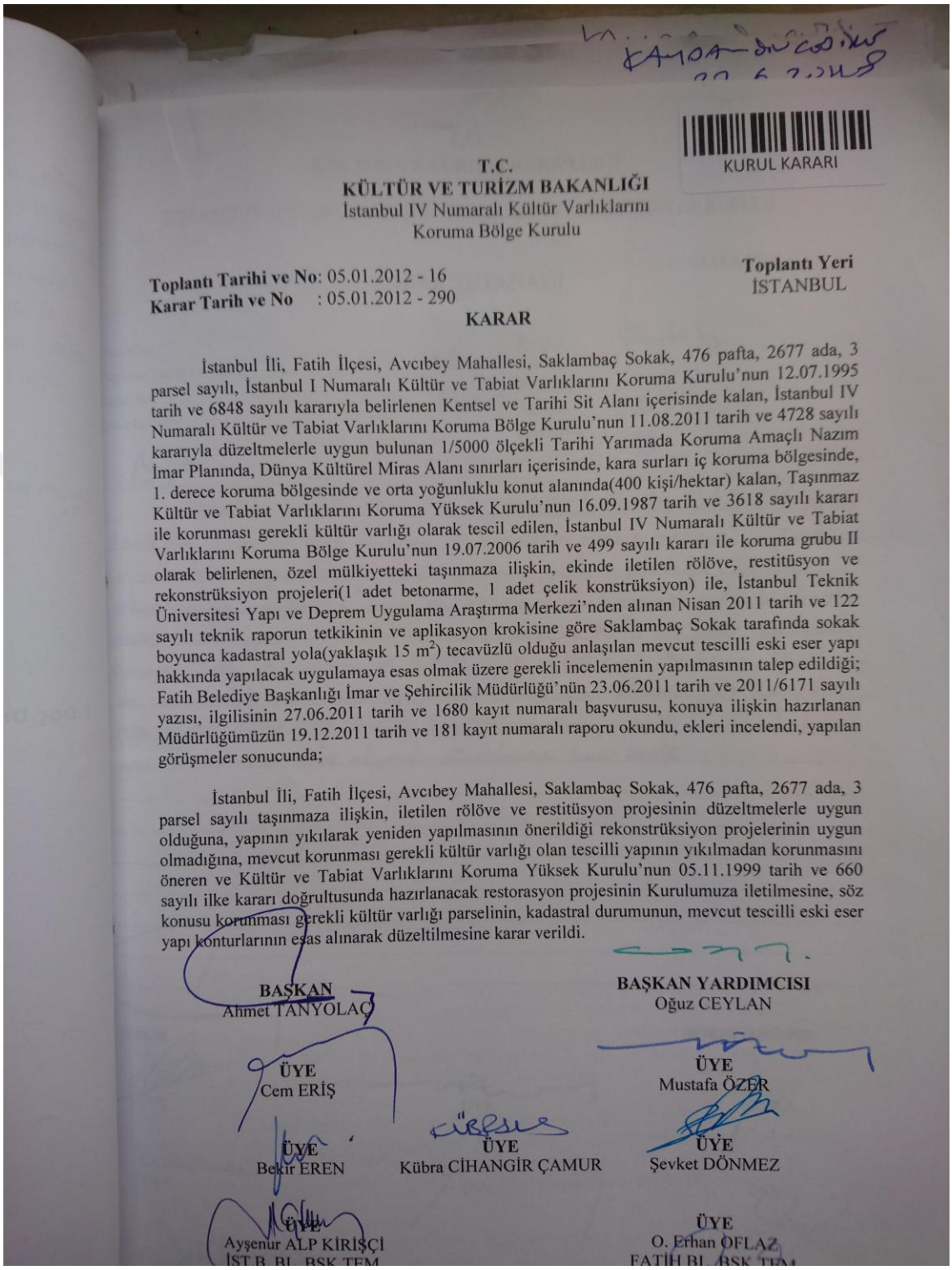

KURUL KARARI

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
İstanbul IV Numaralı Kültür Varlıklarını
Koruma Bölge Kurulu

Toplantı Tarihi ve No: 05.01.2012 - 16
Karar Tarih ve No : 05.01.2012 - 290

Toplantı Yeri
İSTANBUL

KARAR

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Avcıbey Mahallesi, Saklambaç Sokak, 476 pafta, 2677 ada, 3 parsel sayılı, İstanbul I Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 12.07.1995 tarih ve 6848 sayılı kararıyla belirlenen Kentsel ve Tarihi Sit Alanı içerisinde kalan, İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 11.08.2011 tarih ve 4728 sayılı kararıyla düzeltmelerle uygun bulunan 1/5000 ölçekli Tarihi Yarımada Koruma Amaçlı Nazım İmar Planında, Dünya Kültürel Miras Alanı sınırları içerisinde, kara surları iç koruma bölgesinde, 1. derece koruma bölgesinde ve orta yoğunluklu konut alanında(400 kişi/hektar) kalan, Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 16.09.1987 tarih ve 3618 sayılı kararı ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescil edilen, İstanbul IV Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 19.07.2006 tarih ve 499 sayılı kararı ile koruma grubu II olarak belirlenen, özel mülkiyetteki taşınmaza ilişkin, ekinde iletilen rölöve, restitüsyon ve rekonstrüksiyon projeleri(1 adet betonarme, 1 adet çelik konstrüksiyon) ile, İstanbul Teknik Üniversitesi Yapı ve Deprem Uygulama Araştırma Merkezi'nden alınan Nisan 2011 tarih ve 122 sayılı teknik raporun tetkikinin ve aplikasyon krokisine göre Saklambaç Sokak tarafında sokak boyunca kadastral yola(yaklaşık 15 m^2) tecavüzlü olduğu anlaşılan mevcut tescilli eski eser yapı hakkında yapılacak uygulamaya esas olmak üzere gerekli incelemenin yapılmasının talep edildiği; Fatih Belediye Başkanlığı İmar ve Şehircilik Müdürlüğü'nün 23.06.2011 tarih ve 2011/6171 sayılı yazısı, ilgilisinin 27.06.2011 tarih ve 1680 kayıt numaralı başvurusu, konuya ilişkin hazırlanan Müdürlüğümüzün 19.12.2011 tarih ve 181 kayıt numaralı raporu okundu, ekleri incelendi, yapılan görüşmeler sonucunda;

İstanbul İli, Fatih İlçesi, Avcıbey Mahallesi, Saklambaç Sokak, 476 pafta, 2677 ada, 3 parsel sayılı taşınmaza ilişkin, iletilen rölöve ve restitüsyon projesinin düzeltmelerle uygun olduğuna, yapının yıkılarak yeniden yapılmasının önerildiği rekonstrüksiyon projelerinin uygun olmadığına, mevcut korunması gerekli kültür varlığı olan tescilli yapının yıkılmadan korunmasını öneren ve Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yüksek Kurulu'nun 05.11.1999 tarih ve 660 sayılı ilke kararı doğrultusunda hazırlanacak restorasyon projesinin Kurulumuza iletilmesine, söz konusu korunması gerekli kültür varlığı parselinin, kadastral durumunun, mevcut tescilli eski eser yapı konturlarının esas alınarak düzeltilmesine karar verildi.

BAŞKAN
Ahmet TANYOLAÇ

BAŞKAN YARDIMCISI
Oğuz CEYLAN

ÜYE
Cem ERİŞ

ÜYE
Mustafa ÖZER

ÜYE
Bekir EREN

ÜYE
Kübra CİHANGİR ÇAMUR

ÜYE
Şevket DÖNMEZ

ÜYE
Ayşenur ALP KİRİŞÇİ
İST.B.BL.BSK.TEM

ÜYE
O. Erhan OFLAZ
FATİH BL. BSK. TEM

EK S-3

Kültür Varlığı Koruma Envanteri

Sokak Adı ve Kapı No: Şişhane Caddesi, No:67-69		**İli:** İstanbul	**İlçesi:** Fatih
		Ada No: 2678	**Parsel No:** 3-20
EV	**Anıt Türü:** Sivil Mimari	**Yaptıran:** Bilinmiyor	
	Yapım Tarihi: 19.yy	**Mülkiyet:** Özel	

Koruma Derecesi		Taşıyıcı Elemanlar	Üst Yapı	Dış Yapı
	A İYİ	X	A	A
	B ORTA	B	X	X
	C KÖTÜ	C	C	C

Malzeme ve Yapım Tekniği		**Örtü Türü**	
Betonarme ☐ Ahşap Karkas ☐		Teras ☐ Düz ☐ Kırma ☒	
Kagir Yığma (Tuğla) ☒ Diğer ☐		Kubbe ☐ Beşik ☐	
Kagir Yığma (Taş+Tuğla) ☐			

MEVCUT DURUMU	**Örtü Mazleme**	
Özgün ☐ Biraz Değişmiş ☐	Kiremit ☒ Şıngıl ☐ Sac ☐	
Büyük Ölçüde Değişmiş ☒	Eternit ☐ Taş ☐ Toprak ☐	
Yeniden Yapım ☐	Beton ☐ Diğer ☐	

K.K.KARARLARI

İstanbul IV N. K. ve T. V. K. B. K.'nun 09.11.1988 tarih ve 693 sayılı karar ile korunması gerekli kültür varlığı olarak tescillidir.

AYRINTILI ANLATIM

Her iki yapının cephesinde sonradan yapıldığı anlaşılan uygulamalardan dolayı özgürlüğü hasara uğramıştır. Giriş kapılarının olduğu yerde seramik gibi malzemelerle kaplama yapılmış, pencerelerin etrafına alçıpan söve yapılmıştır. Cumbaların üstündeki balkonların birleştirildiği ancak aynı hizada olmadıkları görülmektedir.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı	:	Furkan KAPLAN
Doğum Yeri ve Tarihi	:	Balıkesir, 26.06.1990

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi	:	İstanbul Ticaret Üniversitesi, Mühendislik ve Tasarım Fakültesi İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı
Yüksek Lisans Öğrenimi	:	Kadir Has Üniversitesi Kültür Varlıklarını Koruma Programı
Bildiği Yabancı Diller	:	İngilizce, İtalyanca

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar ve Tarihleri	:	Pekerler İnşaat, Yahya Efendi Dergahı Restorasyonu, Şantiye Yetkilisi 2014-2018 Pekerler İnşaat, Divan Tesisleri Restorasyonu, Şantiye Yetkilisi 2018

İletişim

Telefon	:	0536 709 9032
E-posta Adresi	:	kaplanfurkan7@gmail.com